

KÖZLEMÉNYEK SZEPES VÁRMEGYE MÚLTJÁBÓL

A SZEPESMEGYEI TÖRTÉNELMI TÁRSULAT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTI:

DR. FÖRSTER JENŐ

VÁRMEGYEI LEVÉLTÁRNOK, TÁRSULATI TITKÁR.

IX. ÉVFOLYAM. 1917.

A SZEPESMEGYEI TÖRTÉNELMI TÁRSULAT ÉVKÖNYVEINEK
XVII. FOLYAMA.

LŐCSE, 1917.

KIADJA A SZEPESMEGYEI TÖRTÉNELMI TÁRSULAT.

REISS J. T. KÖNYVNYOMÓ INTÉZETE.

8/4190

A MÁRKUSFALVI
MÁRIÁSSY CSALÁD
LEVÉLTÁRA.

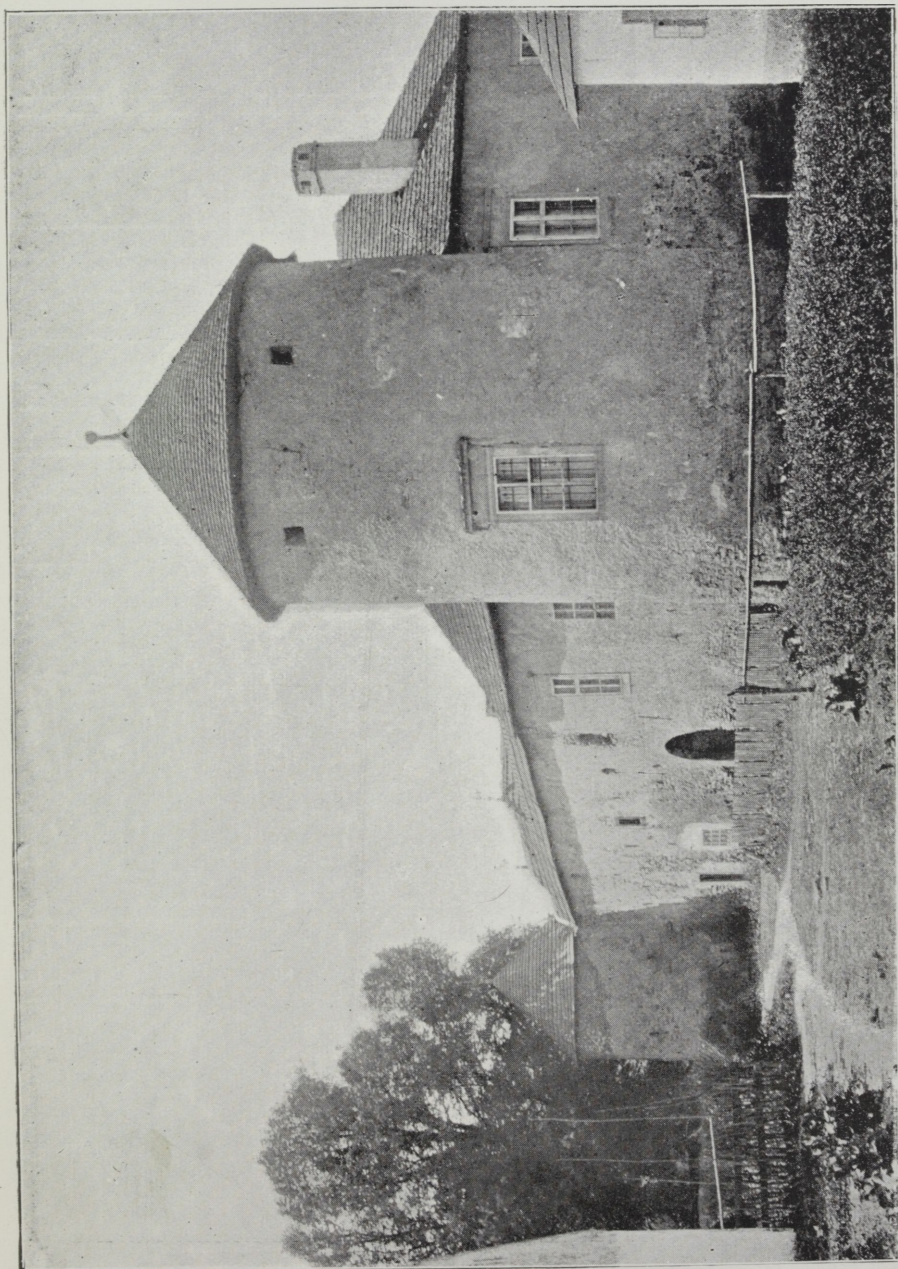
1243—1803.

IRTA ÉS SAJTÓ ALÁ RENDEZTE:

DR. IVÁNYI BÉLA.

427/1913

A márkusfalvi vár északkeleti tornya, melyben a családi levéltár őriztetik.

»Sicut etenim arma absque milite nihil proficiunt, ita chartae absque debito viventis tractamento sua carebunt efficacia . . .«¹⁾

ELŐSZÓ.

Ha az utas Budapestről Kassa felé igyekszik, már Kassa előtt a Hernád völgyében feltűnedeznek Boldogkő, Regécz vára romjai, Kassán tul pedig, amint a vonat átrohan a tihanyi alaguton, egyszerre úgy érezzük, hogy az új Magyarországot elhagyva, a régi, a patinás magyar földre értünk. Utunk közben a történelem néma emlékei bukkannak elő minduntalan és az utas önkéntelenül visszaszáll lelkével a régmúlt időkre, amikor még Sáros-Szepes földjét Istent, hazáját és fejedelmét szolgáló nemesi rend továbbá *becsületes, tiszta erkölcsű* és szorgalmas kereskedő és iparos nép lakta, amikor még a világ nem kizárólag hedonisztikus alapon volt berendezve, amikor még a munka, becsület, szorgalom, tisztesség, vitézség, hazaszeretet stb. nem papiros, nem hírlapi fogalmak valának, hanem tényleg létező és kellően értékelt erények. Áldott és virágzó volt ekkor ez a földrész, amelyről hazánk síkságaira a magasabb kultúra sugárzott le s amelynek szótlán, hallgatag, még romjaiban is nagyszerű emlékei egymás után suhannak el szemünk előtt.

Sajnos, ennek a patinás, bűbájosan szép földnek emlékei is pusztulnak, vesznek. Amit a nedvesség, fagy, vihar pusztítása, a rohanó szél eróziója megkimélt, azt tönkre teszi az emberi tudatlanság vagy gonoszság. Menteni kell tehát, a mi még menthető s ez a figyelmeztetés talán sohasem volt jogosultabb, mint ma, az orosz és oláhdulás friss sebeinek fájdalmas hatása alatt.

Hazafias és hasznos, de emellett kedves kötelességet teljesítenek eunélfogva akkor, amikor közkincesé teszem egy ősrégi, tiszteletreméltó család levéltárának emlékeit, egy olyan családet, amelyből még nem vezett ki a szűkebb haza és a régmúlt iránti rajongó és ragaszkodó szeretet, egy olyan családet, amelyben a hajdankor emlékeit megbeesülik, átértik, szeretik és élvezik. Ma még — hála

¹⁾ A családi levéltárnak József-István által összeállított elenchusában, a Praefatióban. (12. lap.)

az ősök és az élők páratlan gondosságának — meg vannak ez emlékek. Meg vannak a beszédes oklevelek, feljegyzések, mindenféle régi irások, meg vannak a látszólag néma, de a hozzáértők előtt szintén megszólaló kövek: Máriássy István régi büszke várának romladozó falai, Máriássy Ferencz castelluma (még ma is lakható állapotban), Máriássy Farkas kerti palotácskaja¹⁾ és a márkusfalvi (helyesebben az egykori Csépanfalván épült) Máriássy kuriák egész sora.

A mi feladatunk lesz az írott, a beszédesebb emlékeket megszóllaltatni, egy hét évszázados, több mint husz emberöltőnyi messzeségben feltűnt nemzetség levéltári emlékeit közzétenni, azokat az emlékeket napfényre hozni, amelyeket az ősök féltő gonddal őriztek, az élő utódok pedig szeretetteljes tisztelettel vesznek körül.

És mielőtt átadnám a szót e tiszteletreméltó családi emlékeknek, hozzátok fordulok „oh charissima iuvenis posteritas!“²⁾ Arra kérlek Titeket, hogy derék őseitek féltő gondosságát, kiváló apáitoknak a mult emlékei iránt táplált szeretetteljes tiszteletét fogadjátok Ti is elméitekbe, vagy talán inkább — sziveitekbe. Ismeretek kell nevet és fényt adó nemzetségtek multját, és a mi a legkevesebb: tisztelnetek, óvnotok, őriznetek kell e nemzetség ősi emlékeit. Hisz ha ezt nem tennétek, egy szebb, jobb, fényesebb jövő jogát vesztenétek el, erre tennétek magatokat érdemtelenné.

Köröttetek minden nemzetségtek nagy multjáról beszél „oh chara iuvenis posteritas!“ hallgassátok meg tehát, hogy a néhai való Máriássy István ősi várában őrzött százados hárták, málldozó papirok mit fednek fel, mit regélnek nektek a régi elhunyt időkről, arról a hét hosszú évszázról, amely tovasuhant ugyan a mindenségbe, de a melyben őseitek verejtékes munkával, küzdelmes fáradozással, karddal és Werbőczivel megszerezték, gyarapították, védelmezték és óvták azt a földet, amely husz emberöltőn át és ma is nemzetségtek tűzhelye.

Debreczen, 1916. karácsony havában.

Dr. Iványi Béla.

¹⁾ Az ugynevezett „Dardanella“, amely műemlék s 1913, 4-ben restaurálták

²⁾ Máriássy József István szavai.

A Máriássyak és a Szepesség.

A tudomány mai eszközeivel már nem tudjuk eloszlatni azt a homályt, amely a Máriássy család eredetét szemeink elől eltakarja. Tekintetünk, a kutató éles szeme nem tud a XII. század ködén áthatolni és ma már nem tudjuk megmondani, hogy vajjon a Máriássy család őse, az a Gala, akit V. István királynak 1270-ben kelt (és Karácsonyi szerint hamis¹⁾) oklevele említ először, honnan, mikor származott a Szepességbe, sőt még azt sem tudjuk, hogy vajjon ő e az első a családból, aki a Szepességben megtelepedett? annyi azonban tény, hogy ez a Gala a történelem színterén első felbukkanó tagja a családnak²⁾ és ettől az őstől kezdve

¹⁾ Karácsonyi: A hamis, hibáskeletű és keltezetlen oklevelek jegyzéke 1400-ig. 24. és 30. lap.

²⁾ Azok az állítások, amelyeket Kayser vetett fel a »Compendium historiae familiae Máriássy de Márkusfalva« című 1803-ban Pozsonyban megjelent művecskéjében, hogy t. i. a Máriássy család a Tribu (?) vagy Lehel nemzetségből származik, azután, hogy már Szent László király a Máriássy családnak várépítési engedélyt adott, (mert t. i. az 1284. évi június 24-én kelt datálatlan oklevelet, melyet tehát IV. László király adott ki, Szent Lászlónak tulajdonították) és hogy ennélfogva a családnak 1198-ban Márkusfalván, más néven Szent-Mihály-Úron már vára lett volna stb. stb., amint ezt Kayser említett művecskéjében előadja, mind a mesék világába tartoznak. Mert hiszen a Szent-László féle oklevélről kiderült s immár nyilvánvaló, hogy azt IV. vagy Kun László király majd nem 200 esztendővel később adta ki, s ma már nem tudjuk megállapítani, hogy ki az a Miklós fia Miklós, a ki az oklevélben a várépítési engedélyt elnyeri. Az 1198. évi oklevélről, amelyet állítólag Imre király adott ki és a melynek szövegét Kayser művecskéje 19. oldalán közli, kiderült, hogy hamis, a mint azt Karácsonyi már idézett művében megállapította.

Nagyon természetes, hogy így megdőlj minden, amit ezekre az adatokra támaszkodva Hradzky: Szepesvármegye a mohácsi vész előtt című dolgozatában (főként Kayser művecskéje és adatai alapján) Márkusfalváról és a Máriássyakról elmond, (Ld: A Szepesmegyei Történelmi Társulat Évkönyvei IV. kötet 67. lap.) és mesének tekintendő az is amit Kayser után, ennek helytelen vagy hamis forrásai felhasználásával ugyancsak Hradzky a Szepesmegyei Történelmi Társulat Évkönyvei I. kötetében, a 79. és köv. lapokon Márkus vár

a mai napig állandóan és folyton a Szepességben él a Máriássy család, vagy annak legalább egy része. Galáról azt sem tudjuk, hogy vajjon magyar volt-e vagy nem, külföldről vándorolt-e be Szepes földjére, vagy pedig Alsó-Magyarországról, tán Gömörön át származott-e a Szepességbe? Ezek mind nyílt kérdések, amelyekre nehéz positiv választ adni. Talán valószínűbb, hogy a család Gömörön át Alsó-Magyarországból származott ide, amit bizonyítani látszik Csánkinak az az állítása, hogy a Máriássyak egy törzsből valók a Gömöri családbeliekkel,¹⁾ akik nevüket Gömör várától kölcsönözték és akik a XV. század elején már kihaltak.²⁾ Nem lehetetlen tehát, hogy Gömör vidékén át vagy talán épen Gömörből szivárgott a család a Szepességre, ahol a XIII. században bukkanik fel és annak derekán 1264-ben Gala fia Márk fia Batiz ispán derék cselekedetei jutalmául megkapja fejedelmétől IV. Béla királytól azt a földet, helyesebben lakatlan erdőt, a mely a Poprád folyó és a Veres vize közt, a Tatra hegye alatt terült el s a melynek neve Csetenye volt³⁾, amely földön alakult meg a primus acquisitorról elnevezett és a legújabb időkig a család kezén volt Batizfalva helység. A királyi elismerés és bőkezűség ezen tényével a család elnyerte azt az állandó dologi alapot, amely annak tagjait állandóan Szepesmegyéhez fűzte.

Azonban nemcsak a saját nevéről elnevezett községnek, hanem családja hirnevének is Batiz comes volt a megalapítója, azzal a cselekedetével, amely nemcsak Szepesvármegyéhez, hanem egyenesen Szepesvárához fűződik. Ugyanis Batiz comes; aki kora gyermeksége óta IV. László király személyében immár harmadik koronás urát szolgálta, e király parancsára megostromolta a szepesi várba huzódott és királya ellen felkelő Márk fia Rolandot, a ki azután Kunigunda lengyel hercegnő közbenjárására kiengesztelte

történetének tárgyalásánál a Máriássyak Leheltől vagy ennek nemzetségéből való leszármazásáról stb. elmond. Ezek mind a mondák és regék világába tartozó alap nélküli állítások, amelyek persze a családi levéltárban őrzött »Historia secretior«-ba is belekerültek, annak idején tévesen értékelt adatok alapján teljesen jöhiszeműen, de — ma már tudjuk, hogy — hibásan.

¹⁾ Csánki: Magyarország földrajza a Hunyadiak korában: I. k. 124. lap. Megjegyzendő azonban, hogy amennyiben állítása az 1198. évi *hamis* oklevél alapul — megdől, s akkor a gömöri kapcsolat csak III. Endre király 1291. évi donatiójára vezethető vissza. Ld.: Wenzel: Árpádkori Uj Okmánytár X. k. 17. és 52. l.

²⁾ Csánki: U. o. I. k. 128. és 151. l.

³⁾ Családi levéltár: No. 2. fejr: Cod. Dipl. IV. 3. 185. l.

a királyt s Szepes várát is visszaadta.¹⁾ Ebben az ostromban maga Batiz ispán is karján sulyosan megsebesült és IV. László király Batiznak hűsége és hősiessége jutalmául a szepesmegyei Szalók és Mateócz helységeket adományozta. De nemcsak otthon, nemcsak szűkebb hazájában érdemli ki a király kegyét Batiz comes, hanem, úgy látszik, részt vett servienseivel a cseh hadjáratban is, a melyben egyik serviense annyira kitüntette magát, hogy IV. László az (Odorinnal és Jemnikkel határos Béla nevű erdővel ajándékozta meg.²⁾

Batiz comes és családja azonban nemcsak a harcmezőn szerez magának és szűkebb hazájának hirnevet, nemcsak a hadakozás az elemük, hanem tevékeny részt vesznek abban a békés polgári munkában is, abban a szervezkedésben, készülődésben, a mely Szepes földjén ekkor folyik és amely időt épen ezért a készülődés korszakának lehet nevezni. Már említettük, hogy Batiz comes alapítja 1279-ben azon a területen, amelyet 1264-ben IV. Béla királytól kapott, Batizfalva helységet. Megmaradt az az oklevél, a melyből Batizfalva alapításának mikéntjét megtudjuk. Eszerint Batiz comes és fivére ezt a Csetenye nevű erdőt Gotschalk mateóczyi birónak és Froling felkai lakosnak adták át, azzal a feltétellel, hogy ott az erdőt kiirtsák, a földet művelhetővé tegyék és ott helységet, vagy helységeket alapítsanak *német módra*, szóval úgy mint a germán schultheiszek a községi allmendéken szokták. Hogy Batizék ennek a célnak megvalósítását előmozdítsák, a Csetenye erdőbe települő népnek 16 évi adómentességet, szepesi száz módra való szabad plébános választást engedélyeznek, meghatározván, hogy a plébános választásnál — jutalmul a helység (soltészség) alapításáért — az első szavazat Gotschalké és utódaié, a második szavazat Frolingé és utódaié, a harmadik pedig a népé. Szóval, a mint az illető oklevélből látjuk, Batizék pontosan meghatározzák az idetelepülő nép jogait, de kötelességeit is.³⁾

Megindul tehát a munka, megindul az erdőirtás, földművelés, házépítés, szervezkedés és 1286-ban már a Batiz comesről elnevezett Batizfalva nemcsak hogy készen áll, de gazdaságilag oly annyira értékes telep, hogy ekkor Batiz comes a falu felét 80 ezüst márkáért, tehát az akkori fogalmak szerint roppant nagy

¹⁾ Ld. az 5. számú regesztát. (Fejér: Codex Dipl. V. 2. 238. l. stb.)

²⁾ „ a 6. „ „

³⁾ „ a 8. „ „

pénzösszegért eladja.¹⁾ A telep, melyet Batiz alapít értékben folyvást emelkedik, 1348-ban a batizfalvi soltésztség, — tehát nem maga a falu, hanem *csak* a soltésztség, — már oly értékes, hogy annak fele 250 forintot ér²⁾ 1378-ban a soltésztség már 350 arany forintot ér³⁾ 1422-ben pedig Miklós az akkori batizfalvi soltész, soltészségét a Máriássy családnak 400 forintért, egy kuriáért és egy darab szántóföldért adja el⁴⁾, amiből Batiz ispán telepének folytonos értékbeli emelkedése nyilvánvaló.

Azonban a Máriássy család őseinek Szepes vármegye benépesítése és gazdaságilag értékessé tétele körüli munkássága ezzel még nem merült ki, mert 1290-ben Batiz ispán és társai folytatják a nagyjelentőségű kulturmunkát és már újabb telepítésben fáradoznak, ekkor adva ki azt az oklevelet, a mellyel a kis Gölnicz nevű erdő kiirtását és betelepítését czélozzák, amely vállalkozásuk szintén sikerrel járt, megalapítván ezzel a későbbi Wagendrüsszel, a mai Merény bányavároskát, amelynek eredete, keletkezése tehát a Máriássy család őseinek érdeme.⁵⁾

Wagendrüsszel tehát, amelyet ezen a néven 1315-ben említ először egy családi oklevél, eredetileg soltésztség volt, amelyet Pecold, az első soltész telepített, még pedig ugy látszik, jó gazdasági eredménnyel és sikerrel, mert 1315-ben a rendes soltész járandóságon felül a Máriássy család ősei részéről még külön jutalomban is részesül.⁶⁾

Ugyanezen évből, amidőn Wagendrüsszel sikeres telepítését jutalmazták, a Máriássy család egy újabb telepítésének emléke maradt fenn, nevezetesen Fejér szerint a család ez évben egy bizonyos Szaniszló nevű soltésznek ad át egy erdőt irtás és benépesítés céljából.⁷⁾ Azonban ha nem csalódnak, az az oklevél a mely erről szól Fejérben *hibásan* jelent meg 1315-ös dátummal, mert az oklevél helyes dátuma: *1345*, amikor a Máriássy ősök tényleg Szent-Péterfalvát alapítják, Milai András fia Szaniszló soltésznek adván át egy bizonyos területet irtás és benépesítés céljá-

¹⁾ Ld. a 11. számú regisztát.

²⁾ „ a 61. és 62. számú regesztákat.

³⁾ „ a 102. számú regesztát.

⁴⁾ „ a 169. „ „

⁵⁾ „ a 12. „ „ (Fejér: Codex Dipl. VIII 5. 98. 1 stb.)

⁶⁾ „ a 22. „ „

⁷⁾ „ Fejér: Cod. Dipl. VIII 5. 99. lap.

ból, itt is pontosan megállapítván az idetelepülők jogait és kötelességeit.¹⁾

Ugyanekkor, 1345-ben feltűnik a másik Batizfalva, más néven Toplicza — „Thoplica, que alio nomine villa Batiz appellatur“ — ma Teplicska Márkusfalva mellett, melyet, a mint a neve is mutatja szintén még Batiz comes alapíthatott.²⁾

Ime tehát, így lőn a Máriássy család a szepesi föld egyrészének benépesítője és a XIV. század elején (1324-ben³⁾ már felbukkanik az okleveles emlékekben. Márkusfalva is, az a birtok, az a helység — mondja a forrás — amely a Szent-Mihály tiszteletére emelt egyház mellett fekszik, amelyet Márk (Márkus) falvának is neveznek és amelyet valószínűleg még Batiz comes atyja Gala fia Márk, vagy legalább is Batiz fivére szintén Márk alapíthatott a XIII. században, amely helytől a család előnevét vette és ma is ezt használja s amely helység századokon át a család „caput domini“⁴⁾-je, ősi fészke volt és az maradt el egészen napjainkig.

Hogy mikor és hogyan került Márkusfalva a Máriássyakhoz, azt adatok hiánya miatt megmondani nem tudjuk, annyi azonban tény, hogy a helység a család kezében a XIV. század folyamán szép fejlődésnek indul, úgy, hogy már e század közepén vásári vásáros hetivásárai, mészárszékei, malma stb. vannak⁴⁾, sőt 1409-ben már vásártartás céljából épült valami csarnok vagy *áruház* is van itt,⁵⁾ és noha a XIV. század közepén, sőt még 1407-ben is a helységet Szent-Mihálynak nevezik⁶⁾, mégis már lassanként átmegegy a köztudatba a másik név, a „villa Marci“⁷⁾ a Márkusfalva is, azonban elvéve a Máriásfalva név is előfordul.⁸⁾

Igy alapítja meg a család hirnevét, így veti meg családja dologi alapját a nagy Batiz comes, aki a XIII. század legvégén, vagy a XIV. század elején hallhatott meg, mert 1308-ban már mint néhait említik.⁹⁾ Róla nemcsak családja, de Szepes földjének egy része is csak hálával emlékezhet meg.

De nemcsak telepítésekkel, soltszésekkel alapításával emelik

1) Ld.: az 54. számú regesztát.

2) „ az 56. „ „

3) „ a 28. „ „

4) „ a 72. „ „

5) „ a 125. „ „

6) „ a 72. és 124. számú regesztát.

7) „ a 72. számú regesztát. Magyar Nemz. Muzzeum: Görgei Itár, 1399.

8) „ a 80. „ „

9) „ a 18. „ „

a Máriássy család ősei Szepes földjének értékét, hanem bányák szerzésével és nyitásával elősegítik a bányaipar fejlődését is. Ugy látszik, még a XIII. század folyamán szerez és nyit a család bányákat, legalább is ezt bizonyítja egy a XIV. század elejéről fennmaradt családi oklevél, amely szerint a családtagok már ekkor bizonyos bányajövedelmek miatt perlekednek egymással.¹⁾ A XIV. század közepe felé Szepes földjének benépesítése és rendezése immár annyira előrehaladt, hogy az akkor uralkodó király Nagy Lajos jónak látta a földet, bizonyos konkrét panasz folytán, felmérteni, amely felmérés foganatosítására a király három várnagyot küldött ki. Ez a felmérés 1339-ben folyt le és a király meghatározta azt is, hogy ennek a felmérésnek a költségeit ki viselje.²⁾

A midőn a Szepességben a készülődés kora elmúlt, midőn a föld felszíne már benépesült és annak gazdasági értéke egyre emelkedett, elkezdtek az emberek a föld gyomrában rejlő értékek után érdeklődni s rájöttek arra, hogy a Szepesség hegyvölgyei érzékeny gazdagok, — megindult tehát a bányák feltárása, turzása és mint említettük, a Máriássy család is már valószínűleg a XIII. században nyit bányákat, azonban a bányaturzási jogot csak 1344-ben Nagy Lajos királytól kapta, a midőn a király a Máriássy családnak is megadja általában a bányaturzáshoz azokat a kiváltságokat, amelyekkel az ország nemesi e tekintetben élnek, hogy t. i. bányavárosokat alapíthatnak és a feltárt vagy feltárandó arany vagy ezüst bányákat a királynak fizetendő bányabér ellenében művelhetik, azonban a bányabér $\frac{1}{3}$ részét megtarthatják maguknak.³⁾ Ezt a kiváltságot a család használta is és ezzel — tudomásunk szerint — a legújabb időkgig élt.

Hogy a XIV. század közepén a keleti Szepességben már a kereskedelmi forgalom is meglehetősen élénk lehetett, azt bizonyítja az a körülmény, hogy a megyében már vásár és vámhelyek vannak, sőt már 1345-ben vámhelyáthelyezés is fordul elő, nevezetesen Nagy Lajos király a Kotterbachon (Kufurbach) lévő vámhelyet, minthogy erre a szepesi bányavidék felé rossz és nehéz utak vezetnek, áthelyezi a Máriássy család Goldbah nevű birtokára, azzal az indokolással, hogy errefelé könnyebb és jobb utak vezetnek a bányavidékre, s kéri a király a családot, hogy engedje

¹⁾ Ld.: a 19. számú regesztát.

²⁾ „ a 43. „ „

³⁾ „ a 53. „ „

meg itt Goldbahon a vámszedést, aminek fejében a Máriássy család jobbjait itt a vámfizetés alól felmenti.¹⁾ Megjegyzendő hogy ilyen vámáthelyezést a középkorban nagyon keveset ismerünk. A XIV. században e sorok írója csak két ilyen vámhely áttételt ismer, nevezetesen egyiket 1325-ből, amidőn I. Károly király megengedi Lóránd fia Miklósnak, hogy a Zaránd megyei Bátorról vámhelyét Sződre helyezze²⁾ és 1399-ben Zsigmond király Nánai István kérelmére megengedi, hogy a Tisza áradása folytán használhatatlanná vált roffi révjét Tizsasüllyel szemben állithassa fel és az utasoktól itt szedjen vámot.³⁾ Az ilyen vámhely-áthelyezésekhez tehát királyi engedély kellett, proprio motu senki vámhelyét eredeti helyéről máshova át nem tehetette és ha mégis előfordult ilyesmi, az érdekeltek tiltakozása zudult fel ellene, amint ez például 1498-ban történt, amidőn Kisszeben város tanácsa az Ujvárhoz tartozó újfalusi vámot önkényesen áthelyezte Kisszebenbe.⁴⁾ A Máriássy családnak azonban nemcsak a Szepességben, hanem III. Endre király donatiója folytán Gömör vármegyében is voltak birtokai, amelyek közül pl. Berzéte még a XIX. században is a család kezén volt, Krasznahorka büszke vára pedig az Andrássyak birtoka lett. Ezeket a gömöri birtokokat a család elsokasodott tagjai 1352-ben osztják meg maguk között, ugyanakkor, a mikor a szepesmegyei birtokok is osztály alá kerülnek,⁵⁾ úgy, hogy a XIV. század második fele családtörténeti szempontból a családi birtokokon való osztozkodás korának nevezhető.

A család története a XIV. század második felében és a XV. század folyamán birtok-, hitbér-, jegyajándék miatti indított perekkel, határvitákkal, hatalmaskodások miatti viszályokkal van tele. A család tagok egymás közt és a környékbeli családokkal, így például a Topliczaiakkal, Görgeiekkal, a Tótselymesi Apródfiakkal, a Haraszi Poch vagy Pócsokkal, a Pelsőczeikkel, a batizfalvi soltészszel, továbbá a környékbeli városokkal, Iglóval, Felkával, később Lőcsével folyton viszálykodnak és perlekednek. Hosszadalmas és untató volna ezeket a veszekedéseket mind apróra részletezni, mégis egy-két érdekesebb esetet ki kell a sok közül emelnünk.

¹⁾ Ld.: a 57. számú regesztát.

²⁾ Magyar Nemz. Muzeumban letéteményezett u. n. Máriássy-Itár, 1325. augusztus 12. Sebes.

³⁾ 1399. május 2. Buda, Orsz. Levéltár: M. O. D. L. 24.698.

⁴⁾ Orsz. Levéltár: M. O. D. L. 20665, 20679, 20680, 20681.

⁵⁾ Ld.: a 70., 71. és 72. számú regesztákat.

Igy például 1412-ben a Máriássyak egy vadászat alkalmával erőszakkal elvittek egy leterített *medvét*, mire a Tepliczaiak pert indítottak ellenük, amely per egészen a királyi kuriáig felment, annak kimenetele azonban ismeretlen előttünk.¹⁾ Ugyancsak 1412-ben kezdődött a Máriássy-család és Igló városa közötti nagy százados határper²⁾, amely átnyult a XVI—XVII. századokba, amely néha egyszerre két királyt (t. i. a magyart és lengyelt) foglalkoztatott s a melynek bőséges anyaga képezi a XVI XVII. századokban a családi levéltár állagának nagy részét.

A XIV. századból nincsenek adataink arra, hogy a Máriássy-család tagjai a harcztereken vagy közéleti és politikai téren sokat szerepeltek és kitűntek volna, csak azt tudjuk, hogy Márkusfalvi Márk fia Péter és ennek két fia János és István részt vettek a törökök elleni hadjáratban, amint azt Zsigmond király egy oklevelében olvassuk.³⁾ 1414-ben Márkusfalvi Péter fia Szaniszlót Stibor egykori erdélyi vajda hasonlónevű fiával együtt a király kíséretében látjuk,⁴⁾ 1436-ban Márkusfalvi László fia Máriás György a bázeli zsinat által kivetett ötvened szepesmegyei exactora — beszedője.⁵⁾ 1462-ben Zápolyai Imre sárosi főispánnak vicéje, alispánja Márkusfalvi néhai György fia László.⁶⁾

A XV. és XVI. században élt Máriássyak leghatalmasabbja, legtekintélyesebbje kétségtelenül a Zápolyai-dinasztia kedves embere: Máriássy István volt.

Máriássy István Márkusfalvi Máriássy György fia László és neje Csehi Anna (Csehi Imre leánya) házasságából származó második fiú volt, aki 1463-ban született, amit onnan tudunk, mert 1467. május 20-án már elözvegyült édesanyja Istvánnak korát a szepesi káptalanban megállapíttatja, s a káptalan István életkorát ekkor négy esztendőben állapítja meg.⁷⁾ 1486-ban István már jogképes, ekkor már jószágot zálogosít el, 1492-ben pedig már Zápolyai István nádor sárosi várnagya és Sárosmegye alispánja lesz (Bezzegi Borsos Benedek helyett), amely tisztet ekkor Dukai

¹⁾ Ld.: a 135., 136. számú regesztákat.

²⁾ Ld.: a 139. számú regesztát. — Szepesi kápt. lt. Protoc. 1550. fol. 26.

³⁾ Fejér: Codex dipl. X/I. E. 683. l.

⁴⁾ Ld.: a 142. számú regesztát.

⁵⁾ Fejér: Cod. dipl. X/7. 838. l.

⁶⁾ Kis-Szeben város ltárában.

⁷⁾ 1467. május 20-án kelt okl. — Családi lt.: 146. szám.

vagy Duka Györggyel együtt viseli.¹⁾ 1494-ben sárosi várkapitány és sárosi alispánként emlegetik a források és innen fogva felváltva hol várkapitánynak, hol várnagynak nevezik.²⁾ Ebben a minőségben sűrű érintkezésben áll Eperjes városával, amelynek közönsége keresi és minden módon biztosítani óhajtja magának a hatalmas várnagy és alispán kegyét, pénzt, halakat, kalácsot stb. ajándékozva neki.³⁾ 1500-ban Zápolyai István nádor özvegye Hedvig tescheni hercegnő a súlyosan megbetegedett Durholcz Pál helyébe Máriássy Istvánt nevezi ki szepesi kapitánynya⁴⁾ és ezzel még szorosabb lett a kapcsolat a Máriássyak és a hatalmas nádori család közt. Hradzky szerint, a midőn Zápolyai István, János atyja 1499-ben meghalt, János oldala mellé Máriássy István adott, a ki a Zápolyai család iránti teljes odaadással Szepesvármegye ügyeit is vezette. És tényleg, 1502-ben Máriássy Istvánt Zápolyai Jánosnak, a későbbi magyar királynak oldalán Budán, a királyi udvarban látjuk⁵⁾ és nem járunk messze a valóságtól, ha azt állítjuk, hogy Máriássy Istvánnak az ifju Zápolyai János a későbbi magyar király nevelésében, főleg persze testi nevelésében nem kis része lehetett.

1504-ben (február 29-én) Máriássy István érdemeit a király is észreveszi és méltányolni kénytelen, a mikor neki, *a már akkor ősnemesnek nevezhető* Máriássy nemzetségbelinek czimert adományoz.⁶⁾

1513. előtt ismét Zápolyai János erdélyi vajda és Zápolyai György szepesi örökös gróf szolgálatában van István, valahol

¹⁾ Bártfa város ltára: 1492. január 26., február 4., április 8. és 10-én kelt levelek. Ld.: Iványi: Bártfa szabad kir. város levéltára: I. kötet. 443, 445. ll. — Családi lt.: 178. szám. (1492. július 13.)

²⁾ Családi lt.: 1494. január 23., július 17., 1495. február 18., 1496. április 10., szeptember 11., 1497. márczius 25. stb. Ld.: 179, 183, 181, 186, 185, 174. számokat. — Bártfa város ltára: 1494. január 23., június 20., 1495. február 6., 26, július 9, szeptember 29, 1498. január 20, február 15, márczius 27-én kelt leveleket. Iványi: I. m. I. k. 458, 459, 469, 470, 472, 473, 474, 494 495, 498 ll.

³⁾ Eperjes város ltára: 598/a. szám, 114—116, 124, 144, 152, 155, 156, 166 ll.

⁴⁾ Késmárk város ltára: 1500. január 24. — Fasc. XXXII.

⁵⁾ Hradzky: Vándorlások a Szepességben. A magyarországi kárpát-egyesület évkönyve X. évfolyam (1883.) 200. lap. — Szepesm. tört. társulat évkönyve I. 110., 1502. Késmárk város levéltára.

⁶⁾ 285. regesztá. A czimeres levél szövegét hibásan és kihagyásokkal kiadta: Kayser: I. m. 44—46. l.

szűkebb hazájától távol, a mint azt később, 1513. július 18-án a márkusfalvi várban betegágyában és ugyanezen év július 25-én maga is vallja.¹⁾

1515-ben Máriássy István végét érzi közeledni, ennél fogva meghitt barátai előtt december 29-én végrendelezik ingó drágaságairól és szerzett ingatlan javairól. 1516. elején még élt, még ekkor átadja Sáros várát Varkócs Kristófnak és Csallóközi Mihálynak. 1516. április végén halt meg, s április 30-án eltemették a márkusfalvi vártemplom kriptájában, a hol tetemei még ma is nyugszanak.²⁾

Máriássy Istvánnak kiváló gondját képezte a családi vagyon szaporítása, hiszen a hatalomhoz, tekintélyhez, a család nevének megfelelő fényvel való fellépéshez akkor különösen szükség volt dologi alapra. Ezt István nagyon jól tudta, ennél fogva gondja volt rá, hogy a család már meglévő dologi alapja kiszélesíttessék. Birtokokat szerez csere, vétel, zálog vagy más czimen és ha áttekintjük birtokszerzéseit, látni fogjuk, hogy ő a család vagyonának egyik legszorgalmasabb gyarapítója volt. 1489-től 1513-ig majdnem minden esztendőben szerez valamit és ő szerzi meg vagy vissza Szepesmegyében: Páris, Csépanfalva, Svábóc, Milaj, Haraszt, Vereshegy, Mátéfalva, Rikolf, Kotterbach, Béla, Zlop birtokokat, Gömörben: Berzéte, Rudna, Kőrös, Sárosmegyében: Belcella és Fries birtokokat, ő vesz Szádvár mellett egy szőlőt stb.³⁾

A birtokszerzés mellett igyekszik a már meglévő értékét emelni, a miből azonban kellemetlenségei is származtak. Ugyanis a XV. század végén és a XVI. elején a renaissance hatása alatt Máriássy István is átépíttette márkusfalvi kuriáját. Ez a tény maga még nem lett volna baj, azonban István kuriáját falakkal, bástyákkal, árkokkal kezdte körülvétni, megerősíttetni kezdte, a mi már sehogysem tetszett a lócseieknek és a szepesi tízenhárom város lakóinak, a kik nagyon természetesen nem szívesen látták a nagy fontosságú közlekedési vonalon, a Szepességet Alsó-

¹⁾ 319—320. regeszta.

²⁾ 325. regeszta. I.d.: a végrendelet latin szövegét a magyar fordítással: Közlemények Szepes vm. multjából, 1913. évf. 162—166. l.

³⁾ 256., 294., 296., 283., 305., 317., 318. számú regeszták. — Batizfalvi rész: Fasc. V. No. 8., No. 14., fasc. IV. No. 18., No. 24., fasc. VII. No. 9., No. 12., No. 11., No. 13., No. 14., fasc. VI. No. 13. — Szepesi káptalan levéltára: Introd. Scrinium 4. Fasc. 9. No. 20., fasc. 3. No. 24., fasc. 6. No. 34. — Introd. fasc. 4. No. 12., Introd. cottus Scepus fasc 8. No. 8.

Magyarországgal összekötő Hernád-völgyén egy új „Thalsperre“, egy völgyelzáró erőd keletkezését, s a kik — nem ok nélkül — félték attól, hogy az épülő márkusfalvi vár a kereskedelmi forgalom nyugodt lebonyolítását inkább akadályozni, sem mint előmozdítani fogja. Ezen közléről érdekelt városok legsürgősebb dolga volt a márkusfalvi erőd építése ellen II. Ulászló királynál panaszt emelni. A városok a panaszt Szepesmegye nevében is tették, noha arra semmiféle megbizatusuk vagy felhatalmazásuk nem volt. Ezt megtudta Máriássy István és 1507-ben kivitte azt, hogy úgy a szepesi tizlándsás szék, mint a megye a panaszkodó városokat dezavualta, kijelentvén, hogy a panaszkodásra semmi ok sincsen.¹⁾ Azonban Máriássy István még a megye illetén actiójával sem tudta megakadályozni azt, hogy a király ebbe a viszályba bele ne avatkozzék Máriássy ellen, a városok javára. 1507. július 15-én II. Ulászló király Esztergomból parancsot intéz Máriássy Istvánhoz, melyben elmondja a márkusfalvi kuria építési engedélyének egész történetét. Emlékezteti Máriássyt arra, hogy a mikor előtte szóba került a márkusfalvi kuria építésének ügye, „meghagytuk neked, hogy az építeni szándékolt kuriát ne várszerűen vagy erőd módjára emeltesd, a mire te azt válaszoltad, hogy csak egészen egyszerű és szokásos nemesi kuriát akarsz építtetni, menten minden megerősítéstől, s ime most mégis azt kell hallanunk, hogy még sem kuriát, hanem várat, erődöt építtetsz engedelmiünk ellenére és a felsőmagyarországi részek kárára“, meghagyja tehát Máriássy Istvánnak, hogy Márkusfalván várat vagy erődöt építtetni ne merjen.²⁾

Ugy a várépítés, mint a miatta támadt viszály, — dacára a király tiltó rendelkezésének — tovább folyt, míg végül a városokkal, főleg pedig a lőcseiekkel való viszálykodás immár annyira elmérgesedett, hogy végtére is István kénytelen volt a lőcseiekkel várépítése ügyében békés egyezsége lépni.

A négy pontba szedett egyezségből kitűnik, hogy végsőképen mégis csak Máriássy István akarata győzött, mert az egyezés első pontja István várépítési jogát elvben elismerni látszik, a szöveg legalább azt engedi sejtetni, hogy a lőcseiek kénytelenek voltak a már meg nem változtatható tényeket elfogadni. Lőcse csak azt köti ki, hogy a márkusfalvi templom ne

¹⁾ 291—2. regeszta.

²⁾ Batizfalvi rész: Fasc. XII. No. 1.

kebeleztessek be az épülő várba, ellenben az ellen nem emel kitogást, hogy a várból a templomba valami átjáró vezessen. Mászszóval Lőcse nem engedi a márkusfalvi várat a meredek sziklaszirten épült és kitűnően megerősíthető templom bevonásával bővíteni és még erősebbé tenni.

Az egyezség második pontja meghatározza, hogy hogyan és mi módon lehet az új várat megerősíteni, egyszerű sövénynyel árok nélkül lehet csak körül venni, különös szükség és Lőcse város tanácsának engedélye nélkül árkot készíteni nem szabad. A vár bővítése ellen Lőcse tehát e pontban is állást foglalt.

A harmadik pontban kiköti Lőcse, hogy a márkusfalvi várban Lőcse város és Szepesmegye ellenségének Máriássy István menedéket nem adhat, továbbá, hogy ő maga és utódai a városnak jó szomszédai és barátai lesznek.

Végül az utolsó pontban a lőcseiek Márkusfalván és Eperjesen (itt addig a mig István sárosi várnagy lenne) vámfizetési kedvezményeket kötnek ki maguknak.¹⁾

Ezzel az egyezséggel látszólag helyre állt a béke Lőcse és a Máriássyak közt, ez a béke azonban csak látszólagos volt, mert Lőcse soha egy pillanatig sem nézte jó szemmel a márkusfalvi várat, csak tűrte a tényleges állapotot addig, a mig alkalom nem kínálkozott arra, hogy a helyzeten, ha kell erőszakosan is változtasson. Ez az alkalom pedig nem sokáig váratott magára, a mohácsi vésszel bekövetkezett politikai helyzet megadta Lőcsének a lehetőséget arra, hogy a Máriássyakkal és a márkusfalvi várral leszámoljon.

A mohácsi vész után, II. Lajos király halálával tudvalevőleg két pártra szakadt hazánk törökmentes része. Az ország északkeleti részei Erdélylyel Zápolyai János király mellé állottak, mig a nyugati és északi részek Habsburgi Ferdinándot ismerték el uruknak. Lőcse városa állhatatos Ferdinánd-párti volt, ezzel szemben a Máriássyak, — protectoraik, sőt uraik hosszú időn át a Zápolyaiak lévén — nagyon természetesen János királyt pártolták, mire a Ferdinánd-párti Lőcse részint érdemeket óhajtván szerezni a királynál, részint meg le akarván számolni Márkusfalvával, 1527-ben Máriássy István fia Ferencznek, a *hűllennek*, várat megostromolták, bevették, kifosztották és lerombolták.²⁾

¹⁾ Az egyezség szövege: 295. sz. alatt.

²⁾ Hain krónikája: 35. lap.

1527. november 25-ike körül történt ez az eset, Snyder Tamás akkori lőcsei bíró vezetése alatt folyt az ostrom és Máriássy István unokájának Pálnak (1550-ben kelt) panaszlevele szerint a lőcseiek Márkusfalván alapos munkát végeztek. A várból az arany- ezüstmiveket, készpénzt, ruhákat, háziberendezést, a vár állatállományát mind-mind elvitték, a várat pedig „funditus diruissent“, összesen így mintegy 15.000 forintnyi kárt okozva.¹⁾

A panaszirat mindenesetre egy kissé túlzott lesz, mert hiszen érdekelt fél írta, a kinek minél nagyobb kártétel kimutatása volt érdeke. Ha figyelembe vesszük, hogy a márkusfalvi vár, helyesebben kuria még mai romban heverő állapotában is erősen magán viseli a renaissance minden jellegzetességét, akkor el kell fogadnunk, hogy a még ma is meglévő romrészek Máriássy István építményei, s ezzel már megmondtuk azt is, hogy a lőcseiek nem rombolták le „földig“ a várat, de mindenesetre alaposan megromgálták és elronthatták az erődműveket.

Az eddig előadottakból azonban azt is láthatjuk, hogy a mohácsi vész utáni események és a Máryássyak politikai állásfoglalása a családot földönfutóvá, vagyontalanná tették. 1528. január 25-én I. Ferdinánd király elrendeli, hogy a Máriássy család gömöri birtokaiba Pelsőczi Bebek Imre székesfehérvári prépostot és fivérét Ferenczet iktassák be, 1529-ben pedig Kaczianer János, Ferdinánd egyik hadvezére, bizonyos a királynak kölcsönadott pénzek fejében a Zápolyai párti Máriássy István fiainak Ferencznek és Máténak összes javait a lőcseieknek adja zálogba.²⁾

Ezen események után sok évi viszály, perlekedés, huza vona, keserűség következett a Máriássy családra. Sok évi, sőt majdnem évtizedes küzdelmes fáradozásba, verejtékes munkába került, míg a család az elvesztett birtokokat újra vissza tudta szerezni. A család elleneinek kedvezett az is, hogy e tájban a családnak férfi képviselője alig van. 1534. körül halt meg Máriássy István fia Ferencz, úgy hogy ekkor csak Máriássy István fia Máté él, továbbá Máriássy István leánya Margit, Bornemissza Benedek felesége. A család ezen gyenge állapotát használta fel Bornemissza Benedek és felesége czimén valahogy magához kaparitotta a Máriássy javakat, úgy hogy például 1538-ban, az akkori dicalis

¹⁾ Márkusfalvi rész: 297. szám.

²⁾ 339–340. regesztá. Orsz. Lt.: M. O. D. L.: 20.462. §. 4.

conscriptió adatai szerint a Máriássyoknak a Szepességben semmi-jük sincsen, minden Bornemissza Benedek kezén van.¹⁾

1540—42. körül meghal Máriássy Máté is, úgy hogy most már csak Máriássy Ferencz özvegye, Zsófia, két apró gyermeke: Antal és Pál s négy leány vannak életben (Margiton kívül), úgy hogy az özvegy Zsófia és a hat árva most már teljesen magára van hagyatva s ennél fogva erősen reá volna a családi javakra szorulva. Folyton-folyvást perli is Bornemisszát, de mind hiába. Többször megnyeri pereit, iktató parancsot is eszközöl ki Bornemissza ellen. czélt még sem tud érni, mert Bornemissza ellene szegül az iktatásnak, sőt egyenesen kiüzi javaiból az özvegyet, míg végre „post tot discrimina rerum“ 1546-ban a peres felek egyezsége lépnek.²⁾

A szívósan kitartó özvegy tehát végsőleg mégis diadalra viszi gyermekei ügyét és az 1548. évi és az ezt követő dicalis összeírások tanúsága szerint Máriássy Ferencz özvegye a szepesmegyei Máriássy javaknak ismét birtokában van, illetve 1550-től kezdve az anya és Pál fia már együtt mint birtokosok szerepelnek.³⁾

Ha a Máriássy vagyon visszaszerzőjének Máriássy Ferencz özvegye Zsófia tekintendő, viszont a család dologi alapjának tágitója, a vagyon, tekintély és hatalom regenerátora Máriássy Pál, a ki a vagyonvisszaszerző perek egész tömegét folytatja és a ki rendező, szervező tehetségével rendbe is hozza a család vagyoni ügyeit és magát Márkusfalvát, mint caput dominii-t magas színvonalra emeli, megalapítva itt a márkusfalvi (nemesi) iskolát.

A Habsburg-ellenes felvidéki Máriássy család természetesen a XVI. században protestánsná lett. A protestantizmus hatásának

¹⁾ 1538. szeptember. Szepesm. dicalis conscriptiója.

„Bona Benedicti Bornemissza:

Wogendryzel

Zawoda

Porach

Teplicha

Markusfalwa

Chepanfalwa

Batisfalwa

Gerlafalwa.“

(Orsz. Levéltár: Dicalis conscr. XXXV. kötet.

²⁾ 344—356. reges ták.

³⁾ 1548-ban már az özvegy kezén van: Merény, Márkusfalva, Csépanfalva, Zavátka, 1549-ben Monyorós és Teplicza is az övé.

(Orsz. Levéltár: Dicalis conscr. XXXV. kötet.

tulajdonítandó az a szellemi színvonalbeli emelkedés, a mely a Máriássy családban és Márkusfalván a XVI. század második felében bekövetkezett, a midőn Máriássy Pál és felesége Sighér Anna iskolát alapítanak Márkusfalván, a mely körülbelül 1577-től 1663-ig virágzott és a mely iskolának Stenzel János, Greiffenzweig János, Rajeczi András, Korittyáni Mátyás, Fabricius János, a ki Bocatius János az eperjesi iskolamester, majd kassai városi jegyző és bíró s Rudolf király „koszorus császári költő“-jének barátja volt, Ratigius Venczel, a ki 1637-ben Lőcsén egy „Sententiae evangeliorum dominicalium“ című művet is adott ki, voltak a tanárai.¹⁾

Máriássy Pálnak, de főleg feleségének Sighér Annának kiváló gondját képezte gyermekeinek neveltetése is. Sighér Anna, a XVI. század legclassicusabb magyar levélírója, vallásos, mélyen érző, gyönyörű lelkületű asszony, telve a legszebb emberi vonásokkal. Páratlan gyengédséggel szereti gyermekeit. Fiait mindig keresztényi jámbor életre, Istenfélelemre tanítja, szépre, jóra és nemesre inti s buzdítja. Minden tervüket ismeri, velük együtt tárgyalja meg őket s jó tanácsokkal áll mellettük életük fontosabb fordulatainál. Így midőn fia Zsigmond, a ki 1585-ben Sáros-Patakon tanult, tanulmányai folytatása céljából idegen országokba készült menni, közli szándékát anyjával, a ki igyekszik erről a tervről lebeszélni, „mely csak az te ifjui eszedből vagyon“, nem lelkesedik a kültöldön tanulás eszméjéért, sőt „az te Patakon tanuláson, — írja — hogy én kívánom, bizony nem gonoszodra volna, de annak is csak addig kell lenni, míg Isten mutatja, de immár te ezen már tudom, hogy mind elvesződöl, oly gonosz, *nyughatallan természetű vagy, ezt tinéktek ugyan az nemzet-ségték természeti hozta*, de mégis azt írom, hogy csendességgel várjad az Ur Isten reád való gondviselését, bizony el nem hágy, csak head²⁾ segítségül és ne törődjél hitetlenül, hanem bizd ő szent felségire magadat.“³⁾

Különösen gyönyörű és meghatóan szép Máriássy Pálné azon

1) Frankl: Hazai és külföldi iskolázás a XVI. században. 125. lap. — Kupezs Lyeurg: A márkusfalvi nemesi iskola. A szepesmegyei történelmi társulat évkönyvei, V. kötet, 152. l. — (Czikke főleg a Rezik gymnasziológiája nyomán készült.)

2) Head = hivjad.

3) Deák Farkas: Magyar hölgyek levelei, 75. lap. — (Sighér Anna leveleinek eredeti példányai a br. Radvánszky levéltárban vannak.)

levele, melyben — végóráját érezvén közeledni — András fiától bucsuzik. Ennek minden szavából kisugárzik a gyermekei iránti gyengéd és önfeláldozó anyai szeretet. „Hiv és édes anyai szívvvel voltam tihozzátok mind lelki, mind testi dolgokban, mert soha sem életemet, sem egészségemet, sem fáradságomat nem becsültem fel jobban az ti jótoknál“.¹⁾

Máriássy Zsigmond azonban mégis kivitte anyjánál azt, a mit akart és tanulmányai folytatására Sáros-Patakról tényleg külföldi egyetemre ment. 1587-ben Wittenbergben tanul és egyuttal az ottani magyar bursa tagja,²⁾ sőt ott van még 1588-ban is, mert Csanádi Jánoshoz, a ki a wittenbergi magyar tanulók seniora volt, távozásakor, 1588. január 22-én, Márkusfalvi Máriássy Zsigmond latin bucsu verset írt.³⁾ Frankl azt sejtí, hogy Máriássy Zsigmond 1598-ban a strassburgi egyetemen tanult,⁴⁾ a mi azonban kizártnak látszik, mert hiszen már 1591-ben itthon van meg-nősül, feleségül veszi Szinyei-Merse Erzsébetet, a kitől 1592. február 7-én egy Zsigmond nevü fia is született.⁵⁾ Alig hihető tehát, hogy családos ember és megyei tisztviselő létére újra külföldre ment volna egyetemi tanulmányok folytatására.

Azokban nemcsak iskolát alapít Máriássy Pál, nemcsak gyermekei kitünő iskoláztatásáról gondoskodik, hanem birtokainak, „tartományának“ jogviszonyait is rendezí, kiadva 1581. márczius 29-én tartománya lakói számára egy jogtörténetileg, főleg egyházi és büntető jogi szempontból érdekes magyar nyelvü statutumot.⁶⁾ A tizenkét pontból álló statutum az istentisztelet módjáról és mikéntjéről, a vasárnapi munkaszünetről, a vasárnapok megszenteléséről, vasárnapi istentisztelet alatt a korcsmák zárva tartásáról, iszákosság elleni tilalomról, Isten káromlásról, tizedfizetésről és ennek beszédési módjáról, az egyházi adóról, a közerkölcsök tisztaságáról, sőt még a házasságkötésről is intézkedik. A statutum tehát bele nyul a kánonjogba is (VII. pont), midőn kimondja, bár nem imperative, hanem csak desiderative, hogy a szülők a leányt 14, a férfi személyt pedig 20 esztendő s kora előtt ki ne házasít-

¹⁾ Deák: I. m. 77—82. l.

²⁾ Frankl: I. m. 305. l. — Thury: Iskolatörténeti adattár, II. köt., 25. lap.

³⁾ Koncz József: A wittenbergi akadémián a XVI. században tanult magyar ifjak versei. — Irodalomtörténeti közlemények, 1891. évf., 246. skk. II.

⁴⁾ Frankl: I. m. 286. l.

⁵⁾ A Magyar Nemz. Muzeum kézírattára: Tol. lat. 1046. szám, 55. lap.

⁶⁾ Batizfalvi rész: XXV. csomó, 17. szám.

sák, nagy ok nélkül. Tehát fontos okból kiházasíthatják *előbb* is. Más szóval Máriássy Pál tartományában a korhiány házassági akadály ugyan, de indokolt esetben ettől el lehet tekinteni. Ugyancsak házassági akadályt képez a rokoni kötelék is.

Míg a VII. pontban foglalt rendelkezéseknek sanctiója nincsen, addig a többi intézkedésnek van, nevezetesen: pénzbírság, visszaesőkre kizikáloda büntetése, végül a tettesnek a földesuri szék kezébe való adása.

A statutum legtöbb intézkedése, a mint láttuk, legnagyobb részt olyan természetű jogsértésekre tartalmaz intézkedést, a melyeket ma a kihágási büntető törvénykönyv (1879: XL. t.-cz.) paragrafusai szabályoznak. Csak a bünpártolás és az Istenkáromlás ellen tartalmaz ma a Büntető T. K. intézkedéseket. A statutum III. pontjából meg tudjuk azt is, hogy a Máriássyak tartományában a kizikálodót a czinteremben tartották.

A mi egyébként Máriássy Pál személyét illeti, az adatok azt bizonyítják, hogy erélyes, határozott ember volt. Mint anyja, Zsófia, ő is sokat pereskedik, nemcsak azért, hogy a Máriássy birtokokat visszaszerezze, hanem mert ellene hatalmaskodnak vagy ő hatalmaskodik mások ellen. Különösen sok pere van Thurzó Szaniszlóval, azután Salm Gyula gróffal, a Bebekekkel, a környékbeli szepesi városokkal, a mely utóbbi perbe a magyar és lengyel királyok is bele avatkoztak.¹⁾

Hogy Máriássy Pál milyen erélyes férfiú lehetett, a ki akaratának, ha kellett érvényt is tudott szerezni, azt legjobban egy 1584. februárjában történt eset igazolja. Ekkor ugyanis Szepes vármegye alispán-választásra készült. Tudnunk kell, hogy a főispán ekkor Thurzó Szaniszló volt, a ki Máriássy Pállal egyébként is ellenséges lábon állott. Ugy látszik Thurzó valami, Máriássy Pálnak sehogyan sem tetsző embert szeretett volna alispánnak megválasztatni, a mely választáshoz már valószínűleg a megfelelő intézkedéseket is megtette. Azonban megtudta mindezt Máriássy Pál, a ki azután valóságos *ligát* alakított a főispán tervének meghiusítására. Báthori Miklós országbíró 1584-ben kelt időzöleveleiből tudjuk, hogy Máriássy Pál, fia Ferencz, Pál szolgája Mátyás deák főzték ki a főispáni terv meghiusítását, ők voltak az értelmi szerzők („habita prius inter se mutua liga, tractatu item et intelligentia“), s német meg lengyel felfogadott fegy-

¹⁾ Ld.: A márkusfalvi levéltár idevágó okleveleit.

veres néppel, *ágyukkal* és más egyéb fegyverekkel („bombardis et aliis armorum generibus“) Lőcsén körülvették azt a házat, a hol a vármegye a maga congregatióit szokta tartani, a hol természetesen az alispánt is szokták választani, a Pálnak nem tetsző alispán megválasztását és a congregatió megtartását legyveresen megakadályozták, a főispánt pedig elkergették és tisztének teljesítésében akadályozva, minden tervét meghiúsították.¹⁾

Természetesen a főispán ezen actus maioris potentiae, helyesebben maximae potentiae-t nem hagyhatta szó nélkül. Feljeleníti Máriássy Pált és Báthori Miklós országbíró 1584-ben háromszor megidézi, de úgy látszik nem sok eredménnyel. Hogy Pál hatalmaskodási perének milyen volt a folytatása és mi lett a vége, — sajnos — nem tudjuk, annyi azonban a fentiekből megállapítható, hogy tényleg kemény legény volt.

A XVI. században Máriássy Istvánon kívül magas állásban lévő vagy egyébként kiváló tagja a családnak nem igen volt. Tudjuk, hogy Máriássy István fiai korán, fiatalon, férfikoruk delén elhaltak, unokái közül Pál magasabb intelligenciájával s erélyével tűnik ki.

Egy ismeretlen Máriássyt, névszerint Lászlót 1554-ben a Dunántul látunk feltűnni, a hol ekkor Palota vár (Veszprémmegye) praefectusa.²⁾

Egy másik Máriássy, a fenti Pál és Sighér Anna fia András 1581-ben Báthori István lengyel király szolgálatában áll s ennek zászlaja alatt részt vesz az oroszok elleni harcokban, a melyekben meg is sebesül és mint lábbadozó ir anyjának Sighér Annának levelet a Visztula vize mellől Sandomir tájékról, Zavihóczról.³⁾ András 1608. márczius 19-én halt meg és tetemei a márkusfalvi templomban nyugsznak.⁴⁾

A XVI. században és a XVII. század elején élt Máriássyak közül magas színvonalu műveltségével, tanultságával kitűnt a már említett Máriássy Zsigmond, Pál fia, a ki 1565-ben született,⁵⁾

¹⁾ Orsz. Ltár: N. R. A.: Fasc. 647., No. 7., fasc. 468., No. 38.

²⁾ Ezt a körülményt két reánk maradt levélből tudjuk megállapítani, a melyek közül az egyiket 1554. június 11-én Nádasdi Tamáshoz, a másikat ugyanezen évben Podmaniczky Rafaelhoz intézte és mindenik levélen mint „Ladislaus Mariassy prefectus castris Palota“ írja magát alá. — Orsz. Levéltár: Nádasdy missilisek és Missilisek M. csomó.

³⁾ Márkusfalvi rész: 444. szám, 1581. június 8.

⁴⁾ „ „ 645. „

⁵⁾ „ „ 357. „

s a ki, a mint már láttuk, tanulmányait Márkusfalván, azután Sáros-Patakon, majd Németországban a wittenbergi akadémián folytatta, a hol maga is foglalkozott irodalommal. 1594-ben, tehát már 29 éves korában Szepes vármegye alispánja volt, és ugyan-csak alispán volt 1597-ben és 1600-ban is.¹⁾

Zsigmond irodalom- és tudomány-kedvelő ember volt, a ki pártfogolja a litterátus, tanult férfiakat. Így tudjuk róla, hogy Szenczi Molnár Albert 1613-ban járt nála Haraszton, kapott tőle két aranyat is. Innen „Sigmond uram szekerin“ ment Márkusfalvára, a hol Zsigmond öcsese Máriássy Pál fogadta Szenczi Molnárt, a ki szintén egy arannyal és egy tallérral ajándékozta meg a tudós férfit. 1618-ban Szenczi Molnár „Jubileus esztendei praedikatio“-jának előbeszédében felsorolva a magyar oszlopos protestáns urakat, megemlíti Márkusfalvi Máriássy Zsigmondot és Pált is.²⁾

Megemlítendő, hogy 1597-ben Zsigmond idejében Pilcius Gáspár volt Márkusfalván a praedicator.³⁾

A Máriássy család e nagyműveltségű tagja, Zsigmond úgy látszik még 1621-ben is alispán volt, de 1622. novemberében meghalt.⁴⁾

A XVII. században elsokasodnak a Máriássy család tagjai. Mig száz esztendővel előbb már-már úgy látszott, hogy a Máriássy nemzetség kihal, addig a XVII. században, különösen annak második felében egyre bővül a család. Máriássy István fia Ferencz fia Pálnak három fiától, ugymint: Andrástól (1558— † 1608. márczius 19.), Zsigmondtól (1575— † 1622. november) és Páltól (1574— † 1644. augusztus 7.) majdnem egy tucat fiugyermek származott, a kiknek egy része ugyan magtalanul halt el, azonban András, de főleg Zsigmond ága tovább virágzott és ezeknek lemenői sokasodának el.

¹⁾ Sváby Frigyes: A régi vármegye. A szepesmegyei történelmi társulat évkönyvei, V. kötet, 56. és 70. l.

²⁾ 1613. október 27. (Szinyei Kristól) „szolgájával kísértetött Harasztra Máriási Sigmond uramhoz.

29. Sigmond uram szekerin vitt Márkusfalvára, adott két aranyat.

30. Márkusfalván Máriási Pál adott egy aranyat és egy tallért és kísértetött Lőcsére, Késmárckra“.

Dézi Lajos: Szenczi Molnár Albert naplója, levelezése és irományai, 61. l., — 348. l.

³⁾ Márkusfalvi rész: 396. szám.

⁴⁾ „ „ 691—2. szám.

A XVII. században és a XVIII. század elején élt Máriássyakat erős, hajthatatlan magyarságuk, törhetlen és rajongó hazaszeretetük jellemzi. Nagyon természetesen ezzel a tulajdonságukkal keveset közülök találunk Bécsben, inkább a szinmagyar erdélyi fejedelmekhez huznak, a mi önmagában véve még nem lett volna baj, azonban erősen magyar és protestáns voltuknál fogva részt vettek a nemzet minden szabadság mozgalmában, a mi „nótázás“ formájában rengeteg bajt, sok kellemetlenséget zuditott reájuk, úgy hogy a család története a XVII. század második felében voltaképen „rebellio“-zásból és „nótázás“-ból áll.

A XVII. század elején Máriássy Pál fiát Ferenczet II. Mátyás király, illetve akkor még csak Magyarország kormányzója meghívja az 1608. évi pozsonyi országgyűlésre¹⁾, később Máriássy György, János, Zsigmond fia László is járnak a diaetákra követekeként, tehát ekkor még tart a Habsburgokkal való jó viszony, azonban 1639-ben Máriássy Pál fia András fia Ferencz már kapcsolatba kerül a Rákócziakkal és innenfogva a családtagok legnagyobb része hűségesen, jóban-rosszban kitartott a magyarságot képviselő erdélyi fejedelmek, de főleg a Rákócziak mellett.

Máriássy András fia Ferencz 1597-ben született. Hogy tanulmányait hol végezte, azt nem tudjuk, valószínű azonban, hogy otthon a márkusfalvi iskolában, de hogy tanult ember lehetett, azt könyveinek 1647-ben készült jegyzéke igazolja. 1623-ban és 1624-ben, tehát 26 éves korában már Szepes vármegye alispánja volt, és ugyancsak alispán volt 1633-tól 1636-ig is. Ebből az időből maradt reánk egy naplószerű feljegyzés, amely azonban voltaképen, czime dacára is, nem napló, hanem inkább megyei jegyzőkönyv. Czime: „*Diarium laborum, curarum, fatigiarum, molestiarum mearum Francisci Mariassy de Markusfalva, tempore officii mei vicecomitis anni Domini MDCXXXIII.*“ E jegyzőkönyv 1636-ig terjed, s jelenleg a Magyar Nemzeti Múzeum kéziratárában őriztetik, a hova vásárlás útján a Jankovich-gyűjteményből került, 1852. január 21-én vásároltatott 7¹/₂ krajczáron pengő pénzben.²⁾ E diáriumban van család-történeti, közérdekű feljegyzés is,³⁾ azonban a 110 lapnyi folio kötet legnagyobb

¹⁾ Márkusfalvi rész: 629. szám.

²⁾ M. Nemz. Múzeum Kézirattára: Tol. lat. 1046.

³⁾ A diárium 55. lapján ezek a család-történeti vonatkozású feljegyzések olvashatók:

„Anno 1586. copulatus est egregius dominus Paulus Mariassy cum generosa domina Margaretha Bertholti relicta egregii condam Georgii Gelethly.

része Máriássy Ferencz alispáni hivatalos működésének megörökítése.

1636-ban leteszi az alispánságot Máriássy Ferencz és 1638-ban I. Rákóczi György fejedelemmel már folynak a tárgyalások arra nézve, hogy az elhunyt Felsővadászi Rákóczy Pál árvái magyarországi javainak praefecturáját elvállalja és ezzel a Rákóczyakkal való szorosabb kapcsolat kezdetét vegye. A meg egyezés 1639. január 2-án Váradon létre is jött s Ferencz 400 forintnyi évi fizetéssel, 124 forint évi ruha és „bélés“ átalánnyal és rengeteg sok természetbeni járandósággal honorálva a szóban forgó javak praefectura lőn.¹⁾ Ebben a minőségében Máriássy Ferencz I. Rákóczy György fejedelemmel állandóan érintkezik, a fejedelemmel levelez,²⁾ s alkalma nyílik megismerni a Rákóczyak mérhetetlen gazdagságát és hatalmát, különösen akkor, amidőn 1642-ben a fejedelem pataki kincstárába Gyarman Lászlóval együtt beszállítja Rákóczy Pál temérdek drágaságait.³⁾

Máriássy Ferencz és a család egészen a Rákóczyak hatása

Anno 1587. die 19. januarii mortuus est dominus Paulus Mariassy.

Anno 1591. nuptiae generosi domini Sigismundi Mariassy cum generosa virgine Elizabeth Merse de Zwynye, cui natus est filius anno sequenti 1592. die 7. februarii Sigismundus in Haraszth.

Anno 1592. die 21. januarii baptizatur Stephanus filius egregii Andreae Mariassi, pui serviendo illustrissimo domino palatino comiti Georgio Thurzo, Cassoviae mortuus est.“

A könyv bekötési táblájának belső oldalán „De sanctarum veneratione festivitatum“ felsoroltnak az ünnepek. E felsorolás szerint az új év voltaképen még ekkor is karácsonykor kezdődött, mert az év *utolsó* ünnepe Tamás apostol napja volt.

Közérdekű feljegyzések pl:

„*Praescriptiones* in bouis regalibus durant annos 103.

Ecclesiasticis 40, nobilium 32, civium 12, villanorum annos 1 dies 1. —

Actuum potentiariorum anni 32.“

„*Passus* 1000 faciunt unum miliare, pedes 5 faciunt unum passum.

Stadium continet 135 passus pedes vero 625.

Pensa valet florenum 1, iuencus marc. 1. marca florenum 4. (1 b. lap.)

A diarium szerint jurassorok 1633-ban: Máriássy János, Pál és László. (5. lap.)

1634-ben diaetai követ egyhangu választással Máriássy György. „In expensas domino Georgio Mariassy a comitatu ordinantur flor. 200.“ Muzeum kézír. fol. lat. 1046. 10 l.

¹⁾ Batizfalvi rész: XXXIII. csomó, 1 szám.

²⁾ Orsz. Levéltár: Missilisek M, 1 csomó. Történelmi Tár.: 1887. évf. 426. 1. levél Rákóczi Zsigmondhoz.

³⁾ Batizfalvi rész: XXXIII. csomó, 9. szám.

alá kerül. 1643. január 15-től fogva Patakon, a főiskola nemes hallgatói közt taníttatja Ferencz fiát, 1644-ben pedig Máriássy István az erdélyi rendek követeként megy a lengyel királyhoz,¹⁾ s ugyanezen évben a fejedelem valamelyik Máriássyt követül a temesvári pasához küldi.²⁾

A fejedelem, I. Rákóczy György, Máriássy Ferencz hű és érdemdus szolgálatait nem hagyta jutalom nélkül. 1644. április 7-én Szerencsen kelt adomány levelében a zempléni megyei Mádon minden adózástól mentes szállót adományozott neki,³⁾ amely szálló még ma is a család tulajdona. (Jelenlegi tulajdonosa Máriássy Ödön.)

1649. november 9-én, aránylag fiatalon, 52 éves korában halt meg Máriássy Ferencz, akinek nevéhez fűződik a márkusfalvi (helyesen csépánfalvi) kastély építése is. Ugyanis a Máriássy István várát, a melyet a lőcseiek annak idején barbárul feldúltak, a család sokáig nem építette fel. 1560-ban I. Ferdinánd a márkusfalvi varkastélyról még mint „castellum dirutum“-ról beszél,⁴⁾ míg 1569. november 6-án I. Miksa király Márkusfalvát „unacum castello et thelonio ibidem erectis“ említi⁵⁾ nyilvánvaló tehát, hogy a vár helyreállítása 1560. után, de 1569. előtt következett be és 1589-ben a midőn magán a váron és épületein (domus sive fortalitium) Máriássy Pál fiai Ferencz, András, Zsigmond és Pál osztozkodnak, a vár helyiségeinek ekkori pontos leírásából kitűnik, hogy az aránylag roppant kicsiny,⁶⁾ s a fivérek nem is lakják, egyedül Pál, míg például Zsigmond Harasztton, egy másik fivér Batizfalván stb. lakik. A család bővülésével szűkült az ősi sastészek s a gazdag, tehetős Máriássy Ferencz felépíti az akkori Csépánfalván (ma már az is Márkusfalva) azt a kastélyt, amely a Hernád völgyét még ma is festői szépen díszíti, s a melynek szépsége és

¹⁾ 1643. január 15-től a sárospataki főiskola nemes hallgatói közt van:
Michael Máriási de *Redmecz* és

Franciscus Máriáss de Márkus falva.

A sárospataki főisk. kv. társ. kéziratai: 27. szám, 9. lap. — (1630-ban Redmeczennél egy Máriássy György. — Történelmi Tár.: 1909. évf. 210. lap.) Szilágyi: A két Rákóczy György fejedelem családi levelezése, 228. l.

²⁾ Szilágyi: A két Rákóczy György fejedelem családi levelezése, 174. l. (1644. június 10. Kövesd.)

³⁾ Orsz. Levéltár: N. R. A. 1773/15.

⁴⁾ Márkusfalvi rész: 278. szám. (1560. február 11.)

⁵⁾ Márkusfalvi rész ad numerum: 302. szám.

⁶⁾ Batizfalvi rész: IX. csomó, 3. szám.

pompás volta az akkori földrajzi írók figyelmét is magára vonta. Így Froelich Dávid egy 1643-ban kiadott művében megemlíti az új márkusfalvi kastélyt is: „Castellum Marcivillanum in Sepusio ad plures dominos unius tamen familiae Mariassianae spectat.“¹⁾ Ma — *egyelőre* — lakatlanul áll Máriássy Ferencz büszke kastélya, hirdetve egykori építője finomult izlését és bőkezűségét, s a vándor gyönyörködve szemléli a XVII. századból itt felejtett műtörténeti becsű építményt.

Máriássy Ferencz halála után a család több tagját találjuk a Rákóczyak szolgálatában. Így például 1650. februárjában II. Rákóczy György fejedelem a kozákok generálisához követségbe küldi Máriássy Istvánt.²⁾ 1667-ben mint II. Rákóczy György kapitánya hal meg Máriássy Zsigmond fia Zsigmond, amint azt a felette tartott és a családi levéltárban kéziratban meg lévő gyászbeszéből tudjuk.

A XVII. század első felében nevezetesebb szerepet a már említett Máriássy Ferenczen kívül — főleg Szepesvármegye életében — a család tagjai közül többen játszottak. Így például az előbb említett Máriássy Zsigmond fia Zsigmond. Pályafutását, mint apród Homonnai Drugeth János kassai generális és országbíró udvarában kezdte, majd e szolgálatot elhagyva nőül vette Pécsujfalusi Péchy Zsigmond kassai főkamrás és felesége Uszfalvi Usz Margit leányát Katát, akitől négy gyermeke született. 1645-ben a szepesmegyei lovasság kapitánya volt, s ugyanezen évben Thököly István meghívására a felvidéken dühöngő pestis elől ennek árva-megyei nagyfalusi birtokára vonul. 1653—54-ben, 1659-ben, 1661—63-ig szepesvármegye alispánja volt.³⁾ A mint már tudjuk, állítólag 1667-ben halt meg.

Máriássy András fia János, tanulmányait a batizfalvi iskolában kezdte, majd Ursinus Éliáshoz Lőcsén járt iskolába, végül a pataki főiskolán fejezte be tanulmányait. Mint apród kezdte ő is pályafutását. Először Thurzó Imrét szolgálta egészen haláláig, majd két éven át Nádasdi Pált, azután hazatérve megnősült, elvette Palugyai Ferencz lipitói alispán leányát Zsófiát. 1633-ban

¹⁾ Froelich Dávid: Bibliothecae sen cynosorae peregrinantium liber tertius partis prioris Ulm. 1643. — XXXIII. caput. Arx. — 525. lap.

²⁾ Szilágyi: II. Rákóczy György diplomatai összeköttetései: 663. és 666. II. — Történelmi Tár: 1889. évf. 453. l.

³⁾ Márkusfalvi rész: 738, 807, 813, 830, 832, 842, 848, 852, 853, 857. számok.

megyei esküdt ülnök (juratus assessor — összevonva jurassor) volt, 1638-ban. 1647—49-ig és 1655-ben Szepesvármegye követe volt a pozsonyi diaetán.¹⁾ Az 1614. évi gyógyszerkönyv összeállításának néhai br. Radvánszky Béla őt tartja. 1655. márczius 24-én halt meg.

Máriássy Zsigmond fia László ifjuságáról nem sokat tudunk. 1645-ben Szepesvármegye alispánja és e minőségében a támadni készülő „németség“ ellen védelmi állapotba helyezi a bányavárosokat, bevágatja az utakat és a végeket megrakja hadi néppel és élelemmel. 1646—1648-ig alispán, 1646-ban Draveczy Gáspárral ő képviseli az országgyűlésen Szepesvármegyét, 1648-ban pedig szepesi adószedő is.²⁾

Máriássy Ferencz diáriumában olvassuk, hogy Máriássy György 1634-ben Szepesvármegye diaetái követe és e minőségében kiadásaira a megye 200 forintot szavaz meg neki.³⁾ A XVII. század második felében élt Máriássyak közül a hivatalos köröknek legtöbb dolgot a „rebellis“ Máriássy Imre és Máriássy Ferencz fia Ferencz fiai Miklós és Gábor adtak. — Máriássy Imre, Pál fia 1671-ben a Zrinyi—Nádasdi-féle felkelés előkészítésében volt gyanus, legalább erre vall az 1671. február 24-én Kassán Hoffmann György és társai királyi táblai jegyzők által felvett tanuvallatási jegyzőkönyv. Az ekkor kihallgatott tanúk egyike Sigray András czélzást tesz arra, hogy Máriássy Imre ellen is folyt tanukihallgatás, a gyanu pedig az volt, hogy a kritikus időben, amikor Imre Szepesvármegye alispánja volt, mint alispán bizonyos pénzeket a felkelés céljaira Rákóczy Ferencz kezére játszott.⁴⁾ Máriássy Imre nemcsak ezért volt gyanus, hanem figyelembe kell vennünk azt a gyanura okot adó körülményt is, hogy az 1671-ben Pozsonyban lefejezett ifj. Tolcsvai Bónis Ferencz felesége Máriássy Anna volt,⁵⁾ meg, hogy maga Imre — protestáns volt. Ugy látszik a gyanu nem volt alaptalan, Imre ugyanis részt vehetett a bujdosóknak 1672. tavaszán rendezett felvidéki betörésében is, mert 1672. október 26-án rendelet megy a szepesi kamarától Cobb-hoz, a

¹⁾ Muzeum: Fol. lat. 1046; Márkusfalvi rész: 776., 833. számok. — Századok: 1875. évf. 49. l.

²⁾ Márkusfalvi rész: 747, 804, 807, 809, 810, 812. számok. — Orsz. Levéltár: Történelmi Eml. B. 1646. február 18. Lócse.

³⁾ Ld.: a XXVI. oldalon a 3. számú jegyzetet.

⁴⁾ Orsz. Levéltár: N. R. A. 724 33.

⁵⁾ Történelmi Tár.: 1886. évf. 151. l., 379, 577, 580-81. ll.

„rebellis“ Máriássy Imre javainak lefoglalása tárgyában, amiből az következik, hogy Imre a maga személyét biztonságba tudta helyezni.¹⁾ Ugy látszik azonban, hogy Imre javainak lefoglalása ez alkalommal még sem következett be, hiányozhatott ugyanis az elkobzás törvényes alapja, ennél fogva 1673-ban megindul ellene a szabályszerű vizsgálat. Ezen esztendő február 4-én kelt és Holló Zsigmond „rebellió“-járól szóló információban olvassuk először a Máriássy Imre ellen felmerült konkrét vádakát, amelyek azonban inkább csak gyanus tünetekké zsugorodnak össze, mert úgy látszik, bizonyítékok nincsenek. A vád, helyesebben: gyanu az, hogy Máriássy egyetértett a felkelőkkel, mert kuriájában Márkusfalván vendégeskedett Petróczy István és az első felkelésben sem ártatlan, ekkor ugyanis mint alispán részt vett valamelyik (a stubnyai, sárospataki vagy murányi) értekezleten, magával vivén a megye pénzeit lovasok felfogadása céljából.²⁾

1673. márczius 1-én Lipót király Bécsből parancsot intézett a szepesi káptalanhoz a legutóbbi rebellio dolgában való tanukihallgatást illetőleg. A tanukihallgatások előszabott kérdései közül a harmadik az volt, hogy vajjon Palocsay, Máriássy Imre, Horváth Márk és Kapi Gábor ott voltak-e a felkelők táborában? Amiből látnivaló, hogy pozitív vád emelésére eddig elég ok nem volt, hanem csak gyanu alapján intézkedtek. A feltett kérdésekre tizennégy tanu tudott válaszolni s ezeknek vallomásai is különböznek. — Az első tanu vallomása talán még a legrealisabb volt. Ez a tanu, Sztarniczky Lukács, ugyanis nemcsak azt tudja, hogy Máriássy Imre és Kapi Gábor a felkelők (Tököly) táborában voltak, hanem még azt is vallja, hogy Máriássy Imre az ő (t. i. a tanu) vejét Tótfalvi Grodkovszky Mártont is idekényszerítette,

¹⁾ Orsz. Levéltár: Szepesi kamara, Minutae neoreg: 1672: 2016.

²⁾ Orsz. Levéltár: N. R. A. 1724/49.

1673. február 4. Kassa.

„Informatio de rebellione generosi domini (Sigismundi) Holló.

In comitatu Scepusiensi.

Emericus Mariassy in gravi suspitione esse poterit, quod cum rebellibus unum senserit, nam in ipsius curiam divertendo Stephanus Petroczy, ibidem convivatus est cum praetacto Emerico Mariassy, quin imo nec in prima rebellionem fuit immunis a tali suspitione, pro eo videlicet tempore officium vicecomitis gerens in persona interfuit consultationi perniciosae talentii, acceptis praeterca secum comitatus pecuniis pro conducendis equitibus deservendis.“

Orsz. Ltár: N. R. A. 1724/49.

mondván neki: „Domine Gradkovszky, hic deberes caedere lutheranos et calvinistas.“

Egyébként a tanuk vallomásai két részre oszthatók. Egyik részük csak arról vall, csak azt állapítja meg, hogy Petróczy István Máriaassy Imrénél Márkusfalván volt vendégségben, ami elvégre még nem bizonyít semmit. A tanuk másik része azonban nem mindig közvetlenül ugyan, hanem közvetve arról is tud (audívi — hallottam, hogy . . . stb.), hogy Máriaassy Imre a felkelők táborában is megfordult. Néhány tanu vallomása arra is kiterjeszkedik, hogy Máriaassy Imre Wesselényi László feleségét a lengyel határszélről Horánszky Jánossal együtt a felkelők táborába kísérte, végül, hogy Petróczy Máriaassynak két vadászkutyát is adott.

Ennyi a positivum a mit a tanuk vallomásaiból ki lehet hámozni. Nem tűnik ki tehát a tanuvallomásokból, hogy Máriaassy Imre *tényleg* részt vett az 1672. évi felkelésben, s mai szemüvegen át nézve, a tanuk vallomása nem is olyan terhelő Máriaassy Imrére nézve, voltaképen csak a felkelőkkel való rokonszenvezést, de egyébként passív magatartást lehet belőlük megállapítani. A tanuk inkább csak gyanúkokokat és mellékes tényeket vallanak, amelyek azonban semmiesetre sem elég súlyosak ahhoz, hogy valakit földönfutóvá tegyenek,¹⁾ nem is beszélve most a kihallgatott

¹⁾ A szepesi káptalanhoz intézett tanuvallató parancsban a 3. kérdés ez volt: „An Paloczay, Emericus Máriaassy, Gabriel Kapi interfuerint rebellium castris?“

Az 1. tanu Sztarniczky Lukács vallja: „Scio interfuisse rebellium castris Emericum Mariassy et Gabrielem Kapy, ibi Emericus Mariassy compellebat meum generum Martinum Gradkovszky de Tottfalva: Domine Gradkovszky hic deberes caedere lutheranos et calvinistas“.

A 4. tanu Herant György: „*Audívi* Emericum Mariassy interfuisse rebellium castris“.

Az 5. tanu Horánszky Péter: „Interfuit etiam castris Emericus Mariassy“.

A 7. tanu Szent-Iványi Ádám: „Petróczy fuit apud dominum Emericum Mariassy in convivio“.

A 9. tanu Benczy György: „Tudom, hogy Petroczy István Mariassy Imrénél volt vendégségben, oda hozatta volt magha leániat is Petroczy Lengyelországbul“.

A 10. tanu Herant István: „Scio Petrocium fuisse in Markusfalva apud Emericum Mariassy convivandi gratia“.

A 11. tanu Kőszegi Gáspár: „Emericum Mariassy etiam illic vidi“ (T. i. in castris rebellium).

tanuknak Imréhez való esetleges viszonyáról és vallomásuk megbízhatóságáról.

Ugyanakkor, amidőn a szepesi káptalan a vizsgálatot és a tanukihallgatásokat megtartja, I. Lipót király meghagyására az egri káptalan ugyanazt teszi. Az egri káptalan tanukihallgatásának eredménye körülbelül ugyanaz, mint a szepesi káptalané,¹⁾ csak hogy az egri káptalan kiterjedtebb körzetben tartotta a tanuvallatást.

Mindenesetre jellemző az akkori időkre nézve, hogy maga az a puszta tény, hogy Máriássy Imre Wesselényi Lászlóné kíséretében volt, hogy Márkusfalván nála Petróczy vendégeskedett, hogy a tanuk nagy része csak „hallotta“ azt, hogy Imre a felkelők táborában megfordult, már elegendő ok volt arra, hogy a

A 18. tanu Adorján pálos szerzetes, késmárki plébános: „Uxor Ladislai Vesseleny venerat ad castra rebellium ex Poloniae confiniis per Emericum Mariassy et Joannem Horansky adducta et comitata“.

A 20. tanu Szerdahelyi András tizlándsás széki alispán is vallja, hogy Petróczy Imrénél vendégeskedett. „Tentorium mutus dederat Emericus Mariassy Petroczio in castris Tököly, res suas Marcus Horvat et Emericus Mariassy in civitate Leucovia asservabant, hic in certo suo diversorio vel hospitio, alter domi suae“.

A 23. tanu Andreánszky János: „Emericus Mariassy interfuit castris et in occursum ibat uxori Ladislai Vesseleny ad partes et confinia polonica, duces eam ad rebellium castra“.

„Emericus Mariassy convivio excipiebat in Markusfalva Petroczium“.

A 28. tanu Grodkovszky Márton vallja, hogy a midőn a táborba vitték „ibi vidi Emericum Mariassy“.

A 30. tanu Závor László: „Illic (a táborban) vidi etiam Emericum Mariassy“.

A 35. tanu Pálfalvai János: „Etiam Georgii Mariassy filius arte aliqua egressus Leuchovia, veniebat in rebellium castra, me vidente cum dicentem cum egrederet e civitate: Audivi germanos a tergo meo dicentes, hunc debemus traycere, nam vere ad rebelles transibit. Ego autem quamprimum ad locum patibuli perveni, ad castra divertii“.

A 37. tanu Nemessányi István szepesi alispán: „Audivi in Markusfalva apud Emericum Mariassy convivatum Petrocium adhuc *duos canes venaticos* donaverat Petrocius Mariassy“.

Orsz. Levéltár: N. R. A. 1744 61.

¹⁾ Az egri káptalan 1673. márczius 6-án Lőcsén kihallgatja a *66 éves* Máriássy György szepesi iurassort (Zsigmond fiát), a ki nem tud semmiről semmit.

Márczius 10-én Késmárkon kihallgatják Seszták Adorján 40 éves pálosrendű késmárki plébánost, a kinek vallomását már ismerjük.

Breszkovszky János 43 éves késmárki lutheranus ezt vallja: „Scit, nam praesens fuit, dum Leuchoviae facta est divisio inter haeredes Joannis quon-

szepesi kamara 1673. augusztus 15-én Kolosváry Istvánhoz és társához rendeletet intézzen, megparancsolván nekik, hogy Máriássy Imre és Horváth Stansith Márk „tanquam *manifestissimorum* rebellium“ javai lefoglaltassanak.¹⁾ Néhány nappal ezután (1673. augusztus 17-én) a javak lefoglalása tényleg meg is történt.²⁾

Néhány nappal később a szepességi javakon kívül még a gömöri javak lefoglalására is rendeletet intéz a szepesi kamara Nebest Pálhoz, aki Berzétét és Csetneket minden ingó és ingatlanával egyetemben 1673. augusztus végén, szeptember elején le is foglalja.³⁾

Kolosváry István apát és Bélavári Dávid királyi harminczados, eperjesi postamester e birtok elkobzásokról 1673. szeptember 9-én tesznek jelentést a szepesi kamarának. Ezen jelentés

dam Mariassi, coniunx Melchioris Keczer Elizabetha Mariassy res mobiles, pecuniam, argentum, frumentum ad ratam suam portionem cedentia ibidem in domo sua Laichoviensi in fornice deposuit intrando portam eiusdem domus ad sinistram, quae fornix est obsignata“.

Úgyancsak Késmárkon Zabrovszky Ádám 39 éves lutheranus senator és kartársa az 53 éves lutheranus Dévay Pál Petróczy vendégeskedéséről vallanak.

Vallomást tesz Lessenyei Nagy Mihályné Máriássy Zsuzsánna is.

A 30. tanu Jelenik András vallja: „Marcus Horvath tandem cum ad castra (t. i. rebellium) venit ibidemque ex equo descendens cum Nicolao (Görgoy, *Emerico Mariassy*, Joanne Horanszky, Joanne et Andrea Székel, Paulo Berzeviczi, Gregorio Horvath (qui an sponte vel coacte illuc venirent ignorat) iam cum uno, iam cum altero tractabat, quid autem tractaverit ignorat. Scit, quod comitissae Vessolinianae comitivam dederint redeunt in Poloniam . . .“.

Márczius 20-án Gölniczen folyik a tanukihallgatás. Steszal Mihály szepesi iuratus látta Máriássy Imrét a felkelők táborában és tud a Petróczy-féle vendégeskedésről.

Orsz. Levéltár: N. R. A. 1757 8.

1) Orsz. Levéltár: Szepesi kamara iratai, minutae neoreg.: 1673 : 2372.

2) Közlemények Szepes vm. multjából, IV. évf., 72. lap.

3) 1673. aug. 19. Orsz. Levéltár: Szepesi kamara iratai, minutae neoreg.: 1673 : 2384.

1673. aug. 29. A szepesi kamara Nebeszt Pálhoz: „Accepimus litteras dominationis vestrae una cum consignatione honorum Berseteiensium quod bene factum approbamus“. Egyelőre gondozza e javakat. Minutae neoreg.: 1673 : 2404.

1673. szept. 1. A szepesi kamara Nebeszt Pálnak meghagyja, hogy Máriássy Imre csetneki javait is a már ismert módon foglalja le „et inventarium superinde conficiendum in duobus authenticis exemplaribus nobis proxima occasione transmittat“. Minutae neoreg.: 1673 : 2407.

1673. szept. 2. A szepesi kamara jelenti a magy. udv. kamarának, hogy Máriássy Imre és Horváth Stansith Márk javait „occupari curavimus“. Minutae neoreg.: 1673 : 2409.

szerint Márkusfalva konfiskálása — a mi bennünket közelebbről érdekel — a következőképen történt:

Kolosváry és társa 1673. augusztus 16-án értek Márkusfalvára. Ott sem Máriássy Imrét, sem feleségét (aki Osgyáni Bakos Borbála volt) nem találták és üres volt a kastély, amidőn oda beléptek. Egy és két óra között azonban megjelent a kapu előtt fegyvertelenül Máriássy Imre és Ófelsége iránti jelen és jövő hűségére hivatkozva kérte, hogy engedjék be a kastélyba. Ez meg nem engedtetvén, augusztus 17-én konfiskálták és összeirták Máriássy Imre és felesége javait. Azután a kamara meghagyásából a Máriássy-javak kezelésére egy udvarbirót (provisor) neveztek ki Sárossy Mihály személyében, végül pedig új parancsot véve a kamarától, meghagyták a provisornak, hogy Máriássy Imrét, feleségét és leányait két női szolgálóval és két apróddal beeresztheti a kastélyba. Hogy milyen jómód és gazdagság honolt ekkor a Máriássy-családban, azt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy — Kolosváry jelentése szerint — Máriássy Imre és felesége szepesvármegyei javainak elkobzása és az ezzel természetesen együtt járó leltározás augusztus tizenkilencedik napjáig tartott.¹⁾

Máriássy Imrét és családját tehát koldussá, földönfutóvá tette javainak elkobzása és odajuttott, hogy márkusfalvi kastélyában csak a kamarai provisor kegyéből tartózkodhatott és még örülnie kellett, hogy a közeledő tél hidege elől családjával együtt valahol meghuzhatta magát. Természetesen ez az állapot Imrének sehogyanszem tetszhetett. A javaiból való kiforgatás mélyen érintette őt és minden valószínűség szerint, ha eddig csak rokon-

¹⁾ 1673. szeptember 9. Kassa.

„Die 16 (augusti) statum movimus Markusfalvam versus, ubi nec domino Emerico Mariassy, nec consorte sua deprehensis (praemissis tamen prius certis satrapis ad latus nostrum habitis) ipsum castellum subintravimus, intra unam atque alteram horam comparente dicto domino Mariassy ante portam exarante se spontanee in contestationem fidelitatis omnimodaе futurae et praecedentis praesentisque ergo suam maiestatem sacratissimam petiit per nos intro-mitti, qua non obtenta die 17. confiscavimus conscripsimusque bona omnia tam interne, quam externe deprehensa et spectantia ad dictum dominum Mariassy et consortem suam. Constituto ibidem provisoro Michaelae Saárossy ex decreto inelyti consistorii, demum novo accepto decreto eundem dominum Emericum Mariassy consortem et filias suas cum binis ancillis et duobus ephaebis ut provisor dictus intronittat commisimus et haec confiscatio bonorum Mariassiano-rum uti et consortis suae in comitatu Scepusiensi existentium duravit ad diem decimum nonum“.

Orsz. Levéltár: N. R. A. 1731/14.

szenvezett Thökölyékkal és a felkelőkkel, a németeknek ez az eljárása épen nem volt alkalmas arra, hogy Imrét a Habsburgok pártjára édesgesse, hanem csak még inkább a felkelők oldalára hajtotta őt. Azonban öreg ember volt már ahoz, hogy nyíltan a felkelők mellé álljon, nem akart neki menni a bizonytalanságnak, nem akarta családját kiszámíthatatlan esélyek elé vinni. Az ősi földhöz, az apák sírhelyéhez való göresös ragaszkodás, a százados családi hagyományok, a különböző érdekek sok-sok szála, amely a szűkebb hazai föld minden rögéhez őt odafűzte, nem volt oly könnyen széjjelszakítható, meg kellett tehát neki az adott körülményekkel alkudni, le kellett számolni a való helyzettel és bármennyire lázadott is ellene törhetlen hazaszeretete és a németek eljárása, mégis legyőzte önmagát, 1674. tavaszán folyamodványt irt a szepesi kamarához, melyben a maga és felesége javait visszakéri, a maga személye számára pedig királyi kegyelmet kér.

A folyamodványban erősen védekezik az ellene emelt vádak ellen, s kijelenti, hogy sem tettel, sem fegyverrel, sem tanácscsal a felkelők „káros“ szándékait és taborát nem támogatta, annál kevésbé tartozott hozzájuk, taborukban való megfordulását nem tagadja, beismeri, de azzal menti magát, hogy kényszerítve hurczolták oda. Ami a Petróczynak nála való vendégeskedését illeti, nem tagadja hogy nála volt, de őt már házában uraskodva találta és gyenge volt ahoz, hogy őt onnan eltávolítsa.¹⁾

A szepesi kamara Máriássy Imre folyamodványát 1674. április 4-én felterjeszti a magyar királyi udvari kamarához s mel lékeli hozzá a legterhelőbb tanuvallomások kivonatait, a melyet Lucsánszky Boldizsár vicedirector készített.²⁾

¹⁾ 1674. ápr. 3. előtt.

Máriássy István kegyelmet kér, „*mihī simplici et decrepito seni, ut, qui nec consilio, nec armis, sed nec consilio sceleratissimorum rebellium maledictam intentionem et castra secundare unquam cogitavi, tantoque minus illis adhaesi, vel cum depulsis profugi praeterquam quod coactus ad castra ipsorum raptus sum, Petrocziumque iam domi meae dominantem reperiens, inermis excludere nequiverim*“.

Orsz. Levéltár: Szepesi kamara. Minutae neoreg.: 1674 : 2577.

²⁾ Orsz. Levéltár: Szepesi kamara. Minutae neoreg.: 1674 : 2577.

1674. április 14.

„*Extractus inquisitionum contra Emericum Mariassy factus*“. A tanúk a már ismert dolgokat vallják, hogy Máriássy Imre járt a felelők táborában, hogy Petróczy a „*rebellium antesignanus*“, a *principalis rebellis* nála volt *vendégségben*, „*tempore obsidionis Leuchoviensis*“.

A javak visszaadásából nem lett volna semmi, ha Imre érdekében sógora Apponyi György közben nem jár, a mire így elérte legalább azt, hogy *ingó* javait visszakapta.¹⁾

Máriássy Imre úgy látszik innen fogva Lőcsén élt csendes nyugalomban, legalább ezt következtetjük Váradi Mihály naplójegyzeteiből, a ki ezek szerint 1680. július 8-án Lőcsén kéri meg Máriássy Imre Zsuzsánna nevű leányának kezét, feleségül veszi ugyanitt és július 10-én már viszi haza ifju feleségét Kassára.²⁾ Imre végig élte Thököly 1678., 1682. évi felkeléseit, Buda várának visszafoglalását stb., azonban az események forgatagába már csak öregségére való tekintettel sem nyult többé bele, és nem vett részt semmiféle vállalkozásban. Erről a passiv magatartásáról 1686. szeptember 12-én Szepeshelyen a szepesi káptalan Imre kérelmére bizonyítványt állított ki, melyben a káptalan elmondja, hogy Máriássy Imre soha a felség ellen fegyvert nem ragadott, a hűtlenekhez nem csatlakozott, velük nem conspirált és minthogy a rebellesektől távortartotta magát, azok ezért az ő gömöri, honti és szepesmegyei birtokait elpusztították.³⁾

Mindennek daczára a nota infidelitas, a hűtlenség bélyegét Máriássy Imréről soha senki és semmi le nem mosta, kísérte ez őt egész életén és halála után is a hivatalos iratok notoriusnak, hűtlennek, rebellisnek nevezik a vádakká felfujt gyanuokok alapján.

Máriássy Imrének négy leánya maradt, ugymint: Anna, Szent-Iványi Mihályné, Borbála, Luzsénszky Ferenczné, Klára, Rahói Jánoki Farkasné és Zsuzsánna, özvegy Váradi Mihályné, a kik csak hosszas folyamodás, kérvényezés után, néhány ezer forint lefizetése ellenében 1690. április 18-án Laxemburgban kelt adománylevélben kapták vissza I. Lipót királytól új adomány czimén atyjuk birtokait.⁴⁾

Az 1671—72. évi nemzeti akció után bekövetkezett annak szomorú visszahatása, a melynek tényei hazánk köztörténetéből eléggé ismeretesek. Ennek a gyászos reakciónak áldozatául tekinthetjük voltaképen Máriássy Imrét is és a németek részéről a vele

1) 1674. június 25.

A kamara jelenti: „bona *mobilia* eidem (t. i. Imrének) restituta fuerint“. Orsz. Levéltár: Szepesi kamara. Minutae neoreg.: 1674 : 2648.

2) Történelmi Tár: 1904. évf., 158. l.

3) Orsz. Levéltár: N. R. A. 1741. 23.

4) Márkusfalvi rész: 881. szám.

való elbánás, továbbá a reakció folytán a rokonságra zudult bajok és szenvedések (igy Máriássy Ferencz leánya Anna férjének íj. Tolcsvai Bónis Ferencznek Pozsonyban való kivégzése, Máriássy Erzsébet férjének Lipóczi Keczer Menyhértnek üldözése, bujdosása és mint bujdosónak Erdélyben való elhalálozása) mind-mind nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a Máriássy család tagjait a bujdosók, illetve Thököly oldalán való beavatkozásra késztessek.

Igy tehát nem szabad csodálkoznunk, hogy 1680-ban a felkelők táborában látjuk Máriássy Ferencznek, a Rákóczy javak néhai praefectusának fiát Ferenczet, továbbá Zsigmond fiai László és György fiait és minthogy a felkelők mellé való állásuk kétség-telenül meg volt állapítható, a szepesi kamara „in exemplum et *terrorem* aliorum“ elrendelte javaiknak lefoglalását és elkobzását.¹⁾ Időközben Zsigmond fia László és György fiai elhalhattak, mert már 1682-ben csak Máriássy Ferenczről állapítható meg a Thököly párthoz való tartozása, azonban ugyanő 1685. tavaszán idős és törődött ember letére végét érezvén közeledni, márczius 24-én végrendelkezett és ugyanezen év tavaszán meg is halt,²⁾ Máriássy György fiát Istránt pedig, a kiről még lesz szó, megölték.

Máriássy András fia Ferencz, a Rákóczyak honorum praefectusa és felesége Debreczeni Judith fia Ferencz halálával nem szünt meg a Máriássy családban a rebelliskedés, tolytatták azt az elhunyt Ferencznek Gehőczi Évától származó fiai Miklós és Gábor, a kik hűen és állhatatosan kitartanak Thököly mellett még akkor is, a mikor már (1685-ben) annak szerencse csillaga hanyatlóban van, s a midőn a Felvidék és vele a Szepesség is, újra meghódoltak I. Lipótnak. Természetszerűleg a szepesi kamara legfőbb dolga volt a két Thököly párti Máriássy fiu ellen fellépni, Miklós és Gábor javait lefoglalni, a melynek keresztülvitelére 1685. május 23-án a kamara Lőcséről keltezve parancsot intézett

¹⁾ Orsz. Levéltár: Min. neoreg.: (Szepesi kamara.) 1680 : 3975. - 1680. július 15. A szepesi kamara a magyar udvari kamarához. Tudatja, hogy „dominorum Francisci, Ladislai et Georgii *condam* Mariassy . . . filios . . . ad rebelles his diebus migrasse et se se eidem associasse“.

²⁾ 1682. október 16. Lőcse. Máriássy Ferencz levele a Kassai kamarához: „Betegsége miatt nem ment személyesen kegyelmes urunk (Thököly) taborára“. Orsz. Levéltár: Missilisek.

Orsz. Levéltár: Relations commissariorum regiorum Fasc. 40 No. 23. — Minutae neoreg.: 1685 : 4329.

Vitális Jánoshoz.¹⁾ Ugy látszik a konfiskálás ellen Máriássy Ferencz özvegye, a fiuk anyja Gehőczy Éva remonstrált a szepesi kamaránál, a mire ez 1685. június 22-én egyenesen az özvegyhez fordul egy rendelettel, a mely szerint: „Mínthogy a kegyelmed két fia Mariassi Miklós és Gábor kegyelmes koronás király urunk kegyes gratiaját megh vetvén és semminek tartván eő Felséghe sok rendbéli attyai intisét se annak ideiben, midőn mindeneknek azon kegyes gratiajához megh térendőknek jó attya és kegyelemnek ajtója nyitatot, se pedigh mikor a méltóságos Posszonyi commissio után azoknak megh térésekre kiváltkipen hat holnap i utolbi terminus rendletet és publicáltatot vala, azon hitetlenséghek nótájából ki nem tértek és grátiára el nem jöttek, sőt mindekkoráikis edgyet értvén rebellisekkel, undok rebelliónak nótája alatt maradnak“. Ezért — mondja a kamara — minden ingó és ingatlan jószáguk a fiscusra száll s intik az özvegyet, hogy férje néhai Máriássy Ferencz után maradt ingókat az erre rendelt commissariusok előtt az erre kitüzött napra „hüti alatt elé adgya“, hogy fiai részét a fiscus számára kivehessék, azonképpen az együtt keresett „atyyai és mind a két ágat illetü ingatlan jókbul is hason részeket“ azon jószágot illető levelekkel együtt a fiscus részére lefoglalhassák.²⁾

Másnap, június 23-án, a szepesi kamara rendeletet intézett Pottornyai Boldizsár szepesi adószedőhöz, Vitális János lőcsei harminczadoshoz és Granáth János kamarai lajstromozóhoz, hogy a Thököly párti Máriássy Miklós és Gábor javait foglalják le. Azonban, ugy látszik, hogy ezek csak a szepesmegyei jószágok lefoglalását eszközölték (július 20-án), mert 1685. július 12-én a szepesi kamara rendeletet intézett Tassi Ferenczhez, Máriássy Miklós és Gábor gömörmegyei javainak (főleg Berzétének) kinyomozása és lefoglalása tárgyában.³⁾ Azonban a két rebellis Máriássynak Szatmár vármegyében is volt valami jószáguk, de a szepesi kamara maga sem tudta, hogy hol és nem tudta azt sem, hogy e jószágok jelenleg kinek a kezében voltak. E kérdések

¹⁾ Orsz. Levéltár: Szep. kamara. Minutae neoreg.: 1685 : 4329. — „Nicolaus et Gabriel Máriássy egregii condam Francisci Mariassy filii etiam nunc actu foedae rebellionis notae adhaerent“.

²⁾ Orsz. Levtr.: Szep. kamara. Min. neoreg.: 1685 : 4362.

³⁾ „ „ „ „ „ „ 1685 : 4363, 4371.

tisztázása czéljából tehát kérdést intéz a kamara Lehoczky Ferenczhez és Rozman Jánoshoz.¹⁾

Látjuk mindezekből, hogy a szepesi kamara nemcsak Máriássy Miklóst és Gábort, hanem anyjukat is zaklatta és folytatta az anya elleni okvetetlenkedést ezután is, a mint azt Pottornyai Boldizsár és társai 1685. július 20-án Lőcsén kelt jelentéséből olvassuk, a melyben Pottornyaiék előadják, hogy a két rebellis Máriássy javainak elkobzása tárgyában megeskették anyjukat arra nézve, hogy néhai férje Ferencz ingóságait és okleveleit is kiadja. Azonban az ingóságok elkobzása a jelentés szerint nem történt meg, a lőcsei ház pedig, a hol özvegy Máriássy Ferenczné lakott, úgy mondják, nem az övé, hanem Horváth Imré-é, a kitől 200 forintért birta zálogban Máriássy Ferencz.²⁾

Nyilvánvaló tehát, hogy a Máriássy vagyon és a család existenciájának alapja ismét kritikus pillanatok elé érkezett. Ismét a lét vagy nem lét kérdése forgott koczkan és a két „rebellis“ Máriássy, érezve, hogy mindenek felett való hazaszeretetük magukat és családjukat válságba sodorta, az utolsó pillanatban meggondolják magukat és látva azt, hogy a további ellentállás nemcsak czéltalan, de ártalmas és káros, megtérnek a király hűségére, a melynek következtében 1685. december 13-án a szepesi kamara Vitálishez és társaihoz rendeletet intézett, meghagyva, hogy a király hűségére tért és így amnesztiát nyert Máriássy Miklós és Gábor szepes-, gömör- és szatmármegyei javait a zár alól oldja fel és nekik adja vissza, a miről a kamara egyttal a két Máriássy testvért is értesíti.³⁾

Azonban nemcsak a család férfi tagjai, hanem annak nőtagjai is megszenvedték a Thököly mozgalmat. Megszenvedték pedig azért, mert olyan férfiak hitvesei voltak, olyan embereket szerettek, a kik viszont hazájukat, nemzetüket, szabadságukat szerették jobban a Habsburgoknál. Egyik ilyen Thököly párti Lipóczy Keczer Menyhért volt, a kinek hitvese Máriássy Erzsébet érezte férje állásfoglalásának következményeit. A mint már említettük, Keczer Menyhért kénytelen volt a Felföldről menekülni, a bujdosókhoz szegődni, Erdélyben meghuzni magát, a hol azután meg is halt. Felesége, illetve hátrahagyott özvegye, férje halála után

¹⁾ Orsz. Levtr.: Szep. kamara. Mrn. neoreg.: 1685: 4374. — 1685. jul. 21.

²⁾ „ „ „ „ Relations commissariorum Fasc. 40/No. 23.

³⁾ Orsz. Lévéltár: Szepesi kamara iratai: Minutae neoreg.: 1685: 4467., 1686: 4576. — 1685. december 13-án kelt parancsa Vitális Jánoshoz és társaihoz.

folyamodványt intézett a „tekintetes nemes Ország“-hoz (tehát *nem* a királyhoz), előadva, hogy férje kint lévő bujdosási közben elhalálozott, ennélfogva ő és gyermekei szeretnének hazatérni, kéri tehát a hazatérésre az engedélyt és az „én árva gyermekim jószágainak megh adássát“. ¹⁾ Hogy a folyamodvány sorsa mi lett, azt nem tudjuk, az azonban ismeretes előttünk, hogy Máriássy Erzsébet nem a Keczer család birtokain, hanem Kassán halt meg és a XVIII. század elején már nem él, ²⁾ a miből folyamodványa elintézési módjára is lehet következtetni.

Az eddigiek mellett meg kell emlékeznünk a Thököly mozgalmakban részt vett Máriássy István szomorú sorsáról is.

1687-ben, szeptember végén a szepesi kamarához az a hír érkezett, hogy a hűtlen Máriássy István meghalt, ennélfogva meghagyja a kamara Vitális Jánosnak, hogy az elhunyt István anyjánál lévő szepesmegyei javakat foglalja le. ³⁾ E rövidleges parancsból azonban nem tűnik ki, hogy Máriássy István milyen körülmények között halt meg. Ennek hiteles történetét csak jóval később, 1741-ben lefolytatott ügy irataiból tudjuk megállapítani, a midőn az akkor élő Máriássy István (III. Zsigmond fia), a Thököly mozgalmakban megölt István (I. Zsigmond fia György fia) javainak visszaszerzése ügyében kérvényezett. Hogy pedig a két István közti családi kapcsolatot megértsük, közölnünk kell a családfa idevágó részét:

Tudjuk, hogy Máriássy Istvánnak, a sárosi várnagynak és alispánnak, majd pedig szepesi várnagynak fia Ferencz fia I. Pál után öt fia maradt, u. m.: György, Ferencz, I. András, I. Zsigmond és II. Pál. A két első fia magtalanul halt el, míg I. Zsigmond után három fia maradt, u. m.: László, György és II. Zsigmond, a folyamodó nagyatyja. *György fia volt az az I. István*, a kit a Thököly mozgalmakban megöltek, II. Zsigmondnak, György fivérének fiai valának Ádám és III. Zsigmond. Ádám ifju korában meghalt, míg III. Zsigmondnak három fia volt, t. i. IV. Zsigmond, János és a *folyamodó II. István*. I. Zsigmond fia I. László fia II. Lászlónak négy fia közül, nevezetesen: Gábor, Pál, András és Ádám közül a három utóbbi notórius, hűtlen volt, különösen Ádám

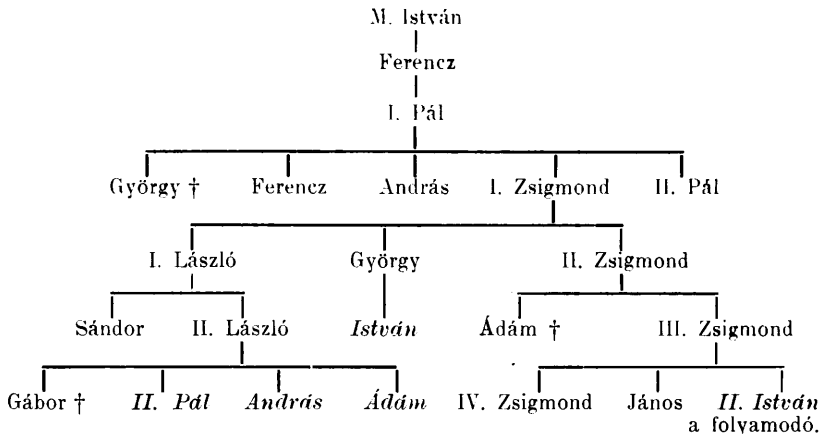
¹⁾ Orsz. Levéltár: Történelmi Emlékek. B. 1680. körül.

²⁾ „ „ „ N. R. A. 44 55—56.

³⁾ 1687. szeptember 30. „Ad nostram devenit notitiam Stephanum con-dam Mariassi in nota infidelitatis ex hac vita decessisse“. — Orsz. Levéltár: Szepesi kamara iratai: Minutae neoreg.: 1687: 5183.

tűnt ki közülök, a ki II. Rákóczy Ferencz ezredese és meghitt bizalmasa volt.¹⁾

Ezek szerint tehát a leszármazás a következő:

II. István tehát nagyatyja fivére fiának javait kérelmezte. Ehez az ügyhöz csatolva van egy 1741. augusztus 20-án Pozsonyban felvett tanuvallatási jegyzőkönyv, a melyben Pécsi Pál táblai jegyző Máriássy (I.) István megöletésére vonatkozólag Beniczky István 74 éves turóczi vármegyei jurassort hallgatja ki. Beniczky három pontba foglalva érdekesen elmondja a megöletés történetét. Vallomása első pontjában kijelenti, hogy a Thököly revolutiójában Máriássy Istvánt nem ismerte, másodsor, Máriássy Istvánról nem tudja, hogy „formalis Thökölyánus hadakozó katona ember vala“, mivel akkori alkalmatossággal oskolában járván fatens uram, inkább oskolabéli dolgokat, mint sem illyeneket tractált.

¹⁾ 1741. augusztus 19. Csépanfalva.

Deductio geneologiae.

Paulus Mariassy genuit Franciscum, Andream, Paulum, Sigismundum, qui Sigismundus genuit Ladislaum, Georgium, et Sigismundum avum nostrum qui genuit Adamum et Sigismundum, Adamus in iuventute est mortuus. Sigismundus vero genuit Sigismundum, Joannem et Stephanum instantem.

Ladislaus genuit Alexandrum et Ladislaum, qui Ladislaus genuit Paulum, Andream et Adamum notorium, Paulus genuit Stephanum, Marcum et Ladislaum.

Georgius vero genuit Stephanum, qui tempore Tököliano est occisus Kakasfalvae.

A harmadik pontban ezt vallja Beniczky: „Ugyan Eperjes várossában oskolában járván hallotta, tudgya is, hogy azon fönt nevezett Mariassy István Uramot Tökölyi revolútiójának alkalmazásával, de circa annum ne 1680. avagyis 1681. (bizonyosan nem reflectálya magát) nemes Sáros vármegye hajdui ugyan nemes Sáros vármegyében fekvő Kakasfalva nevű faluban Makay házánál ölték meg, a köntösét pedig levonván róla halála után Epperjes várossában fel kötyavetyézték, melly köntösbül emlétet néhaj Mariassy Istvánnak az véres vörös nadrágját is azon nevezett kötyavetyébe fatens Uramnak a gazdája Cseh György nevű vette meg, arrulis jól emlékezik, hogy Epperjes várossában közönségesen szöllottak, hogy Máriássi István Uramot Kakasfalván Makaj házánál nemes Sáros vármegye hajdui ölték volna, és hogy az a köntös, az kit felkötyavetyézték, emlétet Máriássy István uramé volna“.¹⁾

Erről az esetről értesült tehát a szépesi kamara, a midőn 1687-ben kiadta a már ismeretes konfiskálási rendeletet.

Beniczky vallomásából így megtudtuk Máriássy István halálának történetét, csak az nem tűnik ki a fent előadottakból, hogy *miért* ölték meg Sárosmegye hajdui Istvánt?

Ime a Máriássy család XVII. századi rebelliói!

Királyához hívséges marad a család mindaddig, míg a király is hű marad a nemzet szabadságaihoz, törvényeihez, ha azonban a koronás király megszegi esküjét és elfordul mindezekről, akkor, mint minden jó magyar, a Máriássyak is, támaszkodva az aranybulla utolsó pontjában foglalt törvényadta jogukra, fegyverrel kezükben kényszerítik a királyt a nemzet szabadságainak és törvényeinek megtartására.

Sok baj, pusztulás, anyagi hátrány, keserűség, szomorúság járt mindezekkel, mert hiszen a király is úgy védte, a hogy tudta, a maga álláspontját, de ennek a sok bajnak okozója nem a család, hanem a felülről megnyilvánuló amorális politika volt. Mindez a sok kellemetlenség azonban még nem töri meg a Máriássy család ellentállását, ők csak akkor hajtának fejet, csak akkor hódolnak meg látszólag, külsőleg, de szívük mélyén soha, ha el akarják tőlük venni a százados rögöket, ha meg akarják őket fosztani Batiz comes ősi földjeitől, attól a csodálatos vonzerejű patinás szépesi földtől, melynek hatása a lelkekre oly mély-

¹⁾ Orsz. Lár. N. R. A.: 1306/40.

séges, hogy lakhelyöktől való megválásra képtelenné teszi annak lakóit.

Habsburgi Lipót jól számított, a mikor a jószágok elkobzását, mint represszáliát, oly tökéletes ridegséggel és kiméretlen szigorral alkalmazta azok ellen, a kik vele szemben az aranybullát érvényesíteni akarták. Ezzel a rendszerrel megtörte a magyarság ellentállását, *de lelkeiket, szívüket meg nem hódíthatta*. A bosszuállás politikája nem válthatott ki megértést és szeretetet, ellenkezőleg, a lelkek mélyén ott élt, ott forrongott az elfojtott keserűség, düh, a szenvedések utóhangjai és II. Rákóczy Ferencnek éppen nem volt nehéz, az így előkészített talajon a lábát megvetni.

Elhangzottak országszerte a „Recrudescunt . . .“ keserű, de magasztos és igaz szavai, kibomlottak a zászlók „pro patria et pro libertate“, végig viharzott az országon Sáros vármegye glóriás főispánjának fegyverbe hívó riadója, s a Beszkeidekről, a melyeket a közel multban is annyi jó magyar vitéz kiomlott vére öntözött, alászállott a Szűz Máriás lobogók alatt nemcsak egy csapat fegyveresvitéz, hanem egy tüneményes, dicsőséges korszak, a melynek évlapjaira a Máriássyak is arany betűkkel irták be nevüket.

A XVII. század második felében Máriássy (I. Zsigmond fia László fia László fia) Pál, András nevű fivérével együtt Apafi Mihály fejedelem udvarában szolgált, a hol Pál kamarás (cubicularius) volt. Ez a két Máriássy szülei meglátogatása czimén 1681-ben vissza akart térni a Szepességre. Utlevelet kértek és kaptak tehát Caprara Aeneás gróftól,¹⁾ azonban talán a Thökölymozgalmak vagy más egyéb okok miatt a hazatérés nehézségekbe ütközhetett, vagy ha haza is tértek, Pál újra visszafordult Apafi szolgálatába, mert 1690-ben Heisler Donát, 1692-ben pedig gróf Veterani Frigyes császári generális és gróf Bánffy György erdélyi gubernátor újabb utlevelet adnak Máriássy Pálnak, a ki ekkor már ugy látszik végleg hazatér a szepesi földre.²⁾

Máriássy Pál ugy látszik mindjárt 1703-ban II. Rákóczy Ferencz mellé szegődött. 1705. szeptember 20-án a szécsényi mezőn tartott conventen ő is aláírja a fejedelem és a rendek szövetséglevelét és egyébként is összeköttetésben áll Rákóczyval.³⁾

¹⁾ Márkusfalvi rész: 870. szám.

²⁾ „ „ 882., 892., 893. szám.

³⁾ Ld.: A szövetséglevél akadémiái példányát Borovszky kiadásában (8. lap). — 1707. Máriássy levele Kálmánzay Istvánhoz, II. Rákóczy Ferencz consiliariusához. Orsz. Lt.: Missilis-ek.

Ugyancsak Rákóczy táborában látjuk Máriássy *Miklóst* is. Az említett 1705. évi szécsényi convent 16. §-a a vallás szabad gyakorlatának kimondása mellett elrendelte, hogy a protestánsoktól erőszakosan elvett egyházak, iskolák stb. visszaadását illetőleg milyen intézkedések történjenek, s ezen intézkedések végrehajtására bizottságot küldött ki. Ebbe a bizottságba Abauj, Zemplén és Borsod vármegyékre kiterjedő hatáskörrel a református vallásu Máriássy Miklós választatott meg.¹⁾ Ugyanez a Miklós II. Rákóczy Ferencz ezredese volt, a ki 1710. szeptemberében fiával Máriássy *Farkassal*, a ki a fejedelem belső inasa volt, pestisben halt el.²⁾

Rákóczy vitézeinek sorában találjuk Máriássy *Istvánt* is, a ki a fejedelem nemes compániájában 1710-ben strázsa-mesteri rangban szolgált.³⁾

Részvett a Rákóczy mozgalmaiban, sőt azoknak lezajlása után emigrált és kint maradt Lengyelországban Máriássy *Gábor*, a ki még tíz évvel a szatmári béke után, 1721-benn is Varsóban tartózkodik és onnan ir haza levelet egy szintén vele kint élő emigráns társa hazatérése ügyében.⁴⁾

Nemcsak a Máriássy családnak, de ennek a heroikus korszaknak is egyik kimagasló alakja volt Máriássy *Ádám*, a hies kurucz ezredes. Máriássy Ádám ugy látszik a Rákóczy szabadságharczának kezdetétől fogva imádott fejedelme szolgálatában állott s hűséges állhatatossággal mellette maradt élete utolsó leheletéig. 1705-ben még csak hadnagy volt, 1706-ban azonban már a fejedelem „generál adjutánsá“-nak írja magát, később ezredet vezet és ebben a minőségben őtalmazza 1710-ben Kassát. 1711-ben a szatmári békekötés után ezredének töredékével kivonult Lengyelországba Máriássy Ádám és mindenüvé követte urát a száműzetésben. 1712-ben Golowkinnál Elbingában látjuk követségbe Ádámot⁵⁾

¹⁾ Történelmi Tár: 1886. évf., 353. lap. — Ugyanennek levelei II. Rákóczy Ferenczhez és Bercsényi Miklóshoz, 1705—1709—7. drb. Orsz. Lvtár: Missilisek.

²⁾ Történelmi Tár: 1883 : 378—85. l.

³⁾ II. Rákóczy Ferencz levéltára: III. kötet, 481. l.

⁴⁾ 1721. márczius 18. Varsava. Máriássy Gábor levele ugy látszik Mórocz Antal anyjához, melyben őt fiáról informálja s írja, hogy fia a grationalist várja, hogy haza mehessen.

Egyetemi Könyvtár — Budapest, Litt. Orig. XIX. théca 48. szám.

⁵⁾ II. Rákóczy Ferencz levéltára: I. k. 445. l., IV. k. 280. l., III. k. 174. l., VII. k. 198. l.

stb., stb., a minthogy mindezeket, már mind megírta avatottabb kézzel Rákóczy Ferencz leghüségesebb iródeákja, néhai Thaly Kálmán.

1717-ben Máriássy Ádám „magyar főkapitány“ a hozzája hű katonákkal együtt tovább bujdosva Törökországba követi fejedelmi urát és török földön marad fejedelme és a vendéglátó ottomán Porta szolgálatában 1739-ben Khotinban bekövetkezett haláláig. Mint 1703. óta egyáltalán, úgy itt török földön is élete nyugtalan, hányt-vetett, a mi nem is csoda, mert hiszen itt is folyton katonai és diplomáciai szolgálatban áll.

1717-ben katonáival — ekkor 180 lovasa volt — Ruszcsukban találjuk őt, majd 1717. telén Nis várának őrzésére indul csapataival, a hova azonban valószínűleg el nem ért, vagy el sem indult, mert 1718. tavaszán ismét Ruszcsukban van, a honnan ugyanezen esztendő nyarán fejedelméhez Drinápolyba indul s csatlakozik annak kíséretéhez. Ugyanezen év őszén már megint Ruszcsukban látjuk, a honnan a padisah a vele lévő magyar katonasággal együtt Nis vára védelmére rendeli.

1719-ben Máriássy Ádám „ezredes“ (sokszor tábornoknak is nevezik őt az irások) katonái a moldvaországi Jassiban vannak, tehát valószínűleg ő is ott tartózkodik. Ugyanezen esztendőben fejedelme követségbe küldi Oroszországba a cázárhoz. 1720-ban a pozsareváczi béke után Máriássy Ádám és magyar katonái a magyar-török határszélekről eltávolíttatnak.

1734-ben hallunk Ádámról utoljára, a mikor fejedelme meghagyására Rodostóból politikai küldetésbe a török-lengyel határon lévő Khotinba távozott, a hol a Magyarországból titokban Lengyelországon át ide küldött Rákóczy párti magyarokkal érintkezett, és itt 1739-ben be is fejezte sokat hányatott életét.¹⁾

A mint az előző szabadságharcok után, úgy a Rákóczy mozgalom elcsendesedése után is, a szepesi kamara elkezdte a jószágelkobzásokat obligát módon végrehajtani azokkal szemben, a kik a király hűségére vissza nem tértek. Azok közé, a kik a Habsburgoknak 1711. után meg nem hódoltak, Máriássy Ádám és a Lengyelországban tartózkodó Máriássy Miklóson kívül

¹⁾ Karácson: A Rákóczy-emigráció török vkmányai 1717—1803. megfelelő lapjai. — Ld.: Máriássy Ádám leveleit, Orsz. Levéltár: Missilisek. Leveleinek zöme a zólyom-radványi br. Radvánszky-kastély levéltárában őriztetik, melyeknek átnézése a jövő programmja.

még két Máriássy tartozott, t. i. Pál és András. Csak jó későn, 1718-ban érdeklődik a szepesi kamara a szepesi provisornál a notorius Máriássy Pál, Adám és András szepesmegyei javai iránt és elrendeli azoknak összeírását, hogy t. i. milyen állapotban vannak azok, ki, hogyan és milyen ezimen birja azokat stb.¹⁾ Azt, hogy a jószágok kikutatása járt-e eredménnyel s ha igen, megtörtént-e tényleg az elkobzás, adatok hiányában megmondani nem tudjuk. A valószínűség a mellett szól, hogy jószágelkobzás nem történt, mert 1760. december 2-án Pozsonyban Máriássy (Zsigmond fia Zsigmond fia István fia) Ferencz (Xavér) csak azt a vagendrüsszeli elkobzott birtokrészt kéri vissza, a mely osztály utján Máriássy Zsigmond fia György fia Istváné volt, a kit a Thököly szabadságharcz idején Kakasfalván megöltek.²⁾

Azonban nemcsak az érdekel bennünket, hogy a Máriássy család tagjai hogyan és miképpen vettek részt a Rákóczy mozgalmakban, hanem tudni óhajtanók azt is, hogy mi történt ekkor Márkusfalván.

Erre részben megfelel nekünk a márkusfalvi parochia naplója, a mely azonban természetesen inkább egyházi szempontból foglalkozik a kérdéssel.

A napló szerint 1703-ban, a midőn a Rákóczy szabadságharcz kitört, a Máriássy család tagjainak igazgatója a kálvinista Máriássy Miklós volt, a kinek két fia volt *Sándor* és *Farkas*. Sándor Isten irgalmasságából visszatért a katolikus vallásra, ennél fogva atyja elűzte őt, a ki azután Sigray szepesi prépostnál huzta meg magát. A két kálvinista Máriássy a Rákóczy felkelők táborához csatlakozott, fegyveresen megtámadták a márkusfalvi templomot, azt minden felszerelésétől és diszétől megfosztották, az oltárokat összetörték és kidobták. Kidobták a római katolikus plébánost Rudini Sáunelt is és ennek helyére kálvinista papot helyeztek. A templom tornyáról a keresztet puskagolyóval lelőtték, a szentély feletti kis tornyon lévő másik keresztet pedig úgy lehajlították, hogy azt látni nem lehetett.

1703-tól 1710. decemberéig a kálvinisták bitorolták a márkusfalvi templomot, ekkor azonban Haiszter generális seregével Márkusfalvára érván, a kálvinistáktól a templomot visszavette,

¹⁾ Orsz. Levéltár: Szepesi kamara iratai. Minutae neoreg. 1718: 1515.

²⁾ „ „ N. R. A.: 1306/40.

a kálvinista papot kitette és a száműzött Rudini Sámuelt az egyházba és a parochiába visszahelyezte.¹⁾

Ime tehát Márkusfalván a Rákóczy mozgalom voltaképpen az elnyomott protestantizmus dühének a katolicizmus elleni kitörése volt, a melynek — sajnos — a márkusfalvi templom esett áldozatul.

Ugyanaz a Sigray János szepesi prépost, a kihez Máriaássy Sándor a convertita menekült, 1700-ban canonica visitatiót tartott Márkusfalván is, a mely szerint a katolikusok csak 35 éve gyakorolják itt vallásukat. Katolikus lélek ekkor a faluban összesen 80 volt, ezzel szemben protestáns (lutheranus és kálvinista) 220. A visitatio panaszkodva említi, hogy a kálvinista Máriaássyak, mint kegyurak folyton üldözik a kath. lelkészt.²⁾

Míndezekből látni, hogy nem volt semmi közvetlen ok arra, hogy a márkusfalvi templomot, a mely ma mindenesetre gyönyörű műemlék lenne, tönkre tegyék.

¹⁾ A márkusfalvi plébánfán őrzött: „Diarium parochiae Markusfalvan-
sis“-ben, melyet Kordányi Péter, a ki 1756. február 24-én lett itt plébános,
kezdett összeállítani és vezetni.

15. lap: „Anno 1703. exorta rebellione Rakocziana domini terrestres
Mariassy, quorum tunc director Nicolaus Mariassy, enutriti in errore Calvini,
cui Nicolao fuere filii duo Alexander et Volffgangus, miseratione divina
Alexander est conversus, ideo a parente abiectus apud illustrissimum epis-
copum Szegray prepositum Scepusiensem latitabat. Hi ergo duo Mariassy calvi-
nista castris rebellibus Rakoczianis adhaerentes, postposito omni timore Dei
cum suo direttore Nicolao armati furiose in ecclesiam Markusfalvensem irruerunt,
eam violarunt spoliaruntque omni sacra supellectili et omni decore
exuerunt aras confregerunt et eiecerunt: eiecerunt pariter et parochum romano-
catholicum Samuelem Rudini, ac in illius locum ministrum calvinum tum in
ecclesiam tum in parochiam induerunt, crucem ex turri ope globi tormentarii
decusserunt, alterum crucem in turriculo supra sanctuarium (ez a torony ma
már nincs meg) ita inflexerunt, ut eam videre non fuerit. Ab anno igitur 1703.
usque ad annum 1709. 10. decembris hac ecclesia calvinistae abusi sunt“,
ekkor azután Hajszter generális seregeivel Márkusfalvára érvén, a kálvinisták-
tól az egyházat visszavette, a kálvinista papot kitette és a száműzött Rudini
Sámuelt az egyházba és a parochiába visszahelyezte.

²⁾ Visitatio ecclesiarum Scepusiensium facta per Joannem Sigray praepositum anno 1700. per eundem existentem in exilio redacta in meliorem ordinem Oppaviae ad sanctum Spiritum 1708.

34. Parochia Markusfalva.

40. Jus patronatus praetendit familia Mariassy, hic valde copiosa calvinianae sectae addicta et fidei catholicae inimica propter quam parochi sunt in continua persecutione.

Magy. Nemz. Muzem: Fol. lat. 2165.

A Rákóczy mozgalmak alatt is, már a mennyire inter arma lehetett, a Máriássy család pártolta a tudományokat is. Így pl.: a sárospataki főiskola 1710. előtti pártfogói közt látjuk özv. Sóvári Soós Jánosné Máriássy Évát és Máriássy Pál gömöri alispánt († 1710.)¹⁾

A szatmári béke után elült lassanként Magyarországon a harczi zaj, a nemzet kibékült királyával és kezdetét vette egy hosszú, fejlődésben gazdag, békés korszak, melyben a Máriássy család inkább belső életet folytat.

A XVIII. században, annak első felében (1724., 1727., 1740.) alkotja meg a család a maga statutumait, a melyekben leginkább vagyoni viszonyait renndezi, többek közt — a mint azt a levéltár történeténél megemlítjük — az 1724. évi statutum egyik pontjában intézkedik a család levéltára összegyűjtésének, rendezésének és őrzésének kérdéséről is.²⁾

E század első felében alakítja meg a család a családi közös ügyek intézésére hivatott tanácsot, melynek jegyzőkönyvei 1746-tól a legujabb időkgig meg vannak.

E békés században, sőt a XIX. század folyamán is a család visszatér ősi szokásaihoz, s újra felveszi és tovább szövi a per-patvarkodások és osztzkodások elejtett fonalát. A XVIII. század leghatalmasabb családi pere a Máriássy Farkas contra Máriássy Ferencz-féle osztályper, a mely a század vége felé folyt és a melynek „*libellus actionalis*“-a, kereseti *könyvecskéje* sűrűn tele irt közel 1200 oldalas foliáns.³⁾ Ennek a hatalmas osztálypernek köszönhetjük azonban, hogy a család ekkori szepesmegyei meglehetősen szétszórt és tagolt birtokainak pontos és pompás térképei reánk maradtak.

A XIX. század elején folyik a híres Csetenye-per és ekkor került a családi oklevelek néhány régi darabja az akkori curiai, ma Országos Levéltárba, a melyeknek visszaszerzése azonban folyamatban van.

Azonban nemcsak pereskedések, veszekedések folynak ekkor, hanem kulturmunka is. Így pl.: összegyűjti és renndezi a család a maga régi okleveleit. Az András ágából való (Máriássy Ferencz a Rákóczy Pál árváinak praefectusa fia Ferencz fia (Gábor fia)

¹⁾ Sárospataki főiskola kéziratára: 40. szám. Tsétsi regístrumának 2. lapján.

²⁾ Máriássy Tivadar hagyatékában és a csal. jvkvek I. kötetében.

³⁾ Meg van két példányban, egyik a batizfalvi ujonan rendezendő részben, a másik M. Farkas iratai közt Márkusfalván.

Ferencz alatt († 1756.), a kinek felesége Iglói Szontag Zsuzsánna volt, ennek befolyása következtében a család kálvinistából lutheranussá lett. Ez a Máriássy Ferencz és felesége lutheranus egyházakat alapítanak, templomokat, iskolákat építtetnek, azokat dotálják, szóval tőlük telhetően előmozdítják a lutheranus vallásos élet színvonalának emelését.

Ezen Ferencz első szülött fia Farkas, a hatalmas osztályper hőse, a ki a Máriássy Ferencz (Rákóczy-*praefectus*) által épített csépanfalvi kastélyt örökölte, e kastélyt átdisziti barokk-stylbe, toronnyal s a ma is meglévő frontális előugró építménnyel látja el, a kastély mögött pedig gyönyörű kertet készített szökőkutakkal, medencékkel, barlangokkal, szobrokkal, melynek koronája azonban a kert végében még ma is meglévő gyönyörű barokk-stylü kerti kéjlak (Dardanella) a maga remek festményeivel, a mely lakot a műemlékek országos bizottsága műemléknek nyilvánította és 1913-ban restauráltatta.

A XVIII. században és a XIX. század elején épülnek, vagy épülnek át Csépanfalván (ma Márkusfalva) a Hernád partján egymás mellett a Máriássyak nemesi curiái, a kedves udvarházak, a melyeknek legnagyobb része ma is meg van.

A mi a Máriássy család tagjait illeti, közülök a XVIII. század első felében a legtöbbre Máriássy Sándor, a Sigrayhoz menekült convertita vitte, a ki pappá lőn s megtérésének jutalmául gyorsan emelkedett az egyházi ranglétrán. 1715-ben már egri kanonok,¹⁾ 1727-ben kapja a dulmi czimzetes püspökséget, 1729-ben tinini püspök lesz, 1741-ben a tapolczai apátságot kapja, végül 1745. márczius 18-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározással Mária Terézia szepesi préposttá nevezi ki.²⁾ Máriássy Sándor 1755-ben halt meg.³⁾

A család többi tagjai inkább a helyi közéletben vesznek részt, néhányan közülök alispánok lesznek Abauj (Máriássy (I.) Farkas), Szepes és Gömör vármegyékben, többen diaetai követek. 1764-ben II. József lakodalmán Szepes vármegyét Máriássy Xavér Ferencz képviseli.⁴⁾

¹⁾ Márkusfalvai lt. rész: 929. szám.

²⁾ 1713. április 2-án a római collegium germanico-hungaricumban theologiai doctor lett. Az 1727. december 1-én Bécsben; 1729. július 27-én ugyanott; 1741. február 4-én és 1745. márczius 18-án ugyanott kelt kir. diplomák a márkusfalvi részben a jelzetlen oklevelek közt őriztetnek.

³⁾ Batizfalvi rész: XLI. csomó, 1. szám.

⁴⁾ Diarium parochiae Márkusfalv., 16—18. ll.

A XVIII. század végén és a XIX. század első felében élt családtagok közül kiemelkedik Máriássy András, a későbbi báró és tábornok.

Máriássy András, Ferencz és Gradeczi Horváth Stansith Anna Mária fia 1756-ban született Nagyőrön. 1775. szeptember 16-án, tehát 19 éves korában mint cadett a 37. számú, akkor gr. Siskovics nevet viselő magyar gyalogezredbe lépett, a hol fokról-fokra emelkedett. Mint zászlós részt vett a bajor örökösödési háboruban, a török háborúkban pedig már mint kapitány.

1805. szeptember 1-én ezredes és a Gyulay-gyalogezred parancsnoka lett. A napoleoni háborúkból is kivette a maga részét. Ott volt az asperni csatában, a hol (1809. május 30-án Pesten kelt decretum szerint) vezérőrnagy (generalis campi vigiliarum praefectus) lett. 1809. július 7-én Hollabrunnál Massena ellen küzdve Károly főherceg a Mária Terézia renddel tüntette ki, a mely renddel a bárói rang járván, András 1810. június 23-án kérvényt ad be a magyar kir. udvari cancellariához, melyben előadja, hogy az asperni és deutsch-wagrami csatákban kitüntetvén magát, Mária Terézia rendet kapott s e rend szabályai értelmében a kitüntetett fél kérelmére „diploma baronatus absque dependence taxae expediendum sit“. Megemlíti, hogy a család, a melynek tagja, 600 éves „ac iam olim comitum titulo gaudebat“, kéri a díjak elengedése mellett a grófi rangot, ha pedig ezt nem kaphatja meg, a báróságot.

A cancellaria (gr. Erdődy József cancellár) szeptember 7-én a Felsőség elé terjeszti a kérvényt, megemlíti, hogy a Máriássy család 1264. óta virágzik s ajánlja akár a grófi, akár a bárói rang megadását. A Felsőség elintézése a következő volt: „Supplican-tem generalem Mariássy in numerum liberorum regni Ungariae baronum cum remissione taxae cooptatum habere volo. Viennae die 29a novembris 1810. Franciscus manu ppia“.

1810. december 1-én állítják ki András bárói diplomáját, elmondva abban származását, érdemeit stb., s megkapja a II. Ulászló-féle családi czimert változatlanul, fent öt ágú koronával, alul lebegő mondat-szalaggal, melyen e felírás olvasható: FORTITUDINI.¹⁾

¹⁾ Orsz. Levéltár, cancellaria: 1810 : 9285., 12645. számok. Liber Regius 62. kötet, 1266. lap.

1813. augusztus 27-én a drezdai csatában András súlyosan megsebesült, úgy, hogy el kellett egy időre hagynia a csatamezőket, de már az októberi lipcsei csatában részt vett. 1813. szeptember 2-án a 37. számú, addig Weidenfeldnek nevezett gyalogezred tulajdonosa, 1813. október 18-án pedig altábornagy lett. A napoleoni háborúk lezajlása után Máriássy András Kassára került, a hol mint altábornagy hadosztályparancsnokként működött. 1819. márczius 12-én I. Sándor orosz czártól, az 1811-ben szerzett érdemek jutalmául az orosz Szent-Anna rend I. osztályát kapta.

1832. május 13-án tiszteletbeli tábornagyi, vagy mint akkor mondták: haditármesteri jelleggel és 3000 frt.-nyi évi nyugdíjjal nyugalmazták, a mely alkalomból Ferdinánd főherceg (1832. május 20-án Budán kelt) megleghangn levélben bucsuzik tőle, megköszönve eddigi őt támogató együttműködését. Ugyanezen év szeptember 16-án Andrást valóságos belső titkos tanácsossá nevezi ki a Felség.¹⁾

1846. június 17-én éjjel 11 órakor Kassán halt meg „agykórság“-ban és június 23-án temették el a batizfalvi családi sírboltba.²⁾

Máriássy András mint báró és főrend, tagja volt a magyar országgyűlésnek is, a melynek ülészakaira regalissal mindig meghívták és a melyen úgy látszik rendszerint részt is vett. 1843-ban magas, hajlott koránál fogva már nem tudott lmenni a diaetára, hanem május 7-én Kassán meghatalmazta Máriássy Albert gömörvármegyei táblabíró, hogy személyében az országgyűlésen megjelenvén, „annak egész lefolyta alatt a köztanácskozásokban és törvények alkotására leendő betolyásában magát az országunk sarkalatos törvényeihez szorosan alkalmaztatva, helyettem és személyemben toglalatoskodhasson, szeretve tisztelt Királyunk s

¹⁾ András személyi adatait a: „Freiherr Andreas Máriássy der Márkus-et Batizfalva, k. k. ung. Infanterie-Regiment No. 37. in der Adjustierung des Jahres 1821. bildlich dargestellt durch Hauptman Johann Freiherrn von Schönau k. k. Kämmerer, zusammengestellt durch den Urogroszneffen des Inhabers Franz Máriássy de Márkus-et Batizfalva, 1887.“ című remek aquarellekkel illusztrált kéziratban John Keppel Knight of Jordanstone „k. k. oberstlieutenant a. D.“ állította össze, de az eredeti decretumok nagyrészt meg vannak András levéltárában: Fasc. 9. jelzet alatt.

²⁾ Halotti jelentése meg van Márkusfalván.

édes Hazánk hasznukra és javukra *conservativ értelemben* mindeneket tehessen“.1)

Ime, ez volt Máriássy András báró politikai hitvallása.

Ujabbán Andrásnak Batizfalváról Márkusfalvára került levéltárában megtaláltattak szabadkőművesi emblémái, nevezetesen a . . . kötény, a kék selyem szalagon függő kis vakolókanál, a Δ címerü elefántcsont kulcs, továbbá az inasi és mesteri szertartáskönyv, de arra, hogy ő a szabadkőművességet tényleg is gyakorolta volna, nincs adat.

Alig két esztendővel András halála után, a „Talpra magyar!“ riasztotta fel a hazát. Lángba borul ismét az ország, megint „pro libertate“, és Liónak újra elő kell vennie az aranylapot, hogy rávéssze a Máriássy-honvédek neveit is. Mert ők is ott voltak, hiszen Máriássyak és magyarok voltak!

Ott küzdenek a szabadsághősök sorában Máriássy Tiborc (1809--1882.) előbb mint százados, majd mint tábori lelkész, báró Máriássy János (1822--1905.) mint honvéd ezredes (később várfogságot szenvedett, mint altábornagy, v. b. t. t. és főrend halt meg), Máriássy Gyula mint százados (elesett a tápió-bicskei ütközetben), Máriássy Ede és Sándor, mint honvéd századosok.

Most már mind ott nyugosznak a dicsőséges hősök az örökzöld fenyő honában, az édes szepesi földben, a márkusfalvi ősi templom fala mellett álmódzva családjuk és hazájuk eljövendő nagyságáról.

A családnak nem minden tagja mehetett a dicsőség mezejére, de hogy szívében mindenik vele érzett a kintlívőkkel, azt egy egyszerű családi feljegyzés fényesen igazolja. E feljegyzés egy régi bibliában olvasható s így hangzik:

„1848. május 22-én viradóra 3^{3/4} órakor született egy ép nagy fiunk, ki is a vámosi pap által 28-ba megkereszteltetvén *László Tivadar* nevet kapott. *Kereszt apja a Bel Minister Szemere Bertalan*, kereszt anyja Orbán Ersi Szép Samuné. A Haza ujjá születése 's át alakulási zivataros idejébe születve adj' Isten, hogy a mostani áldozatok s nyugtalanságok gyümölsét sokáig élvezhesse, legyen erélyes, okos, munkás s fáradhatatlan szorgalmu, mint kereszt atya, ki most is ujjászületett Hazánk boldogságán munkálkodván, helyettese volt a keresztsegnél a megyénél szinte annak helyettese Miklós Ferencz m. alispán. *Hogy ha pe*;

1) Levéltárban, Fasc. 9, jelzet alatt.

dig e vészterhes időbe akár polgár háboru áldozatjának kell lennie, akár édes hazám ifju szabadsága elnyomatna — Vedd Uram magadhoz mint szabad polgárt s ne engedd senki rab-szolgájává süllyedni. Máriaassy László, e néven 13.⁴)

* * *

Viharos szélről hajtott és hullámhegyről hullámtaréjra sikló vitorlásként rohantunk végig a rég letűnt és soha többé vissza nem térő századokon. Nem volt feladatunk, de meg időnk és terünk sem engedte, hogy a változatos és mozgalmakban gazdag családtörténet ezernyi kérdéseit apróra kidolgozzuk, inkább csak érintettük a Máriaassy család multjának egyes érdekesebb részeit, csak vázolni, nagy vonásokban megrajzolni óhajtottuk a családnak a Szepességen való elhelyezkedését, a családnak Istvánig és Istvánnal († 1516.) való emelkedését, a család és a Zápolyai dinasztia közti szorosabb kapcsolatot, e dinasztia bukásával a család további emelkedéséhez fűzött remények szertefoszlását, de nemcsak ezt, hanem ezzel kezdetét és folytatását egy több százados küzdelemnek, a melynek hullámgyűrűi még a XVIII. századba is messze elvibrálnak és a melynek végső fellobbanása 1848/9. volt.

Ime tehát, a mohácsi vésznek és a vele kapcsolatos történelmi eseményeknek mily messze kiható és mélyenjáró következményeit figyelhetjük meg egyetlen család történetében!

Ime, esetleg mennyire másképpen alakult volna a Máriaassy család multja, mennyi fény, pompa, dicsőség, kitiüntetés, rangemelés, anyagi előny áradhatott volna a családra és a Szepességre, ha 1526-ban Magyarország trónjára nem a Habsburgok, hanem a Szepesség dinasztái kerülnek, ha a Máriaassyak a Zápolyai-ház szolgálatában részt vehetnek az országos politikában, vagy ha katonai, diplomáciai, tehát a legdusabbban jutalmazott pályákon fejthetnek ki működést. Így pedig az egykori pártfogóihoz ragaszkodó és az idegenekkel szemben állást foglaló család osztályrésze századokon át verejtékes küzdelem lett, a mely dicsőséget hozott ugyan, de néha milyen áron? Hányszor és hányszor forogtak veszélyben a rögök, a melyeket Batiz comes szerzett, mennyi zaklatás, szenvedés, keserűség zúdult a családra azért, mert mindenkifelett magyar volt, mert szerette ősi földjét, szerette

) A Máriaassy Tivadar hagyatékában lévő családi bibliában, Márkusfalván.

szabadságát, szeretete vallását, melyeket mind egy idegen, szivétől-lelkétől teljesen távol álló család akart tőle elvenni.

Elmultak, letűntek a félreértés századai és a Máriássy család „megfogyva bár, de törve nem“ ma is ott él azon a földön, a hol emberöltőkön át v. vta nehéz harczeit a létért, a mely földtől a család réges-régi előnevét vette. És vajjon ma hány régi magyar család mondhatja magáról azt, hogy ott él, a hol őseik 20—25 emberöltőn át éltek, küzdöttek, örültek, buslakodtak és meghaltak?

... És a százados borus, komor, zivataros idők után jőjjön el e családra is egy jobb kor, a melyben vivat, crescat, floreat a régi fényben, az ősi dicsőségben, — úgy legyen!

A márkusfalvi Máriaassy-család levéltárának története.

A Máriaassy-család levéltára voltaképpen három részre oszlik, nevezetesen:

I. Márkusfalvi rész.

II. Batizfalvi rész.

III. Idegen családokra vonatkozó rész.

Ezek közül a két első rész a családra vonatkozó okleveleket tartalmazza és itt csak ezzel a két résszel fogunk foglalkozni, mert a harmadik, az idegen családokra vonatkozó rész már nincs is a család őrizetében, hanem az a közelmúltban a Magyar Nemzeti Múzeum levéltárába deponáltatott, a hol „Máriaassy levéltár“ címen szerepel, noha voltaképpen nem az.

I. Márkusfalvi rész.

Mint minden a középkorba nyúló levéltárnál, úgy a Máriaassyak márkusfalvi levéltáránál is azt tapasztaljuk, hogy a rendezés első és legkezdetlegesebb módjára a szükség vitte rá a levéltár kezelőit. Ugyanis a mikor a család a XIV. század végén és a XV. század elején különböző pereit megindította, ezekben a perekben gyakran kellett oklevelekkel bizonyítani és így sűrűn kellett okleveleket a perekben felmutatni; hogy tehát az oklevelek a levéltárban, a levelesládában könnyebben megtalálhatók legyenek, kívül az oklevélre ráírták annak rövid tartalmát, néha — főleg kezdetben — egészen sürgönystylusszerű rövideccsel, pl.: super terra Chetenye, azonban később már egész szabályszerű latin regesztákat vezetnek az oklevél hátára, a mivel a keresés alkalmával minden egyes oklevél elolvasását takarították meg.

Ilyen latin tartalmi kivonatokat a XV. században már több családi oklevélen találunk [pl.: 1414. nov. 16. (95. levéltári szám); 1418. november 19. (103. lt. sz.); 1421. május 11. (110. lt. sz.); 1426. május 10. (117. lt. sz.); 1429. május 18. (119. lt. sz.); 1430. aug. 29. (120. lt. sz.); 1508. febr. 7. (200. lt. sz.); 1511. nov. 7.

(204. lt. sz.) stb.], és valószínű, hogy ezeket a XV. század végén vagy a XVI. század elején vezették rá az oklevelekre. Ezzel tehát megtörtént az első lépés az oklevelek rendezéséhez.

A XVI. század elején, annak második évtizedében már fel-
tűnnek az oklevelek külsején a *magyar* nyelvű regeszták is [pl. 1512. szept. 27. (210. lt. sz.); 1512. szept. 28. (212. lt. sz.); 1513. jul. 18 (207. lt. sz.) stb.].

A XV. század végén már szabályszerűbb rendezés vagy rendezési törekvés nyomára is akadunk, a mennyiben egy 1496-ban (május 4-ike után) kelt oklevélen (184. levélt. szám) már rajta van a XVI. századi első levéltárrendezés nyoma, t. i. a: „No. 50, anno 1496,“ XVI. századi kézzel rávezetett levéltári jelzet.

Ugyancsak a XVI. század második felében élő és rendszerető, pontos Máriássy Pál, a család és a családi vagyon restaurátora, sajátkezüleg rendezgeti a családi okleveleket és sajátkezüleg vezeti rá az oklevelek hátára azoknak *magyar* nyelvű tartalmi kivonatait és a maga egyéb megjegyzéseit (lásd pl.: a 238--241. levéltári számokat 1542—43-ból). Sőt a XVI. század végével már terembe veszi a család a levéltár lajstromozását is és az innen fogva jól-rosszul összeszerkesztett elenchusok összegyűjtve meg vannak a levéltár batizfalvi részében a XI. fasciculusban, (Batizfalvi rész: XI. fasc. Elenchi litterarum 1584—1756. No. 1—16.) 16 darabban. Ezek között a legrégebb, elenchusnak nevezhető összeírás 1631. után készülhetett, a melyben csak mohácsi vész utáni XVI. századi és néhány XVII. századi oklevél van felsorolva, leszámítva egyetlen középkori darabot, névszerint: Máriássy István 1516. évi végrendeletét. (Batizfalvi rész: fasc. XI. No. 13.)

Ilyen úgy ahogy, legtöbbször bizonyos alkalomból készült elenchusok álltak a levéltárt kezelők rendelkezésére még a XVIII. században is, a midőn pedig a család már behatóan kezd a maga levéltárával és annak lajstromozásával, rendezésével foglalkozni.

Hogy a család a régi időkben hol tartotta levéltárát, nem tudjuk. 1665-ből maradt egy feljegyzés, mely szerint tolcsvai Bónis Ferenc kassai házában van egy fehér paraszti láda, „melybe az Máriási Ferencz írási vadnak.“¹⁾ 1673-ban, midőn a kuruc Máriási Imre márkusfalvi kástélyának javait összeírták, ott csak könyveket találtak, levéltárról nincs említés, ugyanekkor Máriási János lőcsei

¹⁾ (A Magyar Nemz. Muzeumban deponált Bónis Itárban.) Történelmi Tár. 1886. évf. 164. lap.

házában is csak egy láda könyvet találtak.¹⁾ A valószínűség az, hogy régente, talán el egészen a XVIII. századig a családi levéltár Gömörben, Berzétén volt.

1724-ben elhatározza a család, hogy „a familia leveleinek conservatiójára egy helyly kerestessék Lőtsén, az hol alkalmatosság és securitásban lehessenek és mindkét ágou lévő atyafiak magok petsétjét reá ütven, addig senki se nyissa fel, mig egyező akarrattal az atyafiak összve nem gyűlnek; néhai édes bátyánk Márjássy Miklós ur ő kegyelme özvegyét fogják pedig requirálni, hogy még valami familiánkat illető levelek találkoznának ő kegyelménél azokat adja ki.“²⁾

Látjuk tehát, hogy a XVIII. század elején felmerül a levéltár biztos elhelyezésének, továbbá a családi levelek összegyűjtésének gondolata, azonban, hogy ezeket az eszméket ekkor megvalósították-e és ha igen, hogyan? arra nézve adataink nincsenek. Annyi tény, hogy a család a XVIII. században sokat határoz a levéltárról, de keveset cselekszik, a tettek ideje e téren a XIX. század legelején Máriássy József Istvánnal érkezett, el. 1724-től fogva több mint husz esztendőn át a család nem foglalkozik levéltára ügyével, legalább a forrásokban erről nem történik említés, csak az 1746. március 1-én Csépanfalván tartott uri széken merül föl ismét a családi levéltár kérdése. Ezen az uriszéken a család többek közt elhatározza levéltára lajstromozását, a melyhez a családi ügyek igazgatója, Máriássy Farkas és mások, akiknek ehez kedvük van, küldetnek ki, Sirlacher Pált pedig, a ki a régi irások olvasásában járatos, meg kell kérni, hogy a család közköltségén segítsék a lajstromozásnál. Egyuttal az oklevelek összegyűjtését illetőleg is történik intézkedés, a mennyiben a család megbizza ügyeinek igazgatóját, hogy Doloviczényi Györgytől kérje vissza mindazon okleveleket, a melyek neki Rudnó határjárása alkalmával kiadattak.³⁾

1) Közlemények Szepes vm. multjából IV. évf. 72. lap.

2) Márkusfalvi ltár, családi tanácsi jkvek I. k. 482—3. lap. 1724. márczius 21. Csépanfalva.

»A Máriássy család tagjainak magok közt tett rendelése.«

3) 1746. márczius 1. Csépanfalva.

»Registratio literarum inclytæ familiae fiat, ad quam dominus director, dominus frater Wolfgangus, aliique quibus libuerit authorizantur, requiratur dominus Paulus Sirlacher cum sit antiquarum scripturarum gnarus lector, quatenus servitium et operam in iisdem registrandis in se assummat isque communibus familiae expensis remuneretur.

Ezeket a családi határozatokat azonban nem hajtották végre, mert már 1750-ben a család mindkét határozatát megismétli.¹⁾ Ugy látszik még erre a megismételt határozatra sem történt semmiféle intézkedés, mert 1754-ben a család kénytelen magát erélyesebb lépésre elszánni, nevezetesen a család a levéltár rendezésének és lajstromozásának végrehajtására a maga kebeléből bizottságot küld ki, a melynek tagjai voltak Máriaássy Ferencz Xavér, Máriaássy Sándor, Máriaássy László és Máriaássy Miklós. Ezen bizottság tagjainak a család meghagyta, hogy a szóban forgó munkát 1755. január 8-án Csépanfalván, lehetőleg a családtagok jelenlétében kezdjék meg, hogy pedig e kiküldöttek a regesztrálást annál jobban elvégezhessek, az esetleg idegen kézen lévő levelek visszaszerzendők és a levéltárba helyezendők. Azt is megmondja ez a családi határozat, hogy főleg honnan kell leveleket visszaszerezni, nevezetesen: főleg a *báró Radvánszky* családtól, a hol a Máriaássy fiágot érdeklő oklevelek vannak, azután a báró *Barkóczyaktól*, a hol a Máriaássy és Nagymihályi családokat mindkét nemen érdeklő levelek találhatók.²⁾ Azonban ez a határozat is — határozat maradt.

Ekkor már tudjuk azt, hogy a családi levéltár három ládában, pecsét alatt a senior Máriaássy Ferencz házában tartatott.³⁾

Dominus director omnia litteralia instrumenta, quae domino Georgio Doloviczenyi tempore reambulationis metarum possessionis Rudno tradita fuere, ab eodem repetat et recipiat.«

U. azon családi tanácsi jkvben. I. köt. 8—9. l.

¹⁾ 1750. március 2. Csépanfalva.

»Registratio litterarum occasione praeteritae dominalis determinata reiteratur effectuanda. Litteralia documenta tempore reambulationis metalis Rudnensis manibus domini Georgii Doloviczeni concedite repetantur.«

U. o. I. kötet 19. lap.

²⁾ 1754. június 20. Csépanfalva.

»Pro registratione litterarum litteraliumque instrumentorum inclytae familiae domini Franciscus Xaverius, Alexander, Ladislaus ac Nicolaus Mariassy denominantur, quorum muneris erit die 8-va mensis januarii anni proxime futuri 1755. huc ad caput bonorum convenire ac semet labori accingere, reliquis etiam inclitae familiae commembris in quantum fieri poterit praesentibus, qui quidem labor ut tanto solidius ad effectum deduci possit incumbet domino directori, si quae instrumenta litteralia prae manibus extraneorum esse comperirentur, repetere, eademque ad archivum resignare. Signanter a familia Radvanszkyana documenta pure sexum masculinum Mariassianorum concernentia, necnon a familia baronum Barkoczy aequae familiam nostram ac Nagy Mihalyi in utroque sexu in paribus eximere.«

U. o. I. k. 48. lap.

³⁾ U. o. I. kötet 57—58. lap.

Innenfogva a század végéig a levéltár ügyében ismét semmi-féle intézkedés nem történt, csak 1796-ban áll be komolyabb fordulat, a mikor a levéltár dolgát Máriássy József István vette a kezébe. Ekkor a család elhatározta, hogy a Máriássy Farkas kastélyában lévő családi okleveleket lajstromoztatni fogja. Ennek a munkálatnak keresztülvitelére a lelkes és ügybuzgó József István egy instructiót dolgozott ki, a mely a regisztrálásra kiküldött családtagoknak Máriássy Boldizsárnak és Péternek szolt és a mely utasítás az e tárgyban 1738. óta gyakran hozott családi határozatok figyelembe vételével készült. Ezt az utasítást a két kiküldött lajstromozó megtárgyalván és némileg módosítván, a családi tanács elé terjesztette, a mely azt elfogadta és elhatározta, hogy az így módosított utasítás a lajstromozóknak kiadassék.¹⁾

Ez a határozat is — határozat maradt s nem vezetett célhoz, ugyanis már a következő évben 1797. január 9-én Csépanfalván tartott családi gyűlésen Máriássy Boldizsár családi esküdt lajstromozó ezen megbízatás alól való felmentését kérte, főleg azért, mert úgy látszik, a másik esküdt lajstromozó családtag a munkára soha meg nem jelent. Ajánlja, hogy ha a másik lajstromozó családtagot február 1-ig nem lehet a munkálat megkezdésére szorítani, akkor a család részéről fizetendő méltányos jutalom mellett Váradi Szakmáry Györgyöt kell megfelelő kautélákkal a lajstromozás végrehajtásával megbizni.²⁾

¹⁾ 1796. szeptember 26—27. (Családi tanács ülés 60. pontja. — A család »communiam familiam concernentia documenta in castello denati fratris Volffgangi existentia oculanda et registrata habere voluit, in quem finem dominus frater Josephus Stephanus instructionem pro registrandis his documentis cum adnexa iuramenti formula pro denominatis registratoribus dominis utpote fratribus Balthasare utpote et Petro Mariassy deserviturae in conformitate per familiam ab anno 1738-a frequentius latarum determinationum per se latarum repraesentavit, quae etiam per exmissam eatenus deputationem maturius discussa et modificata, tandem in pleno familiae concursu ratihabita, eadem pro iam denominatis et adjuratis dominis regestrantibus extradanda determinata est.«

U. o. II. kötet 98—99. lap.

²⁾ 1797. január 9-én Csépanfalván tartott családi tanács 3. pontja.

»Dominus frater Balthasar, porrecta ad inclytam familiam instantia, semet a registratione familiae litterarum dispensari petit ex rationibus illis, quod ille vi determinationum prioribus iam sub concursibus latarum saepius ad terminos sibi praescriptos comparuerit et ob absentiam fratris Petri opus sibi conceditum aggredi nequiverit, declarando, ne porro etiam obices sibi ponantur et expensae inanes causentur, se malle in extraneum quempiam regestratorem consentire. Expensis rationibus per recurrentem orationem etiam declaratis in

Végre 1801-ben, sok meddő határozás után az ige testet öltött. Ezen esztendő június 16-án Csépanfalván tartott családi gyűlésen a lajstromozás ügye a végrehajtás stádiumába került. Itt ugyanis a családi levéltár dolga is szóba hozatott és az együtt lévő családtagok Máriássy Istvánt barátságosan és bizalmasan megkérdezték, hogy mi a véleménye a családi oklevelek lajstromozását illetőleg, hogy végre annyi családi határozat után mikor lesz már ez a munkálat végrehajtva és ha foganatosítják, kire lehet a munkát teljes bizalommal ráhagyni.

István azt a tanácsot adta, hogy mindenekelőtt Máriássy Mihályt meg kell kérni, hogy hozza el a leveles ládákat és kulcsaikat, hogy azokból az oklevelet ki lehessen szedni.

A családi tanács Máriássy Gergelyt és Dénest küldte ki Mihályhoz, a kik ettől visszatérve előadták, hogy Mihálynak ugyan a regisztráció ellen nincsen semmi kifogása, azonban a leveles-láda kulcsai Lócsén vannak, a hova nem hajlandó elmenni.

Erre a családi tanács egyhangulag megegyezett abban, hogy Iglórról lakatost hozat, egy cistát kinyittat és az iratokat előbb csomóikban megszámlálván, átadja a már annyiszor elhatározott lajstromozás céljából Istvánnak, a berzétei fivérnek. Ennélfogva a család a Máriássy Farkas kastélyában elhelyezett cista előhozására Máriássy Károlyt, Máriássy Farkas örökösének ügyvédjét Kéler Sámuel és Moys Pál megyei esküdt ülnököt küldte ki, a kik a Máriássy Tamás őrizete alatt álló öt pecsétes egyik fa cistát a családi hajduval a tanács színe elé hozatták.

A láda pecségei megvizsgáltatván és érintetlennek találtatván, Engel Pál lakatossal a családi tanács előtt kinyittatták, a benne talált okleveleket darabról darabra megszámlálták és az eredményt az erre a célra szolgáló papirlapokra feljegyezték. A cistát azután István és József-István urak újra lezárták, lepecsételték és a lajstromozás befejeztéig Istvánnak átadták.

A lajstromozásra a család József-Istvánt kérte fel, melléje rendelték Máriássy Miksát, Dénest és Antalt, István az oklevelek

eo coalitum est ut si frater Petrus proximis diebus adpulerit, registratio iuxta priores determinationes accipiatur casu in contrario si usque primam februarii a. c. registratio inchoata non fuerit, extunc dominus Georgius Varady Szakmary praevis per dominum localem directorem adiurandus et penes cautelas iam defixas semet registrationi erga remunerationem condignam ex parte familiae sibi fiendam, accinget.*

U. o. II. kötet 124. lap.

hü megőrzése tárgyában esküt tett (a melynek szövege meg van a családi tanács jegyzőkönyvében) és ugyancsak megesküdtött a regestrans József-István, Miksa és Dénes is.

Azután elhatározták és megfogadták a családtagok, hogy a levéltárukban lévő családi okleveleket összegyűjtetik és a jegyzék mellett a jövő ülésen bemutatják, hogy ezek is feldolgoztatván, a jövőben az egész család javára szolgáljanak.¹⁾

A lajstromozók letevén az esküt, azonnal megindult a munka, és József-István Berzétén a segédszemélyzettel derekasan dolgozik. Már az 1801. augusztus 27-én tartott tanácsülésen József-István bemutatja a Svábócra vonatkozó és az ő levéltárában feltalált oklevelek lajstromát. Ugyanekkor elhatározták a Máriássy Farkas kastélyában lévő levéltári cista Berzétére vitelét, a cista kulcsai Mihálytól elkérendők, ha pedig nem adja, a cistát Berzétén ki kell nyittatni és lajstromozás céljából ifj. Istvánnál deponálni. A lajstrom könyv tisztázására a család József-Istvánnak egy irnokot engedélyez. Bemutatják a gyűlésen, hogy István milyen jegyzék mellett adja át az iratokat József-Istvánnak. Végül József-István jelenti, hogy a lajstromozásban Kelemen József segít neki jutalmazás fejében.²⁾

1803-ban József-István jelenti a családnak, hogy a lajstromozás ügye immár annyira haladt, hogy már a második cistának Berzétére való szállítását kénytelen kérni. Ugyanekkor felolvastatik a család előtt az az eskü formula, a mely szerint a családi lajstromkönyv tisztázásával megbizott Kelemen József 1802. december 9-én az esküt a családtagok jelenlétében letette.³⁾

¹⁾ U. o. II. kötet, 284—285. lap.

József-István és társai esküjének szövege a következő volt: »Ego iuro per Deum vivum, quod ego recipienda a generoso domino fratre Stephano Mariassy per me familiae meae litteralia instrumenta, fide plena et integra tractabo, extraham, elenchizabo et ad suum debitum ordinem redigam, nihil detinebo, nihil donabo, nihil annihilabo, nihil revellabo, nihil communicabo, nihil pro meo privato usu pariabo, aut alteri tractare, extrahere, elenchizare, pariare et ad suum ordinem redigere admittam, verum omnia, que pro registratione mihi tradentur in sua integritate, qualitate et quantitate post registrationem eidem a quo accepturus sum restituam et neque ulla secreta familiae pandam. Sic me Deus adjuvet.«

²⁾ 1801. aug. 27-én tartott tanácsülés 106., 107., 108., 109. és 110. pontjai. U. o. II. kötet, 294—95. lap.

³⁾ 1803. január 10-én Márkusfalván tartott családi gyűlés jkvének 5. és 6. pontjai. U. o. II. kötet, 327. lap.

Az említett Kelemen József gömörmezei esküdt ülnök és Kayser Mihály ügyvéd segítségével 1803. husvét hétfőjén Berzétén fejezte be a lajstromozás nagy és fírasztó munkáját Máriaassy József-István. Az általa rendbeszedett és lajstromozott Márkusfalvi rész évröndbe szedve 1—1090. számig terjed. Az utolsó 1803-ban kelt oklevélben a regestrans József-István lemond a familiae directorságról. Minden egyes oklevél erős papirba csomagolva kemény papir táblába van kötve és az oklevelek időrendi egymás utánban egy 17 fiókos szekrényben a következőképen vannak elhelyezve.

- I. fiók No. 1—23-ig. — 1264—1338.
- II. fiók No. 24—63-ig. — 1339—1377.
- III. fiók No. 64—101-ig. — 1378—1417.
- IV. fiók No. 102—137-ig. — 1418—1455.
- V. fiók No. 138—177-ig. — 1456—1491.
- VI. fiók No. 178—222-ig. — 1492—1516.
- VII. fiók No. 223—265-ig. — 1517—1554.
- VIII. fiók No. 266—389-ig. — 1555—1576.
- IX. fiók No. 390—596-ig. — 1577—1597.
- X. fiók No. 597—689-ig. — 1598—1620.
- XI. fiók No. 690—793-ig. — 1621—1642.
- XII. fiók No. 794—858-ig. — 1643—1667.
- XIII. fiók No. 859—914-ig. — 1670—1696.
- XIV. fiók No. 915—985-ig. — 1697—1737.
- XV. fiók No. 986—1028-ig. — 1738—1789. Ugyanitt hat csomó irregisztrált levelezés.
- XVI. fiók No. 1029—1090-ig. — 1790—1803. Ugyanitt hat csomó irregisztrált levelezés.
- XVII. fiókban könyvek, térképek, elenchus, egy csomó beosztatlan oklevél 1322—1642-ig s Máriaassy Sándor szepesi prépost, tinini püspök kinevezési oklevelei (1727—1745.) őriztetnek.

Az így elhelyezett oklevelekhez tartozik a Kelemen József által másolt lajstrom könyv. Ez az elenchus 696 lapos, piros bőrbe kötött, aranymetszésű nagy folio könyv, melynek első lapján diszes és pompás tollrajz keretben következő czim olvasható:

Liber Extractualis

universorum communium litteralium instrumentorum
familiae Mariassy de Markusfalva
iura possessionaria

sub tempus auspicatae registrationis generosi Josephi Stephani Mariassy de Markusfalva jurium familiae suae directoris opera elaboratus et illustratus, annis 1801., 1802 et 1803., in villa Berzéte.

A második lapot a II. Ulászló király által 1504-ben Máriássy Istvánnak adományozott czimeres levélen látható czimer színjelzéses remek kivitelű tollrajza díszíti. Azután következik az elenchus tartalmának jegyzéke, a bevezetés, azután az oklevelek tulajdonképeni lajstroma időrendi egymásutánban, az egyes regesztákhoz hozzáfűzve József-István geneologiai, családtörténeti és egyéb megjegyzései, a mely után a kötet végén a regeszták kelte és tárgya szerint összefüggőleg összeállított tartalom mutató csatlakozik, a melyben azonban csak az oklevél regeszták rövid egy soros alregesztáját kapjuk, de nem a, b, c-rendes mutatót, a mi a kötetnek mindenestre hiányossága.

Befejezi az elenchus kötetét az az eskü forma, a melyet a rendezés alkalmával József-István és István tettek.

A kötet első lapján József-István következő bejegyzését olvashatjuk: „Compactor Rf. 10. x 47“, tehát a kötet bekötése aránylag nagyon drága — 10 rénes frt és 47 kr. — volt.

Ezzel a levéltárrendezéssel kapcsolatban Kayser Mihály ügyvéd összeállította a család történetének compendiumát is, a mely Pozsonyban 500 példányban ki lett nyomtatva 161 rénes frt. költségen, ebből 400 példányt a családtagok közt osztottak szét, 100 példányt pedig a családi levéltárba helyeztek.¹⁾ Ma ebből a művecskéből a családi levéltárban csak egyetlen példány van.

A mikor József-István a márkusfalvi rész rendezésével és lajstromozásával elkészült, hozzá fogott az idegen családokra vonatkozó (ma a M. Nemz. Muzeumban lévő) rész lajstromozásához, a mely munkának eredményét, a lajstrom könyvet az 1805. szeptember 30-án Csépanfalván tartott családi gyűlésen mutatta be.²⁾

¹⁾ 1804. május 28-án Márkusfalván tartott uri szék.

13-tio. Egregius Michael Kaiser juratus utriusque fori advocatus, confectum per se compendium historiae familiae, sub decursu registrationis archivi, ad quam iuratum scribam agebat et typis editum familiaeque dedicatum in 500 exemplaribus exhiberi provocavit. Quorum 400-tis exemplaribus inter fratres distributis, 100 autem exemplaribus ad archivum familiae iurium directorem Josephum Stephanum 161 R. fl. summam frater familiae perceptor Carolus erga quietantiam exoluturus est.« U. ott. III. kötet, 54. lap.

²⁾ 45. pont. »Dein generosus dominus frater familiae Josephus Stephanus jurium director elenchum litteralium documentorum *alias familias* respicientium in archivo familiae repertorum cum ipsis documentis in flava capsá

József-István életének majdnem utolsó évtizedét töltötte be családjá leveleinek rendbe hozása és lajstromozása. Élete eme hatalmas munkáját azzal a nagy szeretettel, odaadással és feltő gondossággal végezte, a mely a Máriássyakat ma is jellemzi. Fáradozása eredményét azonban — sajnos — nem sokáig élvezhette, fényesen sikerült művében csak rövid ideig gyönyörködhetett, mert 1808. tavaszán, midőn családjá sérelmeinek feltárására az országgyűlésre sietett, a pestmegyei Czinkotán kocsiját a lovak elragadták, halálosan megsebesült és meghalt.¹⁾

Bár magának és annyira szeretett családjának éveken át tartó fárasztó munkával méltó és maradandó emléket állított, mégis örömmel ragadom meg az alkalmat és szerencsémnek tartom, hogy e néhány szerény sorral nagyrabecsült személyének emléke és életének szeretetteljes nagy műve előtt meghajthatom az elismerés zászlaját. Családjának fényes multját, elődeinek történelmét mentette meg és szedte rendbe az utókor számára, rászolgált tehát arra, hogy az a család a melyért annyit fáradozott és a melyért meghalt, érdemeit a márkusfalvi vár tanácstermében, közel azokhoz az oklevelekhez, a melyeket oly szeretettel gondozott, aranybetűs márvány táblán örökítse meg, fényt és áldást kérve emlékére!

A márkusfalvi levéltár további anyagát főleg az 1803. utáni irások képezik, meg a családi gyűlések jegyzőkönyvei. Ezt a részt Máriássy Tiborcz familiae director rendezte 1853-ban.

1. Első helyen említendők itt a nemzetségi nagy és kisgyűlések jegyzőkönyvei, csatolmányaikkal együtt öt kötetben. Nevezetesen:

I. kötet,	1746—1795.	(Ebben a kötetben van 1724-ből is bejegyzés.)
II. „	1795—1804.	
III. „	1805—1810.	
IV. „	1811—1832.	
V. „	1833—1862.	

A második kötet elején pompás, hártýára irt, másolatban megvan a II. Ulászló-féle 1504. évi czimeres levél és a családfa.

ad cistam directoralem reposuit, *una cum fasciculis rationes familiae in se continentes.* U. ott, III. kötet, 383. lap. Ez — az 1880-as években a M. N. Muzeumba letett levéltár — négy fiókban van elhelyezve, az I. fiók 1257—1375-ig, a II. fiók 1376—1415-ig, a III. fiók 1416—1465-ig és a IV. fiók 1466—1798-ig terjedőleg foglalja magában az okleveles anyagot.

¹⁾ U. ott, III. kötet, 591. lap.

2. A márkusfalvi jövedelmek számadásai és az ezekhez tartozó csatolmányok: 1840—1852.

3. A néhai Márkus- és Batizfalvi Máriássy József-István volt nemzetségi igazgató halála után fennmaradt és nemzetséget illető irományok és oklevelek, a melyeket Starck Henrik ügyvéd 1841-ben lajstromozott, 18 csomó 1—356. szám. (Ld. a 14. jegyzetet.)

4. Perek és uri széki jegyzőkönyvek a XVIII., de főleg XIX. századból.

5. Határjárások és a határokat illető irományok.

6. Vagendrüsselre vonatkozó számadások és egyéb oklevelek.

a) A vagendrüsseli plébániai és curialis épület felépítésére vonatkozó adatok.

b) Vagendrüssel város eladását illető okiratok.

c) A volt fideicommissum okmányai és a capitalisok tabellája.

7. Az arányosítási és összesítési perekre vonatkozó okiratok, a melyeket Czebányi György ügyvéd 1864-ben lajstromozott, 6 csomóban, 1—240. számmal, a XVIII. század végétől a XIX. század elejéig, benne néhány középkori oklevél Wagnerből kimásolva.

8. A Máriássy-nemzetség Zsigmond ágát illető okiratok és jegyzőkönyvek, a melyeket Mercz Béla ügyvéd 1853-ban lajstromozva átadott.

9. XIX. századi fakezelési irományok, 1841—.

10. Batizfalvi jövedelmi számadások, 1814—1831.

Mindezek egy nagy szekrényben vannak elhelyezve. Ezenfelül van még egy láda és több zsák modern irat, főleg pedig lajstromozatlan levelezés a XIX. századból.

Az így rendbeszedett levéltár a XIX. század folyamán a márkusfalvi vár e célra restaurált és a modern levéltári követelmények szerint berendezett északi elsőemeleti toronyszobájában lőn elhelyezve. A levéltár ajtaja felett kőbe vésvé: „Archivum familiae Mariass“ szavak olvashatók. A levéltár ajtaja a családi tanácsteremből nyílik, a tanácsterem mellett pedig stylszerűen berendezett levéltári dolgozó szoba van. Így találta már a levéltárat a Magyar Történelmi Társulat 1872. évi szepes-vidéki kirándulása, a mikor itt egy bizottság szállt ki (Elnök: br. Nyári Albert, biz. tagok: Thaly Kálmán és Véghely Dezső, előadó: Nagy Imre volt), mely a levéltárat átvizsgálta es arról jelentést tett.) Ebben

1) Ld.: Századok: 1872. évf. 659. s. kk. II.

a jelentésben a jelen mű 3., 4., 5., 8., 9., 10., 13. számú regesztaiban közölt oklevelek tartalmával behatóbban foglalkozik a bizottság, de nagy egészben csak ismerteti a levéltárt s főleg az idegen családokra vonatkozó (jelenleg a M. Nemz. Muzeumban lévő) részeknek szentel hosszabb méltatást.

A legújabb időben néhai boldog emlékezetű báró Radvánszky Bélán kívül a márkusfalvi vár tornyában pihenő oklevelek százados nyugalma alig zavarta kutató kéz. A következőkben ismertetni fogjuk a márkusfalvi rész okleveleit, még pedig a mohácsi vész előttiakat kivétel nélkül valamennyit, a mohácsi vész utániakat azonban csak válogatva. A XVI. század második felében és a XVII. században a család és az iglóiak, meg a felkaiak közt dúl roppant hosszadalmas perek iratai ugyanis különösebb érdekességet nem nyújtanak, ezen iratok részletes feldolgozása tehát feleslegesnek látszik.

A múlt században a család által a Csetenye birtok miatt indított per alkalmával néhány oklevél az ügyvédek után maradt iratokkal (Acta post advocatos 104/77.) a m. kir. orsz. Levéltárba került. Ezen oklevelek visszaszerzése jelenleg folyamatban van, s miután az oklevelek visszasadásának semmi akadályja nincsen, e sorok írója azokat máris a család tulajdonában lévőknek tekinti.

A márkusfalvi rész után a batizfalvi rész közzélése következik.

A márkusfalvi rész oklevelei a következők:

1. 1243. *junius* 2. („Quarto nonas junii.“)

IV. Béla király Máté fiai Fülöp és Dömötör ispánoknak érdemeik jutalmául adja a Domonkos bán magszakadásával a királyra szállt Berzéte birtokot, a gömői vár hatósága alól kivett Kövi és Lucza falukat, továbbá Plesüczöt tartozékaival, nevezetesen Csetnek, Toplucza, Somkut, Plesücz (Pelsőcz), Mirk, Erdő és Locuna birtokokkal együtt és mindezeknek határait megállapítja.

A szövege szerint aranybulla alatt kiadott oklevelet átírja az egi káptalan 1335-ben. Levéltári száma: 20.

2. 1225. („Datum . . . anno Domini MoCCoLoVo“).

IV. Béla király Kunch ispánnak, szepesi Jordán ispán vejének érdemei jutalmául a szepesmegyei Milai („Myloy“) földet a Hernád mentén fekvő tekete erdővel együtt adja, a melynek határait Aba mester megállapítja. Ezenfelül Kunch ispánnak és utódainak különböző szabadságokat engedélyez.

Átírva a szepesi káptalan 1294. évi oklevelében. Levéltári száma: 5.

Kiadva: Hazai oklevéltár: 29—31. l.

3. 1264. *julius* 23. („Datum . . . anno Domini MoCCo sexagesimo quarto, decimo kalendas augusti“).

IV. Béla király Márk ispán fia Batiz ispánnak érdemei jutalmul adja a Szepesmegyében, a Tartol hegy alatt, a Poprád és Verezviz közt elterülő Csetenye nevű lakatlan erdőt és a mennyiben e földterületre népet telepítene, azoknak szabad plébános választási jogot ad és őket a szepesi ispán birói joghatósága alól kiveszi.

Eredetie hártján, alul selymen függő pecsét töredéke. Átirja 1582. február 16-án Rudolf király, a vörös kötéséről Liber Rubernek nevezett oklevélben. Levéltári száma: 2, illetve 463.

Kiadták: Bárdossy: Supplementum analectorum terrae Scepus. 98—105. l., Fejér: Codex dipl. IV. 3. 185—188. l., Kayser: Compendium historiae familiae Máriássy: 20. lap.

4. 1270. (— — „Datum per manus discreti viri magistri Benedicti prepositi Budensis, aule nostre vicecancellarii, anno Domini MoCCo septuagesimo.“)

V. István király előtt „Marcus filius Gala de Seps“ és ennek fiai Batiz, Miklós „Petrus dictus Dond“ és Márk Galának két legidősebb és királyi engedéllyel vagyonszerzés céljából külföldre távozó fiával egyezséget kötnek.

Átirja 1282-ben IV. László király, illetve 1313. augusztus 24-én a budafelhévi convent. Levéltári száma: No. 9. Ugyanezt átirja 1582. február 16-án Rudolf király a Liber Ruberben. Levéltári száma: 463.

Kiadta: Fejér: Codex dipl. V. 1., 48. l.

Erről az oklevélről, továbbá a IV. László király által ezt átiró és megerősítő 1282. évi oklevélről is Karácsonyi azt állítja, hogy hamis.¹⁾ Karácsonyi V. István fenti oklevelét azért tartja hamisnak, mert a királyi vicekancellárt aradi prépost helyett budainak írja és Joachim tótországi bánt egyszersmind tárnokmesternek. Ilyen „balkövéseket V. István kancelláriája nem követhetett el“ mondja Karácsonyi, a ki végül kijelenti, hogy az oklevél nyelvezete a XVI. századra mutat.

A mi Karácsonyi állításait illeti, tény az, hogy Benedeket, a király vicekancellárját az oklevél budai prépostnak írja, de már Joachimnál meg kell jegyeznünk, hogy ilyen nevű tárnokmester 1270—72 közt *tényleg volt,*²⁾ bár más részt igaz az is, hogy éppen ebben az időben (1270—72. körül) a tárnokmesterek névsora zavaros. (Egyszerre három is szerepel, u. m.: Egyed, Erneus és Joachim!). Nézetem szerint tehát V. István kancelláriája talán mégis csak jobban tudta, hogy kinek mi a tisztsége s a baj ott lesz, hogy talán inkább *mi* nem ismerjük ma pontosan az akkori tiszttviselők névsorát. Emiatt tehát még lehet az oklevél valódi is.

A mi már most az oklevél nyelvezetét illeti, lehet, hogy abban olyan kifejezések fordulnak elő, a melyek a XVI. században is

¹⁾ Karácsonyi: A hamis hibáskeltő és keltezetlen oklevelek jegyzéke 24. és 30. lap.

²⁾ Orsz. Levéltár: Liber dignit. saec. 104. lap.

használatosak és ismereteseek, azonban nem ez a lényeges, hanem inkább vizsgálunk kell azt, hogy az oklevél tartalmaz-e olyas valamit, „a miért azt meghamisítani valakinek érdekében állott. Az oklevél szerint V. István király előtt Gala fia Márk és ennek fiai Batiz, *Miklós* stb. megjelennek és egyezsége lépnek Gala két — az oklevélben meg nem nevezett — idősebb fiával, a kik királyi engedélylyel külföldre mennek javak szerzése céljából. Az egyezés szerint bármit szereznének ezek az idősebb névtelen fivérek, ebből sem az atya sem az ifjabb fivérek részt nem kérhetnek, sem pedig osztályba ezt a szerzeményt be nem számíthatják, kivéve mégis az ősi (atyai) javakat, ha pedig valahogy balul ütne ki vállalkozásuk, akkor ezért az atya és az ifjabb fivérek nem felelnek, őket ezért sem javaikban, sem személyükben zaklatni nem lehet, békességesen megmaradván az ősi javakban.

Nyilvánvaló ebből tehát, hogy a király előtt megjelent és névszerint felsorolt egyezkedők részére anyagi vagy más előny az oklevélben biztosítva nincsen, ők csakis és egyes egyedül az ősi javakat és személyüket védik, az oklevél *nem az ő javukra készült*, legfeljebb annyiban, hogy kudarcz esetében a felelősséget eleve elhárítják maguktól, ellenben a két idősebb névtelen fivérnek ez az oklevél igenis javára szolgál, mert biztosítja számukra esetleges szerzeményük kizárólagos tulajdonjogát, nem tartozván azt megosztani sem atyjukkal, sem fiatalabb fivéreikkel, igaz ugyan, hogy ennek fejében vállalkozásuk esélyeiért is csak ők a felelősek. Ennélfogva Gala fia Márk és fiai részéről tehát itt voltaképen *joglemórással állunk szemközt*, a miből világos, hogy az oklevél inkább a két névtelent szolgálja és mégis épen nem ezek, vagy ezek közül valamelyik, hanem azok, illetve az iratja át és erősített meg később az alapoklevelet, a kiknek, vagy a kinek az oklevél kiállítására előnyt nem hozott, t. i. szepesi Gala fia Márk és fiai, illetve Márk fia Batiz fivére Miklós. Az előbbieket 1282-ben IV. László királlyal iratják át és erősített meg V. István ezen oklevelét, a mely átíró oklevél Karácsonyi szerint szintén hamis, mert sem a vicekancellár neve, sem az uralkodói évszám, sem az oklevélben felsorolt ország zászlósok nevei nem egyeznek. Tényleg, IV. László ezen oklevélben a vicekancellár Tamás székesfejérvári prépost. Ezzel szemben megállapítandó, hogy 1280—1284 közt *Tamás* váci püspök, *volt székesfejérvári prépost a királynői* kancellár, a ki azután 1274—89-ig királyi kancellár volt,¹⁾ a királyi vicekancellár pedig 1281—89 közt Bertalan szepesi prépost.²⁾ Azonban Tamásnál maga Fejérpataky az Árpád-kori királyi kancelláriáról irt művében megjegyzi, hogy ezt a Tamást hivataloskodása első két évében az oklevelek hol kancellárnak, hol meg vicekancellárnak írják és megemlíti Fejérpataky még azt is, hogy IV. László király kancelláriájában ebben az időben az állapotok rendetlenek valának.³⁾

¹⁾ Fejérpataky: A királyi kancellária az Árpádok korában, 140. lap.

²⁾ Orsz. Levéltár: Liber dignit. saecular. 239. lap.

³⁾ Fejérpataky: J. m. 128—129. lap.

Igy tehát, tudva mindezeket, a vicekancellár nevének nem egyezése még nem döntő érv az oklevél hamis volta mellett, mert hiszen ilyen állapotok mellett megtörténhetett, hogy a királynői kancellár itt-ott, időnként a királyi vicecancellári teendőket is ellátta s valószínűbb, hogy az oklevélnek van igaza s talán inkább a mi tudásunk nem pontos.

Egy további vádja Karácsonyinak az uralkodói évszám hibás volta, a miben neki teljesen igaza van, azonban itt is hivatkoznom kell Fejérpataky előbb idézett kijelentéseire.

A harmadik vád, hogy az ország zászlósok nevei nem egyeznek. Lássuk tehát ezeket egyenként. Az oklevél szerint ekkor Lodomér esztergomi érsek uralkodik és tényleg 1279—1297 közt ő ül az esztergomi érseki széken.¹⁾ András az egri püspök s valóban 1275—1305 közt ő a püspök.²⁾ Dénes a győri püspök, a ki 1270—1290-ig ül a győri püspökségben.³⁾ A világi főurak közül Csetei Lőrincz a tárnokmester, ezt azonban tényleg csak 1284-ben találjuk ebben a tisztségben.⁴⁾ Az ország nádora ekkor Máté fia Péter, a ki ekkor tényleg nádor⁵⁾ és végül Miklós 1281—82-ben tényleg erdélyi vajda.⁶⁾ Nem áll meg tehát egészen az a vád sem, hogy az ország zászlósok nevei nem egyeznek.

Ha tehát igaz az, a mit Fejérpataky állít, hogy t. i. ebben az időben IV. László király kancelláriájában zilált, rendetlen állapotok uralkodnak, akkor Karácsonyi vádjai nem elég erősek ahhoz, hogy ezt az oklevelet hamisnak ítéljük és ha ez az oklevél nem hamis, akkor nyilvánvaló, hogy a nem egészen 12 esztendővel előbb készült alapoklevél sem az, mert valószínű, hogy a királyi kancellária memoriája 12 évre mégis csak kiterjedt.

Ugy az V. István-féle 1270. évi, mint ez utóbbi 1282. évi oklevelet 1313-ban a budafelhévízi conventtel átiratja Batiz comes fivére *Miklós*, a ki az 1270. és 1282. évi oklevélben is névszerint előfordul, a ki e szerint nem azokhoz tartozik, a kiknek *javára* az alapoklevél készült, hanem a jogukról lemondók csoportjához, a kik csak védekeznek. Mindezekből az következik, hogy a vállalkozó névtelenek vagyonszerzési kísérlete nem sikerült és ne hogy a Gala fia Márk fiait valami anyagi hátrány érje, ne hogy támadás ellen ne tudjanak sikeresen védekezni, a saját biztonságukra átiratják IV. Lászlóval, majd egyedül Miklós a budafelhévízi conventtel az alapoklevelet, hogy azt perbeli támadás esetén többi bizonyítékaikkal együtt bármikor bármely forum előtt felmutathassák. Egy ilyen tényleg bekövetkező támadás esetén hamis oklevelet felmutatni nemcsak vakmerő játék, de egyenesen hiábavalóság

¹⁾ O. L.: Liber dign. eccl. 6. lap.

²⁾ O. L.: Liber dign. eccl. 47—48. lap.

³⁾ O. L.: Liber dign. eccl. 92. lap.

⁴⁾ O. L.: Liber dign. saecul. 104. lap.

⁵⁾ Fraknói: A nádori és orsz. birói hivatal: 158. lap, csak 1283-ban említi. O. L.: Liber dign. saec. 13. lap.

⁶⁾ O. L.: Liber dign. saec. 239. l.

lett volna, mert hiszen az ellenfél a legjobban tudta volna, hogy az ellene felmutatott oklevél hamis, ezt pedig szó nélkül alig hagyta volna. Másrészt meg ismerve az Árpád-kori pert, nagyon jól tudjuk, hogy még a XIII. század második felében is maga a királyi oklevél sem elég bizonyíték *egymagában*, hanem ezenfelül a bizonyításhoz esküt, sőt esetleg tanukat is követeltek. Mindezeknél fogva a jelen esetben a hamisítás lélektani indító okát nem látom fennforogni, de ha — a mit alig hiszek — mégis hamisítással állanánk szemközt, ha a kancelláriát cserbenhagyta a memóriája, vagy ha hamisítvány lenne még az 1282. évi oklevél is, akkor a hamisítás csak *1313. előtt* történhetett, mert a budafelhévi convent által *1313-ban kiállított eredeti oklevél hitelességéhez szó nem férhet*.

Nézetem szerint az 1270. évi oklevél esetleg lehet gyanús, de annak feltétlenül hamis volta bebizonyítva nincsen, az 1282. évi oklevél pedig, — figyelemmel a IV. László alatti rendetlen kancelláriai állapotokra — még csak nem is gyanús. Döntő érvert szolgáltatna az a körülmény, ha az alapoklevél maga eredetiben meg volna, ez azonban — sajnos — ma már nincs meg, s így a kérdés eldöntése mindenesetre nehezebb.

5. *1275. április 3.* („Datum . . . anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo quinto, tertio nonas aprilis.“)

IV. László király Márk ispán fiának Batiz („Bootyz“) ispánnak már V. István óta szerzett érdemeiért, — de főleg azért, hogy a lázadó Márk fia Rolandot királyi parancsra Szepes várában megostromolta és ott karján sulyosan meg is sebesült — a szepesmegyei Szalók és Mateócz birtokokat adományozza.

Átirva Fülöp fermói püspök és szentszéki követ *1279. március 4-én* kelt oklevelében. Levéltári száma: 3.

Kiadták: Fejér: Codex dipl. V. 2. 238; Schmauk: Supplementum anactorum terrae Scepus. 12. lap; Kayser i. m. 22. l.

6. *1277. március 23.* („Datum . . . anno Domini MoCCo septuagesimo septimo, decimo kalendas aprilis.“)

IV. László király Batiz („Bothyz“) ispán serviense György fia Máténak, különösen a cseh király elleni hadjáratban szerzett érdemei jutalmául a Hernád vize mellett fekvő Béla nevű erdőt vagy földet („silvam seu terram Bela vocatam“) — mely Odorinnal és Jemnikkel határos — adományozza és meghagyja, a szepesi káptalanak, hogy őt ezen föld birtokába iktassa be, a mit a káptalan meg is tesz és a nevezett föld határait megállapítja. Együttal a király Mátét ugyanazon szabadságokkal ruhazza fel, „*qua veri et primi nobiles regni nostri sub nexillo nostro militantes gratulantur*,” meghagyja végül, hogy senki a comesek közül Mátét és utódait itélni ne merje, hanem csak maga a király.

Átirja a szepesi káptalan *1337. január 28-án*. Levéltári száma: 21.

7. *1279. március 4. Buda.* („Datum Bude III nonas marci, anno Domini MoCCoLXXVIII . . .“)

Fülöp fernói püspök és szentszéki követ átírja IV. László királynak 1275. április 3-án kelt oklevelét.

Hártyán, alul a püspöknek selymen függő fekete viaszba nyomott mandorla alakú pecsétjével, a melyen egy püspöki ornátusban álló, baljában pásztorbotot tartó, jobbját áldásra emelő alak látható, mellette jobbról egy kis zászló, balról egy hosszú bot végére tűzött kereszt van letűzve. Kórirata: † S. PHILIPPI DEI GRATIA EPISCOPI FIRMANI. — Levéltári száma: 3.

Kiadva: Hazai Okmánytár: VI. k. 239. lap.

8. 1279. december 7. („Datum et actum in crastino sancti Nicolay confessoris anno Domini MoCCo septuagessimo nono“).

A szepesi káptalan előtt Márk fia Batiz ispán („comes Bortiz magnus“), és fivérei, Miklós Péter, Marus, János és Mihály „litteras domini Bele illustri regis Vngarie super hereditate sua dicta Cethana sub montibus niveis ultra Uilcam sitam, inter duas aquas videlicet Poprath et Conothopa in districtu Scipsiensi nobis exhibuerunt“ és előadták, hogy ők ezen erdőt minden tartozékával „Gothcalco villico de villa Mathey et Frolingo de Vilca“ adták, azzal a feltétellel, hogy az erdőt kiirtsák, termőföldre változtassák s oda telepeseket hívjanak és falut vagy falvakat építsenek német módra („more theutunico“). Ezek az erdőt azzal fogadták el, hogy minden odateleplő 16 évig adómentes legyen, szabad egyházuk legyen, tizedekkel és szabad plébános választással a szepesi szászok módjára. A választásnál az első szavazat Gotcalcust és örökösait, a második Frolingust és örökösait, a harmadik pedig a népet illeti. A 16 évi adómentesség lejártával a telepések Batiz ispánnak és utódainak minden év február 2-án „de quolibet laneo agrorum fertilium“ egy fertó tiszta ezüstöt „cum pondere Scypsiensi“ tartoznak fizetni. Ha Batiz vagy fivérei a királylyal hadba szállnak, akkor a telepések „de quolibet laneo“ egy nehezék ezüstöt fizetnek. „Item si dicatio ex mandato domini regis ad territorium pervenerint, quidquid tunc nobiles Scypsienses de villis suis a qualibet dica receperint, ex gratia speciali comes Bottiz et fratres sui sepedicti predictos populos in dimidietate quantum ipsos tetigerint subportare et exhibere tenebuntur“. Gothcalcus és Frolingus és utódaik fáradozásuk jutalmaként minden hatodik dénárt kapják, szabad malmuk és serfőzési joguk van, továbbá az első faluban két kuria és mindegyiket 120 szepesi hold termőföld illeti. Ha egynél több falu keletkezne, akkor a nevezetteknek mindegyikben ugyanannyi kuriához és földhöz van joguk, mint az elsőben, de ha ennél több földet bírnak, akkor ők is „de quolibet laneo“ minden év február 2-án fizetik a már említett adót. A maradék földekkel Gothcalc és Froling rendelkeznek a rendes ezüst járandóság megfizetésének terhe mellett. A legeltetésben, vadászásban és halászatban szabadságot élveznek. A nevezettek élvezik a bíraskodási és birságszedési szabadságot „exceptis causis maioribus videlicet homicidia, latrocinia et hiis similes“. Ha Batiz, fivérei vagy utódaik, továbbá Gothcalc, Froling és utódaik közt per támadna, azt olyan emberre bizzák eldöntés végett, aki „secun-

dum consuetudinem et modum Scipsiensium“ tud itélni. Nagyobb ügyekben két választott bíró ítéljen. Végül megállapíttatnak a szóban forgó erdő határai.

Hártyán, melyről a fonalon függött pecsét elveszett. Levéltári száma: 4. Ugyanezt átírja a szepesi káptalan 1292, illetve 1308. *április 5-én* kelt oklevelében. Levéltári száma 7. — Ugyanezt átírja Rudolf király 1582. *február 16-án* a Liber Ruberben (2—4. lap) Levéltári száma 463.

Kiadták: Bárdossy: I. m. 134. lap. — Fejér: Cod. dipl. V. 2. 598.

9. 1282. („Datum anno Domini MoCCo octagesimo secundo“.)

IV. László király „Gala nobilis de Sceps“ fia Márk s ennek fiai Batiz, Miklós „Petrus dictus Dond“ és Márk kérelmére átírja és megerősíti V. István király 1270. évi oklevelét.

Átírva a budafelhévi convent 1313. *augusztus 24-én* kelt oklevelében. Levéltári száma 9. Átírja Rudolf király a Liber Ruberben 1582. *február 16-án*. Levéltári száma: 463.

Kiadva: Hazai Okmánytár: VIII. 222 I.

10. (1284.) *junius 24. Csege*. („Datum in villa Chegue, in festo sancti Johannis baptiste“.)

IV. László király Miklós fia Miklósnak várépítési engedélyt ad.

Hártyaszeleten, négysornyi szöveggel, hátlapján rányomott viaszpecsét töredékes darabjával, a melyen az apostoli kettős kereszt látszik.

Levéltári száma — minthogy ez oklevelet Szent Lászlóéknak tartották s ennél fogva a családi levéltár elenchusa 1094.-re datálta. — No 1.

Kiadva: Hazai Okmánytár: VI. 350. (V. ö. az itt jegyzetben elmondottakat.) Fejér: Cod. Dipl. V. 3. 240. Schmauk: I. m. 2—3. lap. Kayser: I. m. 19. lap. V. ö. Karácsonyi: A hamis, hibáskeltő és keltezetlen oklevelek jegyzéke: 44—45. lap.

74781
✓
11. 1286. *április 18.* („Datum feria quinta proxima post diem Pasce, anno domini“ stb.)

A szepesi káptalan előtt Batiz comes Miklós fiával Ménárd comesnek („filius Hilbrandi Stoyani“) Batizfalva felét 80 ezüst márkáért eladja.

Átírva a szepesi káptalan 1299. *február 9-én* kelt oklevelében. Levéltári száma: 6.

12. 1290. *Berzete*. („Datum in Berzete, anno Domini MoCCo nonagesimo“.)

✓
Batiz ispán, Miklós és Márk mester „populis nostris in silvam densam quod vulgariter parva Gvylnycz nuncupatur“ 20 évi adómentességet adnak, a huszonegyedik évben pedig fizessenek adót és munerát úgy amint az a szepesi provinciában szokásos. A szászok szabadsága szerint legyen bírójuk, „de iudicio nobis due partes cedunt, tertia iudici iudicanti. Item donavimus Pecoldo duos mansus, scilicet duos fundos curie liberos perpetuo, unum locum pro molendino liberum, ecclesiam liberam ac etiam unacum eis pro ecclesia Dei laborare. Si autem aliqui ex ipsis recedere voluerint, venditis edificiis suis et novellis, ut mos est in terra, clara luce liberam habeant recedendi facultatem“.

Átírja a szepesi káptalan 1315. *február 26-án*. Levéltári száma: 12.

Kiadták: Fejér: Cod. Dipl. VIII. 5. 98. — Schmauk: I. m. 17. lap.

13. 1292.

A szepesi káptalan tudatja, hogy midőn László király és emberei a szepesi egyházat kifosztván „inter dampna quamplurima una cum rebus aliis antiquum sigillum nostrum fuisset perditum ac ablatum. Nos iniquorum fallacias equitatis tramite rescindere cupientes“, a régi pecsét alatt kelt oklevelek érvénytelenítését rendeli el, ezért Gotscalcus Mateócról és Vroling Felkáról megjelenvén, az általuk felmutatott **1279. december 7-én** kelt oklevél kérelmükre átiratik.

Átirja szepesi káptalan **1308. április 5-én**. — Levéltári száma: 7.

14. 1294.

A szepesi káptalan „Jordanus filius Chuncz“ kérelmére átirja IV. Béla királynak **1255. évi** oklevelét.

Hártyán, melyről a függő pecsét a szöveg egy részével együtt erőszakosan letépetett. Levéltári száma: 5.

15 1295. május 19. („Datum in octavis Ascensionis Domini, anno eiusdem MmoCCmo nonagesimo quinto.“)

A szepesi káptalan előtt Márk fia Miklós, Márk, János és Mihály comesek egyrésztől, Gabul fia István „villicus de Igló-zaza“, Chepeleus fia Herman, „Nicolaus dictus Chymurman“ és Henzman fia Henzman iglósásza polgárok Iglósásza közönsége nevében másrésztől, választott bírák, nevezetesen Nagy Helberand comes, Kis Arnold comes, Galle fia Kunch és Turk János comes közbejöttével birtokaik határait megállapítják.

Átirja a szepesi káptalan **1405. július 1-én**. — Levéltári száma: 79.

16. 1297. („Datum . . . anno Domini MoCCo nonagesimo Vo.“)

III. Endre király Cuncz ispán fia Jordán ispán kérelmére átirja IV. Béla királynak **1255. évi** oklevelét.

Átirja a szepesi káptalan **1318. július 14-én**. — Levéltári száma: 13.

Kiadva: Hazai Oklevéltár: 147. lap

17. 1299. február 9. („Datum in octava purificationis beate virginis Marie, anno Domini“ stb.)

A szepesi káptalan „comes Menardus de Monte Sancti Georgii“ kérelmére átirja a saját **1286. április 18-án** kelt oklevelét.

Hártyán, felül A., B., C cyrographummal, alul a káptalan selymen függő viaszpecsétjével. — Levéltári száma: 6. — Átirja Rudolf **1582. február 16-án** a Liber Ruberben (4. lap.) Levéltári száma: 463.

18. 1308. április 5. („Datum feria sexta ante dominicam Palmarum“.)

A szepesi káptalan *néhai* Batiz fia Miklós, Batiz fivére János, továbbá Ménhárd batizfalvi plébános és fiverei János, Konrád és István kérelmére átirja a saját **1292. évi** oklevelét, a melyben átirja a káptalan a saját **1279. december 7-én** kelt oklevelét.

Hártyán, alul fonalon függő viaszpecsét töredékével. — Levéltári száma: 7.

19. 1312. december 20. („Datum in vigilia beati Thome apostoli.“)

A szepesi káptalan előtt néhai Batiz ispán fivére Miklós a maga, továbbá Batiz fia Miklós és Márk fia István nevében tiltakozik az ellen, hogy néhai Márk fiai János és Mihály „proventus snarum possessionum, videlicet fodinas minerarum in aspatio trium annorum potentialiter“ elfoglalták, a mivel 226 márkányi kárt okoztak.

Hártyaszelenen, kívül rányomott viasz zárópecsét töredékeivel. — Levéltári száma: 8.

20. 1313. augusztus 24. („Datum in festo beati Bartolomey apostoli, anno Domini MoCCCo tredecimo.“)

Péter a budafelhévízi keresztések priorja és conventje előtt Batiz ispán fivére Miklós ispán átíratja IV. László 1282. évi oklevelét, melyben átíratik V. István király 1270. évi oklevele.

Hártyán, alul selymen függő viaszpecsét töredéke. Levéltári száma: 9. Átírtja Rudolf király 1582. február 16-án a Liber Ruberben (2. lap.) — Levéltári száma 463.

74785
21. 1313. szeptember 15. Szepeshely. („Datum apud Sanctum Martinum in octavis Nativitatis virginis gloriose, anno Domini millesimo trecentesimo tredecimo.“)

A szepesi káptalan előtt a nagy Batiz ispán fiverei János, Mihály, Miklós és Batiz fia Miklós a Csetenye birtokon megosztóznak.

Hártyán, lent és fent A, B, C cyrographummal, alul selymen függő pecsét töredékével. Levéltári száma: 10. — Átírtja Rudolf király 1582. február 16-án a Liber Ruberben (4.—5. lap.) — Levéltári száma: 463.

22. 1315. március 26. („Datum feria quarta proxima post festum Passce Domini, anno eiusdem.“ stb.)

A szepesi káptalan előtt Batiz ispán fivére János és „Pecoldus de Gvylnycz“ megjelenvén, János „confessus est predicto Pecoldo scutefiam (igy!) in villa ipsorum Vagundruzul vocata, super fluvium Gvylnycz locata contulisse cum libertatibus in litteris comitis quondam Botyz contentis“, mire a káptalan átírtja Batiz ispán és társai 1290-ben Berzétén kelt oklevelét, melynek átírása után János kijelenti, hogy a 20 évi adómentességen felül még négy évit adományoz, továbbá Pecoldusnak és utódainak a nevezett soltsztség összes jövedelmei hatodrésztét engedélyezi.

Hártyán, felül A, B, C cyrographummal, alul fonalon függő viaszpecséttel. Levéltári száma: 12.

Kiadták: Fejér Cod. Dipl. VIII. 5. 98. — Schmauk: I. m. 16. l.

23. 1315. augusztus 23. („Datum in vigilia beati Bartholomei apostoli, anno Domini millesimo trecentesimo decimo quinto.“)

A szepesi káptalan a Gerlach ispán, János, Henczmannus, Ménhárd fiai János és Marsilius, továbbá Szalók („Slowh“) falu lakói közt folyó határperben a nevezettek beleegyezésével Szalók falu határait megállapítja.

Átírtja Zsigmond király 1427-ben. — Levéltári száma: 986.

24. 1318. július 14. („Datum sexta feria proxima post festum beate Margarete virginis anno Domini millesimo trecentesimo decimo octavo“.)

A szepesi káptalan Gargói Konrád ispán kérelmére átírja III. Endre királynak 1295. évi oklevelét, melyben át van viszont írva IV. Béla királynak 1255. évi oklevele.

Hártyán, alul a káptalannak hártyszalagon függő viaszpecsétjével. — Levéltári száma: 13.

25. 1320. február 2. („Datum in die purificationis beate Marie virginis, anno Domini millesimo trecentesimo vigesimo“.)

A szepesi káptalan előtt a Gömör- („Gumur“) megyei Detrik fia Benedek fiai Domokos Miklós, László, János és Péter a következő osztályt eszközlik: A gömörmegyei Pelsőcz („Plysouh“) birtok Zauzalia faluval „cum foro et tributo“, a bányabér felével és egy ólombányával, a mely Ardón van, továbbá, Derecsk, Licze, Páskaháza és Veszvéres birtok („Deresk, Lynche, Passcalhaza, Bezueres“) egészen addig, a hol a Dubsyna folyó a Sajóba ömlik, és a borsodmegyei Vámos Domonkosnak jut, a gömörmegyei Csetnek („Chytnek“) birtok két része „cum foro et duabus partibus tributui sui“, Rester, „Guchculfalua“, Petermanfalva, Marcelusfalva, Sebespatak („Sebuspötok“), Tornava („Tornua“), Tapolcza, Ardó bányabére felével, Lekenye („Leklene“) és Panyit („Ponich“), a borsodmegyei Külső-Vámos, ahol Szent-Katalin tiszteletére épült kápolna áll, Pálfalva birtokkal Miklósnak és Lászlónak jut; Csetnek harmadik része „cum foro et tercia parte tributui sui“ továbbá a gömörmegyei Ohtina, Rohfalva, Szlávossalva („Sclausfalua“), „Gumch“, Gaacsalk („Gocholk“), Roszosna, Somkut, Kun, „Wyna“, Nándrás és Tonfalva, a borsodmegyei Páhhall („Paach“) Jánosnak és Péternek jut. Ha Ardón kívül máshol nemes vagy nem nemes fémet találnának, annak jövedelme közös, végül Benedek fiai a gömörmegyei Vidtelkét lelkük üdvösségére a pelsőczy („Plysouh“) Szent-György egyháznak adják.

Átírja a szepesi káptalan 1430. augusztus 29-én. — Levéltári száma: 120.

26. 1322. április 13. („Datum feria quarta proxima post festum Pasce Domini, anno eiusdem millesimo CCCmo XX secundo“.)

A szepesi káptalan előtt néhai Batiz ispán fivérei János és Mihály, továbbá Batiz fia Miklós mester a maga és fiai nevében néhai „Gochsalk de villa Mathei“ fainak Konrádnak és Istvánnak „de villa Botyz“ a Cetane földből évenként fizetendő 15 nehezéknyi földbér ellenében husz kötélnyi részt („viginti cordas mensure“) adnak, a mely földrész fekvését pontosan megmondják. Végül a káptalan a kérdéses földrész határait megállapítja.

Átírja a szepesi káptalan 1421. január 13-án. — Levéltári száma: 109.

27. 1322. október 27. (Datum in vigilia apostolorum Simonis et Jude, anno Domini MoCCCo vicesimo secundo“.)

A szepesi káptalan előtt Márk mester fia Istvánt anyja azon hitberről, a melyet Henrik mester szepesi prépost előtt követelt és a melyet a nevezett István 20 márkában ki is fizetett, nyugtatja és az eddig lekötve volt Ratbach falut visszabocsátja.

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét némi töredéke, a beosztatlan oklevelek közt, a 17. fiókban. (Post numerum 13.) — Átirja Rudolf király 1582. február 16-án a Liber Ruberben (5. lap). Levéltári száma: 463.

28. 1324. március 5. („Datum feria secunda proxima post dominicam Invocavit, anno Domini millesimo trecentesimo vicesimo quarto“).

A szepesi káptalan előtt Batiz fivére János a maga és fiai Márk, Jakab, Miklós, Szaniszló és István nevében megjelenvén, tiltakozik az ellen, hogy Batiz fia Miklós „quandam possessionem apud sanctum Mychaelem villa Marci vocatam magistro Luchachio castellano de Gunch“ átadott, amely pedig „eis communiter fore hereditaria.“

Hártyán, kívül a káptalan rányomott záró viasz pecsétjének helyével. — Levéltári száma: 19.

29. 1329. szeptember 7. Vizsoly. („Datum in Wisul, nono die termini antedicti“ — a terminust ld. a szövegben.)

Villermus mester, szepesi és ujjvári ispán előtt „Chundurlou procurator Johannis dicti Casan“ Csoltói („de Cholthou“) Detrik fia Mihály ellen „a quindenis sancti Laurentii martiris septem diebus continuis coram nobis stetit in termino“, mivel azonban Mihály meg nem jelent a kitűzött határnapra, elmarasztaltattott.

Hártyán, kívül rányomott viasz zárópecsét helyével. — Levéltári száma: 14.

30. 1330. március 28. Vizsoly. („Datum in villa Wysol, feria quarta proxima ante dominicam Ramispalmarum, anno Domini millesimo trecentesimo tricesimo.“)

Villermus mester, szepesi és ujjvári comes meghagyja Batiz fivére János panaszára az egri káptalannak, hogy tartson vizsgálatot Csoltói („de Cholthou“) Detrik fia Mihály ellen, a ki „sabbato proximo ante dominicam Invocavit me, in festo videlicet beati Mathie apostoli proxime preterito (1330. február 24.) . . . exeundo de domo Simonis filii eiusdem Michaelis, clara luce orneum (igy!) suum concremasset, octuaginta capecias ordeí et virginti currus feni in eodem combussisset“, így 12 márkányi kárt okozva.

Átirja az egri káptalan 1330 június 2-án. — Levéltári száma: 15.

31. 1330. május 12. („Datum sabbato proximo post festum beati Stanislai martiris, anno Domini millesimo CCCo XXXo.“)

A szepesi káptalan előtt Thylo „prior capelle beate virginis de Stoly“, az apát és conventje nevében János fia János batizfalvi soltésznek ad egy batizfalvi kuriát, a melyért János cserébe a fenti kápolna conventjének földet ad.

Átirja a szepesi káptalan 1420. július 17-én. — Levéltári száma: 106.

32. 1330. június 2. („Datum sabbato proximo ante octavas pentecostes, anno Domini millesimo trecentesimo tricesimo“.)

Az egri káptalan Willermus mester szepesi és ujbári ispán **1330. március 28-án** Vizsolyon kelt nyomozó parancsára jelenti, hogy azon gyujtogatás tárgyában, a melyet Csoltói Detrik fia Mihály Batiz fivére János kárára elkövetett, mindent a nyomozó parancsban előadott tényállásnak megfelelően talált.

Hártyán, kívül a káptalan viasz zárópecsétjének töredékével. — Levéltári száma: 15.

33. 1331. március 27. („Datum feria quarta proxima ante Resurrectionem Domini, anno“ stb.)

A szepesi káptalan előtt Ménhárd „plebanus de villa Sweui“ megjelenvén, átiratja a káptalan **1308. április 5-én kelt** és az ebben átirat **1292. évi**, illetve **1279. december 7-én kelt** okleveleket.

Hártyán, alul a függőpecsét mindenestől elveszett. — Levéltári száma: 16

34. 13(3)2. július 7. („Datum in crastino octavarum beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno Domini“ stb.)

Az egri káptalan kiküldött embere előtt Ferencz fia („Ferench“) Tamás és Gergőfi Kuncz („Kunch de Gergew“) fia Konrád fiaival Miklóssal és Györggyel egyetemben a Milaj birtokon lévő és a Kufurbach folyó mellett fekvő vitás erdő ügyében Perényi („de Peruen“) István ispán, továbbá Arnold ispán Kassa város bírája, mint fogott bírák előtt a helyszínén megegyeznek.

Átirja Druget János nádor **1332. szeptember 22-én** Budán kelt oklevelében. — Levéltári száma: 17.

35. 1332. szeptember 22. Buda. („Datum Bude, octavo die octavarum nativitatis virginis gloriose predicta, anno Domini millesimo trecentesimo tricesimo secundo.“)

Druget János nádor biznyságlevele arról, hogy a szepesmegyei Görgei Kuncz fia Konrád ispán fiaival Miklóssal és Györggyel egyetemben ellenfelével Zemsei Ferencz fia Tamás mesterrel választott bírák jelenlétében az egri káptalan előtt megegyezett, s a felek az erről szóló **13(3)2. július 7-én kelt** oklevelet felmutatván, a nádor azt helybenhagyja és megerősíti.

Hártyán, alul a nádor fonalon függő viaszpecsétjével. — Levéltári száma: 18.

36. 1332.

Szomolnok határjárásának kivonata a szepesi káptalan erről szóló okleveléből.

Egy iv papíron, ujkori egyszerű másolatban. — Levéltári száma: Post numerum 115.

37. 1335.

Az egri káptalan Csetneki Benedek fia Miklós és fivéréi László, János és Péter, továbbá ellunyt fivére Domokos fia István

és György kérelmére átírja IV. Béla királynak 1243. június 2-án kelt oklevelét.

Egyszerű, minden hitelességet nélkülöző XVIII. századi másolat. — Levéltári száma: 20.

38. 1336. április 7. („Datum in octavis Passee Domini, anno eiusdem Mo CCCmo XXXmo sexto.“)

Pál jászai prépost és conventje előtt Kosan János és Batiz fia Miklós fiai Jakab és János közt a Csetenye birtok miatt folyó perben, a mely Csetenye birtok Batiz fia Miklós, Batiz fivére Miklós, továbbá Márk fiai János és Kayul Mihály közt osztatott el, ezen Mihály része, a ki utódok nélkül halt el, választott bírák közbejöttével Kosan Jánosnak ítéltetett.

Átírja Druget Villermus nádor 1337 február 19-én Vizsolyon. — Levéltári száma: 22.

39. 1337. január 28. („Datum feria tertia proxima post festum conversionis Sancti Pauli, anno Domini Mo CCCo XXXmo septimo.“)

A szepesi káptalan Kunchel fia Tamás kérelmére átírja IV. Iászló királynak 1277. március 23-án kelt oklevelét.

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét helyével. — Levéltári száma: 21.

40. 1337. február 19. Vizsoly. („Datum in villa Vysul feria quarta proxima post quindenam festi purificationis beate Virginis, anno Domini millesimo CCCmo XXXmo septimo.“)

Druget Villermus nádor a Kosan János ispán és Batiz fia Miklós fiai Jakab és János által felmutatott ítélet levelet, amelyet 1336. április 7-én a jászai convent adott ki, átírja.

Hártyán, alul selymen függő töredékes viaszpecséttel. — Levéltári száma: 22. Átírja Rudolf király 1582. február 16-án a Liber Ruberben. — Levéltári száma: 463.

41. 1338. november 15. Visegrád. („Datum in Vyssegrad feria secunda proxima post festum beati Briccii episcopi et confessoris, anno Domini Mo CCCmo XXXo octavo.“)

I. Károly király meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Pongrácz fia Bertalan mester szárdi várnagy szepesmegyei Salop nevű birtokának határait állapítsa meg.

Átírja a szepesi káptalan 1338. december 12-én. — Levéltári száma: 23.

42. 1338. december 12. („Datum sabato proximo ante predictum festum sancte Lucie, anno Domini prenotato.“)

A szepesi káptalan I. Károly király 1338. november 15-én Visegrádon kelt parancsára jelenti, hogy Salop birtok határait megállapította.

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 23.

43. 1339. szeptember 21. Várad. („Datum Varadini, in octavis festi Exaltationis Sancte Crucis, anno Domini Mo CCCo XXXmo nono.“)

I. Károly király a szepesi föld polgárai és vendégei panaszára meghagyja Druget Villermus nádornak, hogy azt a három várnagyot „quosad rectificandum et mensurandum terras eorum“ küldött ki, utasítsa, hogy ezt a felmérést ne a nevezett polgárok, hanem a saját költségükön végezzék. „volumus enim, ut dicti cives et hospites nostri Scepsyenses per expensas castellanorum nostrorum non honorentur, sed ab expensis castellanorum vestrorum alleviati, pecunias quas nostre maiestati tenentur, persolvere possint in suis debitis terminis sicut cum ipsis est ordinatum.“

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 24.

44. 1342. márczius 14. („Datum secundo die octavarum medii XLme, anno Domini millesimo CCCmo XLmo secundo.“)

Pál jászai prépost és conventje előtt Péter szerémi püspök, comes capelle és királyi titkos kancellár meghagyására Gumuri Batiz fia Miklós fiai Jakab és János egyrésztől és Szent-Györgyi Gerlach fiai János, Miklós. Péter és István másrésztől Csetenye birtok tárgyában választott bírák közbejöttével megegyeznek.

Átírja Druget Villermus nádor 1342. augusztus 1-én Visegrádon kelt oklevelében. — Levéltári száma: 27.

45. 1342. márczius 20. („Datum in feria quarta proxima ante festum Annuntiationis virginis gloriose, anno Domini Mo CCCo XLo secundo.“)

A szepesi káptalan előtt Élias fia László fiai Jemniki Mátyás és János plébános „de villa Mathei“ egyrésztől, Vikfalvai („de Wickfolua“) Pál fiai Felicianus (Felicián?), Mihály és Péter fia Detrik másrésztől bizonyos vitás földre nézve barátságosan kiegyeznek.

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 26.

74801 **46. 1342. május 17.** („Datum feria sexta proxima ante festum Penthecostes, anno Domini Mmo CCCmo XLmo secundo.“)

A szepesi káptalan előtt Cassan János fia Szaniszló a maga és fivérei Márk, Jakab, Miklós és István nevében tiltakozik az ellen, hogy János, Miklós és István „filii Gerlaci de Monte Sancti Georgii“ Csetenye birtokot Batiz fia Miklós fiai Jakabnak és Jánosnak eladják.

Hártyán, kívül rányomott viasz zárópecsét helye. — Levéltári száma: 25. Átírja Rudolf király 1582. február 16-án a Liber Ruberben (6. lap). — Levéltári száma: 463.

47. 1342. május 24. („Datum feria sexta proxima post festum Penthecostes, anno Domini millesimo CCCmo XLmo secundo.“)

Pál jászai prépost és conventje előtt Gömöri Batiz fia Miklós fiai Jakab és János „pro redemptione villarum Batizfolua et Gerlahfolua in possessione Chetunye vocatarum“ a Szent-Györgyi

Gerlach fiainak Jánosnak, Miklósnak, Péternek és Istvánnak fizetendő pénzösszeg tárgyában barátságosan megegyeznek.

Átirja Druget Villermus nádor 1342. augusztus 1-én Visegrádon kelt oklevelében. — Levéltári száma: 27.

48. 1342. június 4. („Datum feria tertia proxima ante octavas Corpori Christi, anno Domini millesimo CCCmo XLmo secundo.“)

Az egri káptalan előtt Kitnuki Kun N. mester („magister N. dictus Kun de Kitnuk“) a maga és fiai Miklós, Domonkos és Ákos nevében tiltakozik az ellen, hogy Bubek Domokos fiai István, György és Miklós a biharmegyei Vasad és Kasa birtokokat elcséreljék Ómarjai („de O maria“) Lukács fia Lukács és fiai abaujmegeyi Kemej, borsodmegyei Tárnok és gömörmegeyi Buch birtokaival.

Hártyán, kívül rányomott vörös viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 32.

49. 1342. június 16. Visegrád. („Datum in Wysegrad dominico die proximo post festum beati Barrabe apostoli, anno Domini millesimo CCCmo XLmo secundo.“)

Druget Villermus nádor meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Batiz fia Miklós fiait Jakabot és Jánost Csetenye birtokába iktassa be.

Átirja Drugeth Villermus nádor 1342. augusztus 1-én Visegrádon kelt oklevelében. — Levéltári száma: 27.

50. 1342. július 5. („Datum feria sexta proxima post festum beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno prenotato.“)

A szepesi káptalan Druget Villermus nádor 1342. június 16-án Visegrádon kelt iktató parancsára jelenti, hogy, midőn Batiz fia Miklós fiait Jakabot és Jánost a Csetenye birtokon lévő Batizfalva és Gerlahfalva helységekre be akarta iktatni, ennek János fia Miklós és István fia Marius ellentmondtak.

Átirja Druget Villermus nádor 1342. augusztus 1-én Visegrádon kelt oklevelében. — Levéltári száma: 27.

51. 1342. augusztus 1. Visegrád. („Datum in Wysegrad in octavis festi beati Jacobi apostoli, anno Domini millesimo CCCmo XLmo secundo.“)

Druget Villermus nádor átirva Pál jászai prépost és conventje 1342. március 14-én, ugyanennek 1342. május 24-én, Druget Villermus nádor 1342. június 16-án Visegrádon és a szepesi káptalan 1342. július 5-én kelt okleveleit, Gömöri Batiz fia Miklós ispán fiainak Jánosnak és Jakabnak ítéli meg a Csetenye birtokon lévő Batizfalva és Gerlahfalva helységek részeit, a melyeket a nevezettek Gerlah fiai Miklós-, János-, Péter- és Istvántól 80 márkáért visszaváltottak.

Hártyán, alul selymen függő viaszpecséttel. — Levéltári száma: 27. — Átirja Rudolf király 1382. február 16-án a Liber Ruberben (6–8. lap). — Levéltári száma: 463.

74803

52. 1342. augusztus 8. („Datum feria quinta proxima ante festum beati Laurentii martiris, anno Domini Mmo CCCmo XLmo secundo.“)

A szepesi káptalan előtt Baldermari Arnold fiai Márk és Hank, továbbá János egykori lőcsei bíró fia Helpus a Komarócson („Camaroch“) és Csépánfalván lévő birtokrészeiket „pro triginta marcis et dimidia grossorum denariorum“ eladják Lőcsei János mesternek és fiainak Miklósnak és Jánosnak.

Átirja a szepesi káptalan 1363. március 24-én. — Levéltári száma: 52.

53. 1344. július 17. *A Berethalom melletti táborban, Erdélyben.* („Datum in partibus Transilvanis in nostro descensu prope locum Beretholm vocatum, sabato proximo post festum beate Margarete virginis et martiris, anno Domini millesimo trecentesimo quadragesimo quarto.“)

I. Lajos király előtt Batiz fia Miklós fia Jakab mester, Batiz fivére János fiai Miklós és Szaniszló mesterek, végül Marius fia István fia Márk megjelenvén, kérelmükre megengedi, hogy ha birtokaikon arany- vagy ezüsbányát találnak vagy már találtak, akkor bányaszokásjog szerint tartoznak a királynak bányabért fizetni, „ipsi autem ea libertate, qua ceteri nobiles regni nostri in quorum possessionibus montana habentur gaudent, perpetuo gaudeant et fruantur pacifice et quiete, ita quod tam civitates montanicas conservandi et possidendi, quam portiones de nostris urburis videlicet terciam partem percipiendi in terris ipsorum modo premissis iuxta libertatem regni nostri iure montano liberam habeant facultatem.“

Hártyán, alul a hártya szélén: »Archiepiscopi, palatini et Stephani woyvode« szavak olvashatók, kívül rányomott nagy viaszpecsét némi töredékével, amely alatt az előbbi szavak olvashatók — Levéltári száma: 11.

Kiadta: Fejér: Cod. Dipl. IX. 1. 196. l. állítólag a Berzeviczy levéltárban lévő eredetiről.

54. 1345. január 21. („Datum die dominico proximo ante festum beate Agnetis virginis, anno Domini Mmo CCCmo XLmo quinto.“)

A szepesi káptalan előtt Mariusdorfh-i István fia Márius a maga és fiverei Miklós, István, Kelemen nevében továbbá Cassan János fia Miklós szintén a maga és fiverei Márk, Jakab, Szaniszló és István nevében Szepes megyében bizonyos földet, a melyen Szent-Péterfalvát akarják alapítani, Milaj András fia Szaniszló soltésznek adnak irtás végett és egyszersmind a soltész jogait és kötelességeit, továbbá az ide letelepülni szándékozó nép szabadságait és kötelességeit is megállapítják.

A soltész kap egy kuriát, 40 hold szántóföldet, egy malmot építhet és egy serfőzdét („braseratorium“). „Judicium ad fertonis quantitatem perveniens integre, fertonis autem quantitatem excedentis tertiam partem percipiendi absque alicuius census seu debiti solutionem.“ Az ide letelepülő nép 12 évi adómentességet, szabad

sörfőző építési jogot kap, a 12 esztendő letelte után minden 40 hold után évenként $\frac{1}{2}$ márkát kell fizetni, husvétkor az egész falu közönsége három bárányt, ujévkor mindenki 40–40 holdanként két csirkét, két kenyeret ad. Ha valaki örökös nélkül halna el, vagyona felének egyharmad része az alapítandó egyházra száll.

Hártyán, A, B, C cirographummal, alul selymen függő viaszpecséttel. — Levéltári száma: 30. — Átirja Rudolf király 1582. február 16-án, a Liber Ruber 8—9. lapján. — Levéltári száma: 463.

55. 1345. március 25. („Datum feria sexta proxima ante festum Pasche Domini anno eiusdem Mmo CCCmo XLmo quinto.“)

A szepesi káptalan Csetenyei Batiz fia Miklós fia Jakab mester kérelmére átirja IV. Béla királynak 1264. július 23-án kelt oklevelét.

Hártyán, alul hártyszalagon függött pecsétje elveszett. Kivül XVI. századi írással: Chetene telke originallya, kitt a zepesy kaptolomba transscribalak. — Levéltári száma: 29.

56. 1345. április 8. („Datum feria sexta ante quindenas festi Pasche Domini, anno eiusdem Mmo CCCmo quadragesimo quinto.“)

A szepesi káptalan előtt „Tyl rector ecclesie de villa Thoplica, que alio nomine villa Batiz apellatur“, Casan János fia Miklós gyóntatója, tollba mondja ezen Miklósnak a halálos ágyán tett végső rendelkezését.

Papiron, kívül töredékes viasz zárópecséttel. — Levéltéri száma: 28.

57. 1345. április 10. előtt. Göncz.

I. Lajos király a Kufurbachon lévő vámot Goldbachra helyezi át.

Nos Ludovicus dei gratia rex Hungarie significamus presentium per tenorem memorie commendantes, quod quia illa via, que per Kufurbah ad montanas nostras transit est difficilis et aditus per ipsam transeuntibus est nimis durus, ideo tributum nostrum, quod in ipsa Kufurbach exigebatur transtulimus in villa nobilium videlicet Marias filii Stephani et fratrum suorum ac Marcus filii Cassan et fratrum suorum Goldbach vocata ut per viam per ipsam Goldbah transeuntem procedentes et transeuntes ad montanas nostras facilius et levius ire possint. Volumus igitur et vos dictos nobiles scilicet Marias filium Stephani et fratres tuos ac Marcus filium Cassan et fratres tuos petimus, ut dictum tributum in dicta villa vestra Goldbah exigere permittatis. Vobis vero mercatoribus ad montanas nostras transeuntibus precipimus, quatenus illud tributum, quod prius in Kufurbach solvebatis et non maius nunc in Goldbach persolvatis more consveto. Volumus etiam, ut proprii iobagiones ipsorum Marias et fratrum suorum ac Marcus filii Cassan et fratrum suorum tributum ibi in Goldbah solveere non teneantur. Istam alienationem pro eo sibi fecimus, quia tributum nostrum in eorum possessione et villa exigere commisimus modo prenotato et

hec volumus per fora et publica loca palam proclamari. Datum in villa Gunch ante quindenas Passce, anno Domini Mmo CCCmo XLmo quinto.

Átirja a szepesi káptalan *1350. március 20-án*. — Levéltári száma: 39.

58. 1347. május 1. Buda. („Datum Bude in festo beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, anno Domini millesimo trecentesimo quadragésimo septimo.“)

I. Lajos király meghagyja a szepesi káptalannak, hogy János fiai Detrik, Zeurus et Zouk kérelmére tartson vizsgálatot a Menzenth-i népek ellen, akik a panaszosok Ragyolcz („Ragiolch“) és Velkenye nevű birtokain határsértést követtek el.

Átirja a szepesi káptalan *1347. május 16-án*. — Levéltári száma: 31.

59. 1347. május 16. („Datum feria quarta (t. i. feria quarta proxima ante festum Penthecostes) et anno Domini prenotatis.“)

A szepesi káptalan I. Lajos király *1347. május 1-én* kelt parancsára jelenti, hogy a mindszentiek Hanus (János) fiai birtokán Ragyolczon és Velkenyén („Velche“) három határjelet leromboltak.

Papiron, kívül rányomott viasz zárópecsét helye. — Levéltári száma: 31.

60. 1348. április 29. („Datum feria tertia proxima post dominicam Quasi modo geniti, anno Domini millesimo CCCmo quadragésimo octavo.“)

A szepesi káptalan „Hank filius Wrelingi de Vilka“ kérelmére átirja a szepesi káptalan *1308. április 5-én, 1292-ben és 1279. december 7-én* kelt okleveleit.

Hártyán, alul selymen függő viaszpecséttel Ugyanez papiron, Szent-Iványi Pál pesti királyi táblai esküdt jegyző *1829. március 10-én* Pesten kelt hiteles másolatában, melyen alul e feljegyzés olvasható: „Solve 5 conventionales florenos Stephanus Mariassi mp.“ — Levéltári száma: 32.

61. 1348. május 16. („Datum dicto quarto die festi sancti Servacii prenotati, anno Domini supradicto (t. i. Mmo CCCmo XLmo octavo.“)

A szepesi káptalan előtt István („quondam sculteti de villa Botiz, que alio nomine Chetene nuncupatur“) fiai István és János a batizfalvi soltésztség felét minden tartozékával egyetemben felkai Vroling fia Hanknak (János — „Hank filius Vrolingi de Vilka“) 250 arany forintért eladják, a mely ügylethez a káptalani kiküldött előtt, „domine Alledis in villa Menardi, Grethe et Clara in civitate Leuche, Golde in civitate Stylbah et Gele in Phylefalva, sorores Stephani et Johannis predictorum“ hozzájárulnak.

Hártyán, A, B, C cyrographummal, alul selymen függő pecséttel. — Levéltári száma: 33.

62. 1348. május 16. („Datum in dicto quarto die festi sancti Servacii prenotati, anno Domini Mmo CCCmo XLmo octavo.“)

A szepesi káptalan előtt Gochalchus (a ki „una cum Wro-lingo de Vilka primi sculteti in villa Botiz fuisse dinoscuntur“) fiai István és János egyrésztől, továbbá az említett Wro-ling fia Hank másrésztől megjelenvén, a káptalannal átírják annak *1308. április 5-én, 1292-ben és 1279. december 7-én* kelt okleveleit, azután István és János a Batizfalván lévő birtokrészüket, a mely őket „ratione primeve foundationis“ illeti, minden tartozékaival együtt növéreik: Alledis, Grethe, Klára, Gele és Golde beleegyezésével 250 forintért eladják Hanknak.

Hártyán A, B, C cyrographummal, alul selymen függő pecséttel. — Levéltári száma: 35. — Ugyanez más példányban, hártján, pecsét nélkül. — Levéltári száma: 37.

63. 1348. november 27. Buda. („Datum Bude tercio die festi beate Katherine virginis, anno Domini Mmo CCCmo XLo octavo.“)

I. Lajos király Kasan János fiai István, Márk, Szaniszló és Jakab, továbbá István fiai Máriás, Kelemen, István és Miklós kérelmére meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Páris („Parys“) és Vagendruzzul szepesmegyei birtokok határait állapítsa meg.

Átírja a szepesi káptalan *1349. január 17.* — Levéltári száma: 36.

64. 1349. január 17. („Datum sabato proximo post dictas octavas Epyphanie Domini, anno eiusdem Mmo CCCmo XLo nono.“)

A szepesi káptalan I. Lajos király *1348. november 27-én* Budán kelt határjáró parancsára jelenti, hogy a midőn Páris és Vagendruzzul szepesmegyei birtokok határait meg akarta állapítani, ez ellen a stibachi plébános, továbbá a bíró és az esküdtek a város közönsége nevében tiltakoztak, mire megidézettek.

Papiron, kívül töredékes viasz zárópecséttel. — Levéltári száma: 36.

65. 1350. március 20. („Datum sabbato proximo ante domini-cam Ramispalmarum, anno Domini Mmo CCCmo quinquagesimo.“)

A szepesi káptalan Máriásfalvai István fia Kelemen kérelmére átírja I. Lajos király *1345. április 10-ike* előtt Genczön kelt oklevelét.

Hártyán, kívül rányomott töredékes vörös viaszpecséttel. — Levéltári száma: 39.

66. 1350. május 2. („Datum secundo die octavarum predictarum — t. i. in octavis festi beati Georgii martiris — anno Domini Mmo CCCmo quinquagesimo.“)

A szepesi káptalan előtt Vak Mihály („Mychaelis Ceci“) fia Miklós fia János, János fia Zoukot Velkenye („Wylchyne“) birtok elfoglalásától eltiltja.

Papiron, viasz zárópecséttel. — Levéltári száma: 41.

67. 1350. május 12. Buda. („Datum Bude feria quarta proxima ante festum Penthecostes anno Domini Mmo CCCmo quinquagesimo.“)

I. Lajos király Lengén Péter szepesi alispánnak Detrik fia Jakab deák és János („Hannus“) fia Zouk panaszára meghagyja, hogy a panaszosok Velkenye („Wlchyne“) nevű birtokán lakó jobbágyoktól elvett nyolcz lovat adja vissza, ugyanezen birtok felét, a melyet elfoglalt a panaszosoknak bocsássa vissza, a mindszeinti jobbágyoktól elvett okleveleket pedig, a melyek Velkenye birtok felére vonatkoznak, mutassa be.

Átirja a szepesi káptalan 1350. május 26-án. — Levéltári száma: 38.

68. 1350. május 26. („Datum feria quarta et anno Domini prenotatis“ t. i. „feria quarta proxima post octavas dicti festi Penthecostes.“)

A szepesi káptalan I. Lajos királynak jelenti, hogy a Lengén Péter szepesi alispánnak szóló és 1350. május 12-én Budán kelt királyi parancsot ennek „in sede sua iudiciaria“ bemutatta, mire ez azt felelte, hogy a nyolc lovat nem adja vissza, mert azok nincsenek nála, ami Velkenye birtok felét illeti, azt a király részére foglalta le, az erre vonatkozó okleveleket kész bemutatni. Később azonban Benedeknek („*scolasticus* ecclesie nostre“) azt a választ adta, hogy az elvett lovakat visszaadja és a kérdéses okleveleket is bemutatja.

Kissé rongált papíron, kívül két záró viaszpecsét töredékével. — Levéltári száma: 38.

69. 135(0?) december 14. *Visegrad*. („Datum in Vysegrad octavo die termini prenotati“ t. i. „in octavis festi beati Andree apostoli, anno Domini Mmo CCCmo Lmo.“)

Szécsi Miklós országbíró és turóczi főispán a Bubek Domonkos fiai István és György továbbá Gömöri Miklós fia János neje Skolasztika Németh Lukács leánya közti per tárgyalását Vizkeszt nyolczadára halasztja.

Rongált papíron, kívül viasz zárópecsét töredéke. — Levéltári száma 40.

70. 1352. május 18. („Datum in crastino festi Assensionis Domini, anno eiusdem millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo.“)

Az egri káptalan Miklós nádor parancsára jelenti, hogy Berzéte és Karasznyahorka várakat és tartozékaikat, nevezetesen Berzéte, Radna, Körös és Páris „item Karasznyahorka, Zalochhaza, Zenegetew alio nomine Rokunchas, Huzzureth, Pachapataka et alia Pachapataka“ birtokokat Gömöri Batiz fia Miklós fia János, Batiz fia Miklós fia Jakab fia Márkus fia István fia Máriás, Miklós, Kelemen és István, (Ezek kapták Berzéte várát és Berzéte, Rudna, Körös és Páris birtokokat) továbbá Pelsőczi Bubek Domonkos fiai István, György, Domonkos esztergomszenttamási prépost, Miklós, továbbá Benedek fia Kun Miklós közt felosztotta és a felosztott birtokok határait megállapította.

Átirja Palóczi Mátyus nádor 1436. márczius 8-án. — Levéltári sz. 125.

71. 1352. október 28. Buda. („Datum Bude in festo beatorum Symonis et Jude apostolorum, anno Domini Mmo CCCmo Lmo secundo.“)

Miklós nádor meghagyja a szepesi káptalannak, hogy a Tamás országbíró előtt történt egyezség értelmében Márk fia István fia Miklós és fiverei Márk és Kelemen, továbbá Cassan János fia István és fiverei Márk és Szaniszló közt a felek birtokait ossza fel.

Átirja a szepesi káptalan *1352. december 2-án*. — Levéltári száma: 49. Átirja Rudolf király *1582. február 16-án* a Liber Ruber 14—15. lapján. — Levéltári száma: 463.

72. 1352. december 2. („Datum in quindenis octavarum dicti festi Sancti Martini anno Domini prenotato.“)

A szepesi káptalan Miklós nádor *1352. október 28-án* Budán kelt parancsa értelmében „Zenthmyhal, que alio nomine villa Marcy Nuncupatur, Stranka, Thopoliza, Goldbah, Saloba, Zavada, Wogundrezel, Lezkowan, Batizfalva que alio modo Chethene vocitatur ac Gerlahfalva“ birtokokat a nádor fenti parancsában megnevezettek közt a Tamás országbíró előtt kötött egyezség értelmében felosztja.

(Szent-Mihályon vagy Márkusfalván van már ekkor malom, macellumok, theloneum *fori*-t szednek, tehát van hetivásár.)

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 49. Átirva Miklós nádor oklevelével együtt az esztergomi káptalan *1414. június 6-án* és Garai Miklós nádor *1417. november 24-én* Budán kelt oklevelében. Levéltári száma: Post numerum 94, illetve 101.

73. 1353. január 13. („Datum in octavis festi Epiphaniarum, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo tercio.“)

A szepesi káptalan előtt Gömöri („de Gomer“) Jakab fiai Miklós és János, Miklós fia Jánosnak famulusai Márk fia Miklós és János fia Chykou kijelentik, hogy amennyiben szükséges lenne. IV. Béla királynak Csetenye birtokra vonatkozó adománylevelét Cassan János fiai Márk, Szaniszló és István kérelmére készek bármely birói fórum előtt in specie felmutatni.

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 42.

74. 1353. január 19. Buda. („Datum Bude duodecimo die octavarum diei Strennarum pretactarum, anno Domini millesimo tricentesimo quinquagesimo tercio.“)

Miklós nádor előtt Csetneki Benedek fia Miklós és Batiz fia Miklós fia Jakab és János a Berzéte és Krasznahorka várak, továbbá Berzéte, Zalóczháza, Körös, Rakoncza, Rudna, Pacsapataka, Hosszurét birtokok miatt folyó perben barátságosan kiegyeznek és a nevezett birtokokon megosztznak. (Ugyanitt a nádor átirja az egri káptalan *1352. május 18-án* kelt oklevelét.)

Átirja Palóczy Mátys *1436. márczius 8-án*. — Levéltári száma: 125.

75. 1353. július 1. („Datum in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste, anno Domini millesimo tricentesimo quinquagesimo tercio.“)

A szepesi káptalan előtt „magister Marias filius Stephani de villa Marci“ a Syankfalván Wyard fia Hank fia Miklós által neki zálogba adott kuriát Kassan János fia Istvánnak oblgálja.

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét némi töredéke. — Levéltári sz. 43.

76. 1354. március 16. Buda. („Datum Bude, duodecimo die octavarum diei Cynerum predictarum, anno Domini millesimo tricentesimo quinquagesimo quarto.“)

Tamás országbíró előtt Kassan János fiai Márk, Szaniszló és István mint felperesek és Batiz Miklós fia János mester és ezen Miklós fia Jakab fia Miklós mint alperesek a Batizfalva és Gerlahfalva miatt folyó osztozkodási perben barátságosan meg-egyeznek és a nevezett birtokokat egymásközt megosztják. — (Átirva itt a jászai convent **1336. április 7-én** kelt oklevele.)

Hártyán, alul selymen függő töredékes vörös viaszpecséttel. Kivül: »Hoc est privilegium filiorum Johannis dicti Kassan.« — Levéltári száma: 44. — Átirja az esztergomi káptalan **1414. június 6-án**, továbbá Rudolf király **1582. február 16-án** a Liber Ruber-ben, (9—12. lap.) — Levéltári száma: Post numerum 94, illetve 463.

77. 1355. január 7. Buda. („Datum Bude, secundo die festi Epiphaniarum Domini, anno eiusdem millesimo CCCmo quinquagesimo quinto.“)

Drugeth Miklós országbíró és túróczyi főispán Gömöri Batiz Miklós fia János mester kérelmére átírja Tamás országbíró **1354. március 16-án** Budán kelt oklevelét, melyben át van írva a jászai convent **1356. április 7-én** kelt oklevele.

Hártyán, alul selymen függő viaszpecséttel. — Levéltári száma: 47.

78. 1355. február 13. („Datum feria sexta proxima ante dominicam Esto mihi, anno Domini Mo CCCo quinquagesimo quinto.“)

A szepesi káptalan előtt Olaszi Jakab leánya Magich, Vörös János neje, Wyckfalvai Venis asszony unokája egyrésztől, György lelkész Ikabori Mihály fia, Viktfalvai Henrik fia János neje Margit, Almási Henrik neje Hylla, Slopi Jakus neje Katalin, mint Ikabori Mihály leányai, továbbá Wyckfalvai Felician fiai Pál és István másrésztől a Vickfalvából Magichot illető leánynegyed tárgyában barátságosan megegyeznek.

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét helye. Kivül: »Non s(olvit) — Levéltári száma: 46.

79. 1355. február 13.

A szepesi káptalannak az előbbivel (46. levéltári szám) teljesen azonos tartalmu oklevele.

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 48.

80. 1355. március 21. („Datum quarto die octavarum diei medii quadragesime, anno Domini Mo CCCo quinquagesimo quinto.“)

A szepesi káptalan előtt Sygrai Danus fia Miklós comes fia György a maga és fiverei Miklós esztergomi kanonok, László és Fülöp, továbbá Márk esztergomi éneklő kanonok és Hanvai Miklós fia András nevében Topliczai Kassin János fiait Márkot és Szaniszlót, Máriásfalvai István fiait Máriást, Miklóst, Kelemt és Istvánt a Toplicza, Máriásfalva, Leszkovány, Stranka, Goldbach, Saloba, Zavada, Vagendrussel („Vogundruchyl“), Páris, Csetenye és Gerlahfalva birtokból járó leánynegyed lefizetéséről nyugtatja. Hártján, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 45.

81. 1357. május 11. *Visegrád*. („Datum in Wysegrad, feria quinta proxima post festum beati Johannis ewangeliste ante portam latinam, anno Domini millesimo CCCmo Lmo septimo.“)

Szécsi Miklós országbíró előtt Csetneki („de Chytnuk“) Benedek fia János és Péter, ugyanezen Benedek fia László fia Miklós és László egyrésztől, Bubek Domokos fia István és György lip-tói comesek és királyi zászlótartók, Domokos szepesi prépost és Miklós, továbbá a fenti Benedek fia Kun Miklós mester fia Ákos másrésztől bizonyos jószágaik felosztása tárgyában barátságosan megegyeznek és ez ügyben a szepesi káptalan előtt 1320. február 2-án kelt nagy egyezséglevelé helyességét elismerik.

Hártján, alul selymen függő viaszpecsét. — Levéltári száma: 51.

82. 1357. július 28. *Visegrád*. („Datum in Wysegrad feria sexta proxima post festum beate Anne, anno Domini Mo CCCo Lmo septimo.“)

I. Lajos király meghagyja a váci káptalannak, hogy Domokos szepesi prépostot és Bubek Domokos fia István és György lip-tói comeseket, továbbá Veszveresi Lukács fia Lászlót a kölesönösen elcsereált Gyurgy illetve Veszveres birtokba iktassa be.

Átírva a váci káptalan 1357. augusztus 13-án kelt jelentésében. — Levéltári száma: 50.

83. 1357. augusztus 13. („Datum die dominica proxima ante festum assumptionis virginis gloriose, anno Domini ut supra.“)

A váci káptalan I. Lajos királynak 1357. július 28-án *Visegrádon* kelt iktatóparancsára jelenti, hogy midőn Bubek Domokos fiait Istvánt és Györgyöt Német Lukács fia László Veszveres birtokába be akarta iktatni, ennek László, nővére Scolastica leánynegyede erejéig ellent mondott, mire őt és a Bubekeket megidéztek, ellenben László a György nevű birtokba ellentmondás nélkül beiktattatott.

Vizfoltos papíron, kívül töredékes viasz zárópecséttel. — Levéltári száma: 50.

84. 1360. augusztus 24. *Visegrád*. („Datum in Vissegrad in festo sancti Bartholomei apostoli, anno Domini Mmo CCCo LXmo.“)

Vilmos egri prépost, comes capellae és I. Lajos király titkos kancellárja előtt Jemniki Miklós fia László Szentmihályi István fia Kelemen, (László) néhai nővére Klára, Kelemen volt neje hitbér és jegyajándéka megfizetéséről nyugtatja.

Átirja a szepesi káptalan 1378. június 2-án. — Levéltári száma: 64.

85. 1363. márczius 24. („Datum feria sexta proxima ante festum annuntiationis virginis gloriose, anno Domini Mmo CCCmo sexagesimo tercio.“)

A szepesi káptalan Csépanfalvai János mester fia Miklós szepesi kanonok kérelmére átirja a saját 1342. augusztus 8-án kelt oklevelét.

Hártyán, A, B, C cyrographummal, alul hártvaszalagon függő viaszpecséttel — Levéltári száma: 52.

86. 1365. december 30. Visegrád. („Datum in Visegrád, feria tercia proxima post festum Nativitatis Domini anno eiusdem millesimo trecentesimo sexagesimo quinto.“)

I. Lajos király előtt Gargói Konrád fia György fia János megjelenvén, előadta, hogy „quia ipse considerata inbecillitate corporis sui matrimonium contrahere non intenderet“ és javainak kormányzására is magát tehetetlennek tartja és ő atyjának egyetlen leszármazója lévén, birtokait Szepesmegyében, nevezetesen Milaj, Haraszt és Kuphurbah egész birtokokat és Lendenow birtok felét anyjának Klárának, Tótsolymusi Apród Miklós leányának, János küküllei főesperesnek és esztergomi vicariusnak, továbbá Apród Miklós fiainak Istvánnak és Balázsnak a kik őt birtokaiban atyja halála óta védtek — adományozza, azon feltétellel, hogy őt élete fogytaig eltartani kötelesek s kéri a királyt, hogy ezen birtokadományt erősítse meg. A király főleg káplánja János küküllei főesperes érdemei jutalmául „quibus ipse in nonnullis et longinquis terrarum distantis in partibus ultra marinis et specialiter in regno nostro Sicilie sequendo vestigia nostre maiestatis, cum omni promptitudine in officio notarie desudans non parcendo laboribus nec persone studuit nobis complacere et se reddere erga nostram maiestatem gratiosum“, az adományt megerősíti és jóváhagyja.

Hártyán, alul rányomott vörös viaszpecsét töredéke, a mely alatt ezen szavak olvashatók: Relatio magistri Ladislai *phísici* domini regis in presentia dominorum Johannis prepositi ecclesie Transsilvaniensis et Nicolai prepositi Chanadiensis. — Levéltári száma: 50.

+4828 87. 1366. október 5. („Datum feria secunda proxima post festum sancti Michaelis archangeli anno Domini Mo CCCo sexagesimo sexto.“)

A szepesi káptalan előtt János fia János „scultetus de villa Botizi alio nomine Chetene nuncupato“ és ennek fiai Miklós, János és István, leányai Dorottya és Klára a Batizfalván lévő soltészsgük egész részét és azon kuriát, a melyet Cassan János fia Márktól kaptak „pro nonaginta marcis grossorum denariorum

numeri Scepusiensis“ Hanknak és Frovingnak tíz évre zálogba adják bizonyos feltételek mellett és Gargowi Arnold fia Eliás mester beleegyezésével végül János soltész kérelmére a káptalan a saját maga *1348. május 16., 1308. április 5., 1292-ben és 1279. december 7-én* kelt okleveleit átírja.

Hártyán, A, B, C cyrographummal, alul selymen függő viaszpecséttel. Levéltári száma: 54.

88. 1366. október 5. (Mint előbb.)

A szepesi káptalan előtt Hank „filius Hank filii Frouini quondam iudicis de Vilka“ előadva a János fia Jánossal az előbbi oklevélben kötött ügyletet, átíratja a szepesi káptalan *1348. május 16., 1308. április 5., 1292. és 1279. december 7-én* kelt okleveleit.

Hártyán, A, B, C cyrographummal, alul selymen függő pecséttel. — Levéltári száma: 56.

89. 1368. márczius 26. Gyulafehérvár. („Datum in Alba Jule, in dominica Judica, anno Domini millesimo CCCmo LXmo octavo.“)

I. Lajos király János küküllei főesperesnek („capellanus noster specialis“) a maga és fivérei Tótsolymusi Apród Miklós fiai István és Balázs ugyanezen Miklós leánya Klára, a főesperes nővére nevében előadott kérelmére átírja és megerősíti a saját *1365. december 30-án* Visegrádon kelt oklevelét.

Alul: »perlecta et correcta.«

Kívül: R ur (= registratur).-

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 57.

90. 1368. április 15. („Datum sabbato proximo post festum Pasce Domini, anno eiusdem millesimo CCCmo LXmo octavo.“)

A szepesi káptalan előtt Geblin fia Arnold lőcsei polgár „quondam discreti viri magistri Nicolai filii Johannis scriptoris de Leuche fratris et canonici nostri“ mindazon birtokrészeit, a melyeket ez Csépánfalva, Kamaróc és Gebulfalván birt és a melyek Arnoldra szállottak, 80 marka dénárért „nobili viro magistro Jacobo filio quondam comitis Detrici de Stepchkfolua, protonotario magnifici viri domini Ladislai ducis Opulie regni Hungarie palatini“ eladja.

Hártyán, A, B, C cyrographummal, alul selymen függő viaszpecséttel. — Levéltári száma: 55.

91. 1370. október 28. („Datum in festo beatorum Symonis et Jude apostolorum, anno Domini Mmo CCCmo septuagesimo.“)

A szepesi káptalan előtt a szepesmegyei Korompahi Miklós leánya Margit egyrészről, Gurtleer Gubul fia Arnold lőcsei polgár másrészről megjelenvén, Margit asszony azon ellentmondást, a melyet Arnoldnak Csépánfalván és Komarócson Szécsi Miklós

ítéletlevele alapján való beiktatása alkalmával emelt, visszavonja és semmisnek nyilvánítja.

Papiron, kívül viasz zárópecsét helye. — Levéltári száma: 59. Átirja 1371. február 7-én Visegrádon Szécsi Miklós országbíró. — Levéltári száma: 58.

92. 1371. február 7. Visegrád. („Datum in Wyssegrad vigesimo sexto die dictarum octavarum festi Epiphaniarum Domini anno eiusdem millesimo trecentesimo septuagesimo primo.“)

Szécsi Miklós országbíró ítéletlevele, melyszerint a Peuldreh fia Péter, Hank leányai Erzsébet és Margit, továbbá Woykfalvai Pető leánya Margitnak Lőcsei Genbul fia Arnold elleni perében úgy ítél, hogy azok a birtokrészek, a melyek Csépánfalván és Komarócson („Cama-rauch“) „condam Nicolai filii Johannis *scriptoris* de Leuche“-é voltak és Arnoldra szálltak, a melyekbe Arnold már be is van iktatva, tényleg Arnoldot is illetik. A perben több oklevél említetik, köztük az 1297. évi és átiratik a szepesi káptalan 1370. október 28 iki oklevele.

Vizfoltos hártján, alul selymen függő viaszpecséttel. — Levéltári száma: 58.

93. 1374. márczius 15. („Datum feria quarta proxima post dominicam Letare, anno Domini Mmo CCCmo LXXmo quarto.“)

A szepesi káptalan Imre nádor parancsára jelenti, hogy Risócz („Rygolech“) és Jalisan birtokok határait Béla király oklevele értelmében megállapította.

Papiron, kívül rányomott töredékes viasz zárópecsét. — Levéltári száma: 61.

94. 1374. április 4. („Datum feria tertia proxima post festum Pasce Domini anno eiusdem Mmo CCCmo LXXmo quarto.“)

A szepesi káptalan előtt bélai Ludmannus fia János (Hannus) egy részről és Milai Kak Márton leánya Klára bélai és milai birtokaikon megosztznak.

Átirja 1400. július 20-án a szepesi káptalan. — Levéltári száma: 77.

95. 1375. február 3. Szent-Miklósnál. („Datum apud sanctum Nicolaum feria tertia proxima post festum Purificationis virginis gloriose, anno Domini Mmo CCCmo LXXmo quinto.“)

Szepesi Jakab országbíró előtt Gargói — leánya Klára, Márkusfalvi István fia Kelemen neje Gargói Éliás fiai Jánossal és Lászlóval a neki járó hitbér, jegyajándék és leánynegyed ügyében úgy egyezik meg, hogy ezek neki 70 márkát „Budensis numeri“ fizetnek.

Rongált papiron, kívül rányomott fekete viaszpecséttel. — Levéltári száma: 62.

96. 1376. április 18. („Datum feria sexta proxima post octavas festi Pasche Domini, anno eiusdem millesimo trecentesimo septuagesimo sexto.“)

A szepesi káptalan Szepesi Jakab országbíró parancsára jelenti I. Lajos királynak, hogy Miklós fiait János küküllei főes-

perest és Balázst, nővérüket Klárát, ennek fiait Ferencet és Lászlót a Gargói Corard fia György fia János birtokába, nevezetesen a Gargón és Gebelfalván levő birtokrészekbe, Milaj birtokba, kivéve Feyr Miklós részét, Haraszt és Kufurbach birtokokba és Lyndno birtok felébe ellentmondás nélkül beiktatta.

Átírja Garai Miklós nádor 1416. február 14-én. Budán. — Levéltári száma: Ad nrum 97,

97. 1376. május 12. Visegrád. („Datum in Wissegrad duodecimo die octavarum festi beati Georgii martiris predictarum, anno Domini millesimo CCCmo septuagesimo sexto prenotato.“)

Szepesi Jakab országbíró a Solymusi Apród (fia) Miklós fia János kükkülei főesperes és Gargói Corrad fia György leánya Anna Máriásfalvai István fia Miklós neje közt a Milaj, Haraszt, Kufurbach („Kivfwrbach“) egész és Lyndno félbirtok miatt folyó perben átírva a szepesi káptalan 1376. április 18-án kelt jelentését, úgy ítél, hogy a Gargón és Gebelfalván lévő birtokrészek, Milaj birtok, kivéve Feyr Miklós részét, Haraszt és Kufurbach egész és Lyndno félbirtok Apród Miklós fiaié, János kükkülei főesperesé, Balázsé, nővérüké Klaráé és ennek fiaié Ferenczé és Lászlóé legyen.

Átírja Garai Miklós nádor 1416. február 14-én Budán. Levéltári száma: Ad nrum 97.

98. 1377. június 16. („Datum feria tertia proxima post festum beati Barnabe apostoli, anno Domini millesimo CCCmo LXXmo septimo.“)

A szepesi káptalan előtt az erdélyi egyházmegyében lévő kükkülei főesperes János, Tótsolymusi Apród Miklós comes fia Balázs, nővérük Pouch özvegye Klára és ennek fiai Ferencz és László Gargón lévő birtokrészüket, Göbelfalva birtok felét Gargói Corard fia György leánya Annának adják, ezenfelül Annát a Milaj, Haraszt, Lendnow, Koforbach szepesmegyei birtokokból járó leány negyedet illetőleg kielégítik.

Átírja János szepesi kanonok 1418. november 19-én Szepeshelyen. — Levéltári száma: 103.

99. 1377. december 6. („Datum in die sancti Nicolai confessoris anno Domini millesimo CCCmo LXXmo septimo.“)

Gletzel János budai bíró és a tanács előtt Péter fia Péter, Donaviczi János mester fia Polianus továbbá Wulving Miklós fia Wulving az elődeikről rájuk szállt tartozások ügyében választott bírák közbejöttével barátságosan kiegyeznek.

Papíron, kívül Buda város vörös viaszba nyomott kisebb pecsétjével. — Levéltári száma: 63.

100. 1378. január 18. Diósgyőr. („Datum in Dyosgyewr in octavis festi Epiphaniarum Domini, anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimo octavo.“)

I. Lajos király János kükkülei főesperesnek királyi káplánnak, a sárosmegyei nemes Tótsolymosi Apród Miklós fiának, aki „tam in officio cancellarie“ és egyébként is nagy érdemeket szerzett a szepesmegyei Harnad menti „Castrosynfew“ és Mátéfalva nevű birtokokat adja, a melyek közül ez előbbi a magvaszakadt Radwzlaus fia Olivéré a másik pedig a magvaszakadt György fia Mátéé volt.

Átirva Garai Miklós nádor 1416. február 21-én Budán kelt oklevelében. — Levéltári száma: 97. és Ad nrum 97.

101. 1378. március 18. („Datum anno Domini Mo CC(‘mo septuagesimo octavo, quinto Xo kalendas aprilis.“)

I. Lajos király János kükkülei főesperes, királyi káplánnak a maga és fivére Tótselmesi Apród Miklós fia Balázs, továbbá Mátyus fia Pooch, János nővére Klára fiai Ferencz és László nevében előadott kérelmére átirja és ünnepélyes alakban megerősíti a saját 1368. március 26-án Gyulafehérvárott és az ebben átitrt 1365. december 30-án Visegrádon kelt okleveleit.

Átirja Garai Miklós nádor 1416. február 21-én Budán kelt oklevelében. — Levéltári száma: 97.

102. 1378. június 2. („Datum feria quarta proxima ante Penthecostes, anno Domini eiusdem Mmo CC(‘o LXXo octavo.“)

A szepesi káptalan Márkusfalvi István fia Miklós kérelmére átirja Vilmos egri prépost, comes capelle és királyi titkos cancellár 1360. augusztus 24-én Visegrádon kelt oklevelét.

Hártyán, kívül rányomott pecsét helye. — Levéltári száma: 64.

103. 1378. október 7. („Datum in crastino octavarum festi sancti Mychaelis archangeli, anno Domini Mmo CC(‘mo LXXmo octavo.“)

A szepesi káptalan előtt Batizfalvi néhai soltész Hank fia Miklós a batizfalvi soltészséget 350 arany forintért a másik Hank vilkai bíró fia Ménárdnak adja el. Herman fia Tamás „famulus et procurator nobilium virorum magistrorum Nicolai filii Stephani ac Johannis filii eiusdem Nicolai necnon Ladislai filii magistri Marias de Markusfalva“ urai részéről ehhez az ügylethez beleegyezését adja.

Hártyán, alul selymen függő pecséttel. — Levéltári száma: 65.

104. 1379. március 21. („Datum per manus anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimo nono, duodecimo kalendas aprilis.“)

I. Lajos király János kükkülei főesperes királyi káplán, továbbá fivére Tótsolymosi Apród Miklós fia Balázs, nővérük fiai Haraszti Pouch fiai Ferencz és László kérelmére ünnepélyes alakban átirja és megerősíti IV. Béla királynak, 1255. évi oklevelét.

Hártyán, alul függő pecsétje elveszett. — Levéltári száma: 66.

105. 1379. szeptember 1. („Datum in festo beati Egidii abbatis, anno Domini Mmo CC(‘mo LXXmo nono.“)

A szepesi káptalan előtt néhai Szőke („Zeuke“) Péter kassai polgár özvegye Kathus, néhai Gargói Corrad comes leánya, Solmusi Apród Miklós fiait János küküllei főesperest és esztergomi vicariust, Balázst, Haraszi Pouch fia Lászlót és fivérét Ferenczet, György fia Jánost és nővérét Annát, az anyja után járó hitbér és jegyajándék lefizetéséről nyújtatja.

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét helye: — Levéltári száma: 67.

106. 1380—1400 körül február 10. után. Lőcse. („Datum Lewczouie, feria tertia post festum sancte Scolastice, nostro siglo supinpresso.“)

Mossenpek György lipthói comes és szepesi kapitány emberének Hnathnak Zsigmond király parancsára meghagyja, hogy Tepliczai „Gywanyschius“-t „Markoschowcze, Julezkowe, Teplicza, Salobo, Bothyschowcze, in villa Gerlaciai, Vogandrussil, Cadalach“ birtokok felében védje meg.

Papiron, alul rányomott fekete viaszpecsét. — Levéltári száma: Post numerum 104.

107. 1381. június 26. („Datum in die beatorum martirum Johannis et Pauli, anno Domini Mmo tricentesimo octuagesimo primo.“)

A szepesi káptalan előtt Mátéfalvi Hayas fia Domokos, Márkusfalvi „Maryas“ László familiárisa ura nevében tiltakozik az ellen, hogy Máriás fia István fia Miklós Topliczai Kassan fia Marius fia Péterrel a magtalanul elhunyt Gayl Mihály javait illetőleg egyezséget kössön.

Átirja Garai Miklós nádor 1417. november 24-én Budán. — Levéltári száma: 101.

108. 1381. október 31. Diósgyőr. („Datum in Dyosgeur in vigilia festi Omnium Sanctorum, anno Domini Mo CCCo LXXXmo primo.“)

I. Lajos király meghagyja Garai Miklós nádornak, hogy (János?) dobokai főesperesnek („in ecclesia Albensi Transsilvane“) néhai Szepesi Jakab országbíró fiának Somusi Péter fia Jánossal Ilsva birtok miatt folyó perét a legközelebbi Szent-György napra „in specialem nostri presentiam“ terjessze fel, „non obstante generali prouogatione uniuersarum causarum regnicolarum nostrarum.“

Papiron, alul vörös viaszpecséttel, a mely alatt: »Relatio magistri Lucasi condam prothonotarii« szavak olvashatók. — Levéltári száma: 68.

109. 1382. szeptember 2. Somogy. („Datum in villa Somogy appellata secundo die festi beati Egidii abbatís et confessoris, anno Domini millesimo trecentesimo octuagesimo secundo.“)

I. Lajos király Tótsolmusi apród Miklós fia János küküllei főesperesnek a maga és fivére Balázs, továbbá Pooch és (a főesperes nővére) Klára gyermekei Ferencz és László nevében előadott

kérelmére átírja és megerősíti a saját *1378. január 13-án* Diósgyőrön kelt oklevelét.

Átírja Garai Miklós nádor *1416. február 21.* Budán. — Levéltári száma: Ad nrum 97.

110. *1384. október 8.* („Datum sabbato proximo post octavas festi sancti Michaelis archangeli, anno Domini millesimo trecentesimo octuagesimo quarto.“)

A szepesi káptalan előtt a szepesmegyei Marcossalvi Márk fia Péter mester egy bizonyos rétvét, a mely után „Mathias antiquus in .ex“ évenként egy forintot fizetett, János batizfalvi soltész fiának Ménárdnak eladja „pro uno equo competentis precii et valente *pey* coloris.“

Hártyán, alul töredezett vörös viaszpecséttel. — Levéltári száma: 69. — Átírja *1582. február 16-án* Rudolf király a Liber Ruberben (12. l.). — Levéltári száma: 463.

111. *1393. július 25.* („Datum in festo beati Jacobi, apostoli anno Domini Mmo CCCmo nonagesimo tercio.“)

János jászai prépost és conventje Kapolyai János országbíró parancsára jelenti Zsigmond királynak, hogy Ferencz esztergomi éneklő kanonok szepesmegyei Milaj, Rikolfalva, Zlop, Lenderno, Vereshegy, Kufferbach, Mátéfalva és Haraszt birtokait János küllői főesperes és Ferencz fivére Pouch fia László közt felosztotta.

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 70.

112. *1395. február 8.* („Datum feria secunda proxima post festum purificationis Virginis gloriose, anno Domini Mmo CCCmo nonagesimo quinto.“)

János jászai prépost és conventje előtt Wychfalvai Miklós fia János leánya Margit, Milai Feyér Miklós özvegye és ugyanezen Miklós fia Jakab, a Milajon lévő birtokrészüket és kuriájukat 310 forintért Haraszt Pouch fia Lászlónak adják el.

Hártyán, alul A, B, C, D cyrographummal és selymen függő pecséttel. — Levéltári száma: 72.

113. *1395. március 8.* („Datum feria secunda proxima post dominicam Reminiscere, anno Domini Mmo CCCmo nonagesimo quinto.“)

A szepesi káptalan előtt Szentandrás Pál fia Péter neje Klára, Körtvélyesi László neje Erzsébet a szepesmegyei Milaji Fejér Miklós leányai egyrésztől és ugyanezen Miklós fia Jakab más résztől megjelenvén, azon adásvételhez a melyet Jakab és anyja Margit a jászai convent előtt Haraszt Pouch fia Lászlóval kötöttek, beleegyezésüket adják.

Hártyán, alul selymen függő viasz pecséttel. — Levéltári száma: 73.

114. *1395. augusztus 10. Esztergom.* („Datum Strigonii in festo beati Laurentii martyrís, anno Domini Mmo CCCmo nonagesimo quinto.“)

Zsigmond király meghagyja a jászai conventnek, hogy Haraszti Poch fia Lászlót a szepesmegyei Milajon lévő kuria telkébe, melyet László néhai Fejér Miklóstól megvett, iktassa be.

Átirja a jászai convent 1395. szeptember 7-én. — Levéltári száma: 71.

115. 1395. szeptember 7. („Datum decimo die diei introductionis et stationis prenotatarum, anno supradicto (in festo decolationis beati Johannis baptiste.“)

János jászai prépost és conventje Zsigmond királynak 1395. augusztus 10-én Esztergomban kelt iktató parancsára jelenti, hogy Haraszti Poch fia Lászlót a szóbanforgó telek birtokába ellentmondás nélkül beiktatta.

Há tyán, alul A, B, C cyrographummal és selymen függő viaszpecséttel. — Levéltári száma: 71.

116. 1396. július 18. („Datum feria tertia proxima post festum divisionis apostolorum, anno Domini Mmo CCCmo nonagesimo sexto.“)

A nyitrai káptalan előtt Csetneki László fiai László és János Csetneki László fia Miklóst, Miklós fia Györgyöt és Ákos fia Mihályt a birtokban való mindenféle ujitástól, osztálytól, elidegenítéstől stb. eltiltják.

Papíron, kívül rányomott viasz zárópecsét töredékével. — Levéltári száma: 74.

117. 1397. augusztus 20. („Datum feria secunda proxima post predictam dominicam — t. i. die dominico proximo ante festum beati Bartholomei apostoli — anno Domini millesimo CCCmo nonagesimo septimo.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Máriás fia László mester és Márkusfalvi Miklós fiai Antal és Fülöp tollba mondják azon egyezséget, a melyet László tinini püspök és a szepesi apátság („abbacie Scepusiensis“) commendatora, János zágrábi püspök, Márk szepesi olvasókanonok és István mindszei plébános szepesi kanonok, mint választott bírák előtt Lőcse városában kötöttek László famulusának Kázmérfalvi Máriás fia Máténak Antal és Fülöp által történt megsebzése miatt ez utóbbiak által fizetendő vérdíj tárgyában.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 75.

118. 1400. február 19. Visegrád. („Datum in Visegrad, feria quinta proxima ante festum cathedre beati Petri apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo.“)

Széchényi Ferencz országbíró előtt Sebefalvi Hank fia László a maga és anyja Dorottya ennek leánya Katalin (László nővére) és János fivére nevében Topliczai Péter fia Jánosnak a Toplicza, Márkusfalva, Leszkovány, Goldbach, Vagondressel, Salaba, Batizfalva és Gerlahfalva birtokokból Dorottyának járó leány negyedét visszaadja, viszont Péter fia János fizet ezért 166 forintot.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 76.

119. *1400. julius 20.* („Datum feria tertia proxima ante festum beati Jacobi apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo.“)

A szepesi káptalan a bélai (szepes m.) Ludmannus fia János és társa kérelmére átírja a saját *1374. április 4-iki* oklevelét.

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 77.

120. *1405. március 30. Buda.* („Datum Buda feria secunda proxima post dominicam Letare, anno Domini millesimo quadringentesimo quinto.“)

Zsigmond király Márkusfalvi „Maryas“ fia László és Miklós fia Antal kérelmére meghagyja a szepesi káptalannak, hogy saját *1295. május 19-én* kelt oklevelét levéltárából keresse ki és a kérelmezőknek másolatban adja ki.

Átírja a szepesi káptalan *1405. julius 1-én.* — Levéltári száma: 79.

121. *1405. julius 1.* („Datum in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste anno Domini suprascripto.“)

A szepesi káptalan Zsigmond királynak *1405. március 30 án* Budán kelt oklevél kereső parancsára kikeresi és átírja a saját *1295. május 19-én* kelt oklevelét.

Hártyán, alul selymen függő viaszpecséttel. — Levéltári száma: 79. — Átírja *1531*-ben a szepesi káptalan. — Levéltári száma: 230.

122. *1405. október 15. körül.* („D[atum . . . Ga]lli confessoris, anno Domini millesimo quadringentesimo quinto.“)

A szepesi káptalan előtt Haraszti Pooch fia László a maga és János nevében egy részről, Tótsolmosi Apród Balázs fia Miklós más részről megjelenvén, Milaj, Ricolfalva, Slop, Wereshegy, Koppirbah, Mátéfalva és Vylendeno birtokaik felosztására nézve barátságosan megegyeznek.

Rongált hártán, melynek alsó része hiányzik, függő viasz pecsétje elvesztett. — Levéltári száma: 80.

123. *1406. április 7.* („Datum feria quarta proxima post dominicam Ramis palmarum, anno Domini millesimo quadringentesimo sexto.“)

A szepesi káptalan előtt a szepesmegyei Márkusfalvi Máriás fia László mester fia Jakab a maga és fivére Benedek, Sebestyén és György nevében tiltakozik az ellen, hogy anyjuk Orbán fia Miklós leánya Ilona és atyjuk László, ezen Miklós birtokaiból járó hitbér, jegyajándék és leánynegyed tárgyában Rihnoi Pál fia Miklóssal egyezséget kössön.

Papiron, kívül rányomott pecsét. — Levéltári száma: 81. — Átírja Rudolf király *1582. február 16-án* a Liber Ruberben. (13. lap). — Levéltári száma: 463.

124. *1407. december 30.* („Datum feria sexta proxima ante festum Circumcisionis Domini, anno eiusdem millesimo quadringentesimo septimo.“)

A szepesi káptalan előtt László tinini püspök és a savniki apátság kormányzója és Lőcsei („de Leuche“) Jakab a szepesi

szászok comese előadják, hogy a király parancsából Szepeshely és „villa Michaelis“ közt az erdők határait hogyan állapították meg.

Átirja II. Ulászló király 1499. február 24-én. — Levéltári száma: 986.

125. 1409. augusztus 12. Szepeshely. („Datum in Monte Sancti Martini feria secunda proxima post festum beati Laurentii martiris, anno Domini Mo quadringentesimo nono.“)

Jan (János) mester szepesi alispán és várnagy és a négy szolgabíró előtt Tóth János Topliczai Péter fiai János, Márk és Szaniszló nevében tiltakozik az ellen, hogy Márkusfalvi Miklós fia Antal, Hístalvi Miklós fia János, Csépanfalvi Soldnar Péter, Máriás fia László és ennek fiai Jakab, Benedek és György a panaszosoknak Márkusfalván „causa fori inibi celebrare consueti“ épült házát lerontották, a jobbágyok ellen hatalmaskodtak, a Goldbachon lévő szénát elvitték, a rétet hatalmasul lelegeltették, a mivel a panaszosoknak 50 forintnyi kárt okoztak, s kéri, hogy a megye hatósága tartson ezen ügyben vizsgálatot. A megye hatósága a vizsgálatot megtartván, mindent az előadott tényállásnak megfelelően talált.

Papíroson, kívül öt rányomott pecsét közül egy ép, a többi töredékes egy pecsét egészen hiányzik. — Levéltári száma: 82.

126. 1409. április 15. Kassa. („Datum Cassouie, quarto die festi Passce Domini, anno eiusdem Mmo quadringentesimo undecimo.“)

Garai Miklós nádor előtt Haraszti Poch fia László egy részről, Tótsolymosi Balázs fia Miklós nevében pedig Fejes Mihály gargói hospes más részről megjelenvén, a köztük folyt perekben és Haraszt birtokra nézve barátságosan megegyeznek.

Hártyán, alul selymen függő pecséttel. — Levéltári száma: 84.

127. 1411. június 7. (Octavo die festi Penthecostes, anno Domini suprascripto.“)

A szepesi káptalan Tótsolmesi apród Balázs fia Miklós és Haraszti Pooch fia László kérelmére átirja Garai Miklós nádornak 1411. április 15-én Kassán kelt oklevelét.

Hártyán, a melynek az alján függött pecsétet mindenestől letépték. — Levéltári száma: 86.

128. 1411. július 15. Buda. („Datum Bude, sub sigillo nostro solito in festo divisionis apostolorum beatorum, anno Domini millesimo quadringentesimo undecimo.“)

Zsigmond király Haraszti Poch fia László kérelmére meghagyja a szepesi káptalannak, hogy a nevezett a szepesmegyei Haraszti birtokba iktassa be.

Átirja a szepesi káptalan 1411. augusztus 14-én — Levéltári száma: 87.

129. 1411. augusztus 14. („Datum vicesimo die statutionis predicte, anno Domini suprascripto.“ — „die dominica proxima post festum beati Jacobi apostoli.“)

A szepesi káptalan Zsigmond királynak *1411. július 15-én* Budán kelt iktató parancsára jelenti, hogy Haraszi Poch fia Lászlót a szepesmegyei Haraszt birtokba ellentmondás nélkül beiktatta.

Hártyán, alul selymen függő pecséttel. — Levéltári száma: 87. — Ugyanez hártján, alul fonalon függő pecséttel, még egy példányban, ugyanazon levéltári szám alatt.

130. *1411. augusztus 31. Buda.* („Datum Bude, feria secunda proxima post festum decollationis beati Johannis baptiste, anno Domini millesimo quadingentesimo undecimo.“)

Zsigmond király Topliczai („de Topplicha“) Péter fiai János, Márk és Szaniszló panaszára meghagyja a szepesi káptalannak, hogy a panaszosok ellen Goldbachon hatalmaskodó Márkusfalvi „Maryas“ fia László és ennek fiai Jakab Benedek és György ellen tartson vizsgálatot.

Átirja a szepesi káptalan: *1411. szeptember 11-én.* — Levéltári száma: 83.

131. *1411. szeptember 11.* („Datum quarto die diei inquisitionis et evocationis predictorum anno Domini supradicto.“ — „Feria tertia in festo scilicet nativitatis virginis gloriose.“)

A szepesi káptalan Zsigmond király *1411. augusztus 31-én Budán* kelt nyomozó parancsára jelenti, hogy Márkusfalvi „Maryas“ fia László és ennek fiai Jakab, Benedek és György, Topliczai Péter fiai János, Márk és Szaniszló sok szénáját Goldbachról hatalmasul elvitték.

Papiron, kívül két töredékes viasz zárópecséttel. — Levéltári száma: 83.

132. *1411. november 9. Buda.* („Datum Bude, tricesimo quinto die termini prenotati, anno Domini Mmo (CCCmo undecimo.“ — „In octavis festi beati Mychaelis archangeli.“)

Rozgonyi Simon országbíró a Márkusfalvi „Maryas“ László és fiai Jakab, Benedek és György (ügyvédjük Márkusfalvi Mihály) és Topliczai („de Topolcha“) János, Márk és Szaniszló közt folyó per tárgyalását a legközelebbi Szent-György napra halasztja.

Papiron, kívül záró viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 88. — Átirja Rudolf király *1582. február 16-án* a Liber Ruberben (13. lap). — Levéltári száma: 463.

133. *1411. november 10. Buda.* („Datum Bude, feria tertia proxima ante festum beati Martini confessoris anno Domini Mmo CCCmo undecimo.“)

Zsigmond király Szepesvármegye hatóságának meghagyja, hogy Topliczai Péter fiai János, Márk és Szaniszló panaszára tartson vizsgálatot Márkusfalvi Miklós fia Antal, „Maryas“ fia László és ennek fiai Benedek, Jakab és György ellen, a kik a panaszosok batizfalvi és goldbachi birtokain hatalmaskodtak.

Átirja Szepesmegye hatósága *1411. november 17-én.* — Levéltári száma: 88.

134. *1411. november 17. Szepeshely.* („Datum in Monte Sancti Martini quarto die diei inquisitionis prenotate, anno Domini superscripto.“ „sabbato proximo ante festum, beate Elizabeth vidue.“)

Berzeviczi Henrik fia Péter szepesi comes és várnagy és a négy szolgabíró Zsigmond királynak *1411. november 10-én Budán* kelt nyomozó parancsára jelenti, hogy a Topliczai Péter fia János és ennek fiai Márk és Szaniszló által előadott panaszt a nyomozat mindenben igazolta.

Papíron, kívül öt rányomott pecsét közül kettő meg van, egy töredékes, kettő elveszett. — Levéltári száma: 88.

135. *1412. január 1. Buda.* („Datum Bude in festo circumcissionis Domini, anno eiusdem millesimo quadringentesimo duodecimo.“)

Zsigmond király Tepliczai Péter fiai János, Márk és Szaniszló panaszára meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Márkusfalvi „Maryas“ fia László és ennek fiai Jakab, Benedek és György végül Miklós fia Antal ellen indítson vizsgálatot azon hatalmaskodások tárgyában, a melyet ez utóbbiak egy vadászaton követtek el, a megölt *medvét* erőszakkal elvévén és ezenfelül egy batizfalvi jobbágyot megverték.

Átirja a szepesi káptalan *1412. január 29-én.* — Levéltári száma: 90.

136. *1412. január 29.* („Datum quarto die diei inquisitionis et evocationis predictarum, anno Domini suprascripto.“ — „Feria tertia proxima post festum conversionis beati Pauli apostoli.“)

A szepesi káptalan Zsigmond király *1412. január 1-én* kelt nyomozó parancsára jelenti, hogy a Tepliczaiak panaszát a nyomozat mindenben igazolta és ezért a feleket gyertyaszentelő nyolczadára megidézte.

Kissé rongált papíron, kívül rányomott viasz zárópecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 90. — Átirja Rudolf király *1582. február 13-án* a Liber Ruberben. (13. lap). — Levéltári száma: 463.

137. *1412. július 7. Buda.* („Datum Bude feria quinta proxima post festum visitationis Virginis gloriose, anno Domini millesimo quadringentesimo duodecimo.“)

Zsigmond király Ménhárd fia Miklós batizfalvi soltész abbeli panaszára, hogy Márkusfalvi László és Antal őt hatalmasul kizárta soltésztségéből es malmából, Szepesvármegye hatóságának meghagyja, hogy Miklósnak a hatalmaskodókkal szemben szolgáltatassanak igazságot és adassanak elégtételt, mert ha nem, akkor augusztus 15-ikére maga elé idézi őket.

Átirja a szepesi káptalan *1412. augusztus 11-én.* — Levéltári száma: 89.

138. *1412. augusztus 11-én.* („Datum in festo beati Laurentii martiris“ stb.)

A szepesi káptalan előtt Ménhárd fia Miklós batizfalvi soltész felmutatja Zsigmond királynak *1412. július 7-én Budán* kelt oklevélét, a melyről Márkusfalvi Miklós fia Antal *copiát* kér és kap.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 89.

139. 1412. október 15. („Datum decimo die diei errectionis metarum predictarum, anno Domini millesimo quadringentesimo duodecimo.“ — „Octavo die festi beati Michaelis archangeli.“)

A szepesi káptalan Zsigmond király parancsára Keresztély („Cristan“) szepesi éneklőkanonok, Türk Péter lőcsei bíró, Rusdorffer Jakab „comes terrestris“, Vytkendorff László, Dunajeczi („de Donauich“) Henrik fia Péter szepesi várnagy, Sperndorff Péter és Knobloch Miklós „de suburbio dicti castri, Cristalino de Balmar et Hammanno de Odorino iudicibus in viginti IIIor iudicum civitatum terre Scepus“ közbejöttével Roeber Zsigmond iglói bíró és a város közönsége, továbbá Márkusfalvi „Maryas“ fia László, Miklós fia Antal, Péter fia János és László fia Jakab közt az Igló és Márkusfalva közti határok miatt folyó viszálykodásban a határt megállapítja és leírja.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 92. — Átirja 1313. január 13-án a szepesi káptalan. — Levéltári száma: 230. — V. ö.: A szepesi káptalan orsz. levéltárában, Protoc. 1550. folio 26. alatti bejegyzéssel.

140. 1413. szeptember 4. Visegrád. („Datum in Visegrad, feria secunda proxima post festum beati Egidii abbatis, anno Domini millesimo quadringentesimo tredecimo.“)

Zsigmond király előtt Haraszti Poch fia László és János tiltakoznak az el'en, hogy Tótsolymosi Balázs fia Apród fia Miklós titokban és csalárdul Haraszt birtokot illető oklevelet szerezzen magának, vagy pedig Rozgonyi Simon országbíró, illetve bármely hiteles hely ilyent Miklós részére kiállítson.

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 93.

141. 1414. június 6. („Datum . . . — feria quarta proxima ante festum sacratissimi Corporis Christi, anno eiusdem millesimo quadringentesimo quartodecimo.“)

Az esztergomi káptalan Toploczai („de Toplosha“) Kassin Péter fia János kérelmére átirja Tamás országbírónak 1354. márczius 16-án Budán kelt, Miklós nádornak 1352. október 28-án Budán kelt és a szepesi káptalannak 1352. december 2-án kelt okleveleit.

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: Post numerum 94.

142. 1414. augusztus 27. Buda. („Datum Bude feria secunda proxima post festum beati Bartholomei apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo quartodecimo.“)

Zsigmond király az ország összes nagybiráival közli, hogy mivel Márkusfalvi Péter fia Szaniszló, Stibor egykori erdélyi vajda fiával Stiborral „post nostram maiestatem asserit se fore profec-

turum,“ ennélfogva az ő és fivérei Márk és János pereit a legközelebbi Szent-Mihály nap nyolczadára halasztja.

Vizfoltos papiron, kívül nagy rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 96.

143. 1414. november 16. *Visegrád.* („Datum in Vissegrad quadragesimo secundo die termini prenotati, anno Domini Mmo quadringentesimo quartodecimo.“ „ . . . presentes octavas festi beati Michaelis archangeli.“)

Zsigmond király, miután Márkusfalvi „Maryas“ fia László és Topolczai Péter fia János közt folyó osztályperben a birtokok reviziója nélkül helyes ítéletet hozni nem tud, meghagyja a szepesi káptalannak, hogy a kérdéses reviziót tartsa meg és arról tegyen jelentést. (Átirva itt Miklós nádor 1352. október 28-án Budán és a szepesi káptalannak 1352. december 2-án kelt oklevelei.)

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét helye. — *Kivül középkori írással* »He sunt litere liggationum et prohibitionum etc. quas etiam intermediente reperi ab ipso Pasky.« — Levéltári száma: 94. — Ugyanez hártján, kívül rányomott viasz zárópecsét helyével. — Levéltári száma: 95.

74876
144. 1415. január 16. („Datum quarto die diei revisionis prenotate, anno Domini Mmo quadringentesimo quintodecimo.“ — „Octavo die festi Epiphaniarum Domini.“)

A szepesi káptalan Zsigmond királynak jelenti, hogy a Márkusfalvi Máriás fia László mint felperes és Topliczai Péter fia János mint alperes közt folyó osztályperben a peres Márkusfalva, Toplicza, Goldbach („Galdebah“), Zaloba, Závoda, Vögendrezzel, „Lezkoch“, Batizfalva és Gerlahfalva („Cherlehfalva“) birtokokat a felek közt felosztotta, ngyszintén az elpusztult Stranka birtokot is, Páris birtokot pedig Pelsőczi János tárnokmester által elfoglalva találta.

Átirja Garai Miklós nádor 1417. november 24-én Budán. — Levéltári száma: 101.

145. 1415. január 20. *Szepeshely.* („Datum apud predictam ecclesiam Sancti Martini, in quindenis predicti festi Epiphaniarium Domini, anno eiusdem Mmo quadringentesimo quintodecimo.“)

János szepesi kanonok és György prépost vicarius a Topliczai Péter özvegye Dorottyá, Berzeviczi István leánya nevében fia János mint felperes és Márkusfalvi Miklós fia Antal mint alperes közt a Dorottyá nővére Skolasztika hitbére és jegy ajándéka miatt folyó pert, a melyben a meghozott ítélettel Antal megelégedve nem volt, az esztergomi szent szék elé terjeszti.

Egérárgta papiron, alul fekete viaszba nyomott pecséttel. — Kivül perbeli feljegyzések: »Ad petitionem domini vicarii scribatur capitulo Scepusiensi, ut duos de eorum medio mittant ad estimationem faciendam octavo penthecostes, et ad quindenas ad iudicem ad expensas Anthonii« stb. — Levéltári száma: Post numerum 134.

146. *1416. február 14. Buda.* („Datum Bude quadragesimo die festi Epiphaniarum Domini predictarum, anno eiusdem millesimo quadringentesimo sedecimo.“)

Garai Miklós nádor a Haraszi Poch fia László és Tótsolymosi Balázs fia Miklós közt folyó perben, ez utóbbi az ellenfél kivánságára Szepesi Jakab országbíró *1376. május 12-én* Visegrádon és a szepesi káptalannak *1376. április 18-án* kelt okleveleit felmutatván, ezeket Haraszi Poch fia László részére átírja.

Hártyán, a melyről a függő pecsétet letépték. — Levéltári száma: Ad numerum 97.

147. *1416. február 21. Buda.* („Datum Bude, quadragesimo die octavarum festi Epiphaniarum Domini, anno eiusdem millesimo quadringentesimo sedecimo.“)

Garai Miklós nádor előtt a Haraszi Pooch fia László és Tótselymesi Balázs fia Miklós közt folyó perben ez utóbbi az ellenfél kérelmére bemutatja I. Lajos királynak *1378. márczius 18-án* kelt oklevelét, továbbá ugyancsak I. Lajos királyunk *1368. márczius 26-án* Gyulafejérváron kelt oklevelét, melyben a király átírja a saját *1365. december 30-án* Visegrádon kelt oklevelét, a melyeket a nádor Pooch fia László részére átír.

Hártyán, alul viasz függő pecséttel. — Levéltári száma: 97.

148. *1416. február 21. Buda.* („Datum Bude quadragesimo die octavarum festi Epiphaniarum Domini, anno eiusdem millesimo quadringentesimo sedecimo.“)

Garai Miklós nádor a Haraszi Pooch fia László és Tótsolymosi Balázs fia Miklós közt folyó perben az előbbi kérelmére átírja I. Lajos király *1382. szeptember 2-án* Somogyon kelt oklevelét.

Hártyán, alul selymen függő viaszpecséttel. -- Levéltári száma: Ad numerum 97 II.

149. *1416. július 26. Buda.* („Datum Bude in festo beate Anne matris Marie, anno Domini millesimo quadringentesimo sedecimo.“)

Garai Miklós nádor előtt a Bubek István comes fia László fia János tárnokmester, Imre vajda fia László, Garai Péter és Miklós a fentnevezett nádor fiai, Csetneki László fiai Miklós és János, György fia Zsigmond és Csetneki László esztergom-szentgyörgymezei prépost egyrésztől, Gömöri Boldizsár fia Jakab fia Miklós fia Mihály fia László közt másrésztől a Kőrös, Rudna, Berzété, Rakonczház más néven Szénégető vagy Ujfalu és Zalogháza birtokok közti határok lerontása miatt támadt perben a felek választott bíróság közbejöttével barátságosan megegyezvén, a nevezett birtokok közti határokat megállapítják.

A jászai convent *1667. május 12-én* kelt hiteles átiratában. — Levéltári száma: 98 — Átírja az egri káptalan *1753. július 8-án*. (Ugyanitt magyar fordítása). — Levéltári száma: 747.

150. 1416. szeptember 10. Buda. („Datum Bude tricesimo die festi Nativitatis Virginis gloriose anno Domini millesimo quadringentesimo sextodecimo.“)

Zsigmond király Márkusfalvi Máriás fia László részére átírja a szepesi káptalan 1381. június 26-án kelt oklevelét.

Átírja Garai Miklós nádor 1417. november 24-én Budán. — Levéltári száma: 101.

151. 1416. december 23. („Datum secundo die diei evocationis prenotate, anno Domini millesimo quadringentesimo sexto decimo.“ „Feria tertia proxima post festum beati Thome apostoli.“)

A szepesi káptalan Garai Miklós nádornak jelenti, hogy Topliczai Péter fia János felperes ellen Márkusfalvi „Maryas“ fia Lászlót megidézte.

Papíron, kívül rányomott viasz zárópecsét töredéke. — Levéltári száma: 99.

152. 1417. február 24. Buda. („Datum Bude in festo beati Matthe apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo decimo septimo.“)

Zsigmond király az ország minden hatóságának, vámtulajdonosának, királyi és királynői vámszedőjének János esztergomi érsek panaszára meghagyja, hogy az érsek rozsnýobányai jobbágyaitól és népeitől régi szabadságaik ellenére seholy vámot szedni ne merjenek.

Átírja Garai Miklós nádor 1423. június 22-én Gömör falu mellett. — Levéltári száma: 115.

153. 1417. május 11. („Datum feria tertia proxima post festum beati Stanislai martiris, anno Domini Mmo quadringentesimo decimo septimo.“)

A szepesi káptalan előtt a szepesmegyei Márkusfalvi Miklós fia Antal mester a Batizfalván lévő birtokrészét Tapoleczai Péter mester özvegyének Berzeviczi János leányának Dorottyának 25 budai márkáért zálogba adja.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 100.

154. 1417. június 2. („Datum feria quarta proxima post festum Pentecostes, anno Domini millesimo quadringentesimo decimo septimo.“)

A szepesi káptalan előtt „Houer de Lutchua“ István és „Andreas scolasticus de eadem“ egy részről, Gáspár felkai plébános, Lőrincz ugyanottani bíró, Száraz János veje Péter („Petro genero Johannis sicci“) és Wolfart György esküdtek Felka közönsége nevében más részről megjelenvén, az előbbieket a „Zethena alias Oberfeld“ áthuzva az eredetiben és más tintával följé írva: Howerfeld) nevű birtokukon egy darab földet („viginti cordas mesure populorum de villa Bothyz“) 300 forintért a felkaiaknak eladnak, mire a káptalan a kérdéses föld határait leírja.

Átírja a szepesi káptalan 1436. június 19-én. — Levéltári száma: 126.

155. 1417. november 24. Buda. („Datum in predicta Buda, quinquagesimo die octavarum festi beati Michaelis archangeli predictarum, anno Domini millesimo quadringentesimo decimo septimo.“)

Garai Miklós nádor a Márkusfalvi Máriás fia László és Topliczai Péter fia János közti perben átírva a szepesi káptalan 1352. december 2-án, ugyanennek 1415. január 16-án, ugyanennek 1381. június 26-án és végül Zsigmond király 1416. szeptember 10-én Budán kelt okleveleit, úgy ítél, hogy János és László azon birtokrészeket, a melyeket a fenti osztály levelek alapján eddig birtak „sub eo statu veluti tente fuerunt et possesse relinquimus et committimus eis sub eodem moderamine prout limitata fuit, in heredum heredes iure eis attinenti immobiliter et in perpetuum tenere et habere.“

Hártyán, alul selymen függő viaszpecséttel. — Levéltári száma: 101. — Átírja Rudolf király 1582. február 16-án a Liber Ruberben (13—20. lap). — Levéltári száma: 463.

156. 1418. április 11. („Datum quinto decimo die diei statutionis prenotate, anno Domini millesimo quadringentesimo decimo octavo.“ — „Secundo die festi Domini.“)

A szepesi káptalan Garai Miklós nádor parancsára Haraszi Poch fia László mester Haraszt nevű birtokának határait megállapítja.

Eredetie hártán, alul A. B. C. cyrographummal, alul selymen függő viaszpecséttel. Ugyanennek párja hártán, felül A. B. C. cyrographummal, a mely a másik példányon lévő A. B. C.-vel pontosan vág, alul függő viaszpecsétet. — Levéltári száma: Post numerum 102. és ad post numerum 102. — Átírja 1418. június 9-én Budán Garai Miklós nádor. — Levéltári száma: 102. — Átírja a szepesi káptalan 1548. július 8-án. — Levéltári száma: 250.

157. 1418. május 22. Nagyida. („Datum in Nagida in festo sancte Trinitatis anno Domini Mmo CCCo decimo octavo.“)

Perényi Péter országbíró Lőrincz felkai bíró és „opidi Filka appellata de Scepus“ közönségének kérelmére meghagyja a szepesi káptalannak, hogy őket „Chetane“ birtok egy részébe, a mely Batizfalva és Felka határai közt van, iktassa be.

Átírja a szepesi káptalan 1448. június 23-án. — Levéltári száma: 104.

158. 1418. június 9. Buda. („Datum Bude quadragesimo die octavarum festi beati Georgii martiris predictarum, anno Domini millesimo quadringentesimo decimo octavo suprascripto.“)

Garai Miklós nádor Haraszi Poch fia László kérelmére a Tótselymesi Balázs fia Miklós által Haraszt birtok határjárásakor történt ellentmondásból támadt perben átírva a szepesi káptalan 1418. április 11-én kelt s Haraszt birtok határjárásáról szóló oklevelét, a birtokot az itt megállapított határok szerint Lászlónak ítéli.

Hártyán, alul fonalon függő viaszpecséttel, két példányban. — Levéltári száma: 102. és ad numerum 102.

159. *1418. június 23.* („Datum quarto die diei stationis et evocationis prenotate, anno Domini superscripto.“ — „Feria secunda proxima ante festum beati Johannis baptiste.“)

A szepesi káptalan Perényi Péter országbíró *1418. május 22-én* Nagyidán kelt iktató parancsára jelenti, hogy midőn a felkaiakat a csetenyei birtokrészebe be akarta iktatni, ennek Márkusfalvi János fia Péter, Miklós fia Antal és „Maryas“ fia László ellentmondtak, mire őket megidézte.

Papíron, kívül rányomott viasz zárópecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 104.

160. *1418. november 19. Szepeshely.* („Datum apud predictam ecclesiam Sancti Martini, in crastino predicti octavi diei festi beati Martini confessoris et pontificis, anno Domini millesimo quadringentesimo decimo octavo.“)

János szepesi kanonok és György prépost vicarius a Haraszi Poch fia László felperes és Tótsolymosi Balázs fia Miklós alperes közt a Gargói György leánya Anna leányegyede miatt támadt perben a Miklós által felmutatott és a szepesi káptalan által kiállított s *1377. június 16-án* kelt oklevelet átírja.

Hártyán, alul fonalon függő pecséttel. Kivül középkori írással: »Expeditoria quarte puellaris super possessione Harasth.« — Levéltári száma: 103.

161. *1418. december 13.* („Datum in festo beate Lucie virginis et martiris, anno Domini millesimo quadringentesimo decimo octavo.“)

A szepesi káptalan Gáspár felkai plébánosnak a város közönsége nevében előadott kérelmére átírja a szepesi káptalan *1322. április 13-án* kelt oklevelét.

Átírja a szepesi káptalan *1421. január 13-án.* — Levéltári száma: 109.

162. *1420. április 15. Ida.* („Datum in Ida in die concussionis ovarum, anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo.“)

Perényi Péter országbíró meghagyja a leleszi conventnek, hogy Pazdicsi („de Pazdych“) Miklós fia Mátyást és ennek fiait Istvánt és Miklóst Nyényei Dacsó („Dachow“) Demeter és fiai Miklós és György ungmegyei Palag és Darma nevű birtokába iktassa be.

Átírja a leleszi convent *1420. június 16-én.* — Levéltári száma: 105.

163. *1420. június 10.* („Datum quinto decimo die diei stationis antedictae, anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo prenotato.“ — „Feria secunda proxima post festum Pentecostes.“)

A leleszi convent Perényi Péter országbíró *1420. április 15-én* Idán kelt iktató parancsára jelenti, hogy Pazdicsi Miklós fia Mátyást és ennek fiait Istvánt és Miklóst az ungmegyei Palag és Darma nevű birtokokba ellentmondás nélkül beiktatta.

Déli hártján, alul selymen függő viaszpecséttel. — Levéltári száma: 105.

164. 1420. *július 17.* („Datum feria quarta proxima post festum beate Margarete virginis et martiris, anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo etc.“)

A szepesi káptalan Miklós „prior ecclesie beate virginis de Stoly“ kérelmére átírja a szepesi káptalan 1330. május 2-én kelt oklevelét.

Vizfoltos hártván, alul fonalon függő viaszpecséttel. — Levéltári száma: 106.

165. 1421. *január 13.* („Datum octavo die festi Epiphaniarum Domini, anno eiusdem millesimo quadringentesimo vicesimo primo.“)

A szepesi káptalan a szepesi káptalannak György felkai bíró által felmutatott 1322. április 13-án és 1418. december 13-án kelt okleveleit Márkusfalvi Máriás László fia Jakab részére átírja.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét helye. Ugyanez egyszerű, a XIX. század elejéről való másolatban. — Levéltári száma: 109.

166. 1421. *április 24.* („Datum ipsa die prescripta festi beati Georgii martiris, anno Domini millesimo quadringentesimo primo.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi László fia Jakab egy részről, Gáspár felkai plébános és György ugyanottani bíró Felka mezőváros közönsége nevében, másrésztől megjelenvén a „Chetana alias Eberfeld“ nevű birtok miatt folyó perük tárgyalását Margit nap utáni péntekre (július 18.) halasztják.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 107.

167. 1421. *május 11.* („Datum in festo penthecostes, anno Domini Mmo quadringentesimo vigesimo primo.“)

A nyitrai káptalan előtt László esztergom-szentgyörgymezei prépost, Csetneki László fia László fia, a maga és Csetneki László fia Miklós fia György nevében tiltakozik az ellen, hogy Bubek István comes fia László fia Nagy János volt tárnokmester, ennek fiai Miklós és István, Bubek Domokos fia György fia Bubek Detre nádor fia Péter és Miklós, Pelsőczy Bubek György fia Imre erdélyi vajda fia László fiai Imre, Domokos és István osztályos atyafiak a gömörmegyei „Dobsyna opidum seu possessio“-hoz tartozó nagy darab földet arany, ezüst és rézbányaival és egyéb tartozékaival együtt elfoglalták és használják.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét helye. — *Kívül:* „Prohibitoria contra etc. super Dobsina 1421.“. — Levéltári száma: 110.

168. 1421. *július 18. Szepeshely.* („Datum in Monte Sancti Martini, predicta feria sexta proxima post dictum festum beate Margarete virginis et martiris, anno Domini millesimo CCCmo vicesimo primo.“)

Berzeviczi Henrik fia Péter tárnokmester és György szepesi prépost, mint a király által kiküldött bírák a felkaiak (a kiket Wolfarth György bíró képvisel) és Márkusfalvi Máriás László fia

Jakab, Péter fia János és Miklós fia Antal közt a Csetenye birtok miatt folyó perben a szepesi káptalan *1417. június 2-án* kelt oklevele alapján úgy ítélnék, hogy mivel Hobner (itt Holner) István és Lucsvai („de Luchwa“) András deák (literatus) a peres földet a márkusfalvi nemesek engedélye nélkül el nem adhatták, sem pedig a felkaiak azt meg nem vehették, onnélfogva Holner és társa a peres föld birtokába visszahelyeztetnek azzal a feltétellel, hogy ha ők a nevezett földet elakarnák idegeníteni, azt csak a márkusfalvi nemesek engedélyével tehetik meg.

Hártyán, alul két fonalon függő viaszpecséttel. Ugyanez papíron, Richwaldsky Pál által *1756. július 23-án* Lublón kiadott hiteles másolatban. — Levéltári száma: 108.

169. *1422. márczius 7.* („Datum die sabbato proximo post dominicam Invocavit, anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo secundo.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Péter fiai János, Márk és Szaniszló egyrésztől, Ménhárd fia Miklós soltész „de villa Bathisi“ a maga és fiai Flórián és Balázs nevében más részről megjelenvén, ez utóbbi batizfalvi soltésztségét mindenestől 400 forintért Jánosnak, Márknak és Szaniszlónak eladja, viszont ez utóbbiak Miklósnak egy kuriát és egy szántóföldet (lamen terre arabilis) adnak, azonban ezen ingatlanok elővételi jogát maguknak fentartják.

Hártyán, alul fonalon függő viaszpecséttel. — Levéltári száma: 112.

170. *1422. márczius 10.* („Datum feria tertia proxima post dominicam Reminiscere, anno Domini millesimo CCCCo vigesimo secundo.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Máriás fia László fia Jakab a maga és Márkusfalvi Máriás fia László fiai György, Benedek és Sebestyén, továbbá Miklós fia Antal nevében tiltakozik az ellen, hogy Ménhárd fia Miklós batizfalvi soltész soltésztségét Batizfalvi „alias de Marcusfalua“-i Péter fiainak Szaniszlónak, Márknak és Jánosnak bármi czimen elidegenítse.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 113. — Átirja Rudolf király *1582. február 16-án* a Liber Ruberben (22. lap.). — Levéltári száma: 463.

171. *1422. június 10. Debreczen.* („Datum in opido Debreczen, feria quarta proxima ante festum corporis christi, anno Domini millesimo CCCCo XXIIimo.“)

„De commissione regie maiestatis.“

Zsigmond király az általános perhalasztás folytán Márkusfalvi Márk fia Péter fiai Szaniszló, Márk és János pereit a legközelebbi Szent-Mihály nap nyolczadára halasztja.

Kívül: Stanizlai.

Papíron, alul papírral fedett vörös viaszpecséttel. — Levéltári száma: 111. — Átirja Rudolf király a *1582. február 16-án* a Liber Ruberben (23. lap.). — Levéltári száma: 463.

172. *1423. június 22. Gömör falu mellett.* („Datum sedecimo die congregationis nostre predictae — feria secunda proxima post festum Corporis Christi — in loco memorato, anno Domini millesimo quadringentesimo vicesimo tercio.“)

Garai Miklós nádor előtt Gömör- és Torna vármegyéknek Gömör falu mellett tartott közgyűlésén Hydagai Bálint, György páduai püspök és az esztergomi érsekség administratora nevében megjelenvén, először IV. Béla királynak *1239. szeptember 29-én* („tercio calendas octobris“) kelt oklevelét mutatta fel, mely szerint az esztergomi egyház többek közt azt a szabadságot kapja: „Quod nullus tributarius in quibuslibet comitatibus vel partibus regni cuiuscunque nomine ad exigendum esset deputatus auferet tributum seu telonium aut pedagium super populos ecclesie predictae exigere,“ ha pedig mégis meg merné tenni, 10 márka bírság terhe alatt vissza kell adni, ha pedig ellenkezik „tributum perdere dominus terre probata exactione tributi et bonorum impeditioe iudicaretur, prout a sacris regibus hoc ab antiquo fuisse institutum.“ Azután Zsigmond király *1417. február 24-én Budán* kelt oklevelét mutatta fel, a melyet átiratván, kijelenti Bálint, hogy mégis még mindig vannak némelyek, így pl.: Pelsőczy Bubek János, Detrik nádor fiai Péter és Miklós és mások, a kik a Rozsnyó („Rosno“) mezővárosban, továbbá a „Chwchon,“ Nadabolya, „Pispiku“ és Velkenye birtokon lakó érseki népektől „ad loca tributorum eorum in possessionibus Pelsewez, Sayofew. Haskwth, Berzete, Chetnek, Sergew, Somogy, Jazow, Hoziuzo, Tamasy, Fylek, Markusfalva, Orl, Pwtnak, Kaza, Nazyncz ac Krasnahorka exigi solita“ vámot szednek; mire a nádor a közgyűlésen a két oklevelet kihirdeti és a vámhelytulajdonosoknak megmagyarázza, hogy az esztergomi érsek népeitől vámot szedni, régi szabadságaik értelmében, nem szabad.

Átirja a jászai convent *1424. november 24-én.* — Levéltári száma: 115.

173. *1424. október 23. Gömör.* („Datum in Gumer, feria secunda proxima post festum undecim milia virginum, anno Domini Mmo (CCCmo vigesimo quarto.“)

Szenterzsébeti („de Zenthelsebeth“) Gáspár fia Imre gömöri alispán és a négy szolgabíró Serkei Dezső fia Leustách kérelmére (Sobánkaházai Csobánka Pált, „De iuxta Balugh“ Ferencz fia Istvánt és Derencsényi Balázs fia Antalt vizsgálat foganatosítása céljából kiküldik, a kik jelentik, hogy Bubek János özvegye azon javakat, a melyeket királyi rendeletre Leustachnak kiadni tartozott volna, 200 frt. erejéig visszatartotta.

Vizfoltos papiroson, kívül három rányomott viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 114.

174. *1424. november 24.* („Datum feria sexta proxima post festum beati Clementis pape, anno Domini millesimo quadringentesimo vicesimo quarto.“)

Péter jászai prépost és conventje Pederi János fia Benedeknek Rozsnyóbánya („civitas seu oppidum“) közönsége nevében előadott kérelmére Garai Miklós nádor 1423. június 22 én Gömör mellett kelt oklevelét átírja.

Papíron, egyszerű XVII. századi másolatban. — Levéltári száma: 115.

175. 1425. augusztus 8. („Datum feria quarta proxima ante festum beati Laurentii martiris, anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo quinto.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Máriás László fia Miklós fiai László és János, Máriás László fiai Benedek és György familiarisa János fia János tiltakozik az ellen, hogy Toplicai Péter fiai János Márk és Szaniszló a fentiek osztályos atyafiai batizfalvi birtokrészeiket és az ottani soltészséget maguk közt felosszák.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 116.

176. 1426. május 10. („Datum feria sexta proxima post festum Ascensionis Domini, anno eiusdem millesimo quadringentesimo vigesimo sexto.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Miklós fia Antal a maga és leánya Jusztina nevében Haraszti Poch fia László mestert a Gargói „Corlach“ fia György leánya Anna asszony Márkusfalvi István fia Miklós özvegye (Antal anyja) után Haraszt, Milaj, „Knopperbach, Lyndino, Slop“ és Vereshegy birtokokból járó leánynegyed lefizetéséről nyugtatja.

Hártyán, alul fonalon függő pecséttel. — *Kivül:* »Super solutione rerum paraffernalium possessionis Harasth.« — Levéltári száma: 117.

177. 1427. február 16. Buda. („Datum Bude, die dominica proxima post festum beati Valentini martiris, anno Domini Mmo CCCmo XXmo septimo.“)

Zsigmond király Felka város („civitas“) közönségének abbeli panaszára, hogy a „Chethe alio nomine Howerfeld“ nevű földért, a melyet pedig a márkusfalvi nemesek 15 garas évi bér fejében nekik adtak, Márkusfalvi Miklós fia Antal, „Maryas“ László fia György, Péter fiai János, Márk és Szaniszló az évi 15 garast elfogadni nem akarják, meghagyja a szepesi káptalannak, hogy a nevezetteket ezen census elfogadása tárgyában idézze meg.

Átírja a szepesi káptalan 1427. április 4-én. — Levéltári száma: 118.

178. 1427. április 4. („Datum quarto die diei amonitionis et evocationis predictarum, anno Domini suprascripto.“ „Feria tertia proxima ante dominicam Judica.“)

A szepesi káptalan Zsigmond király 1427. február 16-án Budán kelt idéző parancsára jelenti, hogy a Máriássyakat a felkaiak ellen megidézte.

Papíroson, kívül rányomott viasz zárópecsét helye. — Levéltári száma: 118.

179. 1427. („Datum per manus . . . anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo septimo.“)

Zsigmond király a szepesmegyei slowh-i (szalóki) bírónak Jánosnak a helység közönsége nevében előadott kérelmére átírja a szepesi káptalan 1335. *augusztus 23-án* kelt oklevelét.

Átírja a szepesi káptalan 1738-ban. — Levéltári száma: 986.

180. 1429. *május 18.* („Datum feria quarta proxima post festum Penthecostes, anno Domini millesimo quadringentesimo vicesimo nono.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi „Maryas“ László fia György mester a maga és „Maryas“ Jakab fiai László és János nevében egyrészeről, Jodok a boldogságos szüz Mária tisztületére szentelt stoli benczés rendü monostor priora másrészeről megjelenvén, némely batiz- és csépánfalvi birtokaikat elcserélik.

Hártyán A, B, C cyrographummal, alul selymen függő pecséttel. Kivül XVI. századi írással: »Concambium super Chepanfalva.« — Levéltári száma: 119.

181. 1430. *április 7. Nagyszombat.* („Datum Tirnavie, feria sexta proxima ante dominicam Ramispalmarum, anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo.“)

Zsigmond király meghagyja a jászai conventnek, hogy Márkusfalvi „Maryas“ György és Márkusfalvi Jakab fiai László és János panaszára tartson vizsgálatot Topliczai Péter fiai János Márk és Szaniszló ellen, a kik a panaszosok batizialvi soltészségét elfoglalva tartják.

Átírja a jászai convent 1430. *junius 3-án.* — Levéltári száma: 122.

182. 1430. *május 27. Tata.*

Zsigmond király „venerabilis domini Ladislai de Chethnek gubernatoris cruciferatus ecclesie sancte Trinitatis de superioribus Calidis Aquis Budensibus“ kérelmére meghagyja a szepesi káptalannak, hogy kerestesse elő és adja ki átiratban a káptalan levéltárából a nevezettnek „Rewy et Crasnabwrka“ várakra és Csetnek birtokra vonatkozó oklevelét.“

Átírja a szepesi káptalan 1430. *augusztus 29-én.* — Levéltári száma: 120.

183. 1430. *junius 3.* („Datum tercio die diei inquisitionis prenotate, anno Domini supradicto.“ „Feria quinta, octavo die festi Ascensionis Domini.“)

A jászai convent Zsigmond királynak 1430. *április 7-én* Nagyszombatban kelt nyomozóparancsára jelenti, hogy a Márkusfalviaknak a Topliczaiak ellen emelt panaszát alaposnak találta.

Papiron, kívül rányomott viasz zárópecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 122. — Átírja Rudolf király 1582. *február 16-án* a Liber Ruberben (23. lap). — Levéltári száma: 463.

184. 1430. augusztus 29. („Datum feria tertia proxima post (?) festum beati Bartholomei apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo suprascripto.“)

A szepesi káptalan Zsigmond király 1430. május 27-én Tatán kelt oklevélkereső parancsra átírja a saját 1420. február 2-án kelt oklevelét.

Hártyán, alul fonalon függő viaszpecséttel — *Kivül:* »Prima divisio inter filios Benedicti filii Detrici Calvi.« — Levéltári száma: 120.

185. 1430. október 2. („Datum feria secunda proxima post festum beati Michaelis archangeli proxime preterita, anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Miklós fia Antal mester özvegye, Márkusfalvi „Maryas“ László fia Györgyöt, a neki járó hitbér és jegyajándék lefizetéséről nyugtatja.

Hártyán, alul fonalon függő pecséttel. — Levéltári száma: 121.

+ 4900
186. 1431. október 16. *Feldkirchen.* („Datum in Ffeldkirchen in testo beati Galli confessoris anno Domini millesimo quadringentesimo XXX primo.“)

Zsigmond király Berzeviczi Henrik fia Péter tárnokmesternek és György szepesi prépostnak Wolfart György felkai bíró és társa János kovács a város közönsége nevében Márkusfalvi György, Márk, Szaniszló és János ellen emelt abbeli panaszára, hogy ezek a Csetenye föld egy részét jogtalanul elfoglalták és ebből viszályok támadtak, meghagyja, hogy ezen viszály elintézésében mint kiküldött bírák járjanak el.

Átírja a szepesi káptalan 1432. április 14-én. — Levéltári száma: 124.

187. 1432. április 14. („Datum secunda feria proxima post dominicam Ramispalmarum, anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo secundo.“)

A szepesi káptalan Wolfart György felkai bírónak a város közönsége nevében előadott kérelmére átírja Zsigmond királynak 1431. október 16-án Feldkirchenben kelt oklevelét.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. Ugyanez papiron, ujkori egyszerű másolatban. — Levéltári száma: 124.

188. 1433. február 21. *Buda.* („Datum Bude, quadragesimo die termini prenotati, anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo tercio.“ In octavis festi Epiphaniarum Domini.)

Garai Miklós nádor a Gargói Péter leánya Veronika és Sigrái Poch Mihály közt Sigrá, Szentmargita és „Alsoucha“ (?) birtokok fele beiktatásánál történt ellentmondás miatt támadt pert, melyet Vizkereszt nyolczadán kellett volna tárgyalni, elhalasztja.

Papiron, kívül záró viaszpecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 18.

189. 1435. deczember 6. Buda. („Datum in dicta Buda in festo beati Nicolai confessoris, anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo quinto.“)

Pálóczy Mátyus előtt Pelsőczy Detre nádor fia Péter volt székely ispán, Pelsőczy Nagy János tárnokmester fia Miklós a maga és fivére István nevében egy részről, Márkusfalvi Péter fia Szaniszló és „Maryas“ László fia György a maga és Szaniszló fivére Márk nevében másrészről a „Wogendruzil“ birtokon az előbbieket által elkövetett hatalmaskodások tárgyában kiegyeznek.

Átirja György esztergomi érsek 1437. január 24-én Budán. — Levéltári száma: 127.

190. 1436. márczius 3. Buda. („Datum Bude predicta-secundo die termini prenotati, anno Domini millesimo quadringen-tesimo tricesimo sexto.“ --- „Quinquagesimo die octavarum festi Epiphaniarum Domini, videlicet feria sexta proxima post festum beati Mathie apostoli.“)

Pálóczy Mátyus nádor a Márkusfalvi Péter fia Szaniszló és Márk, továbbá „Maryas“ László fia György (ennek ügyvédje Delnei Kakas András), továbbá Pelsőczy Detre nádor fia Péter közt folyó ügyben ez utóbbinak megítélt eskü letételére halasztást ad.

Átirja a jászai convent 1436. április 10-én. — Levéltári száma: 127.

191. 1436. márczius 8. Buda. („Datum Bude quinquagesimo sexto die octavarum festi Epiphaniarum Domini predictarum, anno eiusdem millesimo quadringentesimo tricesimo sexto.“)

Pálóczy Mátyás nádor előtt Pelsőczy Detre nádor fia Péter, Pelsőczy Nagy János egykori tárnokmester fiai Miklós és István a Berzéte és Krasznahorka várakról szóló 1352. május 18-án és 1353. január 19-én Budán kelt okleveleket felmutatván, azokat a nádor Márkusfalvi Máriás László fia György, továbbá Péter fia Márk és Szaniszló és a Pelsőcziek részére átirja.

Hártyán, alul selymen függő viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 125.

192. 1436. április 10. („Datum tercio die octavarum die festi Pasce Domini prenotati, anno eiusdem millesimo quadringentesimo [tricesimo] sexto.“)

Szaniszló jászai prépost és conventje Pálóczy Mátyusnak jelenti, hogy Pelsőczy Detre nádor fia Péter a Márkusfalviak ellen megítélt esküt nem tette le.

Átirja György esztergomi érsek 1437. január 24-én Budán. — Levéltári száma: 127.

193. 1436. május 29. Znaym. („Datum Znoyne partium Moravie, feria tertia proxima post festum Penthecostes, anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo sexto.“)

Zsigmond király meghagyja a szepesi káptalannak, hogy János felkai bíró „Vilka possessio“ közönsége nevében előadott

kérelmére levéltárából keresse ki az Oberfeld más néven Csetenye („Zethene“) földrészről szóló oklevelet és azt átiratban adja ki.

Átirja a szepesi káptalan *1436. június 19-én*. — Levéltári száma: 126.

194. *1436. június 19.* („Datum feria tertia proxima post octavam diem festi sacratissimi Corporis Christi, anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo sexto.“)

A szepesi káptalan Zsigmond király *1436. május 29-én* Znaymban kelt oklevél kereső parancsára átirja a szepesi káptalan *1417. június 2-án* kelt oklevelét.

Vizfoltos papírlapokon, valamelyik XVI. századi kamarai scriptor keze által készített egyszerű másolatban. — Levéltári száma: 126.

195. *1437. január 24. Buda.* („Datum Bude quinquagesimo quarto die termini prenotati, anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo septimo. — „Tercio die festi beati Andree apostoli“ *1436.*)

György esztergomi érsek „ac index in causis in presentia palatinali vertentibus per dominum nostrum . . . regem deputatus“ átirva Palóczi Mátyus *1435. december 6-án Budán és 1436. márczius 3-án Budán*, továbbá a jászai convent *1436. április 10-én* kelt oklevelét, meghagyja a jászai conventnek, hogy Pelsőczy Detrik nádor fia Pétert Márkusfalvi Péter fiai Szani-zló és Márk továbbá Márkusfalvi Máriás László fia György ellen három vásáros helyen nyilvánosan való kikiáltással idézze meg.

Papíron, kívül rányomolt viasz zárópecsét töredéke. Ugyanez ujkori egyszerű másolatban. — Levéltári száma: 127.

196. *1439. július 10. Buda.* („Datum Bude, feria sexta proxima ante festum beate Margarete virginis et martiris, anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo nono.“)

Albert király meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Márkusfalvi Máriás Györgyöt, a kinek érdemei jutalmául a szepesi vártól elszakítva odaadta „quoddam *tributum nostrum* in portione possessionaria eiusdem Georgii in possessione Chepanfalua vocata,“ ezen vám birtokába iktassa be.

Átirja a szepesi káptalan *1439. augusztus 6-án*. — Levéltári száma: 129.

197. *1439. augusztus 6.* („Datum sedecimo die diei introductionis et stationis prenotatis, anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo nono suprascripto.“ — In die festi beate Marie Magdalene.“)

A szepesi káptalan Albert király *1439. július 10-én* Budán kelt iktató parancsára jelenti, hogy Márkusfalvi Máriás Györgyöt a Csépanfalvi vám birtokába Baski („de Bask“) Péter szepesi alispán jelenlétében ellentmondás nélkül beiktatta.

Hártyán, A, B, C cyrographummal, alul fonalon függő viaszpecséttel, melynek egy része letörött. — Ugyanez papíron XVI–XVII. századi egyszerű másolatban. — Levéltári száma: 129.

198. *1439. augusztus 11. Márkusfalva.* („Datum in Mar-
kusfalva, feria tertia proxima post festum beati Laurentii martiris,
anno domini MoCCCCo XXXIXo.“)

„Nos Stanislaus filius condam Petri de villa Marci“ „Sto-
kondorfh“-on lévő négy jobbágytelkét hat új forintért zálogba
adja „Cristano Pudleyn hospiti de Lewcze.“

Papíron, alul fekete viaszba nyomott töredékes pecséttel. — Levéltári
száma: 128.

199. *1445. július 7. Szina.* (Datum in Zyna, feria quarta
proxima post festum Visitationis virginis gloriose, anno Domini
millesimo CCCcmo XLmo quinto.“)

Rozgonyi György országbíró meghagyja a szepesi káptalan-
nak, hogy Arnolt Gáspár szepesi tizenhárom városi ispánt a néhai
Márkusfalvi Szaniszló és özvegye Krisztina tulajdonát képező Ba-
tizfalva birtok felébe, az egész batizfalvi soltszászégbe és malomba
zálog czimén iktassa be.

Átirja a szepesi káptalan *1445. július 31-én.* — Levéltári száma: Post
numerum 130.

200. *1445. július 31.* („Datum decimo die diei evocationis
prenotate, anno Domini suprascripto.“ — „In festo beate Marie
Magdalene.“)

A szepesi káptalan Rozgonyi György országbíró *1445. július
7-én* Szinán kelt iktató parancsára jelenti, hogy amidőn Arnoldot
a parancsban megnevezett birtokokba zálog czimén be akarta ikt-
tatni, annak Márkusfalvi Máriás Jakab fia János ellentmondott.

Papíron, kívül rányomott töredékes viaszpecséttel. — Levéltári száma:
Post numerum 130.

201. *1445. augusztus 1. után. Szepesváralja.* („Datum in
Waralia post predictum festum ad vincula beati Petri apostoli
anno Domini Mo quadringentesimo quadragesimo quinto.“)

Baski Péter szepesi alispán és a négy szolgabíró Márkusfalvi
Máriás László fia György és ennek fiai László és Ferencz („Frank“)
és Máriás Jakab fia János panaszára vizsgálatot tartanak Tarkói
Segnyei János fia László és János ellen, akik a pesti országgyü-
lés után a panaszosok batizfalvai jobbágyaitól 40 lovat 150 forint
értékben elvettek.

Papíron, kívül rányomott gyűrűs pecsétek helye. — Levéltári száma: 130.
Átirja Rudolf király *1582. február 16-án* a Liber Ruberben (23. lap). — Levél-
tári száma: 463.

202. *1447. szeptember 24. Buda.* („Datum Bude, die domi-
nico proximo post festum beati Mathei apostoli et ewangeliste,
anno Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo septimo.“)

Garai László nádor meghagyja a jászai conventnek, hogy
Márkusfalvi Máriás Jakab fiai György és János kérelmére a mag-

vaszakadt Márkusfalvi Péter fia Szaniszló özvegye Krisztina, továbbá Upori Balázs özvegye és fia Gáspár ellen *a tartalom szerint felsorolt* Máriássy oklevelek visszatartása miatt tartsanak vizsgálatot.

Papiron, kívül záró viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 131.

203. 1447. szeptember 24. Buda. („Datum Bude“ stb. mint előbb.)

Garai László nádor az előbbihez hasonló parancsa az egri káptalanhoz.

Papiron, kívül viasz zárópecsét töredéke. — Levéltári száma: 133.

204. 1447. december 20. („Datum decimo die diei inquisitionis evocationis et insinuationis predictarum, anno Domini suprascripto.“ — Feria secunda proxima ante festum beate Lucie.“)

A szepesi káptalan Garai László nádor 1447. szeptember 24-én Budán kelt nyomozó parancsára jelenti, hogy a nyomozás során mindent a parancsban előadott tényállásnak megfelelően találván, Krisztinát és társait megidézte.

Papiron, kívül viasz zárópecsét helye. — Levéltári száma: 132.

205. 1450. márczius 19. („Datum feria quinta proxima ante festum beati Benedicti abbatis, anno Domini Mmo CCCC quinquagesimo.“)

A budai káptalan előtt Csetneki László a maga és Csetneki János fiai László és András nevében tiltakozik az ellen, hogy Pelsőczy Nagy János néhai tárnokmester fia István, ezen István fia György, Pelsőczy Imre vajda fia László fia Imre fiai Jób és Pál bizonyos „Somlweç“ nevü gömörmegei birtokot és más fekvőségeket, erdőket, hegyeket, bányákat elfoglalva tartsanak.

Papiron, kívül rányomott mandorla alaku viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 134.

206. 1455. január 2. („Datum feria quinta proxima post festum Circumcisionis Domini anno eiusdem millesimo quadingentesimo quinquagesimo quinto.“)

A szepesi káptalan előtt „Caspar Arnolth de villa Michaelis alias comes terrestris tredecim civitatum regalium terre Scepusiensis“ a szepesmegyei Batiz- és Gerlachfalván lévő birtokrészeit, amelyeket neki Márkusfalvi „Mariasch“ György és János 101 arany forintért zálogba adtak „provido viro Martino dicto Schwarz de Llewtsza, comiti terrestris undecim civitatum regalium terre Scepusiensis“ szintén 101 forintért alzálogba adja.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét körvonala. — Levéltári száma: 135.

207. 1455. február 9. („Datum dominico die proximo post festum beate Dorothee virginis et martiris, anno Domini millesimo quadingentesimo quinquagesimo quinto.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Szaniszló özvegye néhai Báthori András leánya Krisztina a maga és leánya Borbála nevében az „in Batyzfalua *maiori*“ lévő soltészszágot „*unacum iudicio*“ és a malommal 400 forintért Arnolt Gáspár volt tizenhárom városi ispánnak, most löcsei lakosnak eladja.

Hártyán, alul selymen függő pecséttel. — Levéltári száma: 136.

208. 1455. május 8. („Datum ipso die beati Stanislai episcopi et martiris, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo quinto.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi „Mariasch“ György fia László a maga és fivére Ferencz nevében egyrésről, Márkusfalvi „Mariasch“ Jakab fia János másrésről megjelenvén, László előadja, hogy atyja, néhai György a fenti Jánosnak Wogendrusselel lévő birtokrészeit „ob sui capitis redemptionem“ zálogba vetette, ennélfogva László Jánost „ad proventus medios et obventiones medias theclonei in Czepanfalwa habitos et habendas“ engedi, ha választott bírák kijelentik, hogy Jánosnak ehhez a vámjövedelemhez joga van („ad proventus ipsius medii theclonei ius plenum habere“), ha azonban az ellenkezőjét mondják ki, akkor János tartozik a vámjövedelem felét Lászlónak visszadni, aki az egész vámjövedelem élvezetébe lép.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 137.

74916

209. 1456. május 21. Buda. („Datum Bude, feria sexta proxima ante festum Sancte Trinitatis, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo sexto.“)

V. László király meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Márkusfalvi Máriássy György fiait Lászlót és Ferenczet, továbbá Jakab fia Jánost a szepesmegyei „Wagendruszel, Zauoda, Saloba, Thoplyeza, Goltpach, Leanfalua, Chenfalua, Markusfalua, Lezkowan, Batizfalua, Gerlachfalua et Chetenetelke“ birtokokba új adomány czimén iktassa be.

Átírja a szepesi káptalan 1457. február 9-én. — Levéltári száma: 138

210. 1456. december 30. („Datum feria quinta proxima infra octavas festi Nativitatis Cristi, anno Domini Mo CCCCo quinquagesimo sexto.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi „Mariasch“ György fia „Mariasch“ László Márkusfalvi Jakab fia „Mariasch“ Jánosnak (fivérének) adja a szepesmegyei Wogendrossel birtok felét „demptis tamen censibus malei in prefata Wogendrossel. Item contulit ibidem sibi censum de propinatione vini et cervisie.“ azzal a megszorítással azonban, hogy Máriás János ezen adókat az ottani jobbágyoktól csak kétszer egy évben szedheti, odaadja továbbá a maga és fivére Ferencz („Frank“) márkusfalvi malomrészét is.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét helye. Ugyanez papiron, ujkori egyszerű másolatban. — Levéltári száma: Post numerum: 137.

211. 1457. február 9. („Datum sexto die diei evocationis prenotate, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo septimo. Feria sexta proxima post festum purificationis beate Marie virginis.“)

A szepesi káptalan V. László király 1456. május 21-én Budán kelt iktató parancsára jelenti, hogy midőn a Máriásiakat az ott megnevezett birtokokba be akarta iktatni, ennek Topliczai Szaniszló özvegye Krisztina és leánya Borbála ellentmondtak, mire a feleket megidézte.

Papiron, kívül rányomott pecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 138.

212. 1459. november 17. Mantua. („Datum Mantue, anno incarnationis Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, quintodecimo Kalendas decembris.“)

II. Pius pápa oklevele, melyben Stok János szepesi prépost kérelmére megerősíti a prépostot nagycsütörtökön megillető egyházi kiváltságban.

Átirja Liszcai Mihály fia Tamás közjegyző 1512. márczius 4-én. — Levéltári száma nincsen, hanem be van osztva a 215. számú oklevél után.

213. 1460. november 23. („Datum die dominica, ipso die beati Clementis pape et martiris, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo.“)

A szepesi káptalan előtt Delnei Kakas János a maga továbbá atyja András, ennek fivére Márk, Lapispataki Zsigmond fia Miklós, Márkusfalvi Máriás György fia László és Frank és Gargói Miklós nevében tiltakozik az ellen, hogy Zápolyai Imre I. Mátyás király főkinstartója a szepesmegyei Zsegra egész, Szentmargita félbirtokot és Olsaviczán egy jobbágytelket a szepesi várhoz elfoglaljon.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 139.

214. 1460. december 27. („Datum sabbato ipso die beati Johannis apostoli et evangeliste, anno Domini millesimo quadringentesimo [. . . sexagesimo . . .]“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Máriás György fia László a maga és fia Imre s fivére Frank nevében tiltakozik az ellen, hogy Topliczai Szaniszló özvegye Krisztina és leánya Borbála valami birtokot elidegenítsen.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét helye. *Az oklevél csonka. — Levéltári száma: 140. — Átirja Rudolf király 1582. február 16-án a Liber Ruberben. — Levéltári száma: 463.

215. 1464. márczius 14. („Datum feria quarta proxima post festum beati Gregorii pape, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo quarto.“)

A szepesi káptalan előtt Máriásfalvi Máriás György fiai Máriás, László és Frank a szepesmegyei „Stokfalva alias Lysko-

wan“ birtokukon lévő 11 jobbágytelket 43 forintért Swarcz Márton lőcsei polgárnak lekötnek.

Papíron, kívül rányomott töredékes viaszpecsét. — Levéltári száma: 141.

216. 1466. február 10. („Datum feria secunda proxima post festum beate Appolonie virginis et martiris, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi György fia László özvegye Csehy Imre leánya Anna. ezen György fia (László fivére) Ferencz, László fiai Imre és György nevében Dorholcz Pál gölniczi várnagynak adja érdemei jutalmául a szepesmegyei „Lyschkowan“-on lévő részbirtokot és Csépanfalván egy jobbágytelket, ha azonban Dorholcz a köztük és Batizfalvi Szaniszló leánya Borbála Mylcyzi Pasek Péterné, Borbála anyja Krisztina, Perselti Hangon János, Hős („Hews“) Tamás, Szkárósi Tamás, Upori Gábor és Sebesi László és Miklós közt folyó pereket Máriás Ferencz (Frank) és Csehy Anna javára megnyeri, akkor a csépanfalvi egy jobbágytelek helyett negyvenet adnak; végül, ha Lőcsei Schwarcz Mártontól a nála zálogban lévő Gerlachfalvát és Batizfalvát vissza tudja szerezni, akkor a nevezett birtokok felét Máriás Franknak, Imrének és Istvánnak minden ellenszolgáltatás nélkül kiadja.

Átirja Rudolf király a Liber Ruberben 1582. február 16-án. (24—25. lap.) Levéltári száma: 4 3.

217. 1466 február 28. Buda. („Datum Bude, feria sexta proxima ante Dominicam Reminiscere, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto.“)

Pálóczy László országbíró meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Dorholcz Pál kassai lakost a szepesmegyei Leszkovány egész birtokba és Csépanfalván egy jobbágytelekbe iktassa be.

Átirja a szepesi káptalan 1466. május 1-én. — Levéltári száma: 143.

218. 1466. márczius 15. Buda. („Datum Bude, sabbato proximo ante Dominicam Letare, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto.“)

Guthi Ország Mihály nádor meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Márkusfalvi Máriás György fia Ferenczet „Wogendrwzel, Zavida, Saloka, Theffycza, Golbach, Leanfalva,“ Csépanfalva, Márkusfalva, Leszkovány, Batizfalva, Gerlachfalva és Csetenyetelke szepesmegyei birtokokba új adomány czimén iktassa be.

Papíron, kívül rányomott viasz zárópecsét töredéke. — Levéltári száma: 152. — Ugyanezt átirja a szepesi káptalan 1466. május 1-én. — Levéltári száma: Post numerum: 144.

219. 1466. május 1. („Datum sexto die diei evocationis prenotate, anno Domini suprascripto.“ — „sabbato proxima post festum beati Marci ewangeliste.“)

A szepesi káptalan Pálóczy László országbíró 1466. február 28-án Budán kelt iktató parancsára jelenti, hogy midőn

Dorholz Pált a parancsban megnevezett birtokokba be akarta iktatni, ennek Batizfalvi Szaniszló özvegye Krisztina, leánya Borbála Mylycezi Pasek Péterné és ennek fiai György és Bernát ellentmondtak, (ügyvédjük: Márkusfalvi Nagy András útján) mire a feleket megidézte.

Papiron, kívül rányomott viasz zárópecsét töredéke. — Levéltári száma: 143.

220. 1466. május 1. („Datum sexto die diei evocationis prenotate“ stb. mint előbb.)

A szepesi káptalan Guthi Ország Mihály nádor 1466. márczius 15-én Budán kelt iktató parancsára jelenti, hogy midőn a nevezetteket a parancsban felsorolt birtokokba új adomány czimén be akarta iktatni, ennek Mylycezi Pasek Péter, neje Borbála, ennek anyja Batizfalvi Szaniszló özvegye Kristina, Pasek fiai György és Bernát nevében, továbbá Sváby János a maga és fiai Antal és Henrik nevében ellentmondott, mire a feleket megidézte.

Papiron, kívül rányomott viasz zárópecsét töredéke. Ugyanez papiron, ujkori egyszerű másolatban. — Levéltári szám: Post numerum 144.

221. 1466. május 1. („Datum sexto die diei ultime proclamationis prenotate, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto. — „sabbato proximo post festum beati Georgii martiris.“)

A szepesi káptalan Guthi Ország Mihálynak jelenti, hogy a Márkusfalvi „Mariasch“ György fia Ferencz, Jakab fia János felperesek, Márkusfalvi Péter fia Szaniszló özvegye Krisztina és leánya Borbála alperesek közti perben ez utóbbiakat három vásáron való (Lőcsén, Szepesváralján és Márkusfalván) nyilvános kikiáltás útján megidézte.

Papiron, kívül rányomott viasz zárópecsét töredéke. — Levéltári száma: 144.

222. 1466. október 5. Buda („Datum Bude, tricesimo die diei termini prenotati, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto.“ — Ab octavis festi beati Jacobi apostoli triginta octo diebus. . .“)

Guthi Ország Mihály nádor a Márkusfalvi „Maryas“ György fia Ferencz és Batizfalvi Szaniszló özvegye Krisztina, ennek leánya Borbála, ennek fiai György és Brenhard, továbbá Svábi János, ennek fiai Antal és Hernik (igy!) közt a Wagendruzel, Zavida, Saloka, „Thessyca, Goloath.“ Leántalva, Csépánfalva, Márkusfalva, Leszkovány, Batizfa'va, Gerlachfalva, Csetenyeteleke szepesmegyei birtokokba való beiktatáskor való ellentmondás miatt való perben ez utóbbiakat a határidőre való meg nem jelenés miatt megbírságolja.

Papiron, kívül rányomott viasz zárópecsét helye. — Levéltári száma: 142.

223. 1467. május 20. („Datum feria quarta infra octavas penthecostes, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Máriás László özvegye Anna, fiainak Imrének és Istvánnak korát megállapítani kéri, mire a káptalan Imre korát 9, Istvánét pedig négy évben állapítja meg. Papíron, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 146.

74925

224. 1467. *julius 21.* („Datum feria tertia proxima ante festum beate Marie Magdalene, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo.“)

A szepesi káptalan előtt Toppliczai Szaniszló leánya Borbála Miliczi Pazek Péter neje, a maga és gyermekei György és Bernát nevében egy részről, Márkusfalvi „Maryas“ György fia László özvegye Anna, kiskoru gyermekeivel Imrével és Istvánnal (a kiknek gyámja Dorholcz Pál gölniczi várnagy, ezen gyermekek és Máriás György fia Frank képviselőjében) más részről megjelenvén, Anna Borbálának az anyja Krisztina után Toppliczai Szaniszló Márkusfalva, Wogendressel, Batizfalva, Gerlafalva, Topplicza, Leszkovány, Zaloba, Zavada birtokaiból, továbbá Goltbach és Csetenye pusztákon lévő birtokrészeiből járó hitbér, jegyajándék és leánynegyed fejében egyezségileg 300 forintot fizet le, a mit Borbála nyugtat.

Hártyán, alul selymen függő viaszpecséttel. — Levéltári száma: 145.

225. 1467. *augusztus 29. Pálóc.* („Datum in Palocz, in festo decollationis beati Johannis baptiste, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo.“)

Pálóczi László országbíró meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Dorholcz Pál gölniczi várnagyott és nejét Erzsébetet a szepesmegyei Márkusfalva, Batizfalva, Gerlachfalva, Wogendressel, Topplicza, Leszkovány, Zaloba, Zawada birtokok, továbbá Goldbach és Csetenye puszták felébe és Csépánfalva egy telkébe zálog címén iktassa be.

Átirja a szepesi káptalan 1467. *szeptember 18-án.* — Levéltári száma: 148.

226. 1467. *szeptember 18.* („Datum sedecimo die diei introductionis et stationis prenottatarum, anno Domini suprascripto.“ — „Feria quinta proxima post festum beati Egidii abbatis.“)

A szepesi káptalan Pálóczi László országbíró 1467. *augusztus 29-én* Pálóczon kelt iktató parancsára jelenti, hogy Dorholczot és nejét a parancsban felsorolt birtokokba a szomszédság jelenlétében ellentmondás nélkül beiktatta.

A szomszédok közt vannak: Máté batizfalvi bíró Melczman János, Péter kovács és Keobler Miklós esküdtek. Gerlachfalváról: Lőrincz bíró, Péter és Pál esküdtek. Felkáról: Ágoston plébános, Tamás bíró, Mihály, Bernát és Tamás esküdtek. Márkusfalváról: Polyák János bíró, Szaniszló kovács és Miklós halász esküdtek. Wogendresselről: Halbschw János bíró, Memvhyh András, Kwnik János, Hemman Jodok, Geremeych Miklós, Tyles Gábor esküdtek. Svedléréről: Zysel bíró, „Mathis *ianus*,“ Kesselsmyth János, Péter mészáros esküdtek.

Hártyán, alul selymen függő pecséttel. — Levéltári száma: 148.

227. 1467. szeptember 23. Esztergom. („Datum Strigonii vicesima tertia die mensis septembris, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo.“)

Tamás decretorum doctor, vasvári prépost, esztergomi kano-nok és János érsek vicarius a rimaszombati, jánosi-i, zeheri („de zeher“), balogi, kuzonai („de Kwzona“) plébánosoknak meghagyja, hogy a néhai Osgyáni Lőrincz és neje Márkusfalvi Máriás Antal leánya Jusztna leányai Katalin, Rajki György neje és Klára fia Bakos István mint felperesek, továbbá Márkusfalvi Máriás György fia László özvegye Anna gyermekei Imre és István gyámja mint alperes közt a Jusztna leánynegyede miatt folyó perben a feleket idézzék meg.

„Ladislaus de Doroghaza notarius.“

Papíron, alul fekete viaszpecséttel. — Levéltári száma: 147.

228. 1468. május 28. („Datum feria quinta ipso videlicet die sacratissimi corporis Christi, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo octavo.“)

A szepesi káptalan előtt Stépánfalvi Lomniczi („de Lump-nich“) István fia Boldizsár a Csépánfalván Odorin felé lévő rétjét „providus Longus Simon de Jemnyk“-nek 7 forintért zálogba adja.

Papíroson, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 151.

229. 1468. október 8. („Datum sabbato die proximo post festum beati Francisci confessoris, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo octavo.“)

A szepesi káptalan előtt Kapi András, János, Sándor és László Deméthei Andrással a következő egyezséget kötik: „Quod ex quo inhabitatores et incole possessionis Deméthe antea in possessione prefatorum Andree Johannis et Alexandri de Kapy Tholchek vocata in tributo videlicet ibidem habito nullam tenebantur dare et exolvere tributi exactionem, ita a modo deinceps in perpetuum et irrevocabiliter de eadem Demethe nullam ullo unquam tempore teneantur dare et exolvere tributi exactionem.“

Hártyán, alul fonalon függő töredékes pecséttel. — Levéltári száma: 150.

230. 1468. december 17. („Datum sabbato proximo ante festum beati Thome apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo octavo.“)

A nyitrai káptalan előtt Bakos István galgóczi várnagy és nővére Klára, Osgyáni Bakos Lőrincz gyermekei, a maguk és Horpácsi Szepessy Gergely nevében az esztergomi szent szék előtt Márkusfalvi Máriás László özvegyével s ezen László fivérével Ferenczcel folyó perben kiegyeznek.

Papíron, kívül rányomott viasz zárópecsét töredéke. — Levéltári száma: 149

231. 1469. június 20. („Datum feria tertia proxima post festum beatorum Viti et Modesti martírurum, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo nono.“)

A szepesi káptalan előtt Dorholecz Pál gölniczi várnagy Márkusfalvi György fia Ferencz, ezen Ferencz fivére László özvegye Anna és fiai Imre és István nevében egyezsége lép Miliczi Pazez Péter özvegyével néhai Tepliczai Szaniszló leánya Borbálával és gyermekeivel Györggyel, Bernáttal és Hedviggel, egyrészt azon harangok, kelyhek, kazulák és más egyházi javak tárgyában, a melyeket férje a tepliczei és goltbachi egyházakból elvitt, másrészt Borbála nagyanyja Klára hitbére és jegyajándéka tárgyában.

Hártyán, alul selymen függő viaszpecséttel. — Levéltári száma: 153.

232. 1469. *junius 20.* („Datum feria tertia proxima post festum beatorum Viti et Modesti martirum, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo nono.“)

A szepesi káptalan előtt Tepliczai Szaniszló leánya Borbála, Miliczi Pazez Péter özvegye a maga és gyermekei György, Bernát és Hedvig nevében Márkusfalvi György fia Ferenczet, György fia László fiai Imrét és Istvánt az anyja Krisztina és nagyanyja Klára után a Márkusfalva, Batizfalva, Wogendressel, Goltpah, Zawada, Zaloba, Gerlafalva birtokokból járó hitbér, jegyajándék és leánynegyednek lefizetéséről nyugtatja.

Hártyán, alul selymen függő viaszpecséttel. — Levéltári száma: 154.

233. 1470. *február 26. Gömör.* („Datum in opido Gemer, feria secunda proxima post festum beati Mathie apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo.“)

Osgyáni Bakos István, Rajki Györgyné Katalin és Klára, Osgyáni Bakos Lőrincz leányainak nyilatkozata, a melyben az összes szepesmegyei plébánosokkal tudatják, hogy Márkusfalvi Máriás László özvegye Anna, a Jusztina után járó leánynegyedet illetőleg őket kielégítette.

Papíron, alul rányomott gyűrűs viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 157.

234. 1470. *május 18.* („Datum feria sexta proxima ante festum beati Urbani pape et martiris, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo.“)

A szepesi káptalan előtt Swarcz Márton löcsei bíró Doerholecz Pál gölniczi várnagyot a tőle visszaváltott és Arnolt Gáspár tizenhárom városi comestől 101 forintért alzálogban birt szepesmegyei batizfalvi és gerlachtalvi birtokrészek (melyeket ez viszont Márkusfalvi Máriás Györgytől és Jánostól vett zálogba), továbbá a 24 forintért zálogban birt batizfalvi soltészség zálogösszegének kifizetéséről nyugtatja.

Hártyán, alul fonalon függő viaszpecséttel. — Levéltári száma: 155.

235. 1470. *junius 28.* („Datum feria quinta proxima ante festum beati Petri et Pauli apostolorum, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo.“)

Az egri káptalan előtt Osgyáni Bakos Lőrincz és neje Márkusfalvi „Mariasy“ Antal leánya Justina leánya Katalin, Rajki György neje a maga és gyermekei Pál, Detre és Katalin nevében Márkusfalvi „Mariasy“ György fia László fiait Istvánt és Imrét ugyanezen György fia Ferenczet a néhai Márkusfalvi Máriási Antal szepesmegyei Márkusfalva, „Lyanfalwa, Maczfalwa, Mathwzfalwa, Gerlafalwa, Bathyzzfalwa, Wagandrezzel, Zawoda, Saloba, Zaboda, Theplycza“ birtokaiból és egy csépánfalvi telekből a Jusztina után járó leánynegyed lefzetéséről nyugtatja.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét némi töredéke — Levéltári száma: 156.

236. 1471. január 2. („Datum feria secunda ipso videlicet die beate Agnetis virginis et martiris. anno Domini millesimo quadringesimo septugesimo primo.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi „Mariasch“ György fia László özvegye Anna és ezen László ivére Frank (Ferencz) pálos szerzetes, ugyanezen László fia Imre a maga és fivére István nevében egyrészlől, Dorholez Pál gölniczi várnagy másrészlől megjelenvén, bizonyos 590 forint tárgyában, a melylyel az előbbiek Dorholeznak tartoznak, Tamás szepesi lector és vicarius, Bálint szepesi éneklőkanonok, Bethlemfalvi Thurzó Márton diósgyőri comes, Swarcz Márton löcsei bíró, Briser Elek ugyanottani esküdt, Sramko Miklós palocsai várnagy, Vislay András gombaszögi pálos, mint választott bírák előtt barátságos egyezséget kötnek, mely szerint Wogendrossel birtokból évenként 100 forintot fizetnek és a míg az adósság le nem telik, addig Wogendressel, továbbá Batizfalva, Gerlachfalva és a batizfalvi soltészszág zálogban marad Dorholez nál.

Hártyán, alul selymen függő pecséttel, két példányban. — Levéltári száma: 159 és ad numerum 159.

237. 1471. márczius 17. Buda. („Datum Bude in dominica Oculi, anno Domini millesimo quadringesimo septuagesimo primo.“)

Rozgonyi János országbíró meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Dorholez Pál gölniczi várnagyot a szepesmegyei Gerlachfalva, Batizfalva és Wagandrezel birtokba zálog czimén iktassa be.

Átirja a szepesi káptalan 1471. április 7-én. — Levéltári száma: 158.

238. 1471. április 7. („Datum sedecimo die diei introductionis et statutionis prenotatarum, anno Domini suprascripto.“ — „sabbatho proximo ante festum annunciationis beate Marie virginis.“)

A szepesi káptalan Rozgonyi János országbíró 1471. márczius 17-én Budán kelt iktatóparancsára jelenti, hogy Dorholez Pált a nevezett birtokokba („magistro Nicolao Henkel commendatore abbacie et monasterii de Schewnyk“, János felkai bíró, Tamás és Mihály felkai esküdtek, „Blasio officiale de Markusfalwa, Stanislao Kowach et Nicolao Halaz de eadem Markusfalwa,“ mint szomszédok jelenlétében) ellentmondás nélkül beiktatta.

Hártyán, alul selymen függő pecséttel. — Levéltári száma: 158.

239. 1471. *augusztus 20.* („Datum feria tertia ipso videlicet die beati Stephani regis, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo primo.“)

A szépesi káptalan előtt Tótselymesi Apród Miklós a Vereshegy máskép Rotenberg („Verezhog alias Rotenberg“ ma Porács) szépesmegyei birtokot Kaczinkay László szépesi várnagynak 50 forintért zálogba adja.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma; Post numerum 159.

240. 1472. *január 7. A Nyitra alatti táborban.* („Datum in castris exercitus nostri sub Nitria, feria tertia proxima post festum Epiphaniarium Domini, anno eiusdem millesimo quadringentesimo septuagesimo secundo.“)

I. Mátyás király előtt Bakosi („de Bakos“) István a maga és fivére Szepesi László nevében Dersocz Pál gölnczi várnagyot, Máriás Imrét és Istvánt az anyja Jusztina, néhai Máriás Antal leánya után járó hitbér, jegyajándék és leánynegyed fejében 200 forint lefizetéséről nyugtatja. Lecta.

Papíron, alul rányomott töredékes vörös viaszpecsét. — Levéltári száma: 163.

241. 1472. *szeptember 28.* („Anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo secundo die vicesima octava prefata mensis septembris in capella beate Marie virginis ad latus dicte ecclesie agriensis. . . .“)

Héthy Benedek „decretorum doctor“, egri olvasó kanonok, János püspök vicarius stb. ítélet levele a Márkusfalvi idősb László fia György Máriássy László fia Imre és leánya Potenciána felperesek és Sebesi László, Miklós és János alperesek közt a Sebesi Weres László leánya Dorottya, Márkusfalvi „Maryasy“ id. László özvegye leánynegyede, továbbá ennek anyja Ilona hitbére és jegyajándéka miatt folyó perben, a melyben a Sebesieket a hitbér, jegyajándék és leánynegyed megfizetésére ítéli.

Johannes de Bancha notarius.

Rongált papíron, alul papírral fedett fekete viaszpecsét. — Levéltári száma: 162.

242. 1472. *október 12.* („Datum feria secunda proxima ante festum beati Kalixti pape et martiris, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo secundo.“)

A szépesi káptalan előtt Márkusfalvi Máriás László fiai Imre és István egy részről, anyjuk Csehi Imre leánya Anna, Máriássy László özvegye és leányai Potenciána, Piroska és Katalin, továbbá Kaczinkai László szépesi és Dorholz Pál gölnczi várnagyok másrészről megjelenvén, Máriássy Imre a maga és fivére István nevében a szépesmegyei Márkusfalva, Wogendrossil, Zabola, Zawada, Goltbach, Toplicze, Lyzkowan, Csépánfalva „et in eidem tributum theloniei existens“, Jankfalva, Batizfalva, Gerlafalva és Csetenyetelek

birtokokat és birtokrészeket azon esetre, ha ő és István futód nélkül halna el Kaczkainak és Dorholcznak adja azzal a kikötéssel, hogy ezek Annának hitbér czimén, Potenciánának, Piroskának és Katalinnak pedig leánynegyed czimén 1000—1000 frtot adnak. Ha pedig Kaczkikai és Dorholcz a nevezett javak elnyeréséhez a királyi beleegyezést nem kapják meg, akkor Imre a nevezettekkel szemben 6000 forintig kötelezi magát.

Hártyán alul fonalon függő pecséttel. — Levéltári száma: 161.

243. 1472. október 12. („Datum . . .“ stb. mint előbb.)

A szepesi káptalan előtt Cseh Imre leánya Anna, Márkusfalvi Máriás László özvegye leányai Potenciána, Piroška és Katalin, Kaczkikai László szepesi és Dolholcz Pál gölniczi várnagy egy részről, Márkusfalvi Máriás László fia Imre a maga és fivére István nevében másrésztől megjelenvén, az előbbieket kötelezik magukat, hogy Imre által fent (a 241. számban) felállított kötelezvénynyel szemben semmiféle pert, igényt stb. nem támasztanak.

Hártyán, alul fonalon függő pecséttel. — Levéltári száma: Post numerum 161.

244. 1473. augusztus 30. *Szepesváralja*. („Datum in Waralya, feria secunda proxima ante festum beati Egidii, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo tercio“.)

Kaczkikai László, Zápolyai Imre szepesi örökös gróf alispánja és a szolgabírák Márkusfalvi Máriásy László özvegye Anna és fia Imre kérelmére Krompachi Miklós és Csépfánfalvi Boldizsár szolgabírákat Iglóra vizsgálat megtartása czéljából kiküldik, a kik megállapítják, hogy Iglón a panaszosok egy jobbágyát, a ki Savnikra a monostorba egyházi javakat vitt, visszafelé való útjában, midőn a városban Holy-nál megszállt, az iglóiak éjjel megtámadták, kifosztották, megölték, azután a holttest nyakára követ kötve a bányába dobták, majd a bíró a holttestet innen kihozatván, az iglói egyház czintermében eltemettette.

Papiron, kívül négy rányomott töredékes gyűrűs viaszpecsét. — Levéltári száma: 164.

245. 1473. szeptember 28. *Eger*. („Datum Agrie, vicesima octava die mensis septembris, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo tercio“.)

Kelemen „decretorum doctor“, egri prépost és vicarius a kassai, eperjesi, sóvári, bártfai, szebeni, héthársi, orkutai, szentmihályi, berzewiczi és lapispataki plébánosoknak meghagyja, hogy a Márkusfalvi Máriási László fia Imre és leánya Potenciána mint felperesek és Sebesi László, Miklós és János alperesek közt a Sebesi Weres László leánya Dorottyá, Márkusfalvi Máriásy id. László özvegye leánynegyede, továbbá ennek anyja Ilona hitbére és jegyajándéka (a melyek Ilona férje és Dorottyá apja Weres László sebesi várából, továbbá Felsősebes, Alsósebes, Al- és Felnémeti, Szent Péter, Magashid, Körösfő, Csenete, Herman,

Nagyszilva, Asgut, Senyek Senyete és Váralja birtokokból járnak) miatt folyó perben a Sebesieket Héthy Benedek ítéletlevele értelmében vagy fizetésre vagy egyezség kötésére egyházi fenyték kilátásba helyezésével szorítsák.

alul: Johannes de Bancha notarius.

Papiron, alul papírral fedett fekete viaszpecsét. — Levéltári száma: 160.

246. 1473. november 28. Eger. („Datum Agrie. vicesima octava die mensis novembris, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo tercio“.)

Kelemen „decretorum doctor“, egri prépost, kanonok és vicarius a kassai, eperjesi, sárosi, szebeni, bártfai, héthársi, sóvári, orkutai, szentmihályi és lapispataki plébánosoknak meghagyja, hogy a néhai Márkusfalvi Máriássy László fia Imre és leánya Potenciána mint felperesek és Sebesi László, Miklós és János közt hitbér jegyajándék és leánynegyed miatt folyó perben a meghozott ítéletet a Sebesiek ellen hajtsák végre.

alul: Johannes de Bancha notarius.

Papiron, alul fekete viaszpecséttel. — Levéltári száma: 60.

247. 1475. október 30. Szepeshely. („Datum in loco nostro capitulari, feria quinta ipso videlicet die beati Andree apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto.“)

A szepesi káptalan előtt Csépanfalvi Boldizsár Csépanfalván Ribnik nevű réjtjét Breyer Györgynek és sógorának „Dionisio Lanckws de Jemnik“ öt forintért zálogba adja.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 165.

248. 1476. augusztus 10. („Datum sabbato ipso videlicet die beati Laurentii martiris anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo sexto.“)

A szepesi káptalan előtt Dorholcz Pál volt gölniczi várnagy Márkusfalvi Máriássy László fiait Imrét és Istvánt 600 forint lefizetéséről nyugtatja.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 166.

249. 1477. július 9. („Datum feria quarta proxima ante festum beate Margarethe virginis, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo.“)

A szepesi káptalan előtt Prónai Seraphin neje Piroska, Máriás György fia Márkusfalvi Máriás László leánya, fivéreit Imrét és Istvánt a leánynegyed lefizetéséről nyugtatja.

Papiron, kívül rányomott viaszpecséttel. — Levéltári száma: 167.

250. 1478. január 16. („Datum sexto die diei restatutionis, nec non occupationis et statutionis, homagii que solutionis preno-

tatarum, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo octavo.“ — „Die dominica post festum Epiphaniarum Domini.“)

A szepesi káptalan I. Mátyás király ítéletlevele alapján Márkusfalvi Máriássy László fiát Imrét az iglóiak ellen, akik Wogendrozel vasbányát, a Glencz hegyet, azután Igló határában, az Iglólól Teplicze-felé vezető ut mellett „duos maleos alias *hamor* nuncupatos cuprum eudentes“ elfoglalták, mindezen birtokokba „pro quinquaginta marcis homagialibus“ zálog czimén az iglóiak ellentmondása dacára beiktatja.

Átirja a szepesi káptalan 1550. január 13-án. — Levéltári száma: 259.

251. 1485. január 10. *Szepesváralja* („Datum in Waralya, feria secunda proxima post festum Epiphaniarum Domini, anno eiusdem millesimo quadringentesimo octuagesimo quinto.“)

Roskoványi Tamás szepesi és szárdi („de Saard“) várnagy Zápolyai Imre szepesi alispánja és a szolgabírák előtt Schyrmer György, Máriássy László özvegye Anna és fia István familiárisa tiltakozik az ellen, hogy Csépfánfalvi Töke („Theke“) Mihály szolgabíró „certa vasa vacua wlgó Jékel“ a panaszosok egyik jobbágyánál elpusztított, egy másik jobbágyot pedig megvert.

Papiron, kívül rányomott gyűrűs viaszpecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 168.

252. 1485. május 15. („Datum in festo sancte Sophie vidue, anno Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo quinto.“)

A szepesi káptalan előtt Svábi Antal („de Swap“) tiltakozik az ellen, hogy fivére Henrik az egész szepesmegyei Sváb birtokot Jakab késmárki bírónak zálogba adja.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 169.

253. 1486. június 16. („Datum feria sexta proxima post festum sancti Barnabe apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo sexto.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Máriási István Csalohi Sebestyén özvegyének Agatának 100 forintért zálogba adja a szepesmegyei egész Batizfalvát.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 170.

254. 1487. július 4. („Datum feria quarta proxima post festum Visitationis virginis gloriose, anno Domini millesimo quadringentesimo octogesimo septimo.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Máriásy Imre özvegye Tarkói Rikolff Simon leánya Katalin, most Berzeviczi Szaniszló fia János neje, Márkusfalvi Máriásy Istvánt a neki járó hitbér és jegyajándék lefizetéséről nyugtatja.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 171.

255. 1487. *december 27.* („Datum in festo sancti Johannis apostoli et evangeliste, anno Domini millesimo quadringentesimo octogesimo septimo.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Máriássy László özvegye Anna, a szepesmegyei Csépanfalván lévő nemes Soldonár Miklós és fia Mihály tulajdonát képező kuria felét, mely most nála zálogban van 10 forintért zálogba adja Mátéfalvi Fodor Györgynek.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 172.

256. 1489. *junius 10. Buda.* („Datum Bude feria quarta proxima post festum penthecostes anno Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo nono.“)

I. Mátyás király meghagyja a jászai conventnek, hogy Márkusfalvi „Maryas“ László fia Istvánt a gömör-megyei Berzété vára, továbbá Berzété, Rudna és Körös birtokokba, továbbá a szepesmegyei Páris birtokba a Bebekekkel való csere czimén iktassa be.

Átírja a jászai convent 1489. *julius 17-én.* — Levéltári száma: 346.

257. 1489. *julius 17.* („Datum sexto die diei exequutionis prenotate, anno Domini supradicto.“ — „Die dominico proximo ante festum beate Margarete virginis et martiris.“)

A jászai convent I. Mátyás király 1489. *junius 10-én Budán* kelt iktató parancsára jelenti, hogy midőn Máriássy Istvánt a parancsban megnevezett birtokokba iktatni akarta, ennek Pelsőczy Bebek György özvegye Fruzsina udvarbirája Pelsőczy Bebek György fia János nevében ellentmondott.

Papiron, egyszerű másolatban. — Levéltári száma: 346. — Átírta 1584-ben a jászai convent. — Levéltári száma: 487. Ugyanez: Batizfalvi Rész: fasc. V. No. 9.

258. 1492. *április 9. Szepesvára.* („Datum in castro Scepus, feria secunda post dominicam Judica me, anno etc. 1492.“)

Gebel Gergely szepesi várnagy Máriássy Istvánt borok ára fejében lefizetett 603 forintról nyugtatja.

Papiron, alul papírral fedett fekete viasz gyűrűs pecsét. — Levéltári száma: 177.

259. 1492. *julius 13. Trencsénvára.* („Datum in castro nostro Trynchiniensi, in festo beate Margarethe virginis et martiris, anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo secundo.“)

Zápolyai István nádor „Maryazy“ István sárosi várnagyot a félforintos adó elszámolásáról nyugtatja.

Papiron, alul papírral fedett vörösviasz gyűrűs pecséttel. — Levéltári száma: 178.

260. 1492. *október 18.* („Datum in festo beati Luce ewangeliste, anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo secundo.“)

Márton jászai prépost és conventje előtt Csetneki („de Chytnek“) János a maga és fivérei László és Miklós nevében tiltakozik az ellen, hogy Pelsőczi Bebek György fia Bebek János a maga és néhai Vámosi Vajdaffi Pál ingatlan javait Zápolyai István szepesi örökös grófnak és nádornak bár mi czimen elidegenitse.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 176.

261. 1494. január 23. Sáros. („Datum in Sarus, feria quinta proxima post beati Vincenti anno Domini 1494.“)

Máriássy István sárosi várnagy és Zápolyai István nádor sárosi alispánja előtt Herheyi Sandorin egy sárosmegyei asguti kuriáját Nádfői Barnabásnak 12 forintért zálogba adja.

Papiron, kívül négy rányomott gyűrűs viaszpecsét közül csak egy töredékes van meg. — Levéltári száma: 179.

262. 1494. július 17. Sáros. („Datum in Saros, feria quinta proxima post festum divisionis apostolorum, anno Domini 1494.“)

Márkusfalvi Máriási István sárosi várkapitány és alispán és a szolgabírák előtt Asguti Imre, Asguti „Thekeres“ György fia asguti kuriáját 2 forintért zálogba adja Nádfői Barnabásnak.

Papiron, kívül öt rányomott gyűrűs viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 183.

263. 1495. február 18. Szepesvára. („Datum in castro Scepus feria quarta proxima post festum beate Juliane virginis anno etc. nonagesimo quinto.“)

Mátyás deák, a nádor adószedője elismeri, hogy Máriássy István sárosi várkapitány ezen vár és Orkuta rendkívüli adója fejében 212 forintot lefizetett.

Utóirat: „Item medium florenum dicunt exposuisse in deferendis pecuniis.“

Papiron, alul papírral fedett fekete viaszpecséttel. — Levéltári száma: 181.

264. 1495. márczius 24. Gölnicz. („Ex Gylnetz feria tertia proxima post dominicam Oculi, anno Domini etc. LXXXmo quinto.“)

Durholcz („Dwrholcz“) Pál szepesi kapitány felkéri Máriássy Istvánt, hogy miután Winter Keresztély alsómecczenzéfi ember Pálmafalura akar menni és ott a nádor örökös jobbágya akar lenni, ennél fogva, ha Keresztély „ad loca vestra tributaria pervenerit et signanter in Marcusfalua cum rebus suis tam eundo, quam in redeundo pacifice ire et redire permittatis et vestris committatis et de non solutione tributaria eundem impedire non permittatis.“

Papiron, alul papírral fedett fekete viaszpecséttel. — Levéltári száma: 182.

265. 1496. április 10. Bajmócz vára. („Datum in castro nostro Baymocz, in octava festi resurrectionis Domini, anno eiusdem millesimo quadringentesimo nonagesimo sexto.“)

Zápolyai István nádor megparancsolja Máriássy István sárosi várnagynak, hogy Ujfalut Perényi Imre királyi étekfogó mesternek Szent György napjára adja át.

Papiron, alul papirral fedett vörös viaszpecsét. — Levéltári száma: 186.

266. 1496. *április 11. Szepesváralja.* („Datum in opido Warallya, feria secunda proxima post dominicam quasimodo geniti, anno Domini millesimo quadringesimo nonagesimo sexto.“)

Betlenfalvi Göbel Gergely és Tomori István szepesi várnagyok és Zápolyai István nádor szepesi alispánjai és a szolgabírák előtt Csépfánfalvi Tőke Mihály csépfánfalvi egy jobbágytelek részét Csépfánfalvi Péternek négy forintért zálogba adja.

Papiron, alul négy, részben töredékes gyűrűs viaszpecsét. — Levéltári száma: 187.

267. 1496. *május 4. után. Szepesváralja.* („Datum in opido Warallya feria feria (igy!) proxima post festum beati Floriani martiris, anno Domini millesimo quadringesimo nonagesimo sexto.“)

Betlenfalvi Göbel Gergely és Tomori István szepesi várnagyok és Zápolyai István nádor szepesi alispánjai és a szolgabírák előtt Aranyosi Csudák János („Chwdak de Aranyasz.“) Granch Mátyás leánya Ilona nevében tiltakozik az ellen, hogy Kolini János fia László egyezsége lépjen Récsi („de Rech“) Antal leányaival Zsófiával és Ágnessel bizonyos petróczi földekre és egy harakóczi kuriára nézve.

Papiron, alul három rányomott viaszpecsét közül egy töredékes. — Levéltári száma: 184. Kívül XVI. századi levéltári rendezés nyoma: »Nr. 50, anno 1496.«

268. 1496. *május 6,* („Anno Domini millesimo quadringesimo nonagesimo sexto, feria sexta post Floriani.“)

A szepesi káptalan előtt Borzwai András Máriássy István szolgálója („famulus“) ura nevében tiltakozik az ellen, hogy az iglóiak egy a szepesmegyei Wagendrissel területén lévő vasbányát elfoglaltak és a bányában dolgozó jobbágyokat elfogták.

Protokollaris bejegyzés. Átirja a szepesi káptalan 1581-ben. — Levéltári száma: 440.

269. 1496. *szeptember 11.* („Die dominico proximo post festum Nativitatis virginis gloriose — in anno Domini nouagesimo sexto.“)

Göbel („Gember“) Gergely szepesi várnagy Máriássy István sárosi várkapitányt nyugtatja a Nicodem sárosi udvarbíró és László deák utján befizetett 1496. évi adóról. „Item ad rationem sollarii palatinatus florenos quingenti“. Aztán Sáros, Palocsa és Bartosfalva tartozékai után 306½ forint, 18 arany forint és a nádor javai után 5 frt. lefizetéséről „secundum continentiam sui

registri. Item dixit exposuisse in aministracione prescriptorum pecuniarum fl. unum“.

Papiron, alul papírral fedett fekete viaszpecsét. — Levéltári száma: 185.

270. 1496. október 24. Szepesvára. („Datum in castro Scepus feria secunda proxima ante festum beati Demetri martiris, anno quo supra etc. „t. i.“ anni nonagesimi sexti“.)

Göbel („Gebel“) Gergely szepesi várnagy és Mátyás deák elismerik, hogy Máriásy István a rendkívüli adóból Sárosvár és tartozékai Orkuta után Peczeke Miklós és Csépánfalvi Gáspár utján 100 forintot, Bartosfalva után 50 forintot, Miklósvágása, Jakabvágása és Zedlicze királyi adójából 30 forintot lefizetett.

Papiron, alul papírral fedett fekete viaszpecsét. — Levéltári száma: 188.

271. 1497. márczius 25. Tokaj. („Datum in oppido Thokaj, sabbatho ante dominicam Ramispalnarum, anno etc. nonagesimo septimo“.)

György deák tokaji várnagy elismeri, hogy Maryasy István sárosi várnagy „de pretiis salium pertinentiis eiusdem castri Saros assignavit per Nikodemum provisorem curie eiusdem castri florenos quinquaginta quinque“.

Papiron, alul papírral fedett fekete viaszba nyomott szép gemmás gyűrűs pecsét. — Levéltári száma: 174.

272. 1497. június 18. Finta; augusztus 8. Eperjes. („Datum in Epperies feria tertia proxima ante Laurencii, actum in villa ubi supra (t. i. Finta), die dominico proximo post Viti et Modesti anno 1497“.)

Eperjes város tanácsa Derholcz Pál, Kapi András és mások előtt egyezséget köt Fintán „Mariasch“ István sárosi várnaggyal két jobbágy miatt, a kik Sárosról („ex oppido Saros in nostram regiam civitatem“) Eperjesre költöztek és a kik miatt Máriási István Eperjes város némely faluját elfoglalta. Eperjes városa visszaadván a jobbágyokat, István viszont visszaadta a falukat.

Papiron, alul a városnak papírral fedett vörös viasz kis pecsétjével. — Levéltári száma: 175.

273. 1498. márczius 21. Csötörtökhegy. („Datum in Quinto-foro, proxima feria quarta ante Dominicam Letare, anno Domini, millesimo quadringentesimo nonagesimo octavo“.)

Csantafalvi Péter fia Lőrincz comes a szepesi tizlándzás szék szolgabirája előtt Márkusfalvi István Csépánfalvi Fodor Györgytől megvesz 20 forintért bizonyos csépánfalvi épületeket.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma: 189.

274. 1498. július 12. Sáros. („Datum in Saros in vigilia Margarethe, anno 1498.“)

Máriási István sárosi várkapitány és a sárosi szolgabírák előtt Asguti Imre a sárosmegyei Asguton lévő birtokrészét 7 forintért zálogba adja Nádfői Barnabásnak.

Papíron, kívül öt rányomott gyűrűs viaszpecsét közül kettőnek csak töredéke van meg. — Levéltári száma: 190.

275. 1499. február 24. Buda. („Datum Bude in dominica Reminiscere, anno Domini millesimo quadingentesimo nonagesimo nono.“)

II. Ulászló király átírja a szepesi káptalan 1407. december 30-án kelt oklevelét.

Átírja a szepesi káptalan 1738-ban. — Levéltári száma: 986.

276. 1499. április 3. Lomnicz. („Ex Lompnicz, feria quarta infra octavas Pasce, annorum Christi 1499.“)

„Emericus ad quevis beneplacita paratus“ levele Máriási István sárosi várkapitányhoz, melyben a Zorad stolnai prior által négy forintért zálogba adott kehely tárgyában ir, melynek zálogösszegét a prior nem a saját céljaira fordította, hanem „pro reconciliatione ecclesie beate Virginis pretacti loci (t. i. Stolnaw) dedit et exposuit reverendo patri suffraganeo Estensi domino Michaeli, quem bene novistis uti in comitatu Scepusiensi quamplures ecclesias et altaria reconciliavit.“ Ha a négy forintot megkapja, „calix promptus erit.“

Papíron, papírral fedett fekete vizsba nyomott gyűrűs zárópecséttel, melyen P. E. betűk látszanak. — Levéltári száma: 192

277. 1499. szeptember 23. Szepesváralja. („Datum in oppido Waralia, feria secunda proxima post festum Mathey apostoli, anno Domini 1499.“)

Göbel („Kebel“) Gergely és Nagy András szepesi kapitányok és alispánok és a szolgabírák előtt Máriássy István „nobilem Petrum Claudus“ megvádolja, hogy az ő egyik Csépanfalvi jobbágyát hóhérnak nevezte („thorthorem . . . apellasset“) és hogy ugyanez „quendam valachum suspendisset.“ Mivel a tárgyalásra a megidézett alperes nem jelent meg, a megye úgy ítél, „quod ipse Petrus Claudus ob infamiam eidem iobagioni illatam super omagio capitis predicti jobagionis convictus et agravatus extitisse nobis videtur iudicio nostro. . .“

Papíron, alul három gyűrűs viaszpecséttel. Levéltári száma: 191.

278. XV. század vége XVI. század eleje.

Márkusfalvi Máriási István sárosi alispán és a szolgabírák előtt Gombosfalvi Bálint fia Mihály a nővére Erzsébet, Asguti János özvegye után járó jegyajándék lefizetéséről Nádfői Barnabást nyugtatja.

Papíron, kívül öt rányomott gyűrűspecsét helye. — Levéltári száma: 173.

279. 1501. *április 23. Sóvár.* („Datum ex Sowar, sabato in festo sancti regis Adalberti, anno Domini 15 primo.“)

Kapi Sandrin, Tarczai Miklós, Sóvári Sós Péter és Imre, Sebesi János és Ternyei György kötelezvénye 250 forintról, a melyet Máriásy Istvántól „pro sustentatione stipendiariorum“ vettek kölcsön.

Rongált papíron, kívül papírral fedett öt fekete gyűrűs viaszpecsét — Levéltári száma: 195.

280. 1501. *junius 17. Eperjes.* („Datum in Epperies in octava Corporis Christi, anno Domini milesimo quingentesimo primo.“)

Márton eperjesi plébános, sárosi alesperes „Maryaszi“ Istvánt, feleségét Luciát, anyját Annát, gyermekeit Ilonát, Klárát, Ferenczet és Jánost a Jubileumi év alkalmából teljesített adakozásért lelki előnyökben részesíti.

Papíron, alul papírral fedett fekete viaszpecsét, melyen Szent Miklós püspök alakja látszik. — Levéltári száma: 194.

281. 1502. *január 10.* („Datum feria secunda proxima post festum Epiphaniarum Domini, anno eiusdem millesimo quingentesimo secundo.“)

A szepesi káptalan előtt Máriási István sárosi várnagy Bálint fia György felkai bírónak, Heckel Péter ugyanottani esküdtnek és általuk Felka város közönségének Csetenye vagy másképp Howerfeld egy részét évi három arany forint bérért („pro censu feudali“) bérbe adja.

Papíron, 1756. évi egyszerű másolatban. — Levéltári száma: 196. — Ugyanez XVII. századi egyszerű másolatban. Batizfalvi rész: Fasc. VIII. No. 2.

282. 1502. *április 14.* („Datum in die beatorum Thiburcii et Valeriani martirum, anno Domini millesimo quingentesimo secundo.“)

A szepesi káptalan előtt Wythfalvi Miklós odirini plébános „ob spem et devotionem, quas ad beatissimam Annam matrem gloriose virginis Marie ac eius capellam ad latus parochialis ecclesie beati Michaelis archangeli in villa Marci fundatam cum sincere affectione gereret“, ezen kápolnának, illetve kápolna mindenkori rektorának adja a szepesmegyei Milajon lévő birtokrészét.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 78.

283. 1503. *január 2.* („An Montagk vor der heiligen drey Kwnig tag, im Jahr 1503.“)

Dunel (Dwnel) János egy szállót „zw dem Almasch gelegen wnter dem gepyth Sardwar“ 107 forintért elad Máriási Istvánnak.

Ugyanez latin nyelven.

Átírja és latinra lefordítja a szepesi káptalan 1550-ben. — Levéltári száma: 257.

284. 1504. február 16. („Anno Domini millesimo quingentesimo quarto, feria sexta in die beate Juliane virginis.“)

A szepesi káptalan előtt Svábi Antal a Sváb („Swap“) Ganfalva puszta, Ragyolcz, Szent Margita, Szent Lőrincz, Szent György, Körtvélyes és Kisdomán helységekben lévő birtokrészeit Svábi Henriknek, visztok Henrik a Tótfalva és Sayerberg egész birtokokat, Busson („Bwson“), Kaczwinkel, Helligvágása puszta, Lipnik és Lineczen lévő birtokrészeit Antalnak adja.

Papiron, protocollaris bejegyzés. Átirva 1564-ben és 1571-ben. — Levéltári száma: 292. és 371.

285. 1504. február 29. Buda. („Datum Bude feria quinta proxima post festum beati Mathie apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo quarto.“)

II. Ulászló király Máriássy Istvánnak és utódainak érdemei jutalmául czimert adományoz.

(A czimer a szövegben le van írva.)

Alul jobb oldalt: Relatio reverendi domini Sigismundi episcopi Nitriensis secretarii regie maiestatis.

A plicaturán: S. Thurzo.

Hártyán, alul selymen függő vörös viaszpecséttel. A czimer lefestve, mellette bal oldalt magyaros motivumu diszitó oldal lécz. — Levéltári száma: 197.

Kiadta: Kayser: J. m. 44—46. lap.

286. 1504. július 22. („Datum in festo beate Marie Magdalene anno Domini millesimo quingentesimo quarto.“)

A szepesi káptalan előtt Csépánfalvi Tompa Bálint fia György a szepesmegyei két csépánfalvi nemesi kuriáját és Jankfalván lévő birtokrészét Márkusfalvi Máriássy Istvánnak, nejének Potenciánának és fiának Ferencznek 70 forintért eladja.

Átirja Rudolf király 1582. február 16-án a Liber Ruberben (25. lap). — Levéltári száma: 463.

287. 1504. november 1. („Anno Domini millesimo quingentesimo quarto, in festo omnium Sanctorum.“)

A szepesi káptalan előtt Svábfalvi Henrik, gyermekei: Boldizsár, Dorottyia és Anna nevében a szepesmegyei Svábfalva birtokot azon összegben felül, a melyet már kölcsönvett, még 100 forintért Varkócs Kristófnak zálogba adja.

Papiron, protocollaris bejegyzés, átirva 1564-ben. — Levéltári száma: 292.

288. 1505. (A dátum nincs kitöltve.)

Máriássy István szepesi kapitány, neje Potenciana és fia Ferencz felvétetnek a bécsi Szent-Antal confraternitás tagjai közé.

Nyomtatvány, papiron, alul papírral fedett vörös viaszpecséttel, melynek közepén egy nagy T betű látható, körirata: + Sigillum confraternitatis Sancti Antoni ad Vienna (m). — Levéltári száma: 198.

289. *1507. márczius 3.* („Anno Domini supradicto (t. i. 1507.) feria quarta proxima post dominicam Reminiscere.“)

A szepesi káptalan előtt Svábfalvi Henrik a szepesmegyei Svábfalva birtokára és ugyanottani nemesi kuriájára Varkócs Kristóftól 150 forintot kölcsön vesz.

Papiron, protocollaris feljegyzés, átírva 1564-ben. — Levéltári száma: 292.

290. *1507. május 11.* („Anno Domini millesimo quingentesimo septimo, feria tertia ante ascensionis Domini.“)

A szepesi káptalan előtt Svábfalvi Henrik a szepesmegyei Svábfalva birtokát és ugyanottani nemesi kuriáját, a melyet Varkócs Kristóf késmárki kapitány „cum diversis edificiiis satis quam decenter undique non sine gravibus expensis et laboribus ornavit et decoravit“ még 200 forintért zálogba adja.

Papiron, protocollaris bejegyzés, átírva 1564-ben. — Levéltári száma: 292.

291. *1507. június 9. Csötörtökhely.* („Datum in oppido Chetherthekhel feria quarta in die beatorum Primi et Feliciani martirum, anno Domini millesimo quingentesimo septimo.“)

A szepesi tiz lánzsás szék közönsége Márkusfalvi Máriaássy István nevében Csépánfalvi Tőke Mihálynak tett tiltakozására tanúsítja, hogy Lőcse város és a szepesi tizenhárom város lakói a megye tudta és beleegyezése nélkül panaszkodtak a királynál Máriaássy István ellen, a miért márkusfalvi kuriáját megerősíteni kezdte.

Papiron, kívül rányomott gyűrűs viaszpecsét helye. — Levéltári száma: Ad numerum 199.

292. *1507. július 12. Szepesváralja.* („Datum in oppido Warallya, loco scilicet sedis nostre iudicarie, feria secunda in profesto beate Margarethe virginis et martiris, anno Domini millesimo quingentesimo septimo.“)

Szepesvármegye közönsége előtt Márkusfalvi Máriaássy István szepesi kapitány tiltakozik az ellen, hogy Lőcse város közönsége és a szepesi tizenhárom város lakói a maguk és a megye közönsége nevében panaszt emeljenek II. Ulászló királynál az ellen, hogy ő márkusfalvi házát „muro circumdare et fortificare cepisset.“ Ezt a panaszt, ha a fentiek meg is tették, az a megye tudta és beleegyezése nélkül történt, a miről a megye tanúságot is tesz „namque non fuisset nec esset opus cuiquam de premissis querulari, cum etiam ad prescriptam fortificationem eiusdem domus eidem domino Stephano Mariassy pro viribus nostris certum auxilium prebuimus.“

Papiron, kívül négy rányomott gyűrűs viaszpecsét közül egy elveszett a többi töredékes. — Levéltári száma: 199.

293. *1507. október 4. előtt.* („Item anno Domini 1507, die proxima ante festum beati francisci confessoris.“)

Márkusfalvi Máriássy István szepesi kapitány a szepesmegyei Somogy birtokon a Hernád vizén lévő négy kerekü malmát és tartozékait a keresztelő Szent Jánosról elnevezett menedékkövi karthausi monostornak adja.

Papiron, egyszerű feljegyzés. — Levéltári száma: 193.

294. 1507. november 27. Buda. („Datum Bude, sabbato proximo post festum beate Katherine virginis et martiris, anno Domini millesimo quingentesimo septimo.“)

Szent-Györgyi Péter országbíró meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Márkusfalvi Máriássy István szepesi kapitányt Görgei Péter szepesmegyei csépanfalvi birtokrészébe vétel címén iktassa be.

Átirja 1508. február 7-én a szepesi káptalan. Levéltári száma: 200.

295. 1507. körül. (Ev nélküli feljegyzés)

„*Articuli concordie.*“

Item imprimis dominus Stephanus Mariasy se inscribat, quod ecclesiam S.(ancti) Michaelis castro sive curie nobilitari de Markosfalwa non incorporet sive muro coniungat, possit tamen de dicto castro sive curia sua nobilitari transitum aliquem ad ecclesiam ipsam facere.

Item castrum ab extra magis non amplificet neque bastiis aut sepibus glebatis fortificet, sepibus tamen simplicibus sine vallo sepire possit, fossatum quoque sine evidenti necessitate ac¹⁾ consensu iudicis et iuratorum civium civitatis Lewchowiensis parare ibidem non possit.

Item nullum inimicum seu persecutorem civitatis et huius²⁾ provincie Scepusiensis in dicto castro suo sive curia nobilitari foveat, teneat, servet, neque ullo modo defendat, sed sit ipsius civitatis bonus vicinus et amicus unacum heredibus suis.

Item, quod idem dominus Stephanus a civibus Lewchowiensibus aut rebus eorum in oppido suo Markosfalwa tributum nunquam exiget sive exigere faciet et quousque ipse castrum Saros tenebit, tunc neque in tributo de civitate *Eperyes* ab eisdem civibus Lewchowiensibus aut rebus et bonis eorundem aliquod tributum accipiet sive accipere faciet.

Et ista omnia premissa fateatur coram aliquo magistro prothonotario et promittat sub honore et humanitate suis et heredum suorum se omnia premissa firmiter observaturum.“

Papiron. — Levéltári száma: 180.

296. 1508. február 7. („Datum vigesimo quinto die diei introductionis et statutionis prenotatarum, anno Domini millesimo quingentesimo octavo.“ -- „sabbato proximo ante festum beati Antonii confessoris.“ —)

¹⁾ Kijavítva az *ac* szó más tintával *aut-ra*.

²⁾ A *huius* szó utólag törölve.

A szepesi káptalan Szent-Györgyi Péter országbíró 1507. november 27-én Budán kelt iktató parancsára jelenti, hogy Máriássy Istvánt a parancsban megnevezett birtokrészbe ellentmondás nélkül beiktatta.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 200.

297. 1509. február 24. („Datum in festo beati Mathie apostoli anno Domini millesimo quingentesimo nono.“)

A szepesi káptalan előtt Svábfalvi Henrik, fiai, Boldizsár és Péter, továbbá Antal fiai Benedek, Mátyás, Gáspár, András és István nevében a szepesmegyei Svábfalva egész birtokot 1000 forintért Máriássy Istvánnak és fiának Ferencznek adja.

Átirva 1564-ben és 1581-ben. — Levéltári száma: 292. és 440.

298. 1509. márczius 19. („Eodem anno feria secunda ante Benedicti abbatis.“)

A szepesi káptalan előtt Máriássy István Varkócs Kristófot Svábfalva birtok birtoklásától eltiltja és késznek nyilatkozik a birtokon lévő zálogösszeg kifizetésére.

Átirva: 1564-ben. — Levéltári száma: 292.

299. 1509. márczius 23. („Datum feria sexta proxima ante festum annuntiationis gloriosissime virginis Marie, anno Domini millesimo quingentesimo nono.“)

A szepesi káptalan előtt Svábfalvi Henrik azon zálogbevallást, a melyet Varkócs Kristóf Késmárk vár és város kapitánya javára tett, az ígéretek be nem tartása miatt visszavonja.

Átirva: 1564-ben. — Levéltári száma: 292.

300. 1509. május 8. („Datum feria tertia in die sancti Stanislai episcopi et martiris, anno Domini millesimo quingentesimo nono.“)

A szepesi káptalan előtt Svábfalvi Henrik leánya Dorottya a maga, Henrik fia Boldizsár és leánya Ágnes nevében tiltakozik az ellen, hogy atyjuk Svábfalva birtokot elidegenitse, Máriássy István azt megszerezze, Varkócs Kristóf pedig birtokolja.

Átirva: 1564-ben. — Levéltári száma: 292.

301. 1509. november 26. („Datum feria secunda proxima post festum gloriose Katherine virginis et martiris anno Domini millesimo quingentesimo nono.“)

Pál jászai prépost és conventje előtt Csépaufalvi Fodor Gáspár Márkusfalvi Máriássy István, Svábfalvi Antal és fia Benedek nevében Svábfalvi („de Sowapfalva“) Henriket a Svábfalván lévő birtokrész elidegenítésétől eltiltja.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 201.

302. 1510. április 7. *Visegrad.* („Datum in Wyssegrad in dominica Quasimodo, anno Domini millesimo quingentesimo decimo.“)

II. Ulászló király Máriássy István kérelmére megújítja Leszkovány birtok adómentességét. Az oklevélből kiténik, hogy I. Mátyás király idejében Márkusfalvi Máriássy István a király beleegyezésével a nevezett Leszkovány birtokot a márkusfalvi plébánia templom oldalán épült Szent-Kozma és Demjén tiszteletére emelt kápolnának adta, a mely birtokot ezért a király minden adófizetés alul felmentett, mivel a kápolna rectorának halálakor rokonai a vonatkozó oklevelet elvitték, ezért kellett a birtok adómentességét megújíttatni.

Alul: Relatio venerabilis magistri Francisci prepositi Transsilvanensi secretarii regie maiestatis.

Kívül a plicaturán: Relatio reverendissimi domini Francisci Wardai electi Waciensis thesaurarii. Franciscus prepositus Transsilvanensis.

Hártyán, alul selymen függő vörös viaszpecséttel. — Levéltári száma: 203.

303. 1510. május 26. („Datum in festo sancte et individue Trinitatis anno Domini millesimo quingentesimo decimo.“)

Pál jászai prépost és conventje előtt Svábfalvi („de Sowapfalwa“) Benedek a maga továbbá Svábfalvi Mátyás, Gáspár, Menyhért, András, Antal fia István és leánya Dorottya nevében tiltakozik az ellen, hogy Svábfalvi Henrik svábfalvi birtokrészt elidegenítse.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 202

304. 1510. körül. (É. n.)

(A szepesi káptalan) előtt Svábfalvi Henrik tiltakozik az ellen, hogy Varkócs Kristóf késmárki város és várkapitány a Svábfalváért adott zálogösszeget átvenni nem akarja.

Átírva: 1564-ben. — Levéltári száma: 292.

305. 1511. július 15. („Datum feria tertia proxima post festum beate Margarethe virginis et martiris, anno Domini millesimo quingentesimo undecimo.“)

A szepesi káptalan előtt Svábfalvi Henrik a maga és fivére néhai Antal gyermekei Benedek, Mátyás, Gáspár, András és István nevében Márkusfalvi „Maryassy“ Istvánnak jóságáért viszonzásul a szepesmegyei egész Svábfalvát („Swapfalva“) 1150 forintért odaadományozza, azzal a kikötéssel, hogy ha Máriássy István és fia utókok nélkül halna el, a birtok visszaszáll Henrik, illetve a fent felsoroltak utódaira.

Hártyán, alul selymen függő töredékes viaszpecséttel. — Levéltári száma: 205.

306. 1511. július 16. („Datum feria quarta proxima post festum beate Margarethe virginis et martiris, anno Domini millesimo quingentesimo undecimo.“)

A szepesi káptalan előtt Svábfalvi Henrik azt az oklevelet, a melyben a Máriásy István és Ferencz javára Svábfalvára nézve tett előbbi bevallását visszavonta, ismét helyesnek és érvényesnek ismeri el és megerősíti.

Papiron, kívül rányomott töredékes viaszpecséttel. — Levéltári száma: 206.

307. *1511. július 21. Szemcz.* („Datum in Szemcz, feria secunda proxima ante festum Marie Magdalene, anno Domini millesimo quingentesimo undecimo.“)

Tornaljai János és Runyai Soldos Lázár gömöri alispánok és a szolgabírák előtt Csetneki („de Chytnek“) András fia Miklós, ugyanezen András fia László fiai Ferencz, Bernát és János, András fia Jánost a csetneki birtokrészükért járó 200 forint lefizetéséről nyugtatják.

Papiron, kívül három rányomott gyűrűs viaszpecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 209.

308. *1511. augusztus 23.* („Datum sabbato in vigilia videlicet beati Bartholomei apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo undecimo.“)

A szepesi káptalan előtt Markosfalvi „Maryassy“ István a szepesi föld kapitánya tiltakozik az ellen, hogy Svábfalvi Henrik a szepesmegyei Svábfalvát, a melyet neki már egyszer eladott, újra elidegenitse Varkócs Kristóf késmárki vár- és városkapitánynak.

Papiron, kívül rányomott töredékes viaszpecsét. — Levéltári száma: 208.

309. *1511. november 7. Buda.* („Datum Bude feria sexta proxima post festum Omnium Sanctorum anno Domini millesimo quingentesimo undecimo.“)

II. Ulászló király előtt Márkusfalvi Máriásy István Pelsőczy Bebek Jánost a gömörmegyei Gömör (Gemér) birtokon lévő rész elfoglalásától eltiltja.

Lecta.

Papiron, alul rányomott vörös viaszpecsét töredékével. Kivül XVI. századi irással: Inhibitio super Gemer. — Levéltári száma: 204.

310. *1512. márczius 4. A szepesi székesegyházban.* („Anno . . . millesimo quingentesimo duodecimo . . . die vero quarta mensis marcii. . .“)

Liszkai Mihály fia Tamás közjegyző Lunniczai János szepesi prépost kérelmére átírja II. Pius pápának *1459. november 17-én* Mantuában kelt oklevelét.

Rongált hártján, alul közjegyzői jeggyel. — Levéltári száma: nincsen.

311. *1512. márczius 12. Buda.* („Datum Bude in testo beati Gregorii pape, anno Domini millesimo quingentesimo duodecimo.“)

Perényi Imre nádor meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Márkosfalvi Máriássy Istvánt és fiait Ferenczet, Mátét és Orbánt Svábi („de Swap“) Henrik szepesmegyei Svábfalva birtokába iktassa be.

Átirja a szepesi káptalan 1512. április 6-án. — Levéltári száma: 211.

312. 1512. április 6. („Datum sedecimo die introductionis et statutionis prenotate, anno Domini suprascripto.“ — „Feria secunda proxima ante festum annunciationis virginis Marie.“)

A szepesi káptalan Perényi Imre nádor 1512. márczius 12-én Budán kelt iktató parancsára jelenti, hogy midőn Máriássy Istvánt és fiait a nevezett birtokba be akarta iktatni, ennek Benedek svábfalvi bíró Warkócs nevében ellentmondott, mire a feleket megidézte.

Papiroson, kívül töredékes viaszpecséttel. — Levéltári száma: 211.

313. 1512. szeptember 27. („Datum in festo beatorum Cosme et Damiani martirum, anno Domini millesimo quingentesimo duodecimo.“)

Pál jászai prépost és conventje előtt Svábfalvi Henrik azon bevallást, a melyet Warkócs Kristóf késmárki vár- és városkapitány javára tett, visszavonja, mert Warkócs a 2000 arany forintot lefizetni nem akarja.

Kivül: »Szwap falwara Hendrijk levele (más kézzel és tintával) ez is revocatoria.«

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét némi töredéke. — Levéltári száma: 210.

314. 1512. szeptember 28. („Datum feria tertia proxima ante festum beati Michaelis archangeli, anno Domini millesimo quingentesimo duodecimo.“)

A szepesi káptalan előtt Svábfalvi Henrik azon bevallást, a mely szerint a szepesmegyei Svábfalvát és az ottani kuriát 2000 forintért Warkócs Kristóf késmárki vár- és városkapitánynak zálogba adja — vissza vonja.

Kivül: »Szwap Falwssy Hendrijk levele (más kézzel) revocatoria.«

Papiron, kívül rányomott viaszpecséttel. — Levéltári száma: 212.

315. 1512. október 20. Csötörtókhely. („Datum in Quinto foro, feria quarta proxima post festum sancti Luce ewangeliste anno Domini 1512.“)

Hisfalvi Steflak János, a tizlándsás szék alispánja a Márkusfalvi Máriássy István, továbbá Csépánfalvi Boldizsár leánya Katalin, Zoldnar „de eadem“ Mihály, Ludman Mátyás és Graus Jakab közt folyó per tárgyalását „ratione termini prioritatis“ elhalasztja.

Egérárgta papiron, kívül rányomott fekete viaszpecsét. — Levéltári száma: 214.

316. 1512. november 3. Csötörtökhely. („Datum in Quinto-fero, feria quarta proxima post festum omnium Sanctorum, anno Domini 1512.“)

Hisfalvi Steflaki János a tizlándsás szék alispánja és a szolgabírák előtt Márkusfalvi Máriássy István felszólítja Csépanfalvi Boldizsár leányát Katalint, Ludman Mátyást, Csépanfalvi Zeldnar Mihályt és Grawss Jakabot, hogy a csépanfalvi birtokrészeikre vonatkozó okleveleiket mutassák be.

Papiron, kívül rányomott gyűrűs fekete viaszpecsét. — Levéltári száma: 213.

317. 1513. január 25. Buda. („Datum Bude, in festo conversionis beati Pauli apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo.“)

II. Ulászló király meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Márkusfalvi Máriássy Istvánt Lapispataki Miklósnak a szepesmegyei Milaj, Haraszt és Vereshegy birtokokon lévő részeibe, Mátéfalva birtokba, Rikolf, Kotorbach, Béla és Zlop pusztákba vétel czimén iktassa be.

Átírja a szepesi káptalan: 1513. junius 4-én. — Levéltári száma: 217.

318. 1513. junius 4. („Datum vigesimo die diei introductionis et statutionis prenotatorum, anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo.“ — „Feria secunda proxima post festum beati Bonifacii martiris.“)

A szepesi káptalan II. Ulászló király 1513. január 25-én Budán kelt iktatóparancsára jelenti, hogy midőn Máriássy Istvánt a nevezett birtokokba (Imre dománi bíró, Király Márton jamniki bíró, Jakab vitfalvi soltész mint szomszédok előtt) be akarta iktatni, ennek Csépanfalvi Fodor György ellentmondott, azonban ellentmondását visszavonta.

Hártyán, alul selymen függő pecséttel. — Levéltári száma: 217.

319. 1513. julius 18. („Datum feria secunda proxima post festum divisionis apostolorum, anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo.“)

A szepesi káptalan a márkusfalvi várban ágyban beteg fekvő Máriássy István kérelmére kiküldi Tordai Tamás és Sovári Sós Mátyás kanonokokat, akik előtt István tiltakozik az ellen, hogy a míg ő Zápolyai János erdélyi vajda és György szepesi örökös grófok szolgálatában távol volt, az alatt Warkócs Kristóf késmárki vár- és városkapitány magát titkon Svábiafalva birtokba a budai káptalannal vétel czimén beiktattatta.

Kívül XVI. századi írással: »tylalom leuel Szwap falwara (későbbi kéz- más tintával) Varkochi ellen.«

Papiron, kívül rányomott viaszpecséttel — Levéltári száma: 207.

320. 1513. julius 25. („Datum in festo beati Jacobi apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo.“)

Pál jászai prépost és conventje előtt Svábfalvi Menyhért a maga, Márkusfalvi Máriássy István és fivére Gáspár nevében tiltakozik az ellen, hogy a míg István Zápolyai János és György ügyeiben távoljárt, az alatt Warkócs Kristóf késmárki vár és városkapitány magát a szepesmegyei Svábfalva birtokba és kuriába titkon beiktattatta.

Papiron, kívül rányomott viaszpecséttel. — Levéltári száma: 216.

321. *1513. szeptember 25.* („Datum die dominico proximo ante festum beati Michaelis archangeli, anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo.“)

A szepesi káptalan előtt Szmrecsányi (Zemercheni) Kristóf szepesi olvasókanonok egyrészlől, Márkusfalvi Máriássy István a Szepesség kapitánya másrészlől a szepesmegyei Vítfalva, Haraszt, Vereshegy, Zlop és Rikolf birtokokra nézve barátságosan meg-egyeznek.

Rongált papiron, kívül rányomott viaszpecsét helye. Ugyanez papiron, XVIII. századi egyszerű másolatban. — Levéltári száma: 218.

322. *1514. szeptember 20.* („Datum in vigilia festi beati Mathei apostolie et evangeliste, anno Domini millesimo quingentesimo decimo quarto.“)

A szepesi káptalan előtt Svábfalvi Henrik a szepesmegyei Gánfalva birtokon lévő részét Szmrecsányi („de Zemerchen“) Kristóf szepesi olvasókanonoknak 100 frtért inscribálja.

Átirva 1564-ben és 1575-ben. — Levéltári száma: 292. és 371.

323. *1514. november 15.* („Datum feria quarta proxima post festum beati Martini episcopi et confessoris anno Domini millesimo quingentesimo decimo quarto.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Máriássy István a sárosmegyei Deméte, Frics, Belczella egész birtokokat, Som, Herczegfalva, Felsődeméte és Novajháza pusztákat feleségének Potenciánának élete fogytáig adja.

Hártyán, nem expedált eredeti fogalmazvány. — Levéltári száma: 219.

324. *1515. február 7. Eger vára.* („Datum in arce Agriensi [die] septima [mensis] februarii anno Domini millesimo quingentesimo decimo quinto.“)

Bonzagnus János az egeri püspökség kormányzója Máriássy Istvánt 46 forintnyi bortized lefizetéséről nyugtatja.

Átirja Cistarelli Alfons 1519. *julius 2-án.* — Levéltári száma: 221.

325. *1515. december 29.* („Sabbato in festo beati Thome archiepiscopi Cantuariensis, anno domini millesimo quingentesimo quindecimo.“)

Márkusfalvi Máriássy István végrendelete.

Egy iv papiron, kívül öt gyürüs fekete viaszpecsét nyomával — Levéltári száma: 220.

Megjelent: Közlemények Szepes Vármegye multjából 1913. évf. 162—166 lap.

326. *1516. március 7. Trencsén vára.* („Datum in arce nostra Thrinchiniensi. feria sexta proxima ante dominicam Judica anno Domini millesimo quingentesimo decimo sexto.“)

Hedvig tescheni hercegnő, Zápolyai István nádor özvegye Márkusfalvi Máriássy Istvánt Sáros várának Warkócs Kristóf és Csallóközi Mihály kezébe való átadásról nyugtatja.

Rongált papíron, alul papírral fedett vörös viaszpecsét. — Levéltári száma: 222.

327. *1517. november 30.* („Datum in festo beati Andree apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo decimo septimo.“)

A budai káptalan előtt Svábi Gáspár a maga és fivérei István, András, Menyhért és Benedek, nővérei Dorottya, Ternyei Györgyné és Zsófia, Radványi Menyhértné nevében a szepesmegyei Sváb („Swab“) birtokot Warkócs Kristóf késmárki várkapitánynak, fiainak Gáspárnak, Menyhértnak és Györgynek leányainak Margitnak és Borbálának 2000 forintért eladja.

Papíron, egyszerű másolatban. — Levéltári száma: 223.

328. *1517. december 2. Buda.* („Datum Bude feria quarta proxima post festum beati Andree apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo decimo septimo.“)

(II. Lajos király) átírja és megerősíti a budai káptalan *1517. november 30-án* kelt oklevelét. Az oklevél bevezető része hiányzik.

Papíron, egyszerű másolatban. — Levéltári száma: 223.

329. *1517. december 2. Buda.* („Datum Bude feria quarta proxima post festum beati Andree apostoli anno Domini millesimo quingentesimo decimo septimo.“)

II. Lajos király meghagyja a budai káptalannak, hogy Warkócs Kristóf késmárki város és várkapitányt és gyermekeit a szepesmegyei Sváb egész birtokába iktassa be.

Átírja a budai káptalan *1517. december 31-én*. — Levéltári száma: 223.

330. *1517. december 31.* („Datum sextodecimo die diei introductionis et statutionis prenotatarum anno Domini supradicto.“ — „Feria quarta proxima post festum beate Lucie virginis et martiris.“)

A budai káptalan II. Lajos király *1517. december 2-án* Budán kelt parancsára jelenti, hogy Warkócs Kristófot és gyermekeit Sváb birtokába ellentmondás nélkül beiktatta.

Papíron, egyszerű XVIII. századi másolatban. Ugyanitt még két, e tárgyra vonatkozó év n. feljegyzés. — Levéltári száma: 223.

331. *1518. szeptember 29. Monostor.* („Datum in domo nostra Monosthor, in festo beati Michaelis archangeli, anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo.“)

Várdai Ferencz erdélyi püspök előadja, hogy néhai Máriássy Istvánnal „super facto sponsalitiórum cum egregio Francisco Maryassy filio eiusdem Stephani Maryassy ac generosa puella Barbara sorore nostra contrahendorum quedam disposito facta et habita extiterit,“ ezt azonban most visszavonja azzal, hogy Máriássy Ferencz „absque aliqua contradictione matrimonium cum illa qua voluerit contrahere possit.“

Viztől rongált papíron, alul papírral fedett vörös viaszpecsét. — Levéltári száma: 225.

332. 1518. október 20. *Bács.* („Datum Bachie, feria quarta proxima post festum beati Luce evangeliste, anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo.“)

De commisione domini regis.

II. Lajos király előtt néhai Márkusfalvi Máriássy István fia Ferencz előadja, hogy néhai atyja a sárosmegyei Deméte, Frics és Berzsefalva birtokait bizonyos feltételek mellett az ő anyjának Potenciának adta, ezen bevallást tartalmazó oklevél eredetiét most (Sallókői Sőt Mihály („Sewth de Sarlokewz“) szepesi várnagy és Henkel János lőcsei plébános és szepesi várnagy maguknál tartják, mire a király meghagyja a szepesi káptalannak, hogy a nevezetteket intse meg, hogy a szóbanforgó oklevél eredetiét Ferencznek adják ki.

Papíron, alul papírral fedett vörös viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 224.

333. 1518. november 23. („Datum in festo beati Clementis pape, anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo.“)

A szepesi káptalan előtt Tóttalvi Svábi Antal fiai Gáspár, Menyhért, Benedek és András, anyjuk Márta és nővérük Dorottya és Zsófia, fivériük István nevében a Szent Antalhoz címzett lechnici karthausi kolostornak Kislesnicze pusztát, továbbá Nagylesnicze és Körtvélyes birtokokon lévő részüket a nagylesniczei soltészszéggel együtt 300 forintért eladják.

Átirva, 1564-ben és 1575-ben. — Levéltári száma: 292. és 371.

334. 1519. május 30. („Datum feria secunda proxima post festum beati Urbani pape, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.“)

A szepesi káptalan előtt Csépanfalvi Kis Gergely fia Marselko Mátyás csépanfalvi kuriáját („curiam residentialem“) és a szepesmegyei Komárfalva pusztán lévő birtokrészeit Csépanfalvi Lénárd feleségének Orsolyának, fiainak Jakabnak és Péternek, leányainak Erzsébetnek és Katalinnak 20 forintért eladják.

Hártyán, alul selymen függő töredékes viaszpecséttel — Levéltári száma: 227.

335. 1519. július 2. *Eger vára.* („Isto die secundo mensis julii, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono in arce Agriensi.“)

Cistarellus Alfonz, Estei Hippolit biboros egri püspök biztosa Máriássy Ferencz kérelmére átírja Bonzagnus János *1515. február 7-én* Egerben kelt nyugtáját.

Vizfoltos papíron, alul papírral fedett fekete viaszpecséttel. — Levéltári száma: 221.

336. *1523. szeptember 7.* („Datum feria secunda proxima post festum beati Egidii abbatis, anno domini millesimo quingentesimo vigesimo tertio.“)

A szepesi káptalan előtt Svábi Gáspár, Menyhért, András és István a maguk és nővérük Zsófia, Menyhért leánya Borbála, fia Benedek, András gyermekei Balázs, Péter és Anna nevében a szepesmegyei Helligvágás („Hellygkwagas“) pusztán lévő részüket 300 forintért a lechniczi karthausiaknak inscribálják.

Átírva *1564*-ben. — Levéltári száma: 292.

337. *1524. június 21. Buda.* („Datum Bude, feria tertia proxima ante festum nativitatis beati Johannis bapteste, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quarto.“)

II. Lajos király László esztergomi érsek panaszára az ország összes vámszedőinek meghagyja, hogy az érsek rozsnyóbányai, nadabolyai és csucsoi („de Chuchou“) jobbágyaitól és népeitől vámot szedni ne merjenek.

Átírja és megerősíti Rozsnyóbánya közönségének kérelmére I. Ferdinánd király *1550. február 25-én* Pozsonyban és Rudolf király *1588. január 8-án* Prágában kelt oklevelében. — Papíron, egyszerű másolatban. — Levéltári száma: 115.

338. *1526. márczius 11.* („Datum in dominica Letare, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto.“)

A szepesi káptalan Márkusfalvi Máriássy Istvánnak Daróczi Tiboltfy László által eredetiben felmutatott, *1515. december 29-én* kelt végrendeletét átírja.

Papíron, kívül rányomott viaszpecséttel és papíron, egyszerű másolatban. — Levéltári száma: 228. és 226.

A családi levéltár nagyszámú újabbkori oklevelei közül a nevezetesebb darabok a következők:

339. *1528. január 25. Buda.*

I. Ferdinánd király meghagyja a jászai konventnek, hogy Pelsőczi Bebek Imre székesfejérvári prépostot és fivérét Ferenczet a Zápolyai-párti hűtlen Márkusfalvi Máriássy Ferencz és Máté gömörmegeyi Berzété, Körös és Rudna birtokaiba és Zápolyai Jánosnak berzétéi vámjába iktassa be.

A konvent az ellentmondás nélküli iktatásról *1528. szeptember 23-án* tesz jelentést.

Papíron, egyszerű másolatban. — Levéltári száma: 346. — Átírja a jászai konvent *1584*-ben. — Levéltári száma: 487.

340. 1529. május 19. *A Usicsva alatti láborban.*

Kaczianer János azon pénzösszegért, a melyet a lőcseiiek a királynak kölcsön adtak, zálogba adja a Zápolyai-párti Máriássy István fiainak Ferencznek és Máténak összes javait.

Papiron, alul papirral fedett vörös viasz gyűrűspecsét, amelyben a cimerepaizs felett H. K. betűk láthatók. — Levéltári száma: 229.

341. 1531. július 19.

A szepesi káptalan Lwmpnyczer János és Schkarkowfzky Szaniszló lőcsei polgároknak a város közönsége nevében előadott kérelmére átírja:

1. Zsigmond királynak 1405. márczius 30. Budán

2. A szepesi káptalannak 1405. július 1. és

3. A szepesi káptalannak 1295. május 19-én kelt okleveleit Hártyán, alul selymen függő törött viaszpecsét. — Levéltári száma: 230.

342. 1531. július 19.

A szepesi káptalan Lwmpnyczer János és Schkarkoffwzky Szaniszló lőcsei polgároknak a város közönsége nevében előadott kérelmére átírja a saját 1412. október 15-én kelt oklevelét.

Hártyán, alul selymen függő viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 230.

343. 1533. július 18. Bécs.

I. Ferdinánd király levele Lőcse város tanácsához, melyben felszólítja őket, hogy a kezükben levő Máriássy-javak terhére zálogképpen adjanak kölcsön nyugta ellen Ribi Sebestyénnek 200 forintot.

Papiron, kívül vörös viasz zárópecsét töredéke. — Levéltári száma: 232.

344. 1534. október 22. Sáros.

Sáros vármegye közönsége előtt Márkusfalvi Máriássy Máté, Bornemissza Benedek és neje Máriássy Margit egyrésztől, Máriássy Ferenc özvegye Zsófia másrésztől Deméte, Frics és Belcella sárosmegyei birtokok felett választott bíróság közbejöttével megosztoznak.

Papiron, kívül öt rányomott viaszpecsét közül egy elveszett, a többi töredékes. — Levéltári száma 231. — Ugyanez még két eredeti példányban. — Levéltári száma: ad numerum 231.

345. 1535. január 28. Sáros.

Sáros vármegye hatósága Nagymihályi Dénes özvegye ellen Máriássy Ferenc özvegyét Zsófiát és Máriássy Mátét 9 márkára itéli.

Papiron, kívül négy rányomott pecsét helye. — Levéltári száma: 1080.

346. 1538. márczius 16.

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Máriássy Máté, Máriássy Ferenc özvegye Zsófia és gyermekei Antal és Pál tiltakoznak

az ellen, hogy sógoruk, Bornemissza Benedek a lőcseiek kezén zálogban lévő márkusfalvi várat és tartozékait és a sárosmegyei Demétét bármi czímen elfoglalja.

Papíron, kívül rányomott pecsét helye. — Levéltári száma: 233.

347. 1539. június 7.

A szepesi káptalan Márkusfalvi Máriássy Ferencz özvegye Zsófia kérelmére fiának Pálnak korát 7 esztendőben állapítja meg.

Átírva 1574. szeptember 29-én. — Levéltári száma: 234. — Ugyanez másolatban: — Levéltári száma: 244.

348. 1542. április 12. Patak.

Perényi Péter Magyarország főkapitánya és királyi kancellár előtt Bornemissza Benedek és Máriássy Ferencz özvegye Zsófia fivéreivel Nagymihályi Istvánnal és Benedekkel megegyeznek abban, hogy a Perényi előtt folyó pereiket választott bíróság elé viszik és ha ezeknek ítéletével nem lesznek megelégedve, akkor terjesztik ez ügyeket döntés végett Perényi elé.

Papíron, alul papírral fedett vörös viaszba nyomott gyűrűs pecsét. — Levéltári száma: 235.

349. 1542. május 8.

A szepesi káptalan előtt Máriássy Ferencz özvegye Zsófia a maga és fiai Antal és Pál, leányai Erzsébet, Margit, Hedvig és Jusztina nevében Máriássy Máté özvegyét Eszenyi Csapi Katalint, Bornemissza Benedeket és nejét Margitot a Máriássy István néhai nővére Katalin, Zelena Gergelyné javainak elfoglalásától eltiltja.

(„Correcta in constorio in dictionibus suprascriptis.“)

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 237.

350. 1542. június 4. Eger.

Perényi Péter Magyarország főkapitánya és királyi kancellár Márkusfalvi Máriássy Ferencz özvegye Zsófia és Bornemissza Benedek közt birtokfoglalás miatt folyó perben Szepes-, Sáros-, Ung-, Zemplén-, Torna-, Abaujvár, Borsod- és Heves vármegyék nemeseiből alakított bírói széken barátságos egyezséget hoz létre.

Egy iv papíron, papírral fedett vörös viaszpecséttel. — Levéltári száma: 236.

351. 1542. július 10.

A szepesi káptalan előtt Bersoni Svábi Gáspár „cum sigillo egregii Balthazaris Zakacz de Pethrócz vicecomitis sedis inferioris comitatus Scepus coram vobis legittime *citatus*,“ Hevesi Bornemissza Benedek „de Márkusfalva“ kérelmére azt vallja, hogy Márkusfalvi Máriássy István élete végét érezvén közeledni, Szmercsányi („Zemercheny“) Kristóf szepesi olvasókanonok, Albert kanonok, Rubint, Görgei László, Tompa Péter, Csépánfalvi Gáspár és Svábi Gáspár előtt, mint végrendeleti tanuk és végrendelet

végrehajtott előtt feleségének Potenciánának és leányainak: ugyan-csak Potenciánának és Margitnak hagyta a sárosmegyei Deméte, Frics és „Bechallya“ birtokokat, fiának Ferencznek a gömör-megyei Berzéte, Körös és Rudna birtokokat, Máté, Orbán és János nevű fiainak pedig Márkusfalvát és a többi szepesmegyei birtokot hagyta.

Átirva 1560-ban. — Levéltári száma: 273.

352. 1542. *julius 20. Sáros.*

Hassági Farkas László sárosi alispán és a szolgabírák előtt néhai Mariássy Ferencz özvegye Nagymihályi Zsófia panaszt emel, hogy Bornemissza Benedek milyen fenyegetésekkel illette őt és Perényi Pétert, midőn egy nála lévő zsellérét vissza akarta szerezni.

Papíron, kívül őt rányomott gyűrűs pecsét közül négy töredékes. Kívül Máriássy Pál magyar nyelvű regesztája. — Levéltári száma: 238.

353. 1543. *márczius 5. A szepesi káptalanban.*

Petróczi Szakács Boldizsár alispán és a szolgabírák „sedis inferioris terre Scepus“ Máriássy Ferencz özvegye Zsófia kérelmére Tőke Gergelyt és Kubinyi Lászlót küldik ki, hogy őt és gyermekeit a márkusfalvi birtokrészbe beiktassák, azonban Bornemissza Benedek csak az azon részekbe való beiktatást akarta megengedni, a melyek Zsófia gyermekeit illetik.

Papíron, alul papírral fedett négy gyűrűs fekete viaszpecsét. Kívül Máriássy Pál magyar nyelvű regesztája. — Levéltári száma: 239. és 240.

354. 1543. *április 30. A szepesi káptalanban.*

Petróczi Szakács Boldizsár alispán és Szepesmegye alsó járásának szolgabírái jelentik, hogy midőn Máriássy Ferencz özvegyét Zsófiát és gyermekeit a márkusfalvi birtokrészekbe beaktarták iktatni, Bornemissza Benedek kijelentette, hogy Máriássy Ferencz fiának hajlandó javait visszaadni, ha előbb megkapja azt a pénzt, a mit a lőcseieknek adott, ennél fogva az iktatást végrehajtani nem lehetett.

Papíron, kívül négy rányomott fekete viaszpecsét. — Levéltári száma: 240.

355. 1544. *márczius 12. Sáros.*

Berthóti Márton sárosi alispán és a szolgabírák előtt Máriássy Ferencz özvegye Zsófia tiltakozik az ellen, hogy valahányszor őt Máriássy Ferencz javaiba beiktatják; azokból Hevesi Bornemissza Benedek mindig kiüzi.

Papíron, kívül őt rányomott viaszpecsét közül csak egy töredékes van meg. Kívül Máriássy Pál magyar nyelvű regesztája. — Levéltári száma: 241.

356. 1546. *junius 15. Lőcse.*

I. Ferdinánd király előtt Márkusfalvi Máriássy István fia Ferencz özvegye Zsófia és fia Pál, Hevesi Bornemissza Benedekkel

és nejével Máriaássy István leányával Margittal a Máriaássy javakat illetőleg egyezséget kötnek.

Papiron, alul papírral fedett töredékes vörös viaszpecsét. — Levéltári száma: 242. Ld. ad numerum 242.

357. 1547. márczius 9.

A szepesi káptalan előtt Nagymihályi Pongrácz Zsófia, néhai Márkusfalvi Máriaássy István fia Ferencz özvegye és ennek fia Pál visszavonják azt az egyezséget, a melyet 1546. június 15-én Lőcsén Bornemissza Benedekkel és nejével kötöttek.

Papiron, egyszerű egykoru másolatban. — Levéltári száma: 241. — Ugyanezt átírja a szepesi káptalan 1574. szeptember 29-én. — Levéltári száma: 350.

358. 1547. október 28.

A szepesi káptalan előtt Hevesi Bornemissza Benedek a szepesmegyei Porács és Haraszt egész birtokokat és Kotorbach pusztát fivérének ifju Hevesi Bornemissza Benedeknek 1000 forintért eladja.

Papiron, két példány, egyszerű egykoru másolatban. — Levéltári száma: 243. és ad numerum 243.

359. 1548. január 18.

A szepesi káptalan előtt Hevesi Bornemissza Benedek ifjabb Hevesi Bornemissza Benedeknek 1000 forintért eladja a szepesmegyei Porács és Haraszt egész birtokokat és „Kothorbak“ pusztát.

Vizfoltos papiron, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. — Levéltári száma: 251.

360. 1548. február 4.

A szepesi káptalan előtt Máriaássy Ferencz özvegye Zsófia és fia Pál tiltakoznak az ellen, hogy Hevesi Bornemissza Benedek és neje Margit az 1546-ban kötött egyezséget nem tartják meg.

Papiron, alul rányomott viaszpecséttel. — Levéltári száma: 246.

361. 1548. február 7. Majtény.

Báthori Andrásnak, Magyarország főkapitányának levele Pelsőczy Bebek Ferencz gömöri főispánhoz, melyben Máriaássy Ferencz özvegye Zsófia, Bornemissza Benedek és Máriaássy Pál panaszára kéri, hogy ez utóbbinak Gömörben lévő Berzéte, Rudna és Körös nevű birtokait, melyeket elfoglalva tart, adja vissza, ha pedig nem akarja visszaadni, akkor tüzzön ki határidőt, a melyen a felek megjelenvén, az ügyben ítéletet fog mondani.

Papiron, zárópecsétje elveszett. — Levéltári száma: 284.

362. 1548. április 13. „Streche.“

Révai Ferencz nádori helytartó meghagyja a jászai konventnek, hogy Csekekátai Dániel és neje Csetneki János leánya Erzsébet fia János fia János ellen Csetneki Lászlót és Andrást a gömör-

megyei Somkut, Tornova, Szlavos, „Kazym,“ Feketepatak, Peterman, Goczcel, Visegrád (.Myssegrad“), Dobsina mezőváros egész birtokok, továbbá Lekenye, Pelsőcz, Ardó, Gécz, Sebespatak, Újfalú, Szalócz, Ohtina, Alsó- és Felső-Rochfalva, Kester, Aranyos, Irmes, Felső-Sajó, Csetnek mezőváros és a bars megyei Szalonna és Mártony birtokokon lévő részek visszaszerzése miatt idézze meg.

A konvent 1548. április 24-én jelenti az idézés megtörténtét. — Levéltári száma: 249.

363. 1548. május 17. Pozsony.

I. Ferdinánd király meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Hevesi Bornemissza Benedeket és nejét Máriássy Margitot Máriássy Ferencz özvegye Zsófia és fia Pál ellen az 1546-ban kötött egyezség megszegése miatt idézze meg.

A káptalan 1548. június 18-án jelenti az idézés megtörténtét. Papíron, kívül rányomott viasz zárópecsét töredéke. — Levéltári száma: 245.

364. 1548. július 8.

A szepesi káptalan ifju Hevesi Bornemissza Benedek kérelmére átírja a saját 1418. április 11-én kelt oklevelét.

Rongált, vízfoltos hártján, alul selymen függött pecsétje elveszett. — Levéltári száma: 250.

365. 1548. augusztus 24.

A jászai konvent előtt Máriássy Ferencz özvegye Zsófia és fia Pál tiltakozik az ellen, hogy Bornemissza Benedek Demete, Frics, Bercella, Haraszt és Porács birtokból 13 $\frac{1}{2}$ jobbágytelket (superfluitatem possessionum . . .“), továbbá Mátéfalvára és „Rykalwff“ pusztákra vonatkozó okleveleket, a melyek pedig bizonyos egyezség értelmében visszaadandók, visszaadni nem akarja.

Papíron, kívül papírral fedett rányomott viaszpecséttel. — Levéltári száma: 253.

366. 1549. október 25. Pozsony.

I. Ferdinánd király Márkusfalvi Máriássy Máté özvegye Chapy Katalin, most Geszteli Sárosy Lukácsné ama kérelmére, hogy ő első férje javaiból a neki járó hitbért és jegyajándékot meg akarja szerezni, meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Márkusfalvi Máriássy Ferenc fia Pált és Demétei Bornemissza Benedekné Máriássy Margitot intse meg, hogy a szóban forgó hitbért és jegyajándékot adják ki, ha pedig erre nem hajlandók, akkor idézze őket meg.

A szepesi káptalan 1549. november 26-án jelenti az idézés megtörténtét.

Rongált papíron, kívül rányomott viasz zárópecsét töredéke. — Levéltári száma: 252.

367. 1549. november 20. Pozsony.

A Bornemissza Benedek és Máriássy Ferencz özvegye Zsófia és fia Pál közt folyó birtokperben kiadott oklevelek.

Levéltári száma: 254—255.

368. 1550. január 13.

A szepesi káptalan Mihály deáknak, „notarius sedis inferioris terre Scepus“ Márkusfalvi Máriaassy Ferenc özvegye Zsófia és fia Pál nevében előadott kérelmére átírja a saját 1478. január 16-án kelt oklevelét.

alul: „Correcta in ditione donec manu notarii“.

Levéltári száma: 259.

369. 1550. január 18. Pozsony.

Révai Ferencz nádori helytartó előtt Máriaassy Pál panaszt emel a lócseiek ellen, a kik 1527. november 25-ike körül Snayder Tamás akkori bíró vezérlete alatt megtámadták Máriaassy Ferencz márkusfalvi várát (castrum), „abindeque res et quelibet bona mobilia . . . puta aureas, argenteas pecuniasque paratas, uestes, aliaque domus clenodia“ elvittek, az egész állatállományt elhajtották, „et eandem (!) castrum ipsium funditus diruissent,“ a mivel 15.000 forintnyi kárt okoztak, ezenfelül a lócseiek elfoglalták Márkusfalva, Zavadka, Teplicza, Vogendrezzel, Leszkovány, Batizfalva, Gerlachfalva, Porács egész birtokokat, Csépánfalva és Mátéfalva részbirtokokat, továbbá Korotnok, Komaró, Jankócza, Saloba, Lendva, Szlop és Koterbach pusztákat; kéri Pál a terheltek törvény elé idézését, mire Révai a szepesi káptalanhoz ilyen értelmű meghagyást intéz. (Ugyanitt a káptalan jelentése a megtörtént idézésről.)

Átírva 1868-ban. — Levéltári száma: 297.

370. 1550.

Ebből az esztendőből még a következő tartalmu oklevelek találhatók:

A szepesi káptalan előtt Máriaassy Pál 1546-ban anyja és Bornemissza Benedek közt létrejött egyezséget azért, mert ő akkor „annos discretionis nondum atigisset“ visszavonja.

Levéltári száma: 256.

371. A szepesi káptalan Máriaassy Pál kérelmére Dunel János 1503. január 2-án kelt német nyelvű oklevelét latinra fordítva kiadja.

Levéltári száma: 257.

372. A szepesi káptalan Márkusfalvi Máriaassy Ferencz özvegye Zsófia és fia Pál kérelmére átírja a saját 1412. október 15-én kelt oklevelét.

Levéltári száma: 258.

373. A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Máriaassy Ferencz özvegye Zsófia az 1546-ban Lőcsén id. Hevesi (Bornemissza) Benedekkel és nejevel Margittal kötött egyezséget visszavonja.

Levéltári száma: 260.

374. 1552. május 3.

A szepesi káptalan előtt Tótfalusi Svábi Menyhért, István és Bertalan tiltakoznak az ellen, hogy késmárki Varkócs Menyhért a szepesmegyei Svábfalva birtokot elidegenítse.

Levéltári száma : 262.

375. 1552.

Szepesvármegye hatósága a Máriássy Pál és Hevesi Bornemissza Benedek és neje Margit közt a Gerlachfalva és Batizfalva birtokok miatt folyó pert a királyi kuria elé terjeszti.

Alul : „Emendata in sede et coram sede per notarium“.

Levéltári száma : 263, ugyanezen per folytatása megvan a 264. levéltári szám alatt.

376. 1554. július 23. Szepesváralja.

Csépánfalvi Tőke Gergely szepesi alispán és a szolgabírák Máriássy Pál kérelmére tanukihallgatást tartanak a lőcseieknek Márkusfalván elkövetett hatalmaskodásai tárgyában.

Első tanu: Csépánfalvi Soldonar Péter nemes 60 éves vallja, hogy a szerencsétlen kimenetelű mohácsi vész után Lőcse város közönsége néhai Máriássy Ferencznek — Máriássy Pál atyjának — várát Márkusfalván „vi et potencia cum machinis et bombardis diruissent“ és összes javait erőszakkal elfoglalták. Ezen javak egy részét, nevezetesen Batizfalvát és Gerlachfalvát id. Hevesi Bornemissza Benedek demétei lakos és neje Máriássy Margit most is bírják. A többi tanu ugyanezt vallja.

Polyánkai Ferencz tanu azt vallja, hogy a márkusfalvi vár lerombolása és a Máriássy javak elfoglalása azért történt, — mint a lőcseiek mondták — mert Máriássy Ferencz I. Ferdinánd királyhoz hűtlen lett.

Papíron, alul négy papírral fedett fekete viaszpecséttel. — Levéltári száma : 265.

377. 1555. június 10.

A szepesi káptalan előtt Petróczi Szakács Boldizsár a maga és fivére Mátyás nevében, Körtvélyesi Kálna Jakab, Mahafalvi Mihály, Edusfalvi György, Kánfalvi Fodor László, Körtvélyesi Piroska leánya Magdolna, Lőkfalvi János neje tiltakoznak az ellen, hogy Csépánfalvi Tőke Gergely, Lénárd és Kristóf a tiltakozókat megillető szepesmegyei Körtvélyesen lévő Kolba Miklós leánya Márta nemesi kuriáját bármi czimen elfoglalják.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét némi töredéke. — Levéltári száma : 266. (NB a 267. levéltári szám hiányzik.)

378. 1557. július 21. Szepesváralja.

Görgei Lőrincz alispán és Szepesmegye közönsége Haraszi Bornemissza Benedek és Márkusfalvi Máriássy Pál közt bizonyos károsítás miatt fenforgó ügyben megállapítja, hogy Benedek még

a károsítás gyanuja alól is mentes, „quia nulla solida probatione confirmata extitisset.“

Papíron, alul papírral fedett négy fekete viaszba nyomott gyűrűspeccéttel.
— Levéltári száma : 261.

379. 1558. július 24. Bécs.

I. Ferdinánd király Márkusfalvi Máriaassy Ferencz fia Pál kérelmére meghagyja a jászai konventnek, hogy levéltárából keresse ki és átíratban állítsa ki azon oklevelet, a melyben néhai Máriaassy István leánya Margit, Bornemissza Benedekné a szepes-, gömör- és sárosmegyei birtokaira, illetve birtokrészeire nézve, bevallást tett.

Átirva 1588. augusztus 30-án. — Levéltári száma : 268.

380. 1558. augusztus 30.

A jászai konvent I. Ferdinánd király 1558. július 24-én Bécsben kelt oklevélkereső parancsára kikeresi és Máriaassy Pál részére átírja a saját 1558-ban kelt oklevelét, mely szerint a jászai konvent előtt néhai Máriaassy István leánya Margit, Hevesi Bornemissza Benedekné, mint hogy az ősi Máriaassy javakat, a melyeket a II. Lajos király halála utáni zavaros időkben a lőcseiiek jogtalanul elfoglaltak, csak 1604 forint lefizetése ellenében voltak hajlandók visszabocsátani, ezen összeget Margit a férjétől vette kölcsön, ennél fogva a szepesmegyei Márkusfalva, Csépanfalva, Mátéfalva, Haraszt, Porács, Wogendressel, Zavatka, Teplica, Leszkovány, Batizfalva és Gerlachfalva, a sárosmegyei Deméte, Belcella („Belchalya“) és Frics egész birtokokat a szepesmegyei Korotnik, Kötterbach, Slop, Lendava, „Stwkawn“ és „Schulna“, a sárosmegyei Som, Herczegfalva, Novajháza és Bárányos puszták felét férjének a fenti összegért zálogba adja.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Levéltári száma : 268.

381. 1559.

A szepesi káptalan I. Ferdinánd királynak 1558 június 27-én Bécsben kelt iktató parancsára jelenti, hogy midőn Hevesi Bornemissza Benedeket és nejét Margitot a szepes-, gömör- és sárosmegyei Máriaassy birtokokba be akarta iktatni, ennek Máriaassy Pál ellent mondott.

Levéltári száma : 269.

382. 1559.

A szepesi káptalan Báthori András országbíró 1559. december 7-én Pozsonyban kelt parancsára jelenti, hogy a fenti ellentmondás miatt Máriaassy Pált megidézte.

Levéltári száma : 270.

383. 1559.

I. Ferdinánd király átirva a 269. levéltári számú oklevelet, a Máriaassy Pál és Bornemissza Benedek közt folyó perben az idézésre meg nem jelent Bornemissza Benedeket elmarasztalja.

Levéltári száma : 271.

384. 1560. január 6. Káptal.

Báthori András országbíró meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Máriássy Pál részére átiratban adja ki 1542. július 10-én kelt oklevelét, a mely parancsot a káptalan teljesíti is.

Levéltári száma : 273.

385. 1560. február 11. Bécs.

I. Ferdinánd király Márkusfalvi „Maryaszy“ Pálnak érdemei jutalmául a szepesmegyei Márkusfalva „unacum diruto castello in prefata possessione Markusfalwa habito“ Leszkovány, Teplice, Zavátka, Vogendreszel, Batizfalva, és Gerlachfalva egész birtokokat, a Csépanfalván lévő birtokrészt, továbbá „Goldba alio nomine Gotzhelf“, Saloba, Csetenye és Korotnik egész pusztákat, végül a gömörmegyei Berzéte, Körös és Rudna egész birtokokat a sárosmegyei Demétével együtt ujadomány czimén adományozza.

Kívül: B^{trata}
folio 486
1560.

Levéltári száma : 270.

A szepesi káptalan jelentése az iktatásról, a melynek Pelsóczi Bebek György ellentmondott, a 279. levéltári szám alatt.

386. 1560. november 8. Bécs.

I. Ferdinánd király levele Máriássy Pálhoz, melyben meghagyja, hogy a lőcseieket perbe hívással ne zaklassa azért, mert akkor, a midőn atyja János király pártjához tartozott és „nobis rebellasset“, castellumát a lőcseiek az ő parancsára lerombolták. „Quum autem patre ipso tuo in infidelitate propter suam rebellionem constituto destructio ea iure belli, quo tunc adversarios nostros cum quibus pater quoque tuus una fuisse certo affirmatur, persequebamur licita et ex mandato nostro peracta fuerit“, a lőcsei polgárokat ezért perekkel zaklatni méltatlan dolog, ezért gondolja meg, hogy a váracsnak lerombolása ama zavaros időben történt és nekünk és alattvalóinknak szabad volt ellenségeink ellen, a kikhez atyád is tartozott, „*quevis iure belli hostilia exercere*“, ennél fogva a lőcseieket ezért perekkel ne vexálja, hanem inkább egyezzen ki velük s éljenek békességben.

Levéltári száma : 272.

387. 1560.

Báthori András országbíró átírja a szepesi káptalan 1412. október 15-én kelt oklevelét.

Levéltári száma : 280.

388. 1560.

I. Ferdinánd király oklevele, melyben megindul Máriássy Pál és az iglóiak közt a Márkusfalva és Igló közti határ per,

Levéltári száma : 274 és 275.

389. 1560.

I. Ferdinánd király az iglóiakat, a kik a határjárási perben Máriaássy Pál ellen megidézettek, de az idézésre meg nem jelentek, megbírságolja.

Levéltári száma : 277.

390. 1561.

Nádasdi Tamás nádor előtt Máriaássy Pál tiltakozik az ellen, hogy Hevesi Bornemissza Benedek és neje Máriaássy Margit bizonyos egyezés véglegesítésére meg nem jelentek.

Levéltári száma : 276.

391. 1561.

A szepesi káptalan a Máriaássy Pál és az Igló város lakói közt folyó határperben jelenti, hogy az iglóiak a lengyel király nevében repulsióval éltek. — (Az egyik iglói esküdt akkor Sontag Kristóf. — A repulsió hellebardokkal, kardokkal, puskákkal és ágyukkal (bombarda) felszerelt fegyveres néppel történt.

Levéltári száma : 281.

392. 1561.

A szepesi káptalan I. Ferdinánd királynak 1560. február 11-én Bécsben kelt iktató parancsára jelenti, hogy midőn Máriaássy Pált a felsorolt birtokokba be akarta iktatni, annak Hevesi Bornemissza Benedek neje Máriaássy Margit a maga és fiai János és Gáspár és leányai Klára, Dorottya, Borbála és Katalin nevében ellentmondott.

Levéltári száma : 282.

393. 1561. november 11. Pozsony.

I. Ferdinánd király átírja V. László király 1456. május 21-én Budán és a szepesi káptalannak 1457. február 9-én kelt oklevelét.

Levéltári száma : 283.

394. 1561. november 11. Pozsony.

I. Ferdinánd király átírja Ország Mihály nádor 1466. márczius 15-én Budán és a szepesi káptalannak 1466. május 1-én kelt oklevelét.

Levéltári száma : Ad numerum 283.

395. 1561.

I. Ferdinánd király oklevele, folytatása a Máriaássy Pál és az iglóiak közt folyó határperben történt repulsióból támadt ügynek.

Levéltári száma : 284.

396. 1561.

Nádasdi Tamás nádor és királyi helytartó a magvaszakadt Marsalk család (Marsalk Mátyás) esépánfalvi birtok- és Komoróczy puszta részét érdemei jutalmául Márkusfalvi Máriaássy Pálnak adja.

Levéltári száma : 285

397. 1561.

A szepesi káptalan előtt Máriássy Pál és Bornemissza Benedek egyezsége lépnek.

Levéltári száma : 286.

398. 1562.

A szepesi káptalan Nádasdi Tamás nádor *1561. november 5-én* Pozsonyban kelt iktatóparancsára jelenti, hogy midőn Máriássy Pált Marsalk Mátyás csépánfalvi és komoróczi birtokrészeibe iktatni akarta, ennek Ludman Ágoston és társai ellentmondtak.

Levéltári száma : 287.

399. 1562.

Szepesvármegye közönségének levele a királyhoz, melyben írják, hogy Turzó Szaniszló jogtalanságainak előadására Görgei Lászlót küldik színe elé, kérik, hogy küldöttjüket hallgassa meg.

Levéltári száma : 288.

400. 1563.

A szepesi káptalan megállapítja, hogy midőn a Máriássy Pál és az Igló közti határperben az ítéletet végre akarta hajtani, „Anthonius bombardarius“ iglói esküdt, Ákos iglói városi jegyző és társai ismét repulsióval éltek.

Levéltári száma : 289.

401. 1563.

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Máriássy Pál, csépánfalvi Ludman Pált, Ágostont és Simont, Ágoston nejét, Balog Lénárd leánya Erzsébetet a szepesmegyei Komaróc pusztán lévő, birtok részük elidegenítésétől, Petróczy Jánost pedig annak megszerzésétől eltiltja.

Levéltári száma : 290,

402. 1563.

A szepesi káptalan Báthori András országbíró idéző parancsára Svábi Istvánt Stansyth Horvát Gergely ellen megidézi.

Levéltári száma : 291.

403. 1564.

Mérei Mihály Svábóczi „Svabowczky“ Menyhért és fiai Benedek és János, Menyhért fivére István, ennek gyermekei János, Miklós és Márton, András fia Bálint kérelmére meghagyja a szepesi káptalannak, hogy levéltárából keresse ki és írja át a Svábiakra vonatkozó okleveleket, illetve protokolláris bejegyzéseket.

Átirva 1564.-ben. — Levéltári száma : 292.

404. 1564.

A szepesi káptalan Mérei Mihály fenti parancsára átirja a Svábiakra vonatkozólag az 1504—1539-ig terjedő okleveleket.

Levéltári száma : 292.

405. 1565. április 25.

A szepesi káptalan előtt ij. Hevesi Bornemissza Benedek özvegye Pongrácz Ilona, most Böki („Bewky“) Paczóth Zsigmondné a szepesmegyei Haraszt és Porács birtokokat Márkusfalvi Máriaássy Pálnak 600 forintért visszabocsátja.

Levéltári száma : 293.

406. 1565.

Betlenfalvi Turzó Szaniszló szepesi főispán, Petróczy Petróczy János alispán és a szolgabírák és esküdt ülnökök előtt Máriaássy Pál kijelenti, hogy ő Porács és Haraszt birtokokat jogosan foglalta el, a mi ellen Türk Dániel („Turk“) lőcsei bíró és Helth Balázs esküdt Lőcse város nevében tiltakoznak.

Levéltári száma : 294.

407. 1567.

A szepesi káptalan előtt Soldnar Antal Máriaássy Pállal, a ki őt megverte, kibékül.

Levéltári száma : 295.

408. 1567. szeptember 25.

Gömör és Szepes vármegyék hatósága előtt Máriaássy Pál panaszt emel Bebek Ferencz ellen, a ki az ő Berzété birtokát hatalmasul Krasznahorka várához csatolta, a miről a két vármegye hatósága a királyhoz jelentést intéz.

Fogalmazvány. — Levéltári száma: 296.

409. 1568. július 12. Bécs.

I. Miksa király a szatmármegyei Mátészalka, Csahol, Gebe, Meggyes, Poraznya, Remeteszeg, Sándor, Kiskocsord „cum teloneo.“ Nagykokcsord, Tunyog, Györgyteleke, Sali, Angyalos, Újfalu, Csenger, Szárazberek, Magasliget, Nagy- és Kis-Palád, Bothpalád, Sonkád, Erdőszáda és Pusztatelek, továbbá a középszolnokmegyei Panyit, Zölcsösd, Oláh-, Közép- és Magyar-Csahol birtokokon lévő részeket, — melyeket néhai Csaholi Gáspár és György néhai Csaholi Imre leányainak: Annának Bryberi Melyth Györgynének és Katalinnak, „Radoahi“ Horváth Miklósnének adtak — érdemeik jutalmául Bryberi Melyth György fiainak Istvánnak, Pálnak és Péternek adván, meghagyja az egi káptalannak, hogy őket ezen birtokba iktassa be.

Az egi káptalan 1568-ban az iktatásról jelentést tesz.

Levéltári száma: 300.

410. 1568.

I. Miksa király a Máriaássy Pál és a lőcseiek közti perben átírja Révai Ferencz nádori helytartó 1550. január 18-án Pozsonyban kelt oklevelét, a káptalani jelentéssel.

Levéltári száma: 297.

411. 1568.

A szepesi káptalan előtt Máriássy Pál szolgájának Pynczy Boldizsárnak és feleségének Kulesár Annának szolgálataik jutalmául Csépánfalván egy jobbágytelket adományoz, azzal a feltétellel, hogy háboru esetén két, békében pedig egy lóhoz „more stipendiarium . . . solutionem habere possit.“

Levéltári száma: 298.

412. 1568.

A szepesi káptalan előtt Máriássy Pál tiltakozik az ellen, hogy Bornemissza János a Batizfalván és Gerlachfalván lévő birtokrészt Kapy Ferencznek zálogba adjá.

Levéltári száma: 299.

413. 1569.

A szepesi káptalan megállapítja, hogy Máriássy Pált „providus“ Csépánfalvi Ludman Agoston és felesége Erzsébet ellen a csépánfalvi és komoróczyi birtokrészekbe visszaakarta iktatni, ez ellen Ludman repulsióval élt.

(Ezen ügy folytatása ugyanczen esztendőben 307., 312. és 1570-ben 313. levéltári számok alatt.)

Levéltári száma: 304.

414. 1569. márczius 18. Bécs.

I. Miksa király Kazaházi Jó Balázs királyi ügyigazgatónak meghagyja, hogy a lócseieknek a Máriássy Pállal való perükben legyen segítségükre.

Levéltári száma: 301.

415. 1569. április 25. Bécs.

I. Miksa király levele Máriássy Pálhoz, melyben kéri, hogy a Szepesvármegyéhez intézett ama levelének tárgyalásakor, a melyben „ad munitionem confiniorum“ ingyen munkát és állandó lovasság tartását kéri, legyen jelen, s tanácsával és rábeszélésével legyen az ügynek segítségére.

Levéltári száma: 305.

416. 1569. május 4. Rócze. („Reutz.“)

Rócze mezőváros (oppidum) tanácsának oklevele, melyben tanusítja, hogy Csetneki Lászlóval mindig jó viszonyban voltak és ez őket mindig védte.

Alul papírral fedett szépen conservált fekete viaszpecsét. A pecséten egyenes kivont pallosra támaszkodó szent (Quirinus) alakja látszik, jobbában pajzsot tartva, a melyen két keresztbe fektetett bányász kalapács és egy harapófő látszik. Kőrírata: »S. QVIRINVS PATRONVS [RAVCHENNSIVM?].«

Levéltári száma: 309.

417. 1569. szeptember 10. Pozsony.

I. Miksa király Csépfánfalvi Sodonár Péternek, Antalnak és Jánosnak adja új adomány címén csépfánfalvi egész nemesi kuriájukat.

Levéltári száma: 306.

418. 1569.

Mérei Mihály meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Máriaassy Pál szolgáját Pyncezy Boldizsárt és feleségét Kulesár Annát a nekik adott csépfánfalvi jobbágy telekbe iktassa be.

Ugyanitt a káptalan jelentése az iktatásról.

Levéltári száma: 308.

419. 1569. november 6. Bécs.

I. Miksa király a szepesmegyei Márkusfalva „una cum castello et thelonio ibidem erectis,” Leszkovány, Alsó-Teplicze, Zavadka, Wogendrissel, Haraszt, Vereshegy másképp Porács, Batizfalva és Gerlachfalva egész birtokot, Csépfán- „alias Istwantalwa“ részbirtokot, Goldbach, Leánfalva, Csetenyetelke, Zaloba, Kotterbach, Zlop, Lendava pusztákat, Jankócz puszta részét, a sárosmegyei Deméte, Frics, Belczella egész birtokokat, Novajháza, Bárányos, Herczegfalva pusztákat és Som birtokrészét újadomány címén Máriaassy Pálnak adja.

Levéltári száma: 302.

420. 1569. november 6. Bécs.

I. Miksa király meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Máriaassy Pált az előbb elsorolt birtokokba és birtokrészekbe iktassa be.

Levéltári száma: Ad numerum 302.

421. 1569.

Mérei Mihály Máriaassy Pál ellen Bornemissza Benedek és felesége Máriaassy Margit fiait: Hevesi másképp Somi Bornemissza Jánost és Gáspárt a perbeli határidőre való meg nem jelenés miatt megbírságolja.

Levéltári száma: 303.

422. 1569.

A szepesi káptalan I. Miksa királynak 1569. november 6-án Bécsben kelt iktató parancsára jelenti, hogy Máriaassy Pált a felsorolt birtokokba ellentmondás nélkül beiktatta.

Levéltári száma: 310.

423. 1570.

A szepesi káptalan I. Miksa király 1569. november 6-án Bécsben kelt iktatóparancsára jelenti, hogy Máriaassy Pál iktatásánál Bornemissza János és Gáspár ellentmondtak.

Levéltári száma: 311, — Másolata: Ad numerum 311. levéltári szám alatt,

424. 1570. *április 25.*

A szepesi káptalan előtt Görgői Görgei Kristóf szepesi alispán Horváth Márk fiát Gergelyt a szepesmegyei Svábóc birtok elfoglalásától eltiltja.

Levéltári száma: 314.

425. 1570.

A szepesi káptalan előtt Tótfalusi Svabovszky István és fia János, Menyhért fiai Bólint és másik János, István fia Márton, Manyhért fia János fia György egyrésztől, továbbá Görgői Görgei Kristóf szepesi alispán és Máriássy Pál másrésztől egyezséget kötnek.

Levéltári száma: 315.

426. 1570.

A szepesi káptalan előtt Görgei Kristóf szepesi alispán, Máriássy Pál a maga és az előbb felsorolt Svabovszkyak nevében tiltakozik az ellen, hogy Horváth Márk fia Gergely Svábfalvát elfoglalja.

Levéltári száma: 316.

427. 1570.

Görgei Kristóf szepesi alispán Máriássy Pál kérelmére átírja Mérei Mihály 1570. évi és a saját 1569-ben kelt oklevelét, melyben a Wagendrüssel területén lévő íresthel hely miatt Máriássy Pál és Draveczy Thluk János szepesi udvarbíró közt létrejött egyezségről van szó.

Levéltári száma: 317.

428. 1571.

A szepesi káptalan I. Miksa király 1571-ben kelt idéző parancsára jelenti, hogy a Svábi István és Horváth „sive Sthansyth“ Gergely közti perben a feleket megidézte.

A per számai 1517-ig nyulnak vissza, a midőn t. i. néhai Svábi („de Swap“) Gáspár a szepesmegyei Sváb birtokot 2000 forintért Varkócs Kristóf késmárki városkapitánynak és gyermekeinek Gáspárnak, Menyhértnek, Györgynek, Margitnak és Börbálának eladta, a kikről Horváth „aliter Sthansyth“ Márkra, ennek halála után fiára Gergelyre szállt. A per voltaképen azért támadt, mert Svábi Gáspár fivére beleegyezése nélkül a birtokot el nem idegeníthette.

Levéltári száma: 318.

429. 1571. *márczius 9. Kassa.*

Ruber János felterjesztése a királyhoz, a melyben Bebek György özvegye és Máriássy Pál közt Berzéte birtok miatt folyó ügyben ir.

Levéltári száma: 324.

430. 1571. márczius 30. Prága.

I. Miksa király elrendeli, hogy Berzéte birtok 800 forint lefizetése ellen Máriássy Pálnak visszaadassék.

Levéltári száma: 326.

431. 1571. április 16. Kassa.

A szepesi kamara levele Márkusfalvi Máriássy Pálhoz, melyben felszólítja, hogy Berzéte ügyében április 23-án Kassán jelenjen meg.

Levéltári száma: 319.

432. 1571.

I. Miksa király Máriássy Pál és Turzó Szaniszló szepesi főispán kérelmére meghagyja Szepesvármegye hatóságának, hogy azon okleveleket, a melyekbe „certus quidem et insignis error ex inadvertentia notarü vestri“ csuszott be, javíttassa ki.

Levéltári száma: 320.

433. 1571.

Mérei Mihály, miután a király előbbi parancsára a kijavított okleveleket újra kiadja, a Máriássy Pál és Turzó Szaniszló közt ez utóbbi által elkövetett hatalmaskodások miatt folyó perben ítéletet mond.

Levéltári száma: 321.

434. 1571. április 23. Kassa.

Bártfai Czebner János szepesi kamarai adószedő Máriássy Pált a Berzéte birtokért járó 800 forint lefizetéséről nyugtatja.

Levéltári száma: 327.

435. 1571.

Báthori Miklós országbíró Csépanfalvi Ludman Ágostont és feleségét Erzsébetet Máriássy Pál ellen, a kitűzött határidőben való meg nem jelenés miatt megbírságolja.

Levéltári száma: 322.

436. 1571.

A szepesi káptalan Máriássy Pál kérelmére átírja a közte és Bornemissza Benedek és felesége Margit közt Gerlachfalva, Batizfalva és Stol puszta miatt folyó perre vonatkozó 1552. és 1571. évi okleveleket.

Levéltári száma: 323.

437. 1571. június 27. Kassa.

Paczót János és Forstetter János szepesi kamarai tanácsosok tanúsítják, hogy Berzéte birtokot 800 forint lefizetése ellenében Máriássy Pálnak visszabocsátották,

Levéltári száma: 328.

438. 1571.

I. Miksa király Máriássy Pál ellen Pelsőczy Bebek György özvegyét Patócsy Zsófiát, leányait Zsófiát, Juditot, Annát és Zsuzsánnát a perbeli kitüzött határidőben való meg nem jelenés miatt megbírságolja.

Levéltári száma: 329.

439. 1571.

A porácsi határ miatt Máriássy Pál és Turzó Szaniszló közt folyó per iratai.

Levéltári száma: 330, ad numerum 330 és 331.

440. Év nélkül (1571.)

Máriássy Pál felségfolyamodványa, melyben panaszt emel Bebek Ferencz és György ellen, a kik az ő Berzéte birtokát jogtalanul Krasznahorka várúkhöz foglalták.

Levéltári száma: 325.

441. 1572.

Szepesvármegye közönsége panaszt emel a Felsőgnél Turzó Szaniszló ellen több rendbeli erőszakoskodása és hatalmaskodása miatt a melyeket a szepesi káptalan, Máriássy Pál, Csépanfalvi Thóke Lénárd, (ezt a lőcsei postaházban elfogatta, megverette és több hónapon át Szepes várában fogva tartotta,) Korittyáni András szolgabíró, Szent-Andrási Menyhért, Kátay Ferencz, Petróczy Sebestyén és Péter, Csépany Antal, Polyánkai Ferencz, Korothnoki Lázár szolgabíró ellen elkövetett, kéri tehát a királyt hogy Turzó Szaniszlót tisztétől fossa meg és tegye helyébe Rueber Jánost.

Levéltári száma: 333 és 335.

442. 1572. június 21. Bécs.

I. Miksa király érdemei jutalmául új adomány czimén Máriássy Pálnak adja a gömörmegyei Berzéte „simul cum thelonio ibidem habito“, Körös és Rudna birtokokat.

Levéltári száma: 332.

443. 1572. november 27. Lőcse.

Csetneki András, Német Ferencz lőcsei bíró és Hayn János lőcsei esküdt polgár előtt tisztelendő személy Sucz („Swecz“) Sebestyén lőcsei esküdt a tályai hegyen lévő szőlőjét 300 forintért vitézlő Máriássy Pálnak eladja és mivel ő betegsége miatt az „ádomás ital“-on jelen nem lehet, erre maga helyett két más tisztelendő személyt nevez meg.

Magyar nyelven. — Levéltári száma: 334.

444. 1572. Máriássy Pál és Turzó Szaniszló közt a Porácson és Vogendrüsselen elkövetett hatalmaskodások miatt folyó per iratai.

Levéltári száma: 337 - 338.

445. 1573.

Máriássy Pálnak a Bornemisszákkal és Turzó Szaniszlóval folyó pereinek iratai.

Levéltári száma: 339—342. 345.

446. 1573.

Szolnoki Benedek deák szepesi alispán és a megye ítélőszéke Tótfalusi Svábi Istvánnak „de conditione et qualitate nobilitatis et paupertatis suae“ az 1563. évi pozsonyi országgyűlésen hozott törvény értelmében eskü alatt bizonyítványt ad arról, hogy a nevezettnek jelenleg a szepesmegyei Tótfalun lévő egy nemesi kurián és három zsellérjén kívül egyebe nincsen, „per hocque scimus eum nimis pauperem nobilem esse“, ennél fogva pereit „in serie pauperum“ lehet a királyi kurián tárgyalni.

Levéltári száma: 334.

447. 1573.

A jásszai konvent I. Miksa királynak 1572. június 21-én Bécsben kelt iktató parancsára Máriássy Pált a gömörmegyei Berzéte birtokba és vámjába, valamint Körös és Rudna birtokába új adomány címén, ellentmondás nélkül beiktatja.

Levéltári száma: 347.

448. 1573.

Máriássy Pál és Turzó Szaniszló közt ez utóbbi által Porácson elkövetett hatalmaskodások miatt támadt per irata.

Levéltári száma: 348.

449. 1574. augusztus 19. Alszász.

I. Miksa király meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Márkusfalvi Máriássy Pálnak 1539. június 7-én kelt kormegállapító oklevelét átiratban adja ki.

Levéltári száma: 234.

450. 1574. szeptember 29.

A szepesi káptalan a fenti parancsra átírja Máriássy Pál 1539. június 7-én kelt kormegállapító oklevelét.

Kívül: Wdö latot leuel Mariassi Pal no uere.

Levéltári száma: 234.

451. 1574.

Máriássy Pál az 1546-ban Lőcsén Bornemissza Benedekkel és feleségével Margittal kötött egyezséget visszavonja.

Levéltári száma: 351.

452. 1574.

Görgei Kristóf szepesi alispán és szolgabírák megállapítják, hogy Tótfalusi Svábi István fia Márton olyan szegény, hogy

Tótfalun csak egy kuriája, négy zsellére, három lova és négy borjuja van. ennél fogva igénye van perét „in serie pauperum“ tárgyaltatni.

Levéltári száma : 356.

453. 1574.

A szepesi káptalan Márkusfalvi Máriássy Pál felesége Sighér („Syghyr“) Anna kérelmére, fiának Zsigmondnak korát kilencz esztendőben állapítja meg.

Levéltári száma : 357.

454. 1574. október 14. Wagendrüssel.

Wagendrüssel tanácsának német nyelvű levele Máriássy Pálhoz.

Levéltári száma : 358

455. 1574.

A Máriássy Pál továbbá néhai Ludman Ágoston és felesége Erzsébet fia János, leányai Magdolna, Orosz Jánosné, Zsófia Fayx Vitus özvegye és Anna közt folyó per folytatása.

Levéltári száma : 359.

456. 1574.

Tanuvallalás Porács (Vereshegy) és Wogendrüsszel határa ügyében, Máriássy Pál kérelmére.

„Primus testis venerabilis Anthonius Bythner sexaginta annorum, pastor in Lethonfalwa“ vallja, hogy „ante annos viginti parochum egisset in Wogendrissel“ és úgy tudja, hogy az ottani lakosok emberemlékezet óta használták a Frestel hegyet Stelbachtól a Fejér patakig.

„Item venerabilis Mathias Egidü concionator in Roznobanya“ vallja, hogy „se per sex integros annos in dicto oppido Wogendrissel pastorem animarum egisse“ és ugyanazt vallja, mint az első tanu, hozzátéve, hogy tudja miszerint „sibi et suis predecesoribus decima in Mayershoff semper datae fuissent per suos parochianos.“

„Item honorabilis Michael, Tochman plebanus in Strasz“ ugyanazt vallja.

Levéltári száma : 360.

457. 1574.

A szepesi káptalan Báthori Miklós ítéletlevele alapján Máriássy Pált Ludman Ágoston fia János és nővérei ellen a Csépanfalván és Komarócz pusztán lévő birtok részekbe vissza iktatja.

(Szomszédok: Márton fia Péter odorini bíró, Mihály fia Miklós jamniki bíró, Jankó mátéfalvi bíró.)

Levéltári száma : 361.

458. 1574

A Frestel hegy és a porácsi határ miatt folyó per oklevelei.

Levéltári száma : 362—363.

459. *Év nélkül (1574—1580. körül.)*

„Memoriale pro dominis Maryassy.“ — Valami perhez vagy perben készült feljegyzések.

(Máriássy Pál már mint meg „holth atyám“ szerepel benne.)

Levéltári száma: 349.

460. *Év nélkül.*

„Ablegati comitatus Scepusiensis folyamodványa a királyhoz, melyben a lengyelek ellen panaszkodnak, a kik — főleg az iglóiak, — a Máriássy családot folyton fenyegetik, kéri tehát a királyt, írjon a lengyel királynak, hogy intse meg az iglóiakat, hogy maradjanak békében.

Levéltári száma: 336.

461. *1575.*

A szepesi káptalan jelenti, hogy midőn Somi Bornemissza Gáspárt a Máriássyak Sárosmegyei birtokaiba be akarta iktatni, ennek Csépanfalvi Pyczy Boldizsár Máriássy Pál nevében ellentmondott.

Levéltári száma: 364.

462. *1575.*

A Máriássy Pál, továbbá Bornemissza Gáspár és János özvegye Marsay Anna és leánya Zsófia közt folyamatban lévő per iratai.

Levéltári száma: 365, ad numerum 365 és 366.

463. *1575.*

Radéci István egri püspök, heve-i örökös főispán és királyi helytartó előtt Máriássy Pál ügyvédekett vall.

Levéltári száma: 367.

464. *1575.*

A szepesi káptalan előtt Ludman János csépanfalvi kuriáját és Jankócz pusztán lévő részjóságát Máriássy Pálnak adja.

Levéltári száma: 368.

465. *1576. június 11.*

A szepesi káptalan előtt Máriássy Pál egy részről, Kromer Sebestyén lőcsei bíró, Németh Ferencz, Kußler Gáspár lőcsei esküdt polgárok és Török Dániel lőcsei városi jegyző másrésztől elöadják, hogy ők választott bíróság előtt ugy egyeztek meg, hogy a lőcseiek a Máriássyak ellen elkövetett hatalmaskodásokért hogy t. i. a szepesmegyei Márkusfalván lévő „castrum Markwssy“-t lerombolták — és más jogtalanságokért fizetnek Pálnak 1900 forintot és neki adják a szepesmegyei Gánfalván lévő kuriájukat.

Levéltári száma: 388.

466. *1576. december 5.*

Máriássy Pál és Bornemissza Gáspár magyar nyelvű egyezsége.

Levéltári száma: Ad numerum 383.

467. 1578. február 28. Pozsony.

Rudolf király a szepesmegyei Batizfalva és Gerlachfalva egész birtokokat, továbbá Csetenye-telek egész pusztát új adomány czímen Márkusfalvi Máriássy Pálnak adja.

(Ugyanezen esztendőben a szepesi káptalan ellentmondás nélkül iktatja.)

Levéltári száma: 404.

468. 1589. december 13.

A szepesi káptalan előtt Pikfalvai Király Jakab fia Jakab javainak védelmét Máriássy Pálra bizza.

Levéltári száma: 402.

469. 1479. december 22. Márkusfalva.

Korittyáni („da Korithan“) András szepesi szolgabíró, Görgey László, Draveczki Tlucck János esküdt ülnökök, Kubinyi János, Turzó Szaniszló szepesi főispán embere. Bodonyi János és Korittyáni Miklós nemesek, továbbá Bobest Frigyes és Ways Kilián lőcsei polgárok, Péter odorini bíró és az esküdtek Máriássy Pál parancsára ítélik Keler János és István iglói lakosok ellen, a kik közül István, Teplicskán hatalmaskodva, puskával agyon lőtte Mihály molnár András nevű fiát, azután visszatérve Iglóra Istvánt az ottani bírót elfogta. Ezen emberölés miatt a fentnevezettek István felelősségre vonván, úgy ítélik, hogy Mihály molnár tizenharmad magával *1580. január 19-én* esküdjék „ad caput Stephani captivi“, Keler István pedig negyvened magával tegyen esküt arra, hogy ártatlan, a mit ha meg nem tesz, mások elrettentő példájára, mint gonosztevő és nyilvánvaló emberölő („malefactor et manifestus homicida“) fejevesséssel bünhődjék.

470. 1580. január 19-én.

Mihály molnár a megítélt esküt tizenharmad magával leteszi.

Levéltári száma: 406, és 423.

471. 1580. május 12.

Az iglói és felkai határperben ekkor Iglón 29 tanut hallgatnak ki. Az első tanu: „Witalis Kotner von Eperies“.

Levéltári száma: 422.

472. 1580. augusztus 7. Bécs.

Ernő főherceg inti Máriássy Pált, hogy ragaszkodjon a királyi biztosok rendelkezéséhez és a lengyel király alattvalóit ne zaklassa, hanem éljen nyugodtan birtokai határai közt.

Levéltári száma: 420.

473. 1580. november 7. Prága.

Rudolf király szepesvármegye közönségét az *1581. január 6-ikára* Pozsonyba hirdetett országgyűlésre hívja meg.

Levéltári száma: 410.

474. 1581. január 31. A varsói várban.

Báthori István lengyel király levele Márkusfalvi Máriássy Pálhoz, melyben a szepesi tizenhárom város és közte fenforgó határperben ír és Pálnak az ő királyi biztosai elleni panaszaira azt válaszolja, hogy „ad eam rem et iurisperitos et probatae integritatis viros non eo animo delegimus, ut cum incuria detrimentoque alicuius cum ceteris commissariis difficultates illas explicarent, sed ut adhibita omni aequitate de illis decernerent“, a mint hogy neki úgy is jelentették, hogy „eam controversiam“ szabályszerűen intézik el, a mi ha így van, sem az ő hivatásukat, sem pedig a megtörtént tényre kétségbe vonni sem fejedelmi méltósága, sem pedig az állam érdeke nem engedi.

Levéltári száma: 441.

475. 1581. április 24. Szepes vára.

Turzó Szaniszló szepesi főispán levele Márkusfalvi Máriássy Pálhoz, melyben mentegeti magát, hogy a richnói udvarbíró által elkövetett hatalmaskodásokról nincsen tudomása.

Levéltári száma: 435.

476. 1581. június 8. Zavihocz.

Máriássy András levele anyjához Sighér Annához, melyben írja, hogy már alkalmas egészségben van, jól lehet még valamenynyire érzi „az sérést“, kéri, hogy „ne sápologjék“ ő felőle. ha Isten Vilnára segít, onnan majd mindenkiről ír. A vizről (Visztula) ma kötnek ki, végül még valami palaczkról ír.

U. i.: Mindennap keneti magát Mihály borbélyal, „az patikárius Pál“ ire fele mind elolvadt, tegnap Szandomirban mást vett helyette.

Levéltári száma: 444

477. 1581. augusztus 18. Bécs.

Ernő főherceg levele Turzó Szaniszló szepesi főispánhoz és Máriássy Pálhoz, melyben írja, hogy a szepesi tizenhárom várossal való ügy tárgyalását a legközelebbi országgyűlésre halasztotta.

Levéltári száma: 434.

478. 1583. február 16.

Rudolf király Gala fia idős Márk fia Márk (máskép Marus vagy Marios) fia István fia Marioss vagy Márk fia (I.) László fia (György fia második (II.) László fia István fia Márkusfalvi Máriássy Ferencz fia Pál fia Ferencz a maga, atyja Pál és fivérei András, György, Zsigmond, és ifjú Pál kérelmére átír 1264-től 1504-ig terjedőleg huszonöt olyan oklevelet a melyek Bornemissza György deák kezei közt vannak.

Hártyán, in forma libri, 26 hártva lapon, a mely vörös színű bőrből van kötve. A hártyalapokat átfűzi a peesét selyem zsinórja, a melyről a töredékes vörös viaszpecsét függ. — Ezen oklevél vörös kötése miatt a családi levéltári praxisban: *Liber Ruber*-nek nevezetik. — Levéltári száma: 463.

479. 1582.

A szepesi káptalan előtt Tótfalusi Svabovszky János és Márton vagy hatvan ügyvédet vallanak, köztük Márkusfalvi Máriássy Pált és Ferenczet.

Levéltári száma : 458.

480. 1583. január 10. Bécs.

Rudolf király levele a Márkusfalván „nahem bey Leutsch“ lévő Máriássy Pálhoz, melyben írja, hogy a szepesi kapitányság városai panaszt emeltek ellene és Turzó Szaniszló szepesi főispán ellen. A felmerült viszályok és a határvillongás elintézésére királyi biztosokat küldött ki, telhivja, hogy ezen ügyek elintézéséig a nevezett városokkal éljen békességben.

Kívül: Máriássy Pál megjegyzése : „9 die februarii atták kezemhez.“

Levéltári száma : 464.

481. 1583. márczius 1. A nepolomicsei várban.

Báthori István lengyel király levele Máriássy Pálhoz.

Megjelent teljes szövegében : Századok : 1872. évf. 665—6 lap.

Levéltári száma : 466.

482. 1583. május 26. Jászó.

A váradi püspök levele Máriássy Pálhoz, melyben a szepesi tizenhárom várossal fenforgó határperről szólván írja, hogy a király kész irni a lengyel királynak és commissariusokat kiküldeni, de hogy kik lesznek a biztosok, azt nem tudja.

Levéltári száma : 468.

483. 1583. május 26. Jászó.

A váradi püspök levele Máriássy Pálhoz, melyben leírja, hogy a királyi tanácsban a király jelenlétében a határigazítás miatt kiküldendő biztosok ügyét hogyan tárgyalták és hogy a király kijelentette, hogy az a ki a biztosokat kéri, az fizesse a költségeket.

Levéltári száma : 470.

484. 1583. május 28. Szepes vára.

Turzó Szaniszló szepesi főispán levele Máriássy Pálhoz, melyben a váradi püspök leveléről és az ebben foglalt úgyról ír.

Levéltári száma : 469.

485. 1583. június 1. Ebersdorff.

Rudolf király levele Báthori István lengyel királyhoz, melyben kéri, hogy Szepesmegyébe a határviszály elintézésére küldjön ki biztosokat.

Levéltári száma : 465.

486. 1584. július 23. Bécs.

Ernő főherczeg levele Márkusfalvi Máriássy Pálhoz, melyben írja, hogy mivel Lelesz mezőváros leégett („exustum“) és így nem alkalmas arra, hogy ott commissio tartassék, ennélfogva elrendeli, „ut coventus vester in Kiswarda sit ac ibidem ipsa commissio perficiatur.“

Levéltári száma : 486.

487. 1585. január 13. Bécs.

Ernő főherczeg levele Szepesvármegye közönségéhez, melyben írja, hogy a megye határai és a szepesi prépostság patronatusa ügyében irt kérvényüket a királynak átadta.

Levéltári száma : 445.

488. 1585. április 16. Prága.

Rudolf király levele Márkusfalvi Máriássy Pálhoz, melyben Tököly Sebestyén panaszára elmondja, hogy 1584-ben, husvét körül, Lasko Albert a szepesmegyei Késmárk városába jött és itt Késmárk városát és várát a melyet már előbb Tököly Sebestyénnek eladott, hatalmába akarta keríteni, Késmárk városa pedig hűtlenül Laskot titkon a városba engedte és praktikáit „et iniquos conatus ad exitum perducere permittere voluisset“. Mivel pedig a nevezett város gonosztettei („mala facinora“) a király tekintélye és az ország érdeke ellen „patrata esse dinoscuntur“ és a magyar törvények szerint „eiusmodi facinorosi, publice proscripti censeantur manifestique sediciosi et infideles habeantur“, azonban ő (a király) mégis a másik fél meghallgatása nélkül senkit sérteni és elítélni nem akarván, a nevezett város polgárai ellen is az ország törvényei szerint óhajt eljárni, meghagyja tehát Pálnak, hogy „iuxta novum calendarium“ május 20-án jelenjen meg Késmárkon és ott a kiküldött bírósággal egyetemben hozzon ezen ügyben ítéletet.

Levéltári száma : 494.

489. 1585. május 3. A nepolomicei várban.

Báthori István lengyel király levele Máriássy Pálhoz, melyben írja, hogy Igló város lakói panaszt emeltek, hogy zaklatja őket s hogy a császár és az ő biztosai által emelt határhányásokat mind széjjeldobatta, inti, hogy eféle hatalmaskodástól tartozkodják és éljen az iglóiakkal csendes jó szomszédságban.

Levéltári száma : 488.

490. 1585.

Máriássy Pál Almásy Imre szepesi szolgabíró által „cum sigillo“ idézteti Turzó Elek szepesi főispánt, Berthóty Lajos szepesi udvarbíró, Fleischer Imre svedléri bírót és több mint száz svedléri lakost (a kik mind névszerint fel vannak sorolva), a kik Máriássy Pálnak a Frestel hegyen lakó jobbágya házát

megtámadták és kifosztották s többek közt elvittek onnan „unam pixidem“.

Levéltári száma: 493—497.

491. 1586. *junius 12.*

„Sandaligische Verbündtnüss wieder die Calvinische und Lutheranern beschlossen.“ „Coniurationis pontificiae ligae exemplum.“

Másolat. — Levéltári száma: 502.

492. 1586. *augusztus 8. Bécs.*

Ernő főherczeg levele Máriássy Pálhoz, melyben a Rueber János és Ternyey György deák közt a sárosi várhoz tartozó földek miatt folyó viszály elintézésére biztosként (commissarius) kiküldi.

Levéltári száma: 503.

493. 1588. *január 16.*

„In anno Domini 1588. decima sexta die mensis januarii res parafernalia generosae dominae Annae Barchay.“

Máriássy Ferenczné Barcsay Anna jegyajándék jegyzéke, összeírva Putnoky Mihály által.

Levéltári száma: 521.

494. 1597. *január 24. Márkusfalva.*

„Mi Bornamisza Mihály, Máriási András és Sigmoid, Heranth Kristót, *Pilcius Gáspár* marcusfalusi praedicator és Koritiani Matias marcusfalusi oskola mester“ — jegyzékbe foglalják magyar nyelven azon javakat, a melyeket Bárczai László 1596-ban Máriássy Ferencznek Márkusfalvára küldött.

Alul: Andreas de Marcusfalva m. p. — aláírása, a gyűrűs pecséték között az övé virágok között *kettős keresztet* ábrázol, fölötte A. M. betűk.

Levéltári száma: 596.

495. 1606. *junius 8. Kassa.*

Boeckay István fejedelem levele Görgey Kristót szepesi alispánhoz, továbbá Paczóth Zsigmondhoz és Máriássy Ferenczhez, melyben junius 11-ikére Kassára meghívja őket, hogy velük együtt „végezhesünk nemzetünknek és hazánkunk megmaradására való jó dolgokat tempeste“.

Levéltári száma: 623.

496. 1608. *julius 29. Bécs.*

Mátyás, Isten kegyelméből „designatus in regem Bohemiae“ stb. és Magyarország kormányzójának levele Máriássy Ferenczhez, melyben a Pozsonyban tartandó országgyűlésre hívja meg.

Levéltári száma: 629.

497. 1610. márczius 10. Bécs.

II. Mátyás király Máriássy Ferenczet, Zsigmondot, és Pált mindenki, főleg azonban az iglóiak ellen királyi védelmébe veszi. (Kihirdette 1610. április 29-én Szepesvármegye közgyűlésén, Lőcsén Tőke Kristóf.)

Levéltári száma : 639.

498. 1621. április 25. Kassa.

Lorántfi Zsuzsánna levele Máriássy Zsigmond szepesi alispánhoz és Görgey Kristófhöz, melyben kéri, hogy hozzájuk küldött emberének, Berzeviczy András szepesi kamarai főtanácsosnak mindenben higgyenek.

Levéltári száma : 691.

499. 1622. november 12.

Csetneky Anna levele Máriássy Pálhoz, melyben többek közt Máriássy Zsigmond és Pál fia Sámuel haláláról ír.

Levéltári száma : 692.

500. 1637. október 29. Pozsony.

Bajcsi (Baychi) Péter levele Máriássy Lászlóhoz, melyben írja, hogy az országgyűlést most kezdték meg és még mindig „az religió dolgában disputáltak ekoráig“, a mint az emberek beszélnek, a gyűlés farsang végéig eltart.

Levéltári száma : 767.

501. 1639. október 2. Márkusfalva.

Máriássy Pál levele Máriássy Lászlóhoz, melyben második leányának Zsuzsánnának Görgey Ezekiellel október 16-án a márkusfalusi kastélyban tartandó lakodalmára hívja meg.

Levéltári száma : 777.

502. 1642. február 14.

A szepesi káptalan előtt Máriássy Ferencz, Rákóczy Pál hátrahagyott árvái magyarországi javainak bonarum praefectura ügyvédekét vall. (Több mint száz embert vall ügyvédül köztük : Máriássy Pált, Györgyöt, Lászlót, Jánost, Zsigmondot és Istvánt.)

Levéltári száma : 793.

503. 1644. május 3. Görgő.

Görgei Ezekiél levele Máriássy Pálhoz, melyben leánykájának Görgey Máriának elhunytát jelenti és meghívja „az görgei templomban eleinknek szokott temető helyén“ 7-ikén tartandó temetésre.

Levéltári száma : 796.

504. 1645. augusztus 25.

Máriássy László levele Máriássy Zsigmondhoz, a szepesmegyei lovasság kapitányához, melyben írja, hogy hirt hallván a németről, ráírt a bányavárosokra, hogy az utakat bevágják. A gróf azt

mondja, hogy nem kell félni, mivel visszatért a németység, a mint Szabó György is beszéli, hanem a végeket megraktuk néppel és éléssel.

Levéltári száma : 807.

505. *1645. szeptember 2. Haraszt.*

Máriássy György levele Máriássy Zsigmondhoz, a szepes-megyei katonaság kapitányához.

Levéltári száma : 813.

506. *1645. október 15. A technici kolostorban.*

Ifju Késmárki „Theokeoli“ István levele, melyben írja, hogy bár „Máriássy Sigmond uram mind ily veszedelmes pestises időben egészséges helyen lakván háza népével együtt mind ekkoraig és még most is szenvedhető egészséggel bírok, kinek tovább való megh tartásáról is gondolkodván s tartván attól hogy azon hely is az hol most ő kegyelmének van lakása az fel s alá jároktól ne inficiáltassék, jó eleve akar azért maga életére és háza népére gondot viselni s Árva vármegyében szállást szerezni,“ ennél fogva elrendeli, hogy az árvai tiszttartó ezen testimoniális levél értelmében Nagyfaluban adjon ő kegyelme számára szállást.

Levéltári száma : 798.

507. *1646. december 22. Pozsony.*

Oroszi György aláírásával ellátott felség folyamodvány másolata, a luteránus templomok átengedése tárgyában.

Levéltári száma : 805.

508. *1648. november 27. Kassa.*

Kisdi Benedek egri püspök és négy társa mint a király által „pro receptione quinque comitatum deputati commissarii“ levele Máriássy Lászlóhoz, Szepesvármegye adószedőjéhez, melyben felszólítják, hogy a mi adópénz nála van „hozton hozza“ Kassára, mert kell a haza oltalmára.

Levéltári száma : 810.

509. *1648.*

Pálffy Pál országbíró Máriássy Lászlónak Horánszky György ellen folyó becsületsértési perében intézkedik.

Levéltári száma : 812.

510. *1649. márczius 23.*

Propositiones suae maiestatis statibus et ordinibus inclyti istius regni Hungariae die 23 Martii anni 1649. extra datae.

1649. április 12-én „publicatae in congregatione generali Leuchoviae“.

Levéltári száma : 820.

511. 1649. október 2. Márkusfalva.

Máriássy László, György és Zsigmond levele gróf Csáky István szepesi főispánhoz, melyben kéri hogy az udvarbírónak parancsolja meg, hogy azt a kis jövedelmet, a melyet a szomolnokiak megszoktak adni a márkusfalusi vámért, ne vonja el, hanem adja meg.

Alul: „Szoljatok kegyelmeteknek eörömezt értem az udvarbíró replicajára kegyelmetek resolutióját, én az egy igassagnak szolgálja akarok lennem. — Kegyelmetek barattia Gr. Csáki István.

Levéltári száma: 821.

512. 1659. április 7. Murányfalja.

Wesselényi Ferencz nádor levele Máriássy Zsigmond szepesi alispánhoz, melyben egy a Boldogasszonyt káromló lator szabadon bocsátása tárgyában ír és kérdi:

„1. Akarja e az Isten annja tiszteleteit Vilibaldus érdemlet példája szerint megh büntettetni avagy nem.

2. Ha nem akarja kiadattja-e nekünk mint minden bíró birájának kezébe.

3. Ha az sem, micsoda contentatiott mutat lelkünk s pápistaságunknak megh nyugovásának s az Isten annia tiszteletének fulciálásában: mivel nem lehet olly törvénie (kinek tudni is akarjuk terminussát) kire vagy magunk vagy arra rendelt emberinket nem küldgyük, akarván vérünk utolsó csöpp hullásáigh s fejünk fenállásáigh az boldogh asszony tiszteletit s böczületit oltalmazni.“

Levéltári száma: 842.

513. 1660. márczius 18. Márkusfalva.

Márkusfalvi Máriássy György, Zsigmond, Imre, Sándor, László és Ferencz Münich Dániel merényi bíró, Czelder Bertalan és Gedeon András esküdtek kérelmére a merényi mészárosoknak a lőcsei mészáros czéh szabadságait adományozzák.

Levéltári száma: 851.

514. 1662. július 30. Szepesvára.

Gróf Csáky István szepesi főispán levele Máriássy Zsigmond szepesi alispánhoz, melyben magáról, udvaráról, István fiáról, az erdélyi hadakról és a törökökről ír.

Kiadta: Förster Jenő: Közlemények Szepesvm. multjából 1913. évf. 166. l.

Levéltári száma: 852.

515. 1663. november 17. Szepesvára.

Gróf Csáky István szepesi főispán levele Máriássy Zsigmond szepesi alispánhoz, a vármegyét illető ügyben.

Kiadta: Förster Jenő: Közlemények Szepesvm. multjából 1913. évf. 167. l.

Levéltári száma: 853.

516. 1681. márczius 5. Lőcse.

Gróf Caprara Aeneas, minthogy Apaffy Mihály fejedelem Márkusfalvi Máriássy Pált „cubicularium suum, ad visitandos parentes in regnum hoc Hungariae licentiasset“, ennélfogva neki fivérével Máriássy Andrással együtt oda és vissza szóló utlevelet ad.

Levéltári száma: 870.

517. 1690. április 18. Luxenburg

I. Lipót király a hütlen Máriássy Imre javait, ennek nejétől, Osgyáni Bakos Borbálától származó leányának néhány ezer forinttért új adomány czimén oda adományozza.

Levéltári száma: 881.

518. 1690. június 9. Nagyszeben.

Heisler Donát Máriássy Pálnak Felsőmagyarországra szóló utlevelet ad.

Levéltári száma: 882.

519. 1692. április 22. Nagyszeben.

Gróf Veterani Frigyes generális Máriássy Pálnak Felsőmagyarországra szóló utlevelet ad.

Nyomatott formula, kitöltve. — Levéltári száma: 893.

520. 1692. április 24. Nagyszeben.

Gróf Bánffy György Máriássy Pál részére, minthogy „méltóságos erdélyi fejedelmek udvarokban alkalmas időktől fogva hűséges szolgálattya gyakorolván és már butsut vevén, szándékozik Magyarországra hazájába menni“ — utlevelet ad.

Levéltári száma: 892.

521. 1767.

„Conscriptio animarum Wagendrislini. — Népszámlálás Merényben, melynek végeredménye:

„Lutherische Wirth und Wirthin sind . . .	No. 671.
Derer Kinder über 7 Jahr sindt	432.
Derer Kinder unter 7 Jahr sindt	379.
Lutherische Haus gesindt	No. 42.
Derer Kinder über 7 Jahr sindt	16.
Derer Kinder unter 7 Jahr sindt	21.
Dienst gesindt lutherisches	31.

Summa der Lutherischen Seelen: 1592.

Catholische Wirth und Wirthin sindt	No. 105.
Derer Kinder über 7 Jahr sindt	66.
Derer Kinder unter 7 Jahr sindt	63.
Catholische Dienstgesindt sindt	85.
Catholische Hausgediesindt sindt	133.
Derer Kinder über 7 Jahr sindt	49.
Derer Kinder unter 7 Jahr sindt	80.
Rusnakische Seelen	No. 05.

Levéltári száma: 1017.

Summa summarum: 2199.

522. 1781. április 29.

Márkusfalvi Máriássy Borbála Fái Fáy András életepárjának halála alkalmával tartott halotti elmélkedés, melyet Szőke Ferencz gombai református pap tartott.

Levéltári száma: 1024.

523. 1801. január 11. Rozsnyó.

Beszéd, a melyet Máriássy István a harciba induló gömöri gyalog insurgensekhez intézett.

Levéltári száma: 1057.

524. 1803.

Máriássy József István lemond a familiae directorságról.

A levéltár utolsó darabja.

II. Batizfalvi rész.

Noha ennek a levéltári résznek az anyaga is visszanyulik a középkorba (1326.), azonban — úgy látszik — a középkori anyag csekély, tehát könnyen áttekinthető volta okozta azt, hogy ennél a levéltári résznél a régi rendezés valamelyes nyomát csak egyetlen oklevélen lehet megállapítani, ugyanis csak az 1505. május 8-án kelt oklevél hátán látunk XVI. századi kézzel irt kivonatot („Emcio Chepanfalwa.“)¹⁾

Ennek a levéltári résznek rendezéséről a legujabb korig nincs is adatunk és úgy látszik, hogy ez a levéltár a családnak nem is volt annyira fontos, mint a márkusfalvi rész, a mi érthető is, mert hiszen ennek a levéltárnak sokkal csekélyebb számu oklevelei a nagy családi birtok complexumnak csak egy kisebb részére vonatkoztak és ennél fogva ennek a résznek a rendezésére akkora súlyt nem is fektettek, másrészt, hogy ez a levéltár nem került be a márkusfalvi részbe, az azt bizonyítja, hogy a családi levéltári anyag egyesítését célzó XVIII. századi családi határozatokat nem hajtották végre.

Csak a múlt XIX. század első felében, talán a márkusfalvi rész rendezésének hatása alatt, sőt talán azzal körülbelül egyidejűleg is történt meg ennek a levéltári résznek a rendezése, még pedig a márkusfalvi résztől eltérően nem *kor*, hanem *tárgy* szerint, a tárgyon belül azután már lehetőleg chronologice, ami

¹⁾ Batizfalvi Rész: Fasc. VII. No. 7.

azt bizonyítja, hogy ennek a résznek a rendezése a márkusfalvitól teljesen külön és önállóan történt.

E rendezés szerint a batizfalvi rész anyaga a következőképen tagozódik:

- Fasc. I. Batizfalvát illető oklevelek No. 1—82. 1326—1721.
 „ II. Bethlenfalvát illető oklevelek No. 1. 1702.
 „ III. Bruszke (Braunfeld) puszta No. 1—3. 1480—1557. (Hiányzik.)
 „ IV. Bernyán No. 1—5. 1584—1646.
 „ V. Berzété No. 1—93. 1548—1757.
 „ VI. Jus Csetnekianum No. 1—91. 1569—1746.
 „ VII. Csépánfalva No. 1—81. 1339—1768.
 „ VIII. Praedium Csetenye No. 1—4. 1436—1741.
 „ IX. Divisiones (Osztályok) No. 1—22. 1588—1733.
 „ X. Jus Debreczenyanum (Szatmár m.) No. 1—23. 1630—1768.
 „ XI. Elenchi litterarum No. 1—16. 1584—1756.
 „ XII. Jura Gehőcziana (Ung m.) No. 1—21. 1633—1687.
 „ XIII. Gerlachfalva No. 1—8. 1583—1739.
 „ XIV. Oppidum Gömör No. 1. 1588.
 „ XV. Gánócz No. 1—30. 1376—1722.
 „ XVI. Haraszt No. 1—6. 1559—1578.
 „ XVII. Hozelec No. 1—35. 1429—1759.
 „ XVIII. Janfalva No. 1. 1499. (Hiányzik.)
 „ XIX. Körtvélyes No. 1—11. 1542—1720.
 „ XX. Körös No. 1. 1727.
 „ XXI. Leszkovian No. 1—4. 1699—1757.
 „ XXII. Márkusfalva No. 1—75. 1507—1759.
 „ XXIII. Mengusfalva No. 1—21. 1561—1723.
 „ XXIV. Miscellanea juridica rami Andreae privata No. 1—137. 1398—1797.
 „ XXV. Miscellanea juridica familiam in concreto concernentia No. 1—64. 1593—1756.
 „ XXVI. Miscellanea No. 1—126. 1594—1766.
 „ XXVII. Missiles litterae correspondentiae No. 1—161. 1588—1764.
 „ XXVIII. Diversae obligationes et quietantiae No. 1—110. 1560—1764.
 „ XXIX. Documenta iura in Pesthiensi comitatu habita concernentia No. 1—17. 1657—1734.

- Fasc. XXX. Documentum portionem Pikoczensem feriens.
No. 1. 1667.
- „ XXXI. Porács No. 1—7. 1591—1760.
- „ XXXII. Rudnó No. 1—9. 1630—1715.
- „ XXXIII. Acta Francisci Máriássy Rákóczyanum praelectoratum ferientia No. 1—25. 1639—1647.
- „ XXXIV. Acta iura in Sárossiensi comitatu existentia respicientia No. 1—3. 1538—1574.
- „ XXXV. Stola No. 1—13. 1558—1856.
- „ XXXVI. Tepliczke No. 1—3. 1746—1754.
- „ XXXVII. Vogendrysszel mezőváros No. 1—66. 1610—1762.
- „ XXXVIII. Hegyaljai szállók No. 1—48. 1372—1753.
- „ XXXIX. Zawatka No. 1—11. 1608—1761.
- „ XL. Documenta extranea a familia Máriássy iura concernentia No. 1—15. 1367—1741.
- „ XLI. Auszugales No. 1—25. 1681—1756.

Látjuk tehát mindezekből, hogy a batizfalvi levéltári rész negyvenegy csomóra oszlik, amelyek közül azonban a III. és XVIII. csomó hiányzik. A hiányzó négy darabot leszámítva, a levéltár állaga: 1471 darab.

A XVIII. csomó egyetlen középkori darabjának tartalma az elenchus szerint a következő:

1499. A szepesi káptalan előtt Filelalvi Polyn László Jankfalván lévő birtokrészét Márkusfalvi Máriássy Istvánnak adja.

Az elenchus puha papírkötésű folio könyv, amelyből megállapíthatjuk azt, hogy a regeszták bejegyzését nem egy kéz végezte, hanem a későbbieket más kéz írta be.

A batizfalvi rész ma Márkusfalván Máriássy István ősi várában ugyanazon toronyszobában — egy nagy szekrényben — van elhelyezve, mint a márkusfalvi rész¹⁾, azonban ez a levéltár csak ujabbban (Batizfalva eladása után) került ide, mert eredetileg Batizfalván őrizték. 1872-ben, amidőn a Magyar Történelmi Társulat tagjai a szepesmegyei kirándulás alkalmával Márkusfalván

¹⁾ A *márkusfalvi* levéltári rész 1846-ban került ide. Ugyanis 1841-ben elhatározza a családi tanács, hogy az új levéltári helyiségek elkészítése iránt a megfelelő lépéseket sürgősen megteszik, s minthogy az ezen helyiségekkel kapcsolatos családi tanácstermet 1846. május 11-én használja először a család, feltehető, hogy a levéltár is ugyanekkor került ide. (Ld.: Családi tanácsi jkvek 5. kötet.)

jártak, ezt a levéltári részt nem láthatták, mert ez még ekkor Batizfalván volt, amint ezt a bizottsági jelentésben olvassuk.¹⁾

A batizfalvi rész középkori okleveleinek regesztáját természetesen kivétel nélkül mind közöljük, a mohácsi vészen tuli anyagból azonban itt is csak a nevezetesebb s érdekesebb darabokról fogunk megemlékezni.

75014 1. 1326. május 26. („Datum in crastino festivitatis beati Urbani pape anno Domini Mmo CCCo XXmo sexto.“)

A szepesi káptalan előtt Kassan János, Márk fia Mihály és Batiz fia Miklós comes. „Gerlach comes de monte sancti Georgii“ fia János comes és fivérei Miklós, Gerlach, Péter és István megosztznak a „sub montibus niveis“ fekvő Csetenye birtok fölött. (Batizfalu egy része a Poprád folyó felől Gerlach comes fia János comesnek és fivéreinek, a Vörös viz felőli rész Kassan János comesnek, Márk fia Mihálynak és Batiz fia Miklósnak jut. Ugyanigy osztják fel Gerlachfalvát is.)

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Batizfalvi rész I. csomó 1. szám. Átirja Rudolf király 1582. február 16-án, a Liber Ruberben (5. lap. — Levéltári száma: (Márkusf. rész) 463.

2. 1337. október 5. („Datum die dominico proximo post festum beati Mychaelis archangelí, anno Domini Mmo CCCmo XXXmo septimo.“)

A szepesi káptalan előtt „Wyhardus filius Mykws de Chepanfalva“ és fiai János és Bertalan a Gyánfalván lévő fél kuriájukat tiz finom ezüst márkáért eladják Gyánfalvi Mikus fia Lászlónak.

Átirja a szepesi káptalan 1357. november 29-én. — Batizf. rész: VII. csomó 2. szám.

3. 1339. június 24. („Datum in festo Nativitatis sancti Johannis baptiste. anno Domini Mo CCCmo XXXo nono.“)

A szepesi káptalan előtt Csépánfalvi István leánya Erzsébet a Csépánfalván („aut in Janfolua“) lévő birtokrészét, a mely őt leánynegyed címén megilleti, fivérének, a nevezett István fiának Gehannak, „pro tercia marca dimidia grossorum denariorum“ eladja.

Hártyán, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Batizf. rész: VII. csomó 1. szám.

4. 1357. november 29. („Datum feria quarta proxima ante festum beati Nicolai confessoris, anno Domini Mmo CCCmo quinquagesimo septimo.“)

A szepesi káptalan Laginai László fia Miklós kérelmére átirja a saját 1337. október 5-én kelt oklevelét.

Hártyán, fent A, B, C cyrographummal, alul fonalon függő viaszpecséttel. — Batizf. rész: VII. csomó 2. szám.

¹⁾ Ld.: Századok: 1872. évf., 667. lap.

5. 1361. augusztus 9. Visegrád. („Datum in Wysegrad feria secunda videlicet in vigilia festi beati Laurentii martiris, anno Domini millesimo CCCmo sexagesimo primo.“)

Kont Miklós nádor meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Csépanfalvi János deák fia Miklóst a Csépanfalván és Komaróczon lévő birtokrészekbe iktassa be.

Átirja Kont Miklós nádor 1361. november 15-én Visegrádon. — Batizf. rész: VII. csomó 3. szám.

6. 1361. szeptember 28. („Datum feria tertia proxima ante festum sancti Mychaelis archangeli anno Domini prenotato.“)

A szepesi káptalan Kont Miklós nádor 1361. augusztus 9-én Visegrádon kelt iktató parancsára jelenti, hogy Csépanfalvi János fia Miklóst a parancsban megnevezett birtokrészekbe ellentmondás nélkül beiktatta.

Átirja Kont Miklós nádor 1361. október 15-én Visegrádon. — Batizf. rész: VII. csomó 3. szám.

7. 1361. október 15. Visegrád. („Datum in Wysegrad decimo die octavarum festi beati Mychaelis archangeli predictarum anno Domini suprascripto.“)

Kont Miklós nádor Csépanfalvi János deák Miklós kérelmére átirva a saját 1361. augusztus 9-én Visegrádon és a szepesi káptalan 1361. szeptember 28-án kelt oklevelét, Miklóst a javára iktatott birtokrészekben ítéletileg megerősíti.

Hártyán, alul selymen függő viaszpecséttel. — Batizfalvi rész: VII. csomó 3. szám.

8. 1367. márczius 13. Visegrád. („Datum in Wysegrad sabbato proximo post dominicam Invocavit, anno Domini millesimo CCCmo LXmo septimo.“)

Kont Miklós nádor előtt Bubek Domokos fiai Domokos csanádi püspök, Bubek István országbíró, György királynői tárnokmester és Miklós egy részről, Kun Miklós fia László fia László és ezen Miklós fiai Akos és György, aztán csetneki Vörös Miklós fiai György másrészről, a magvaszakadt Csetneki Benedek fiai János és Péter csetneki birtokán megosztoznak.

Viztől rongált hártán, alul selymen függő töredékes viaszpecséttel. — Batizf. rész: XL. csomó 1. szám.

9. 1371. július 16. („Datum in crastino festi divisionis apostolorum, anno Domini Mmo CCCmo LXXmo primo.“)

A szepesi káptalan előtt Csomafalvi Miklós fia Helbrand özvegye Dorottya, most Edusfalvi Mihály fia neje csomafalvi birtokrészét 50 forintért zálogba adja Sybenburger Miklós fia Halmann szent-lászlói polgárnak (civi de Sancto Ladislao.)

Viztől rongált hártán, melynek szövege részben lerongyolódott, alul selymen függő pecsétje elveszett. — Batizf. rész: XV. csomó 1. szám.

10. 1380. december 6. Zólyom. („Datum Zolii in festo beati Nicolai confessoris, anno Domini millesimo trecentesimo octuagesimo.“)

I. Lajos király Igló („alio nomine Nova Villa“) szepesmegyei falunak (villa) minden szombatra heti vásár tartási jogot ad.

Átirja a szepesi káptalan *1633. január 13-án.* — Batizf. rész: XXV. csomó 4. szám. *~ 5. 6 45*

11. 1398. augusztus 4. Szepeshely. („Actum et datum apud predictam ecclesiam sancti Martini, quarto die octavarum beati Jacobi apostoli predictarum, anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo octavo.“)

Pál szepesi éneklő kanonok és György prépost vicarius a előadja, hogy a szent szék előtt Szepesi Csépanfalvi Jakab leánya Anna („Filia Jacobi dicti de Scepus de Chepanfalwa“) Doncs fia Jakab és neje ellen pert indított az őrizetükre bizott azon „ornamenta et suppellectilia domus“ tárgyában, a melyek az évi három forintért épületestől és földestől bérbé vett kuriában voltak és a melynek bérét sem fizették, sőt a kuriát még ezenfelül el is pusztították, 40 forintnyi kárt okozva. A szent szék erre Jakabnak esküt ítelt meg, azonban a felek egymás közt kiegyeztek és Anna Jakabot és nejét az elégtételadás felől a fenti kanonok előtt nyugtatja.

Hártyán, alul fonalon függő fekete viaszpecsét töredéke. — Batizf. rész: XXIV. csomó 1. szám. *Ac. 75. 0 20.*

12. 1414. január 19. („Datum feria sexta proxima post festum beati Anthonii confessoris, anno Domini millesimo quadringentesimo quarto decimo.“)

A szepesi káptalan előtt Márkusfalvi Máriás fia László a maga és fiai Jakab, Benedek és György nevében, továbbá Márkusfalvi Miklós fia Antal és Miklós prior a menedékkövi karthauzi monostor nevében egyezséget kötnek, a melynek értelmében a nevezett Márkusfalvi nemesek a szepesmegyei Gehanfalván lévő birtokrészüket a priornak adják, viszont a prior a karthauzi rend szepesmegyei gankfalvi birtokrészét eladja a Márkusfalviaknak. Mivel azonban a gehanfalvi birtokrész jobb és értékesebb, a prior fizet még 50 forintot „numeri et computi Scepusiensis, quemlibet florenum per quinquaginta denarios novos computando.“)

Hártyán, alul fonalon függő töredékes viaszpecséttel. — Batizfalvi rész: XV. csomó 30. szám. *Ac. 75. 0 24.*

13. 1424. január 8. („Datum per manus anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo quarto, sexto idus januarii.“)

Zsigmond király átírja a szepesi káptalan *1412. október 15-én* és *1331. július 19-én* kelt oklevelét.

(Ld: márkusfalvi rész: 92 és 230. levéltári számokat.)

Átirja II. Ulászló király *1499. január 14-én.* — Batizf. rész: XXV. csomó 4. szám. *Ac. 75. 6 45*

14. 1429. junius 10. („Datum feria sexta proxima ante festum beati Viti martiris, anno dominice incarnationis millesimo quadringentesimo vigesimo nono.“)

„Nos Nicolaus Henkil comes terrestris universique iudices undecim civitatum regalium terre Scepusiensis“ előtt Henkil Péter volt „Comes terre eiusdem“, most pedig lőcsei esküdt polgár előadta, hogy comessége idején megjelent előtte Hozulczi Ulmann Péter fia Bertalan „plebanus in Dornsteyn“, a kinek fivére Péter nejével Dorottyával két „area“ (60 hold) hozulczi föld miatt pere volt, melyben a comes választott bírák közbelépésével egyezséget hozott létre, melynek értelmében Bertalan plébános Dorottyát a hitbért illetőleg kielégítette, a vitás földet pedig így megkapta.

Hártyán, a melyen alul fonalon függ a vörös viaszba nyomott sigillum provinciale. *Körirata*: † Sigillum sa [xo] num undecim civitatum terre scepusiensium. — A pecsét ábrája a kettős keresztrel ép és tisztán látható. — Batizf. rész: XVII. csomó 1. szám. *st. 15. 022.*

15. 1435. december 6. Pata. („Datum in Pattha in festo beati Nicolai episcopi et confessoris, anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo quinto.“)

Zsigmond király előtt Halbschuch Erazmus és Ungerathen Haumann iglói polgárok előadták, hogy a hussiták minden oklevélüket elpusztították, kéri ennélfogva a város szabadságainak újra való adományozását. A király, hogy tehát a város lakói intenzívebben bányászhasanak, megengedi, hogy a réz, ólom, vas, pléh és egyéb kereskedelmi javak mérésére „liberam stateram seu mersuram“ állíthassanak, megengedi, hogy „praeter currus magnos summarios vlgo *masa szeker* vocatos“ olyan közép és könnyű kocsikat is készíthessenek, a melyekben a vásárookra posztót szokás szállítani és megengedi, hogy ezekben a posztótól (ulna) számra vagy máskép árulhassák. Laetare vasárnapon, augusztus 15-én és november 11-én, tehát évenként háromszor 14 napon át országos, minden héttől pedig hetivásár tartást engedélyez. A vám- és harminczad-fizetése alól mentességet ad. Ha valakinek iglói ellen pere volna, tartozik igazát a város tanácsa előtt keresni, az iglóiakat az országban bárhol feltartóztatni és felettük — főleg mások bűneiért — ítélkezni nem szabad. Végül a király a várost és lakóit a tárnokmester és a szepesi comes terrestris védelmébe adja.

Átirja II. Ulászló király 1499. január 14-én. Batizfalvi rész: XXV. csomó, 4. szám. *st. 15. 022.*

16. 1436. julius 2. („Datum in die visitationis gloriosissime virginis Marie, anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo sexto.“)

A szepesi káptalan előtt Máriás György mester és Márkusfalvi Péter fia Márk, a maguk és György fivére Jakab fiai László és János, (Péter fia) Márk fivére Szaniszló nevében egyrészről, Immelman Miklós felkai bíró és Richter János esküdt Felka

közönsége nevében másrészről megjelenvén, ez utóbbiak Csetenyé földét, más néven Howerfeld-et évi 2 forintért a Márkusfalviaktól bérbéveszik egészen Zsigmond királynak az országba való visszaérkezéséig, amikor is a vitás földet az ő ítélete alá bocsátják.

Egy iv vizfoltos papíron, XVI–XVII. századi egyszerű másolatban. — Batizfalvi rész: VIII. csomó, 1. szám. *L. 7 5 023.*

17. 1458. november—december. („... anno Domini millesimo quadringentesimo LVIIIto.“)

(Abaujvármegye hatósága) a Bárczay István és Csicserei Dömötör közt bizonyos birtok miatt folyó pert a királyi kuria elé terjeszti.

Egérárgta, erősen csonka papíron, kívül két rányomott gyűrűs fekete viaszpecsét töredéke. — Batizfalvi rész: XXIV. csomó, 2. szám.

18. 1462. július 26. („Datum feria secunda in die sancte Anne matris Marie, anno Domini Mo CCCCo LXXIIo.“)

Szentkirályi Gergely és Buzlai Miklós Zápolyai Imre szepesi alispánjai és a szolgabírák Wythfalvi Györgyöt azon birtokrészekbe, amelyeket neki Krompachi Gebel János 19 forintért zálogba adott, ellentmondás nélkül beiktatják.

Papíron, kívül négy rányomott gyűrűs fekete viaszpecsét közül kettő elveszett. — Batizfalvi rész: VII. csomó, 4. szám.

19. 1476. december 19. Miskolcz. („Dat m in Miskolcz predicta feria quinta proxima ante festum beati Thome apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo sexto.“)

Runyai Soldos András borsodi comes és a szolgabírák előtt a Miskolczon lakó Rabotás János özvegye Ilona azt a Koromházán lévő 8 hold földet, amelyet neki Koromházi Kelemen 7 forintért zálogba adott, Koromházi Lőrincznek ugyancsak 7 forintért alzálogba adja.

Papíron, kívül három rányomott gyűrűs viaszpecsét helye. — Batizfalvi rész: XI. csomó, 2. szám.

20. 1497. február 22. Csütörtökhely. („Datum in Quinto foro, feria, quarta post dominicam Reminiscere, anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo septimo.“)

Csantafalvi Péter fia Lőrincz szepesi szolgabíró Ganfalvi Graczer Tamásnak fia Máté nevében előadott kérelmére kiküld két nemes, t. i. Balázst „alias *curta balasz* vocatum de Ganfalva ac alterum Philip Mertyn de eadem“, akik a szepesmegyei Gánfalván „penes ecclesiam beate Virginis“ fekvő egy nemesi kuria birtokába, amely Tamás fivére Graczer Antalé volt, Tamást és fiát Mátét beiktatják.

Átírja a szepesi káptalan 1499. november 19-én — Batizfalvi rész: XV. csomó, 2. szám.

21. 1499. január 14. („... quinto decimo die januarii, anno Domini ...“ stb.)

II. Ulászló király átírja Zsigmond királynak *1424. január 8-án* kelt levelét.

Átírja II. Lajos király *1519. január 29-én Budán*. — Batizfalvi rész: XXV. csomó, 4. szám.

22. 1499. január 14. (Mint előbb.)

II. Ulászló király Igló város közönségének kérelmére átírja és ünnepélyes alakban megerősíti I. Lajos királynak *1380. december 6-án Zólyomban* és Zsigmond királynak *1435. december 6-án Patán* kelt okleveleit.

Átírja a szepesi káptalan *1633. január 13.* — Márkusfalvi rész: 742. — Batizfalvi rész: XXV. csomó, 4. szám.

23. 1499. november 19. („Datum in festo sancte Elizabeth vidue, anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo nono.“)

A szepesi káptalan „honorabilis dominus Matheus de Fylka presbiter nunc predicator verbi Dei in Warallya“ kérelmére átírja Csantafalvi Lőrincz *1497. február 22-én* Csötörtökhelyen kelt oklevelét.

Hártyán alul selyem és arany fonalon függő viaszpecséttel. — Batizfalvi rész: XV. csomó, 2. szám.

24. 1504. július 24. („Datum in vigilia festi beati Jacobi apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo quarto.“)

A szepesi káptalan előtt Csépánfalvi Tompa Bálint özvegye Katalin, fiát Györgyöt, a neki a szepesmegyei Csépán- és Jankfalva birtokok részeiből járó hitbér és jegyajándék lefizetéséről nyugtatja.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét helye. — Batizfalvi rész: VII. csomó, 5. szám.

25. 1505. május 8. („Datum feria quinta proxima ante festum pentecostes, anno eiusdem millesimo quingentesimo quinto.“)

A turóczy convent előtt Szent-Iványi István fia Péter a maga és fivérei András, Zsigmond, Victorin, továbbá nővére Zsófia nevében a szepesmegyei Csépánfalván lévő birtokrészét Máriássy István szepesi kapitánynak 50 forintért eladja.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét némi töredéke. XVI. századi irással kívül: „Emcio Chepanfalva“. — Batizfalvi rész: VII. csomó, 7. szám.

26. 1505. május 14. Csötörtökhely. („Datum in Quinto foro feria quarta proxima ante festum sancte Trinitatis, anno eiusdem millesimo quingentesimo quinto.“)

Szentfalvi Lőrincz a szepesi tizlándzsás szék szolgabírája előtt Csépánfalvi „Theka“ Mihály a maga és fia Kristóf nevében csépánfalvi birtokrészének harmadát Máriássy Istvánnak „de villa Markussoweze“ öt forintért zálogba adja.

Papíron, alul fekete viaszba nyomott gyűrűs pecséttel. — Batizfalvi rész: VII. csomó, 8. szám.

27. 1505. október 6. („Inscriptio Hozelec, anno Domini 1505, feria secunda post festum sancti francisci.“)

A szepesi káptalan előtt Hamman János és Junghiltz János poprádi lakosok a szepesmegyei „wezelch“-en lévő telküket 27 forintért Bethlenfalvi Gebel Gergely szepesi váruagynak és fiainak Andrásnak és Lőrincznek zálogba adják.

Papíron XVI. századi egyszerű másolat. — Batizfalvi rész: VIII. csomó 2. szám.

28. 1506. április 24. Szepesvárálja. („Datum in oppido Waralya in festo beati Georgii martiris, anno Domini millesimo quingentesimo sexto.“)

Szentgyörgyi Péter országbíró meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Márkusfalvi Máriássy Istvánt Tompa György, Szent-Iványi Zsigmond és Hisfalvi Tornak Lőrincz leánya Margit szepesmegyei csépánfalvi birtokrészeibe iktassa be.

Átirja a szepesi káptalan 1506. május 28-án. — Batizfalvi rész: VII. csomó, 9. szám.

29. 1506. május 28. („Datum tricesimo quarto die diei introductionis et statutionis predictarum, anno Domini supradicto.“ „In festo beati Marci ewangeliste.“)

A szepesi káptalan Szentgyörgyi Péter országbíró 1506. április 24-én Szepesvárálján kelt iktatóparancsára jelenti, hogy Márkusfalvi Máriássy Istvánt a szóbanforgó csépánfalvi birtokrészekbe ellentmondás nélkül beiktatta.

Kívül XVI. századi irással: Introductio super Chepanfalwa.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét töredéke. — Batizfalvi rész: VII. csomó, 9. szám.

30. 1506. november 14. Buda. („Datum Bude in crastino festi beati Briccii episcopi et confessoris, anno Domini millesimo quingentesimo sexto.“)

Szentgyörgyi Péter országbíró előtt Görgei Péter a szepesmegyei Csépánfalván lévő birtokrészét Márkusfalvi Máriássy Istvánnak 14 forintért zálogba adja.

Alul: Lecta.

Papíron, alul papírral fedett vörös viaszpecséttel. — Batizfalvi rész: VII. csomó, 11. szám.

31. 1507. július 15. Esztergom. („Datum Strigonii in festo divisionis apostolorum, anno Domini millesimo quingentesimo septimo.“) Comissio propria domini regis.

II. Ulászló király „Maryassy“ Istvánhoz. Midőn a multkorokban meghagytuk neked, hogy „ne curiam illam, quam te in bonis tuis edificare velle dicebas ad instar castris sew fortalicii preparari et edificari faceres“, te azt felelted, hogy „simplicem dumtaxat et consuetam curiam nobilitarem absque ulla scilicet munitione fieri faceres.“ Most azonban úgy hallja, hogy még sem nemesi kuriát,

hanem erődöt épít a felső részek kárára, amelyet ő meg nem engedett, meghagyja ennél fogva, hogy várat vagy erődöt [építeni ne merjen.

Vizfoltos papíron, alul papírral fedett vörös viaszpecsét töredéke. — Batizfalvi rész: XII. csomó, 1. szám.

32. *1507. november 12. Buda.* („Datum Bude in crastino festi beati Martini episcopi et confessoris, anno Domini millesimo quingentesimo septimo.“)

Szentgyörgyi Péter országbíró előtt Görgei („de Gergew“) Péter a maga és fiai: Bálint és Mihály nevében a szepesmegyei Csépanfalván lévő birtokrészét Márkusfalvi Máriaassy Istvánnak 100 forintért inscribálja.

Papíron, alul papírral fedett vörös viaszpecséttel. — Batizfalvi rész: VII. csomó, 12. szám.

33. *1509. április 18.* („Datum feria quarta proxima post dominicam quasimodo geniti, anno Domini millesimo quingentesimo nono.“)

A szepesi káptalan előtt Csépanfalvi Boldizsár leánya Katalin, most a Csépanfalván lakó Székely (Zekel) Ádám neje tiltakozik az ellen, hogy Párisfalvi Miklós deák és Almanfalvi Alman Mihály azon csépanfalvi birtokrészt, amelyet atyjától csalárdul elragadtak, Máriaassy Istvánnak zálogba adják.

Papíron, kívül rányomott viaszpecsét helye. Batizfalvi rész: VII. csomó, 13. szám.

34. *1510. június 13.* (Datum feria quinta proxima post festum beati Barnabe apostoli anno Domini millesimo quingentesimo decimo.“)

A szepesi káptalan előtt Csépanfalvi Tőke (Thewke) Mihály a szepesmegyei Csépanfalván lévő kuriája felét és négy hold földet 12 forintért Márkusfalvi Máriaassy Istvánuak inscribál.

Rongált papíron, kívül rányomott töredékes viaszpecséttel. — Batizfalvi rész: VII. csomó, 14. szám.

35. *1512. november 3. Csötörtök hely.* („Datum in Quinto foro feria quarta proxima post festum Omnium Sanctorum, anno Domini 1512.“)

Hysfalwa i Steflak János a szepesi tizlándzsás szék alispánja és a szolgabírák előtt Márkusfalvi Máriaassy István megjelenvén, felszólítja Csépanfalvi Boldizsár leánya Katalint, Ludmann Mátyást, Zoldnar Mihályt és Graws Jakabot, hogy igazolják, mi czímen birtokolják a csépanfalvi birtokrészeket, amelynek bizonyíthatására a megye határnapot tűz ki.

Papíron, kívül egy rányomott fekete viasz gyűrűs pecsét töredéke. — Batizfalvi rész: VII. csomó, 15. szám.

36. 1518. január 13. Csötörtökhely. („Datum in Quinto-
foro ipso die adiudicationis et determinationis nostre prenotate,
anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo.“ „Feria
quarta post festum Epiphaniarum Domini.“

„Nos Lazarus de Zenthandras index ac universitas nobilium
superioris sedis decem lancearum comitatus Scepusiensis“ előadják,
hogy midőn Gergely löcsei cipész fiát „nobilis et circumspectus“
Jakab cipészt (Gergely t. i. fivére volt „nobilis et discreti domini
condam Mathei rectoris hospitalis eusdem civitatis Lewchouiensis“) a
szepesmegyei Gánfalván Máté lelkész birtokrészébe beakarták
iktatni, ennek Kurta Balázs és Fülöp Márton „de Gánfalva“ ellent-
mondtak, mire tanuk kihallgatása útján megállapítatván Jakab-
nak Máté lelkészhez való rokonsága, a kérdéses birtokrészt neki
ítélik.

Hártyán, függő pecsétje elveszett. — Batizfalvi rész: XV. csomó, 3. szám.

37. 1518. május 3. Buda. („Datum Bude feria secunda
proxima post festum beati Johannis ante portam Latinam, anno
Domini millesimo quingentesimo decimo octavo.“)

De commissione domini regis.

II. Lajos király a szepesi tizlándzsás széknek Gergely fia
Jakab löcsei polgár azon panaszára, hogy midőn „magister Mat-
heus presbiter rector hospitalis in iamfacta civitate nostra Lencho-
wiensi constructi“ meghalt, a szepesmegyei Gánfalván („Kaufalva“)
lévő nemesi kuriáját mint rokonára „mediante testamentaria lega-
tione prefato exponenti . . . legasset“, vannak azonban, akik őt
ezen kuria birtokába nem engedik be, meghagyja tehát (a szék-
nek), hogy ezen ügyben hozzon ítéletet.

Papíron, alul papírral fedett töredékes vörös viaszpecséttel. — Batizfalvi
rész: XV. csomó, 4. szám.

38. 1518. szeptember 2. („Datum feria quinta proxima ante
festum nativitatis beate Marie virginis, anno Domini millesimo
quingentesimo decimo octavo.“)

A szepesi káptalan előtt néhai Márkusfalvi Máriássy István
fia Ferencz egyrészről, Csépánfalvi Tőke Kristóf a maga és fivérei
Ferencz, Máté és János nevében másrészről egymásközt elcserélik
a szepesmegyei Milaj birtokot, melyet Ferencz Kristófnak ad,
viszont Kristóf Ferencznek adja csépánfalvi és komárfalva-pusztai
birtokrészeit.

Hártyán, melyről a függő pecsét elveszett. Batizfalvi rész: VII. csomó,
16. szám. Ugyanez a szepesi káptalan 1581. évi átiratában megvan a márkus-
falvi részben: 440. levéltári szám alatt.

39. 1519. január 29. Buda. („Datum Bude vigesima nona
die mensis januarii, anno Domini millesimo quingentesimo decimo
nono.“)

II. Lajos király átírja Zsigmond király *1424. január 8-án* kelt (ebben át van írva a szepesi káptalan *1412. október 15-én* kelt oklevele) és II. Ulászló királynak *1499. január 14-én* kelt oklevelét.

Átírja *1633. január 13-án* a szepesi káptalan. — Batizfalvi rész: XXV. csomó, 4. szám.

40. *1519. február 13. Buda.* („Datum Bude, vigesimo die termini prenotati — t. i. vigesimi diei festi Epiphaniarum Domini — anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.“)

II. Lajos király előtt Bethlenfalvi Turzó György panaszt emel Barsai („de Barcha“) János egri olvasókanonok, Baresai László, Gaghi Mihály, Rákóczi Zsigmond és Ferencz ellen, akik „circa festum Philippi et Jacobi apostolorum proxime preteritum videlicet condam domina Dorothea relicta condam Petri Thurzó ex hoc seculo migrasset“, éjjel megtámadták Turzó Péter abaujmegyei vadász kuriáját és azt kirabolták, mire a király a vádlottakat a jászai convent előtt 3-ad—3-ad magukkal letendő esküre ítéli.

Papiron, kívül rányomott papírral fedett vörös viasz zárópecsét töredéke. — Batizfalvi rész: XXIV. csomó, 3. szám.

41. *1519. augusztus 13.* („Datum sabbato proximo ante festum assumptionis virginis gloriose, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.“)

A szepesi káptalan előtt Gánfalvai („de Kantalva) Kapesdorfer Gergely fia Jakab „alias civis civitatis Lewchouiensis“ a maga és fiai János, Pál és másik János terhére is a szepesmegyei Gánfalván lévő egész nemesi kuriáját lelke üdvösségére „ecclesie parochiali sancti Jacobi apostoli de prefata Lewcha“ adja.

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét némi töredékével. — Batizfalvi rész: XV. csomó, 5. szám.

Ugyanez megvan II. Lajos király *1519. augusztus 30-án* Budán kelt átiratában, Batizfalvi rész: XV. csomó, 5. szám.

42. *1519. augusztus 30. Buda.* („Datum Bude. feria tertia proxima post festum decollationis beati Johannis baptiste, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.“)

II. Lajos király Henckel János mester löcsei plébános kérelmére átírja a szepesi káptalannak *1519. augusztus 13-án* kelt oklevelét és az abban foglalt adományhoz királyi hozzájárulását és beleegyezését adja.

Alul: „Relatio magistri Nicolai prepositi Agriensis beatissime virginis, — secretarii regie maiestatis“).

Alul a plicatura szélén: „N.(icolaus) prepositus Agriensis beatissime virginis.“

Hártyán, alul selymen függő vörös viaszpecséttel. — Batizfalvi rész: XV. csomó, 5. szám.

43. 1519. augusztus 30. Buda. („Datum Bude feria tertia proxima post festum decollationis beati Johannis baptiste, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.“)

II. Lajos király meghagyja a szepesi káptalannak, hogy Henckel György lőcsei plébánost a Gánfalvai („de Kanfalva“) Kapesdorfer Gergely fia Jakab által a lőcsei Szent-Jakab parochiális egyháznak adományozott szepesmegyei gánfalvi kuria birtokába iktassa be.

Áltirja 1520. április 2-án a szepesi káptalan. — Batizfalvi rész: XV. csomó, 7. szám.

44. 1520. április 2. („Datum sedecimo die diei introductionis et statutionis prenotatarum — t. i. die dominica Letare — anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo.“)

A szepesi káptalan II. Lajos király 1519. augusztus 30-án Budán kelt iktató parancsára jelenti, hogy Henckel György lőcsei plébánost a gánfalvi kuria birtokába ellentmondás nélkül beiktatta. (Káptalani ember: Szaniszló mester „de Leopoly“ custos.)

Hártyán, alul selymen függő pecséttel. — Batizfalvi rész: XV. csomó, 7. szám.

Az újabbkori oklevelek közül említésre méltók a következők:

45. 1553. december 21. Pozsony.

Ujlaky Ferencz egri püspök, hevesi főispán és királyi helytartó Szolnoki („de Zolnok“) Benedek deáknak érdemei jutalmául a szepesmegyei Hozelcz helységben lévő birtokrészt adományozza.

Kívül: B folio LXXIII.
B ta 1553.

Papiron, papírral fedett vörös viaszba nyomott pecséttel, a helytartó sajátkezű aláírásával. — Batizfalvi rész: XVII. csomó, 2. szám.

46. 1581. márczius 29. Márkusfalva.

Articulosok, mellicke egienleo akarabtol zereztettenek az vitezleo Mariasy Paltul es az eo tartomaniaban ualo praedicatoroktul, biraktul es polgaroktul keozeonsegese keppen Markusfalwan 29. Martii anno Domini 1581.

I. Az tanitok hívek és zorgalmatosok legienek az ew hewatallyokban, tanitwan az prophetaknak és apostoloknak irasitt és ne legienek hyzelkedeok se gonoz pelda adok.

Az Ur vacsoraiat azaz a sacramentomot az Úrnak zerzese zerint hivsen zoghaltassak, az ifiwsagot az Cathechismusra tanichak minden vasárnap déllieste, hogy így minden fele dolgok az ecclesiaba legienek ékesen és yo rendel.

I. Cor. 14.

II. Hétt keszben való ewdnepekett (miért hogy az emberi zerzes) nem kel ereositeny, hanem kikreol az zent irasba zep historiak vadnak, ezeknek napján regghel, mikor haranghoznak praedicatora ke iewny és praediciatio után, az praedicator akarattyá-

ból ky ky mwnkáiára mehet, hogy az Urnak áldását vehesse. — Matth. 6.

Az vasárnapot penigh mind estigh megh kell ewdleny, mert Isten paranchollya, hogy hat napigh mwnkalkoggywnk és az hetedik napot megh ewdliwkw, de nem vgy mint a sydók, hanem Istennek ighéiét halgasswk es az Urnak vachoráiával gyakran élliewnk és kereztieny életben legiewnk foglalatosok. Ha penigh valaky ezeket megh utálná és az Istennek ighéiére nem eoreomest járna és eztendeigh vagy ketteoigh az Urnak vachoráiával nem élne, efféle embert tartozyk az tanító hozzáya hiuny és Zent Máthénak írása zerént: 18. részébe eotet megh inteny, ha penygh ezen nem akarna megh térný, tehát a byro tegie a kezy kalodaba és ez egyház zewkségére vegyen egy font viazt raita, ha penigh vakmerő képpen ezeknek nem akarna engedny, tehát az feoldes ur bewtetésébe adassék.

III. Az praedicatio eleot és praedicatio alat az éghet bor korchmárosok éghet bort ne aggyanak. Azonképpe se az bor se ser korchmárosok se bort, se sert ne aggyanak, de józanok legyenek és az részeghségthewl maghwnkat ótalmazzwk. Erre penigh a bíró reá vigiázzon, vagy az korchmáros lezen vagy a részeges megh bewntesse és az kézy kaladába vigie, az kit ez vétekben kap, eleozzer eott pénzt vegyen raita az egyházhoz, az wtán ha másodsor talállya ezen vétekbe, egy forintot vegien raita, ha penigh valaky ebbe a bírónak nem engedne, avagy towáb ez vétekbe el menne, tehát az feoldes ur kezébe aggyák. Az mely falwba kézy kaloda ninchen az czinterembe, azt mingiárt chináltassanak tíz forint birságh alatt.

IV. Minden ember oya magát lyába való eskenwestewl es Isten teleol való zitóktól, ugy mint a lelkével és kerezeltével etc., és ha valaky az illien zitkot valakitewl megh hallya, tartozék a bírónak megh mondany, ha másodsor talállya ezen vétekbe egy forintot vegien raita, és ha ugy is megh nem zewnyk, adassék az feoldes ur kezébe.

V. Az egyházy zemélieknek az to igaz és méltó icowedelmeket senky megh ne tarcha, hanem igazán ky zogháltassa, few képen a my a tizedet illeti, ebben illien zokasok legien, hogy senky plébános hire nekéwl ne dézmállyon, hanem az vagy eo magha mennien vagy emberét bochássa és az bíró avagy egy polghár vele mennien és eggiewt dézsmállianak. Ha penigh valahol káros helien vóna, az káros ember tartozzék az plébánoshoz menny és az plébános is tartozzék avagy eo magha el menny vagy emberét el bochatany és uggy dézmályák ky. Senky eomagha akarattýából ne dézmállyon, ha valaky penigh zabad akarattýa zerént dézmálua, vagy hamissan rakná a képét, a bíró az olyan embert megh foghya és egy forint birsághot vegien raita, az dézma felét az egyház zewkségére, ha az bíró el nem járna tisztba ez dézma dolghából, az patronus tartozzék megh bewntetni a byrott.

VI. Az egyház fwldeytewl réteytewl való adót, kit az rég-hiek az egyházhoz említenek minden eztendeon a ky haznat vezy adgya az egyházfiw kezébe az egyháznak zewkségére és az egyházfyw is adgyon minden eztendeon az keosséghek zamot róla.

VII. Az atyak és aniak tarchak az eo gyermekeket az isteny felelemben. Ephes 6. — Az leánzó zeomélt 14 eztendeonek eleotte és az firfiw zeomélt 20 eztendeonek eleotte nagy ok alat ky ne házasichek, az keozel való atyafyasok maghokat eozze ne elegichék. Levit 18. Ha penigh valamely ideghen akarná valakinek gyerme-két házasságra venny, hozzon nemzetségéreol és az eo életireol lewelet avagy elewen bizonságot, senky penigh meg ne házassoggiék minek eleotte megh nem tanwlyya az tyz parancholatot, az hitnek ághazattyát és az keonicor,zheo imádsághott. Mert ha az atyák és aniak ezt nem twggyák, miképen tanithattyák az után az eo gyermekeket azokra. Ennek felette, a kik megh akarnak házassodny egy vagy két héttel az meniegzeo eleott az Ur wochoráiával éllie-nek és fel twttassák magukat. Ha penigh valaky ez ellen chelek-zyk, tehát az patronus kezébe adgyák.

VIII. Eggyk az másiknak chelédét vagy mivesytt eztendeo-nek és ewdeonek eleotte el ne challya, hanem ha cheléd kel neky, legien gazdáiának és azzoniának hiréwel, mert az Isten tiltya ezt, mondván: Ne kéwániad felebarátodnak se zolgháiát, se zolgháló leániát etc. És mikor a zolghálók ky teoltyk eztendeiekett, ne maraggianak sokáig othon attyoknál és annyoknál, fewképpen ha zegéniék azok, hanem meghint zóghálatra mennienek és ne hival-koggyanak, mivel hogy a hivalkodás semmy jót nem hoz.

IX. Tudwán ne legien keoztewnk gilkos, parázna, lopó, tol-way és egiéb gonoz teweo ember, a ky megh nem akarna térny, mert Zent Pál Róm. 1. azt irya, hogy nem chak az gonoz tewes, hanem a ky engedy, az méltó halálra és ky ky vigiázzon az eon-eon magha házára, hogy nála ne legyen.

X. Nem kel keormeost chinalny, se masuwa keormeosre, baluaniozásra és rezeghsegre iarny tizenkét forint birsagh alatt, *az mint az varmegie is ezt elvégezte.*¹⁾ azonképpen akik a korch-mán más avagy harmadnapig deoseolnek, ewsteokeot vonnak vagy verekednek, ezeket az patronus kezébe aggyák.

XI. Az rendeletlen és éyely táncz, kyáltás, fonóház és pénz-beli yáték keoztewnk ne legien nagy bwntetésnek alatta.

XII. Ha valaky az feoldes Úrhoz akar panazlany menny, eomagha ne menien, de a birówal polghart kerien, ha penigh valaky kewleomben chelekednék, a byró bewntesse megh ewtet.

Ez articulusokat az vy biró mikor az teorveny meg ereo-sitetyk az egez keosseg eleot meg olvastassa és minden feo end-nepekre meg erosische, mert ha a biró efféléket meg nem beuntet, a földes ur tizenkét forintot vegien a birón. Mind ezeknek penig

¹⁾ Ilyen természetű intézkedésnek nyomát a Corpus Statutorumban nem találtuk.

nagjobb bizonságára és ereosségére az patronus ez articulások ala pechéit niomuán, azokat megh ereositeotte.

Egy iv papiron, alul fekete viaszba nyomott pecsét helye. Ugyanez egy iv papiron, latin fordításban. — Batizfalvi rész: XXV. csomó, 17. szám.

47. 1587. október 27.

A székesi káptalan Márkusfalvi Máriássy Ferencz kérelmére a káptalan elé hozott Máriássy István fia idősb Ferencz fia Pál fia Pál korát tizenegy esztendőben állapítja meg.

Papiron, pecséttel. — Batizfalvi rész: XXV. csomó, 47. szám.

48. 1589. január 19. („iuxta novum calendarium.“) Rarpock.

Bornemissza Péter özvegyének Gyótai Erzsébetnek levele Máriássy Ferenczhez, melyben boldog új évet kíván neki, aztán folytatja: „Hanem az *my nemeo keonyvek* ottan kegyelmednél az my részünkre maradtak, mondgya wala kegyelmed, hogy olczióban az ára lezálván, hogy elkelnének és eladhatná kegyelmed, azért ha el nem adta kegyelmed“, kéri, hogy szállítsa le az árát és a milyen áron eltudja adni, adja el, amit pedig eddig eladott, annak árát küldje meg.

Papiron, zárópecséttel. — Batizfalvi rész: XXVII. csomó, 4. szám.

49. 1595. február 28. Galgóc.

Gyótai Erzsébet levele Máriássy Ferenczhez ugyanazon könyveladás tárgyában.

Papiron, zárópecséttel — Batizfalvi rész: XXXVII. csomó, 16. szám.

50. 1601. november 23.

Palocsay Horváth György levele Máriássy Ferenczhez. „Az kegyelmed levelét megérttem a márván kövek felől, márván kő itt elégi vagyon, de kőmies itt nincz ahoz való.“ Irja, hogy fekete márványkő van itt, de nem annyi, hogy derék koporsó követ még most vághassanak, míg a bányát derékképen fel nem nyitják. „It én wágattam wala magam zükségért egy néhán követ weres márwánt, megj kettő wagyon it, az várnál az kegyelmed embere látta, mértéket is vett, ha jó lesz azt kegyelmednek attam, ez készen van. ha kegyelmed érte küld, segítséggel leszek az hegyen által vitelében.“

Papiron. — Batizfalvi rész: XXVII. csomó, 33. szám.

51. 1628. október 21. Gyulafejevár.

Bethlen Gábor nobilis és strenuus Geönczi Szüchy Jánost és általa „Michaellem Szabó et Joannem Koncz fratres suos carnales“, akik I. Rudolf király által nemesített szülöktől származnak „denuo et ex novo in coetum et numerum verorum regni Transilvaniae et partium regni Hungariae eidem annexarum nobilium annumerandos . . . duximus“ és nekik a következő czimert adja: „Scutum videlicet militare coelestini coloris in cuius campo sive area diadema regium est positum ex quo lynx naturalis suo

colore depictus mediotenus apperere (így!) dextroque pede insem nudum sursum tenere conspicitur, supra scutum galea militaris clausa est posita ex cuius teniae sive cono et lemnisci (!) variorum colorum hincinde defluentes“.

Hártyán, alul selymen függő vörös viasz pecséttel. A czimer le van festve, gyönyörű oldal és fejléczekkel ellátva.

Kibírdetve 1629. április 20-án erdély rendjeinek Gyulafejeváron tartott országgyűlésén, Fráter István ítélőmester által. — Batizfalvi rész: Jelzete nincs.

52. 1639. január 2. Várad.

Márkusfalvi Máriássy Ferencz, felsővadászi Rákóczy Pál árvái praefectusa I. Rákóczy György fejedelemmel conventiot köt. Eszerint:

Máriássy Ferencz készpénz₂fizetése évenként 400 frt.
 Ruhára kap „ 100 frtot,
 (Ruha) béllésre „ 24 frtot.
 Természetbeni járandósága évenként 175 köből búza.
 220 „ abrak.
 12 verő disznó.
 16 hordó bor.
 1 „ ecet.
 60 icze vaj.
 55 „ méz.
 40 darab bárány.
 10 „ vágó barom.
 40 „ lud.
 150 „ tyuk.
 700 fej káposzta.
 5 köből borsó.
 4 „ lencse.
 10 „ köles.
 7 „ tatárka dara.
 60 darab „keő só.“
 1¹/₂ köből aszuszilva.
 1¹/₂ „ lenmagolajnak való.
 Kertbéli vetemény illendő képen.
 Hal a mint lehet.
 2¹/₂ mázsa faggyú, gyertyára
 Két kötés papiros és
 10 öl széna.

Egy ív papiron, alul a fejedelem sk. aláírásával₂ és pecsétjével. — Batizfalvi rész: XXXIII. csomó, 1. szám.

53. 1642. január 31. Patak.

Klobusiczky András levele Máriássy₂ Ferenczhez.

P. S. „Vagy két deák kalendariumot ha küldene kegyelmed, megh szolgálnám kegyelmednek.“

Papiron, zárpecséttel. — Batizfalvi rész: XXVII. csomó, 61 szám.

54. 1642. július 13. Gyulafejérvár.

I. Rákóczy György sajátkezű aláírásával és fejedelmi pecsétjével nyugtatja Máriaissy Ferenczet, Rákóczy Pál árváinak bonorum praefectusát azon ingó javak, drágaságok tárgyában, amelyeket Gyarmán Lászlóval együtt a fejedelmi kinestárba Sárospatakra beadott.

A jegyzék pontosan és darabról darabra felsorolja a rengeteg pénzt, drágaságot, ruhát, köntösöket, fegyvereket, szőnyeget, amelyek 16 ládába voltak csomagolva. Ezek közül könyvek:

„Egy kalamáris láda . . . hetedik fiókjában holmi apró díbdab pápista eszközök, egy derék kis könyvecske . . .

Második fekete beőr ládában sub littera B. találtatott

Egy skatulyában ezüst boldogh asszony kép, mely fekete hybanum fán áll.

11. Tizenegyedik ládában sub littera L.

Miséhez való psalmus egy papíroson, egy ezüsből való feszület, két miséleo könyv.

14. Tizennegyedik ládában sub littera O.

Egy kalauz könyv.

Cosmographia egy könyv.

Theatrum historicum.

16. Itten vagyon tizenhatodik láda . . .

Egy peczet nyomo, kinek oktalan állat formája nem tudatik michoda kép.“

Hat ivnyi papíron. — Batizfalvi rész: XXXIII. csomó, 9. szám.

55. 1647. szeptember 16.

Máriaissy Ferencz javainak jegyzéke.

A jegyzék harmadik oldalán 14. szám alatt: Négy köny(v) in quarto.“

Anno 1648. die 28. februarii Lőesére jövén, egyik ülés-lárában találtuk ezeket:

1. Anno 1602. esztendőbeli urbariumot.

2. Más regestrumos könyv, kiben déziaa regestrumok és egyebek vannak.

3. 1622. évi bevétel és kiadás.

4. Roskoványi uram által beadott regestrum super erogationibus anni 1 31.

5. Két zöld könyv. *kinek egyikében kezdették volt írni a törvényeket, melyek az ur székén revideáltattanak.*

6. Orvosságok — füvekből.

7. Egy inventáriumos könyv szegény feleségem köntössiról és egyéb egyetméséről.

8. Mőjses irássiról irattatott könyv.

9. Más egy Mózes könyv.

10. Három coregh kalendárium.

11. Káthai Mihály két levele.

12. Két magyar meditatio Kegely.
 13. Ittem Mojsesrol irt könyv.
 14. Memoriálékról irtott könyv, melyet adott szegény Matyasovszky György, szegény Horvát Lászlóé volt.
 15. Ispánságh viselésemkor anno 1635. esztendőbeli levelek.
 16. Szegény megholt feleségemnek irattatott levelek, prémmel vannak bekötve.
 21. Debreceni Tamás uramtól ispánságomban irtott missilis levelek, 3 csomó.
 22. Egy nagy csomó missilis levél 1645. április havából.
 23. Herant Zsigmond missilis levelei.
 24. Egy pugilaris könyv.
 25. Egy bibulus Párisban Csáki István uram fassiói a taplyi jószág felől.
 26. Egy registromban holmi perek és missilis levelek.
 27. Egy kötésben pergamenák.
- Ugyanezen ládából vittem Marcusfalvára die et anno ut supra.
1. Deák és magyar tripartitumot.
 2. Albae Juliae emanáltatott könyv a Szent-Háromságról.
 3. Nucleus jurium viáltatot.
 4. A fejedelemnek eő Nagyságának dedicáltatott magyar könyv.
 5. Mojses könyve.
 6. Minus tripartitum operis iur.
 7. Reconciliatio cum hungaris facta.
 8. Tabula coelestis.
 9. Manifestum ille, a mint resolválta magát a császár eő felségének az erdélyi fejedelem eő Nagysága.
 10. Hét hosszas edgyik-másik in octavo regestrumok.
 12. Tiz csomó missilis levél, az egyik kicsinyke.
- Anno 1648. die 29. februarii az másik ülés ládában Lőcsén ezeket találtuk.
1. Urbarium ad diversa bona.
 2. Egy registrum szegény Máriássy Györgyé.
 3. Ispánságomban való sok holmi memoriálék pergamenában.
 4. *Szepes vármegye diáriumi.*
 5. Más diarium.
 6. Egy tengeri csiga.
 7. Mojses könyve.
 8. Egy táskában köz levelek.
 9. Más egy kisebb táskában levelek.
 10. Litterae Stolenses.
 11. Statutio in curia Styepán.
 12. Szolgabirákkal vetet regestrum.
 13. Fassiones aliquae in Gánócz.
 14. Marcusfalvára való valami missilis veszekedő levelek.
 15. Gerlach falussi levelek.
 16. Régi divisionalisokról való levelek.
 17. Fasciculus sub littera N. cum urbario Csetnekiensi.

18. Egy néhány arcuson³holmi számadások.
19. Mengusfalussi határjárás levelek és egyéb levelek.
20. A tállyai szőlőkről való levelek.
21. Batizfalusi curiának inventárium.
22. Egy pergamenában⁴donatio levél.
23. Egy pergamenába kötött iratok és szép memoriálék.
24. Gánóczi földekről való levelek.
25. Máriássi Györgynek írott missilisek.
26. Haraszt⁵és⁶Mengusfalva között való concambium.
27. Thurzó Sztaniszló végezése.
28. Egy fejer papirosban csinált donatio.
29. Más egy kicsiny donatio.
30. Jobbágyok számára való czédulák, amint fel szokták vetni.
31. Holmi registrumocskák fejer posztóval öszve köttettek.
32. Születésünknek napja.
33. Berzétei határjárás levelek.
34. Productio litterarum peremptorium.
35. Ittem más holmi perekről való levelek.
36. Máriássi András holmi kereskedéseiről való irássi.
37. *Holmi régi törvények.*
38. Mengusfalusi levelek.
39. Az szegény anyám és hugai osztálylevelek.
40. Levelek sub litteris F. A. T.
41. Csetneki és egyéb ezüst marhákról való levelek.
42. Ujfalussi János és Gergely levelei.
43. Concambium curiae Gánócz.
44. Litterae fassionales⁷Kalnae.
45. Registrum de proventu Batizfalvensi.
46. Más holmi misilis levelek.
47. Rudnai Körössi levelek.
48. Jó János levelei.
49. Decimae nobilium Fel Sebes.
50. Obligatoriae Stephani Jászai.
51. Missilis levelek.
52. *Decem lanceatorum privilegia.*
53. Christophori Letkovski levelei.
54. Pro nobile Antonio Csépáni levelek.
55. Ezen kívül 7 csomóban holmi levelek.
56. Marcusfalvát⁸és Vogendrizelt láttatott törvényekről való levelek.
57. Attestationes de decimis.
58. Fassiones Joannis Malatinszki.
59. Vogendrizeli Cze'der Hámor felől való levelek.
Anno et die ut supra stb.
1. Ittem ebbül a ládából vettünk ki egy generale decretumot.
2. Tikonicz nevű könyvet.
3. Tripartitumot kicsint Liptait.
4. Summum Bonumot.

5. Batizfalussi registrumot.

6. Egy csomó levelet, mellyek közt urunk levelei is vannak.

Papiron, négy lapos hosszúkás könyv alakban. — Batizfalvi rész: XXVII. csomó, 8. szám.

56. 1652. augusztus 25. Sáros.

Gróf Rákóczy László levele Máriássy Ferenczhez. „Hogy kegyelmed első kérésemet meg nem vetette, hanem az ebeit és madarát ide küldötte, ebben kegyelmed jó akarattját és kedveskedését kegyelmedtül kedvesen vettem.“

Papiron. — Batizfalvi rész: XXVII. csomó, 63. szám.

57. 1655. április 9. Sáros.

Gróf Rákóczi László levele Máriássy Ferenczhez, melyben kopókat kér.

Papiron. — Batizfalvi rész: XXVII. csomó, 132. szám.

58. 1657. október 6. Szepesvára.

Ifjú Gróf Csáki István levele Máriássy Ferenczhez, melyben írja, hogy egy „viszla nevű kopóm vagion ugi hallom kegyelmednél“ ezt kéri vissza. „Elég h idégenségh kegyelmedtül, hoi ollian ritkán látogat bennünket, mintha soha nem is látot volna.“

Papiron. — Batizfalvi rész: XXVI. csomó, 13. szám.

59. 1683. május 18. Pelsőcz.

Gömör vármegye sedriáján 8 pontban megállapítják, hogy a parasztok milyen kulcs szerint adózzanak.

Papiron. — Batizfalvi rész: XXVI. csomó, 15. szám.

60. 1685. márczius 24. 3 és 4 délestei óra között. Lőcse

Márkusfalusi Máriássy Ferencz végrendelete.

Batizfalvi rész: XXIV. csomó, 66. szám.

61. XVIII. század eleje.

A batizfalvi lutheranus egyház folyamodványa, melyben előadják, hogy a nyert engedély értelmében a batizfalvi templom kijavítására „magistrum architectonicae artis peritum“ hozattak Lőcséről, aki azonban kijelentette, hogy az épület alapja anyyira rothadt, hogy már kijavítani nem lehet, kéri a megyét, hogy tartson e tárgyban inquisitiót.

Batizfalvi rész: XXVII. csomó, 21. szám.

62. XVIII. század eleje.

„Johann Georg Schedl burgerlicher Zimmermeister in Leutschau“ Máriássy Ferencz özvegye és két fia Ferencz és Farkas kérelmére megnéznén a batizfalvi evangélikus „lutherischen Bethausz“-t, kijelenti, hogy azt javítani nem lehet, mert a „schrot höltzer völlig verfaulet . . . sind“, mire a család kérelmére papirra rajzolja „wie die Chore crentz und quer in dem Bethausz hin und wieder

unter einander lauten“, amelyről minden szakértő meg tudja állapítani, hogy a kijavítás lehetetlen.

Batizfalvi rész: XXVI. csomó, 23. szám.

63. 1738. május 22. Girált.

Szírmay Tamás levele Máriássy Pálhoz, amelyben Antony superintendens és más férfiak javaslatára az elhalt Regis Mózes helyére Berzétére Lutheránus papot ajánl.

Batizfalvi rész: XXVII. csomó, 77. szám.

64. 1741. június 10. Pilin.

Vattay Farkas levele Máriássy Ferenczhez, melyben a pozsonyi országgyűlésről híreket ír, hogy az ország harmincz személyből álló küldöttséget menesztett Bécsbe, akiket ott szívesen fogadtak, sőt meg is vendégelték őket; a vendégségen negyvenkét személy volt jelen és megittak 75 butelia aszu bort. Benkovits kassai követ le is részegedett.

Batizfalvi rész: XXVII. csomó, 86. szám.

65. 1741. június 18. Pozsony.

Révai Mózes levele Máriássy Ferenczhez, melyben írja, hogy négy hete mult, hogy „it fetrengék, várván óhajtvá coronationak végét.“ Reméli, hogy mához egy hétre vége lesz a czeremonianak, mert a királyné kedden „id est 20. praesentis elérkezzik és Dunántul sátor alatt omnes admittemus ad manus osculum, *inkább az ortáját tsókolná némelyik.*“ 21-én lesz a nádor választás, 22-én a „gravaminum per deputationem elaboratió, június 23-án audientia lesz, amelyen a cancellár magyar beszéddel üdvözli a királynét, mire a királyné latinul felel. 25-én lesz a koronázás, annak pedig circumstantiáit le nem írja, hanem majd szóval elmondja.

Batizfalvi rész: XXVII. csomó, 83. szám.

66. 1741. június. Igló.

„Joannes Georgius Holtzkampff reverendi ministerii candidatus“ levele, melyben háborus híreket ír, hogy a porosz király és a királyné közt béke készül, hogy a svédek háborura készülnek „contra Moscovitas“, hogy az angolok megverték a spanyolokat, stb.

Batizfalvi rész: XXVII. csomó, 84. lap.

67. 1752. július 26. Bilin.

Márkusfalvi Máriássy Klára előbb néhai Vattai Farkas, most pedig Pribóczi Beniczky Farkas neje, összeírattja Vattay Farkas javait, ezek közt:

„Catalogus librorum.

Conradi Dieterici Institutiones.

Christiani Vaisy Logica.

Mineralsis historia stylo germanico.

C. Julii Caesaris Commentarii autore Christophoro Cellario.
 Marci Tullii Ciceronis libri 3.
 Joannis Althusii juris prudentiae Romanae libri 2 in uno volumine.

Johannis Sturmii libellus de periodis.

Joh. Hübner germanicus.

Articuli diaetales anni 1715.

Marci Tullii Ciceronis epistolae.

Johannis Slajdani Commentarium.

Bellarminus enervatus.

Christophorus Cellarius Belsianus.

Homilie in Evangelia autore Johanne Hofmejsztero.

Cornelii Nepotis Historia.

Philippi Melanchtoni Rhetorica.

Compendium Theologicum Hutterianae.

Hübneri Geographiae tomi 3.

Jacobi Quiari tractatus.

Samuel Puffendorffii libri duo.

Novus thesaurus synonymorum latino-germanic.

Joannis Vigandi in Prophetis explicatio.

Evangelia et Epistolae latino hungaricae.

Magyar Krónika authore Joanne Kovács.

Orbis sensualium.

Francisci Paris-Papai dictionarium latino-hungaricum.

Tripartitum Szegedii.“

Batizfalvi rész: XXVI. csomó, 57. szám.

68. 1755. márczius 28. *Csépánfalva.*

Kivonat Márkusfalvi Máriássy Farkas végrendeletéből. A 6. pontban intézkedik Okolicsányi Farkasról, akit atyja mint convertitát üldözött, aki ő hozzá menekült és ő a rozsnyai jezsuitáknál nevelteti, — „nunc in scholis P. P. societatis Jesu Rosnaviae instrui curo.“

Batizfalvi rész: XXIV. csomó, 93. lap.

69. 1755. május 20.

Auszugales.

Was vor Ihre bischöfliche gnaden Alexander Mariaszi zu dero Leichen begrebnisz in Mahlerei verfertiget worden als :

12 Wappen ausz weiszen Taffet gemahlt in gewonlichen

Preis a Rfl. 1, 30 xr.

thut Zusammen Rfl. 18.

20 auf Papier gemahlte Wappen á Xr. 36, thut Rfl. 12.

Summa Rfl. 30.

Joannes Reich burger und *Mahler*
 in der königl. freyen Stat Lautschau

Anno 1755. den 20 May.

Batizfalvi rész: XLI. csomó No. 1.

70. A XVIII. század vége felé.

A batizfalvi lutheránus lelkészek névsora.

(1682.) „Primus Georgius Bucholtz, qui anno 1682. Batisfalvam vocatus ordinatus et installatus est, unde tandem anno 1687. exulare iussus est.

„Secundus pastor ignoti nominis“ egy-két évig volt csak lelkész.

„Tertius pastor Nicolaus Motus“, a ki 1709-ig volt Batizfalván, amely esztendőben „Eperjesium evocatus erat in Hungaricum concionatorem“.

„Quartus pastor Batisfalvensis fuit Nicolaus Maday Mengusfalvam primum anno 1708. ordinatus, tandem Batisfalvam anno sequenti vocatus“. Ez 1751. december 16-én bekövetkezett haláláig Batizfalván volt.

„Quintus pastor Georgius Sartoris, qui expletis hic loci octo annis, anno demum“ 1760. március 15-én meghalt.

„Sextus pastor Georgius Eger“ már hatodik éve Batizfalván működik.“

„Et haec est series pastorum Batisfalvensium.“

Batizfalvi rész: XXVI. csomó, 25. szám.

A REGESZTÁK

NÉV- ÉS HELYMUTATÓJA.

(A számok a lap számát jelzik.)

Rövidítések :

b. = birtok.
cs. = család.
f. = folyó.
k. = király.
kh. = keltezés helye.
ld. = lásd.

m. = megye.
mv. = mezőváros.
p. = puszta.
szn. = személynév.
v. = város.

A.

- Aba mester 12.
Abaúj m. hatósága 129.
— — nemesei 94.
Ágoston felkai plébános 67.
Ákos iglói városi jegyző 103.
Albert k. 60.
— (szepesi) kanonok 94.
Alledis asszony, ménhárdfalvi lakos 29, 30.
Alman (almanfalvi) Mihály 132.
Almás szőlő 80.
Almási Henrik 33.
— felesége Hylla 33.
— Imre szepesi szolgabíró 116.
Alnémeti b. 72.
Alsó-Rochfalva b. 97.
— -Sebes b. 72.
— -Teplicze b. 106.
— -Ucha b. 58.
András teplicskai lakos 113.
Angolok 144.
Angyalos b. 104.
Antal tüzér iglói esküdt 103.
Antony lutheránus superintendens 144.
Apaffy Mihály erdélyi fejedelem 121.
- Apród (Tótsolmosi, Tótsolymosi, Tótselymesi, Solymusi) Balázs 35, 36, 38, 39, 40, 43, 44, 47, 49, 51, 52.
Apród István 35, 36.
— János kükkülei főesperes 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41.
— Klára, Haraszi Pouch özvegye 35, 36, 38, 39, 40.
— Mátyus 39.
— Miklós 35, 36, 38, 39, 40, 43, 44, 47, 49, 51, 52, 70, 71.
— Pouch 39.
Aranyos b. 97.
Aranyosi Csudák ld. Csudák.
Ardó b. 21, 97
— -i ólombánya 21.
Arnold (Geblin fia) lőcsei polgár 36, 37.
Arnold ispán, Kassa város bírája 23.
Arnolt Gáspár „de villa Michaelis“ szepesi tizenháromvárosi ispán 61, 62, 69.
— volt tizenháromvárosi ispán, lőcsei lakos 63.

Árva m. 119.	Asguti Imre 76, 79.
Asgut b. 73, 79.	— János özvegye 79.
— i kuria 76.	— Tekeres ld. Tekeres.

B.

Bács kh. 91.	Báthori Andrásleánya Borbála 63.
Bajcsi Péter 118.	— — — Krisztina 63.
Bajmócz vára kh. 76.	— István lengyel király 114, 115, 116.
Bakos (Osgyáni) Borbála 121.	— Miklós 111.
— István galgóczi várnagy 68, 69, 71.	Batiz (Boctiz, Bothyz, Bootyz) is- pán, Márk ispán fia (Gömöri, de Gumur, Csetenyel) 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 33, 125.
— Katalin (Rajki Györgyné) 68, 69, 70.	— serviense György fia Máté 16.
— Klára 68, 69.	Batizfalva (Bathyzfalwa, Bo- thyschowcze, más- kép Csetenye) 18, 21, 25, 26, 29, 30, 33, 35, 40, 42, 48, 50, 51, 54, 56, 57, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 74, 98, 99, 100, 101, 105, 106, 108, 113, 125, 142, 143, 146.
— Lőrincz 68, 69, 70.	— -i kuria 22, 35, 142.
Bakosi István ld. Bakos.	— -i lutheránus egy- ház 143.
Balázs márkusfalvi tiszt 70.	— -i malom 61.
Balázs, Ménárd fia Miklós batiz- falvi soltész fia 54.	— -i mérték 50.
Baldemári Arnold 27.	— -i soltészség 22, 29, 30, 35, 39, 41, 46, 54, 56, 57, 61, 63, 69, 70.
— János (Hank) 27.	Batizfalva maior 63.
— Márk 27.	Batizfalvi másképp Márkusfalvi János 54.
Bálint szepesi éneklő kanonok 70.	— Márk 54.
— fia György felkai bíró 80.	— Péter 54.
Balog Erzsébet 103.	— Szaniszló 54, 65, 66.
— Lénárd 103.	— felesége Krisztina 65, 66.
Balogh Ferencz 55.	Batizfalvi ld. Márkusfalvi Má- riássy és Topliczai alatt is.
— István 55.	
Balogi plébános 68.	
Bancsai János jegyző 71, 73.	
gr. Bánffy György 121.	
Bányavárosok 118.	
Bárános p. 100, 106.	
Barcsay ld. Bérczay.	
Bérczay („Barchay“) Anna 117.	
— István 129.	
— János egri olvasó-kanon- nok 134.	
— László 117, 134.	
Bártfai Czebner ld. Czebner.	
Bártfai plébános 72, 73.	
Bartosfalva b. 77, 78.	
Baski Péter szepesi alispán 60, 61.	
Báthori András Magyarország fő- kapitánya 96.	
— országbíró 100, 101, 103.	

- Bebek (Bubek. — Pelsőczy) Anna 109.
- Detre nádor 53, 55, 59, 60.
- Domonkos 26, (esztergom-szenttamási plébános) 31, (szepesi prépost) 34, 53, (csanádi püspök) 126.
- Ferencz 92, gömöri főispán 96, 104, 109.
- György 26, 31, (liptói comes és királyi zászlótartó) 34, 53, 75, 76, 107, 109.
- György özvegye Fruzsina 75.
- György királynői tárnokmester 126.
- György özvegye 107, 109.
- Imre erdélyi vajda 49, 53, 62, székesfehérvári prépost 92.
- István 26, 31, liptói comes és kir. zászlótartó 34, 53, 59, 62, országbíró 126.
- János 55, 75, 76, 86.
- (Nagy) János tárnokmester 49, 53, 59.
- Jób 62.
- Judith 109.
- László 49.
- Miklós 26, 31, 34, 53, 55, 59, 126.
- Pál 62.
- Péter 53, 55, 59, 60.
- Zsófia 109.
- Zsuzsánna 109.
- Bebek 75.
- Bécs kh. 93, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 109, 110, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 144.
- -i szent Antal confraternitása 81.
- — — pecsétje 81.
- Béla b. és p. 37, 88.
- — — erdő vagy föld 16.
- IV. Béla k. 12, 13, 17, 19, 21, 24, 28, 32, 37, 39, 55.
- Bélai Ludmann 37, 43.
- János 37, 43.
- Belczella (Belchalya, Bechallya, Berzefalwa) b. 89, 91, 93, 95, 97, 100, 106.
- Benedek svábfalvi bíró 87.
- — — szepesi káptalani iskolás 31.
- Beniczky (Pribóczy) Farkas 144.
- Benkovits kassai országgyűlési követ 145.
- Berethalom melletti tábor kh. 27.
- Bernát felkai esküdt 67.
- Bertalan mester (Pongrácz fia) szárdi várnagy 27.
- Berthóty Lajos szepesi udvarbíró 116.
- — — Márton sárosi alispán 95.
- Berzété b., vár és kh. 12, 18, 20, 31, 32, 49, 59, 75, 92, 95, 96, 101, 104, 107, 108, 109, 110, 142, 144.
- — — -i vám 55, 92, 109, 110.
- Berzeviczy András szepesi kamarai főtanácsos 118.
- — — Dorottya 48, 49.
- — — Henrik 46, 53, 58.
- — — István 48.
- — — János 49, 74.
- — — Péter szepesi comes és várnagy 46, tárnokmester 53, 58.
- — — Skolasztika 48.
- — — Szaniszló 74.
- Berzeviczi plébános 72.
- Bethlen Gábor erdélyi fejedelem 48.
- Bethlenfalvi Turzó ld. Turzó.
- Bilin (Pilin) kh. 144.
- Bobest Frigyes lőcsei polgár 113.
- Bocskay István fejedelem 117.
- Bodonyi János 113.
- Bonzagnus János, az egri püspökség kormányzója 89, 92.
- Bornamissza Mihály 117.
- Bornemissza (Demétei, Haraszt, Hevesi, Márkusfal-

- vi, Somi) Benedek
93, 94, 95, 96, 97,
98, 99, 100, 102, 103,
104, 106, 108, 110.
- Bornemissza felesége Margit ld.
Máriássy Margit.
- Borbála 102.
- Dorottya 102.
- Gáspár 102, 106,
112.
- György deák 114.
- János 102, 105,
106, 112.
- Katalin 102.
- Klára 102.
- Péter 138.
- Zsófia 112.
- Bornemisszák 110.
- Borsod m. nemesei 94.
- Borzvai András (Máriássy Ist-
ván szolgálja) 77.
- Böki Paczóth ld. Paczóth.
- Bothpalád b. 104.
- Breyer György 73.
- Briser Elek lőcsei esküdt 70.
- Bryberi Melith ld. Melith.
- Bubek ld. Bebek.
- Buch b. 26.
- Bucholtz György batizfalvi
lutheránus lelkész 146.
- Buda kh. 16, 23, 30, 31, 32, 33,
38, 39, 40, 41, 43, 44, 45,
46, 47, 48, 49, 50, 51, 55,
56, 58, 59, 60, 61, 62, 63,
64, 65, 66, 70, 75, 70, 81,
83, 84, 86, 87, 88, 90, 92,
93, 103, 131, 132, 133,
134, 135.
- pecsétje 38.
- -i márka 50.
- -i pénzegység 37.
- Budafelhévizi keresztetek con-
ventje 20, 57.
- Busson b. 81.
- Buzlay Miklós szepesi alis-
pán 129.
- Bythner Antal lethonfalvi lute-
ránus lelkész 111.

Cadalach b. 40,

Calvus ld. Kopasz.

gr. Caprara Aeneas 121.

Cassan ld. Kasan.

Castrosynfew ld. Kosztrosinfő.

Cecus ld. Vak.

Chapy ld. Csapy.

Chenfalva b. 63.

Chepeleus ld. Csepelős.

Chuncz fia Jordán 19.

Chundurlou ld. Csondorló.

Chykou (Csikó), János fia, Mik-
lós fia János szolgálja 32.

Chymurman-nak nevezett Mik-
lós iglói polgár 19.

Cistarelli Alfonz egri püspöki
biztos 89, 92.

Claudus ld. Sánta.

Conothopa ld. Veresviz.

Crasnabwrka ld. Krasznahorka.

Cristalin pálmatalvi (balmari)
bíró 47.

Cristan ld. Keresztély.

Csahol b. 104.

Csaholi Anna 104.

— Gáspár 104.

— György 104.

— Imre 104.

— Katalin 104.

— Sebestyén 74.

— özvegye Agata 74.

gr. Csáky Ferencz szepesi főis-
pán (az 515. sz. re-
gesztában hibásan Ist-
vánnak nyomva) 120.

— István szepesi főis-
pán 120, 141, 143.

Csallóközi Mihály 90.

Csallóközi Sót (Sewt) Mihály
szepesi várnagy 91.

Csantafalvi Lőrinc comes a szepe-
sitizlándsásszék szol-
gabirája 78, — szepesi
szolgabíró 129, 130.

- Csantafalvi Péter 78, 129.
 Csapy (Chapy) de Eszeny Katalin 94, 97. — Geszteli Sárossy Lukácsné 97.
 Csege falu kh. 18.
 Cseh király elleni hadjárat 16.
 Csehy Anna (Márkusfalvi Máriás László özvegye) 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 75.
 — Imre 65, 71.
 Csekekátai Dániel 96.
 Csenete b. 72.
 Csenger b. 104.
 Csépanfalva (Chepanfalwa, más-kép Istwanfalwa) b. 27, 36, 37, 57, 66, 67, 68, 70, 71, 73, 75, 83, 98, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 111, 125, 126, 130, 131, 132, 133, 145.
 — -i vám 60, 63, 71.
 — -i épületek 78.
 — -i jobbágy 79.
 — -i kuria 75, 81, 91, 106, 112.
 Csépanfalvi Bertalan 126.
 — Boldizsár szepesi szolgabíró 72, 73, 87, 88, 132.
 — Erzsébet 91, 125,
 — Gáspár 78, 94.
 — Gehan 125.
 — István 125.
 — Jakab 91.
 — János mester 35, 126.
 — Katalin 87, 88, 91, 132.
 — Lénárd 91.
 — felesége Orsolya 91.
 — Miklós szepesi kanonok 35.
 — Miklós 126.
 — Mikus 125.
 — Péter 91.
 — Wyhard 125.
 Csépanfalvi (Szepesi) Anna 127.
 — Jakab 127.
 Csépanfalvi Fodor ld. Fodor.
 — Kis ld. Kis.
 — Ludman ld. Ludman.
 — Pynczy ld. Pynczy.
 — Soldnar ld. Soldnar.
 — Tompa ld. Tompa.
 — Tőke ld. Tőke.
 — Zoldnár ld. Soldnár.
 Csépani Antal 142.
 Csépany Antal 109.
 Csepelős (Chepeleus) fia Herman iglói polgár 19.
 Csetenye (Chetunye, Chetane, Cethana, Cetane, Chethe, Zethene, Zethena, Eberfeld, Howerfeld, Oberfeld) föld, b., p. 21, 24, 25, 26, 29, 32, 34, 35, 50, 52, 53, 54, 56, 58, 60, 67, 80, 101, 125, 129.
 Csetenyei Batiz ld. Batiz.
 Csetenye erdő 13, 17.
 Csetenye telek v. telke b., p. 28, 63, 65, 66, 71, 106, 113.
 Csetnek (Chytnek) b., mv., 12, 21, 57, 86, 97, 126, 141, 142.
 — -i vám és vásár 21, 55.
 Csetneki (de Chytnek, Chytnek).
 — Ákos 41.
 — András 62, 86, 96, 109.
 — Anna 118.
 — Benedek 23, 32, 34, 126.
 — Bernát 86.
 — Domokos 23.
 — Erzsébet 96.
 — Ferencz 86.
 — György 23, 49, 53.
 — István 23.
 — János 23, 34, 42, 49, 62, 76, 86, 96, 126.
 — Lászlóesztergom-szentgyörgymezei prépost 49, 53, — a budafelhévízi keresztjes convent kormányzója 57, —

- 23, 34, 42, 49, 53, 62,
76, 86, 96, 105.
- Csetneki Mihály 41.
- Miklós 23, 32, 34, 42,
49, 53, 76, 86.
- Péter 23, 34, 126.
- Zsigmond 49.
- Csetneki Vörös cs. ld. Vörös.
- Csicseri Dömötör 129.
- Csicsva alatti tábor, kh. 93.
- Csobánka (Csobánkaházi) Pál 55.
- Csoltói Detre 22.
- Mihály 22, 23.
- Csomafalva b. 126.
- Csomafalvi Helbrand 126.
- Csomafalvi özvegye Dorottya
126.
- Miklós 126.
- Csondorló (Chundurlou) ügy-
véd 22.
- Csötörtőkhely kh. 73, 82, 87,
88, 129, 130, 132, 133.
- Csucsó ld. Csucsom.
- Csucsom (Chwchou) b. 55, 92.
- Csudák János (Aranyosi) 77.
- Czebner János (Bártfai) szepesi
kamarai adószedő 108.
- Czelder Bertalan merényi es-
küdt 120.
- Czelder hámor Merényben 142.

D.

- Dacsó Demeter (Nyényei) 52.
- György 52.
- Miklós 52.
- Darma b. 52.
- Daróczi Tiboltfy ld. Tiboltfy.
- Debreczen kh. 54.
- Debreczeni Tamás 141.
- Delnei Kakas ld. Kakas.
- Deméte b. 68, 89, 91, 93, 94,
95, 97, 100, 101, 106.
- Demétei András 68.
- Derecsk b. 21.
- Derencsényi Antal 55.
- Balázs 55.
- Detre (Detrik, János fia) szn. 29, 31.
- Diósgyőr kh. 38, 40, 41.
- Dobsina (Dubsina) f. 21.
- b. és mv. 53, 97.
- Domonkos bán 12.
- Donavicz ld. Dunajecz.
- Doncs szn. 127.
- Dond-nak nevezett Péter 13, 18.
- Dorholcz (Doerholcz, Dyrholcz,
Derholcz, Dersócz) Pál
gölniczi várnagy, kas-
sai lakos, szepesi ka-
pitány 65, 66, 67, 69,
70, 72, 73, 76, 78.
- Dorholcz neje Erzsébet 67.
- Dorogházi László jegyző 68.
- Dömötör ispán 12.
- Draveczi ld. Thluk.
- Drugeth János nádor 23.
- Miklós nádor és tu-
róczy főispán 31, 32,
33, 47, 48.
- Villermus nádor 24,
25, 26.
- Dunántul 144.
- Dunajecz (de Donauich) Hen-
rik 47.
- János mester 38.
- Péter szepesi vár-
nagy 47.
- Polianus 38.
- Dunel (Dwnel) János 80, 98.

E.

- Eberfeld ld. Csetenye.
- Ebersdorff kh. 155.
- Edusfalvi György 99.
- Mihály 126.
- Eger, — vára kh. 72, 73, 89,
91, 92, 94.
- Eger György, batizfalvi lutherá-
nus lelkész 146.
- Egyed fia Mátyás, rozsnyó-
bányai lelkész 111.
- III. Endre k. 19, 21.
- Eperjes város és kh. 78, 80, 140.

- Eperjesi vám 83.
 — -i plébános 72, 73, 80.
 Eperjesi Kotner ld. Kotner.
 Erdély 27, 138.
 Erdő b. 12.
 Erdőszáda b. 104.
 Ernő főherczeg 113, 114, 116, 117.
 Estei Hippolit egri püspök 79, 92.
 Eszenyi Csapy ld. Csapy.
 Esztergom kh. 41, 42, 68, 131.
 — -i egyház 55.
 — -i érsekség adminisztratora 55.
 — -i szentszék 48, 68.

F.

- Farkas László (Hassági) sárosi alispán 95.
 Fáty (Fái) András 122.
 Fayx Vitus özvegye 111.
 Fejér (Feyér, Feyr) Jakab (Milaji) 41.
 — Miklós 38, 41, 41.
 Fejérpatak 111.
 Fejes Mihály görgei (gargói hospes) vendég 44.
 Feketepatak b. 97.
 Feldkirchen kh. 58.
 Felka (Filka, Uilca, Vilca, Vilka) mv., b. 17, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 59, 67, 80, 128.
 — -i határ 113.
 Felkai Froling (Wrelingus, Wroling) 17, 19, 29, 30, 36.
 — Hank (János) 29, 30, 36.
 — Máté váraljai praedicator 130.
 Felnémeti b. 72.
 Fel-Sebesi nemesek 142.
 Felső-Deméte p. 89.
 — -Magyarország 121.
 — -Rochfalva b. 97.
 — -Sajó b. 97.
 — -Sebes b. 72.
 I. Ferdinánd k. 92, 93, 95, 97, 99, 100, 101, 102.
 Ferencz esztergomi éneklő-kanonok 41.
 Fermói püspök Fülöp 17.
 Filka ld. Felka.
 Finta kh. 78.
 Fleischer Imre svédleléri bíró 116.
 Flórián, Ménárd fia Miklós batizfalvi soltész fia 54.
 Fodor Gáspár (Csépánfalvi) 85.
 — György (—) 78, 88.
 — László (Gánfalvi) 99.
 — György (Mátéfalvi) 75.
 Forstetter János szepesi kamarai tanácsnok 108.
 Förster Jenő 120.
 Fráter István itélőmester 139
 Frestel (Fresthel) hegy 107, 111, 116.
 Frics b. 89, 91, 93, 95, 97, 100, 106.
 Frolingus (Wrelingus, Wrolingus, Frouinus) Felkáról 17, 19, 29, 30, 36.
 Frovinus ld. Frolingus.
 Fruzsina Bebek György özvegye 75.
 Füleki vám 55.
 Fülöp fermói püspök 16, 17.
 — — — pecsétje 17.
 Fülöp Márton (Gánfalvi — Philip Mertin) 129, 133.

G.

- Gabul fia István, iglói bíró 19.
 Gacsalk (Geczal?) b. 21, 17.
 Gala szepesi nemes (nobilis de Scepus) 13, 18, 144.
 Galgócz kh. 138.
 Galle fia Kunch 19.
 Gánfalva (Gyánfalva, Kanfalva Gánócz) p. és b. 81, 89, 112, 125, 129, 133, 134, 135, 141, 142.
 — -i templom 129.
 Gánfalvi Fülöp ld. Fülöp.
 — Graczer ld. Graczer.

- Gánfalvi Kapesdorfer ld. Kapersdorfer.
 — Kurta ld. Kurta.
 Gankfalva b. 127.
 Gánócz ld. Gánfalva.
 Garai László nádor 61, 62.
 — Miklós nádor 32, 38, 39, 40, 41, 44, 48, 49, 50, 51, 55, 56, 58.
 — Péter 49.
 Gargói ld. Görgei.
 Gáspár felkai plébános 50, 52, 53.
 Gayl Mihály 40.
 Gebe b. 104.
 Gebel ld. Göbel.
 Geblin fia Arnold lőcsei polgár 36, 37.
 Gécz b. 97.
 Gecz b. 97.
 Geczfalva (Guchculfalva) b. 21.
 Gedeon András merényi esküdt 120.
 Gehánfalva b. 127.
 Gele asszony, filefalvi lakos 29, 30.
 Gember ld. Göbel.
 Gencs (Gumch) b. 21.
 Geremych Miklós merényi esküdt 67.
 Gergely lőcsei cipész 133.
 Gerlach ispán (Szentgyörgy, vagy Szepesszombati) 20, 25, 26, 125. — fiai: Gerlach, István, János, Miklós és Péter 125.
 Gerlachfalva (Villa Gerlaci, Cherlehfalva, Gerlafalva) b. 25, 26, 32, 33, 34, 40, 42, 48, 62, 63, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 98, 99, 100, 101, 105, 106, 108, 113, 125, 141.
 Geszteli Sárossy ld. Sárossy.
 Girált kh. 144.
 Glencz hegy 74.
 Gletzel János budai bíró 38.
 Gochalch ld. Gotsalk.
 Goldbach b., p. (Goltpah, Goltbach, Goldba, Galdebah, Goloath(?) Gothhelf) 28, 32, 34, 42, 44, 45, 48, 63, 65, 66, 67, 69, 71, 101, 106.
 Goldbachi egyház 69.
 Golde asszony, stilbachi lakos 29, 30.
 Gombosfalvi Bálint 79.
 — Erzsébet, Asguti János özvegye 79.
 — Mihály 79.
 Gotsalk (Gochalch, Gothcale) mátfalvi (mateóczi) bíró 17.
 — Mateóczi 19, 21, 30.
 — fiai: István 21, 30, — János 30, Konrád 21.
 Gotzhelf ld. Goldbach.
 Göbel (Gebel, Gember, Kebel) András (Bethlenfalvi) 131.
 — Gergely szepesi várnagy, majd kapitány és alispán 75, 77, 78, 79, 131.
 — Lőrincz 131.
 — János (Krompachi) 129.
 Göbelfalva b. (Gebelfalva, Gebulfalva) 37, 38.
 Gölnicz erdő (Gvylncz) 18.
 — folyó (—) 20.
 — (Gylnetz) kh. 76.
 Gömör (Gemer) vára és b. 12, 86.
 — falu kh. 30, 55, 56.
 — mv. kh. 69.
 — megyei birtokok 100.
 — — gyalog insurgensek 122.
 — m. hatósága 104.
 — — közgyűlése 55.
 — — sedriája 143.
 Gömöri Batiz ld. Batiz.
 Gömöri Boldizsár 49.
 — Jakab 32, 49.
 — János 31, 32.
 — László 49.
 — Mihály 49.
 — Miklós 31, 32, 39.
 Gömör megyei Benedek 21.
 — Detre 21.
 — Domonkos 21.
 — János 21.
 — László 21.

- Gömörmegyei Miklós 21.
 — Péter 21.
 Göncz (Gunch) kh. 28, 29, 30.
 Gönczi Szicsy ld. Szücsy.
 Görgei (Gargói, de Gergew) Anna
 52, 56.
 — Arnold 36.
 — Bálint 132.
 — Corrad ld. Konrád.
 — Éliás 37.
 — Ezekiel 118.
 — György 23, 35, 38, 52, 56.
 — János 35, 37, 38.
 — Katus 40.
 — Klára 37.
 — Konrád (Corard) ispán
 21, 23, 35, 38, 40,
 — Kristóf szepesi alispán
 107, 110, 117, 118.
 — Kuncz 23.
 — László 37, 94, 103, sze-
 pesi esküdt ülnök 113.
 — Mária 118.
 — Mihály 132.
 — Miklós 23, 63.
 — Péter 58, 83, 131, 132.
 — Veronika 58.
 Görgő (Gargó) b. 38.
 — -i templom 118.
 Graczer Antal (Gánfalvi) 129.
 — Máté 129.
 — Tamás 129.
- Granch Mátyás 77.
 — — leánya Ilona 77.
 Graus (Grawss) Jakab 87, 88, 132.
 Grethe asszony lőcsei lakos 29,
 30.
 Guchcufalva ld. Geczelfalva.
 Gunch ld. Gencs.
 Gunch ld. Göncz.
 Gurtleer Gubul 36, 37.
 — Arnold lőcsei polgár
 36, 37.
 Guthi Ország ld. Orzágh.
 Gyánfalva ld. Gánfalva.
 Gyánfalvi László 125.
 — Mikus 125.
 Gyarman László 140.
 Gyótai Erzsébet 138.
 György, Bálint fia, felkai bíró 80.
 — fia Máté, Batiz ispán
 serviense 16.
 — fia Máté szn. 39.
 György deák, tokaji várnagy 78.
 — esztergomi érsek 59, 60.
 — páduai püspök 55.
 — szepesi prépost 48, 52,
 53, 58, 127.
 Györgytelke 104.
 Gyulafehérvár kh. 36, 39, 49,
 138, 139, 140,
 141.
 — -i egyház 40.
 Gyurgy vagy Gyorgy b. 34.

H.

- Halbschuch Erazmus iglói pol-
 gár 128.
 Halbschu (Halbschw) János me-
 rényi bíró 67.
 Hamman odorini bíró 47.
 Hamman János poprádilakos 131.
 Hangon János (Perselti) 65.
 Hank, néhai batizfalvi soltész fia
 Miklós 39.
 Hank, felkai bíró fia Ménárd 39.
 Hank, Frovin felkai bíró fia 36.
 Hank (János) 37. — leányai:
 Erzsébet és Margit 37.
 Hank (János) Wyard fia 33.
- Hanus ld. János.
 Hanvai András 34.
 — Miklós 34.
 Harakóczi kuria 77.
 Haraszt b. 35, 38, 41, 44, 45,
 47, 51, 52, 56, 88, 89, 96, 97,
 100, 104, 106, 119, 142.
 Haraszi Pouch Ferencz 38, 39,
 40, 41.
 — — György 40.
 — — — leánya Anna
 40.
 — — János 47.
 — — László 39, 40, 41,

- 42, 43, 44, 45, 47, 48, 51, 52, 56.
- Haraszi Pouch özvegye Tót-solymosi Apród Klára ld. Apród.
- Háskuti vám 55.
- Hassági Farkas ld. Farkas.
- Hayn János lőcsei esküdt 109.
- Heckel Péter felkai esküdt 80.
- Hedvig tescheni hercegnő 90.
- Heisler Donát 121.
- Helligvágása p. 81, 92.
- Helpus, János volt lőcsei bíró fia 27.
- Helth Balázs lőcsei esküdt 104.
- Hemman Jodok merényi esküdt 67.
- Henckel (Henkel) János lőcsei plébános 91, 134, 135.
- Henczman, Henczman fia iglói polgár 19.
- Henczmannus szn. 20.
- Henkel Miklós, a savniki apát-ság commendátora 70.
- Henkil Miklós, a tizenegy szé-
pesi város comes terres-
trise 128.
- Péter volt comes, most
lőcsei esküdt polgár 128.
- Henrik mester szépesi prépost 22.
- Herant Kristóf 117.
- Zsigmond 141.
- Herczegfalva p. 89, 100, 106.
- Herheyi Sandorin 76.
- Herman b. 72.
- Herman, Csepelős fia, iglói pol-
gár 19.
- Herman fia Tamás, a Máriássyak
ügyvédje 39.
- Hernád (Harnad) f. 12, 16, 39, 83.
- Héthársi plébános 72, 73.
- Héthy Benedek, decretorum doc-
tor, egri olvasó-kanonok és vi-
carius 71, 73.
- Heves m. nemesei 94.
- Hilbrand Stoyan fia Ménárd
ispán 18.
- Hippolit (Estei) egri püspök 92.
- Hisfalvi János 44.
- Miklós 44.
- Hisfalvi Steflak ld. Steflak.
- Tornak ld. Tornak.
- Hnath, Mossenpek György em-
bere 40.
- Hobner (Holner, Houer) István
(Lucsvai, de Lutchua) 50, 54.
- Holner ld. Hobner.
- Holtzkampff János György 144.
- Holy iglói lakos 72.
- Horánszky György 119.
- Horpácsy Szepessy ld. Szepessy.
- Horváth László 141.
- György (Palocsai) 138.
- Miklós („Radoahi“) 10 l.
- -Stansyth Gergely 103,
107.
- — Márk 107.
- Hosszu (Longus) Simon (Jem-
niki) 68.
- Hosszurét (Huzzureth) b. 31, 32.
- Hosszuszó-(Hoziuzo)-i vám 55.
- Hover ld. Hobner.
- Howerfeld ld. Csetenye.
- Hozelec (Hozelcz) b. 135.
- Hozeleczi (Hozulcz) Ulmann ld.
Ulmann.
- Hős („Hews“) Tamás 65.
- Hussiták 128.
- Hydagai Bálint 55.

I.

- Ida kh. 52.
- Igló (Nova Villa) 47, 72, 74,
101, 102, 103, 113, 116,
127, 144.
- -iak 74, 101, 102, 112, 118,
128.
- -i egyház cinterme 72.
- Igló melletti rézhámorok 74.
- közönsége 128.
- Iglószásza 19.
- Ikabori György lelkész 33.
- Hylla 33.
- Katalin 33.
- Margit 33.

Ikabori Mihály 33.
 Iisva b. 40.
 Immelman Miklós felkai bíró 128.
 Imre nádor 37.
 — dománi bíró 88.
 Imre szn. 79.
 Irmes b. 97.
 István, batizfalvi soltész fia István 29.
 — iglói bíró 113.
 V. István k. 13, 16, 18, 20.
 István Mindszenti plébános és szepesi kanonok 42.
 István, János batizfalvi soltész fia 35.

István (Batiz fivére János fia) 22.
 — (Batiz fia Miklós fia Jakab fia Márkus fia) 31.
 István (Gala fia Márk fia Márk fia) 144.
 István (Gabul fia) iglói bíró 19.
 István (Kassan János fia) 25, 27, 30, 32, 33.
 — fiai: István, Kelemen, Máriás és Miklós 30.
 István (Márk fia) 20, 22.
 István, Ménhárd batizfalvi plébános fivére 19.
 Istvánfalva ld. Csépanfalva.

J.

Jalisan b. 37.
 Jakab czipész 133.
 — késmárki bíró 74.
 — vitkfalvi soltész 88.
 Jakab (Batiz fivére János fia) 22.
 — (— — Miklós fia) 24, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 33.
 — deák (Detrik fia) 31.
 — (Doncs fia) 127.
 — (Kassan János fia) 25, 27, 30.
 Jakabvágása b. 78.
 Jánkfalva b. és p. (Janfolva, Jankócz, Jankócza, Stokfalva) 71, 81, 98, 106, 130, 112, 125.
 Jankó mátéfalvi bíró 111.
 Jankócz ld. Jánkfalva.
 János (István batizfalvi soltész fia) 29.
 János (János fia) batizfalvi soltész 22, 35, 36.
 — gyermekei: István, János, Miklós, Dorottya és Klára 35.
 — (János fia) Márkusfalvi Máriás György familiárisa 56.
 — batizfalvi soltész fia Ménhárd 41.
 János (?) dobokai főesperes 40.
 — egri püspök 71.
 — erdélyi prépost 35.

János esztergomi érsek 50, 68.
 János fia (Chykou) Csikó, Miklós fia János szolgája 32.
 János fia Detrik 29, 31.
 — felkai bíró 59, 70.
 — — kovács 58.
 — jászai prépost 41, 42.
 — k. ld. Zápolyai János.
 — kükkülei főesperes, esztergomi vicarius, királyi káplán 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41.
 — mátéfalvi (mateóczi) plébános 25.
 — mester szepesi alispán és várnagy 44.
 — szalóki (slowh-i) bíró 57.
 — szepesi kanonok 38, — és vicarius 48, 52.
 — volt lőcsei bíró 27.
 — zágrábi püspök 42.
 — (Batiz fia Miklós fia) 24, 25, 26, 31, 32, 33.
 — (Márk fia, Batiz fivére) 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27.
 — (Ménhárd fia) 20.
 — Ménhárd batizfalvi plébános fivére 19.
 — Miklós fia, lőcsei scriptor, szepesi kanonok 36, 37.
 — (Hank, Wyard fia) 33.
 János (Hanus) 29.

János fia Zeurus 29, — ennek
fia Zouk 29.
— szn. 20.
Jánosi plébános 68.
Jászai István 142.
Jászó kh. 115.
— -i vám 55.
Jekel-nek nevezett hordók 74.
Jemnik b. 16.
Jemniki Éliás 25.
— Klára 35.
— László 25, 35.
— Mátyás 25.
— Miklós 35.

Jemniki Hosszu ld. Hosszú.
— Lankus ld. Lankus.
Jó Balázs (Kazaházi) királyi ügy-
igazgató 105.
Jó János 142.
Jodok, a bold. Szüz Mária tisz-
teletére emelt stoli benzés mo-
noster perjele 57.
Jordán ispán, Chuncz ispán fia 19.
— (szepesi) ispán veje Kunch
ispán 12.
Julezkowe b. 40.
Junghiltz János poprádi la-
kos 131.

K.

Kaczianer János 93.
Kaczinkay László szepesi vár-
nagy 71, 72.
Kaczwinkel b. 81.
Kak de Milaj ld. Milai Kak.
Kakas András (Delnei) ügy-
véd 59, 64.
— János 64.
— Márk 64.
Kálna Jakab (Körtvélyesi) 99.
Kálna b. 142.
Kánfalva ld. Gánfalva.
Kapedorfer Gergely (Gánfalvi)
134, 135.
— Jakab volt lőcsei
polgár 134, 135.
— János 134.
— Pál 134.
Kapi András 68, 78.
— Ferencz 105.
— János 68.
— László 68.
— Sándor 68.
— Sandrin 68.
Kaplat kh. 102.
Kapolyai János országbíró 41.
I. Károly k. 24, 25.
Karthausi rend monostora
127.
Kasa b. 26.
Kasan-nak nevezett (dictus Ca-
san, Cassan, Kasan, Kosan, ld.

Topliczai is) János 22, 24, 25,
27, 28, 30, 32, 33, 34, 35, 40, 125.
Kassa kh. 44, 107, 108, 117,
118, 119.
— város birája Arnold isp. 23.
— -i plébános 72, 73.
Kátai Ferencz 109.
— Mihály 140.
Kayul Márk 24.
— Mihály 24.
Kazai vám 55.
Kázmérfalvi Máriás fia Máté
szolga (famulus) 42.
Kazym b. 97.
Kebel ld. Göbel.
Kelemen (Batiz fia Miklós fia
Jakab fia Márkus fia István
fia) 31, 32.
Kelemen decretorum doctor, egri
prépost és vicarius 72, 73.
Keler István iglói lakos 113.
— János — — 113.
Kemej b. 26.
Keobler Miklós batizfalvi es-
küdt 67.
Keresztély (Cristan) szepesi
éneklő-kanonok 47.
Késmárk v. és vár 116.
— -i Tököly cs. ld. Tököly.
Kesselsmyth János svedléri
esküdt 67.
Kester ld. Rester.

- Király Jakab (Pikfalvi) 113.
 Király Márton jenniki bíró 88.
 Kis Arnold ispán 19.
 Kis Gergely (Csépanfalvi) 91.
 Kis-Domány b. 81.
 Kis-Kocsord b. 104.
 — — -i vám 104.
 Kis-Lesnicze p. 91.
 Kis-Palád b. 104.
 Kis-Várda 116.
 Kisdi Benedek egri püspök 119.
 Kitnuki Kun ld. Kun.
 Klára asszony lőcsei lakos 29, 30.
 Klobusiczky András 139.
 Knobloch Miklós szepesváraljai bíró 47.
 Kolba Márta 99.
 — Miklós 99.
 Kolini János 77.
 — László 77.
 Komárfalva (Komaró, Komarócz, Kamarócz, Camarauch) b. és p. 27, 36, 37, 91, 98, 102, 103, 105, 111, 126, 133.
 Komarócz ld. Komárfalva.
 Koncz János armálisa 138.
 Konrád, Ménhárd batizfalvi plébános fivére 19.
 Kont Miklós nádor 128.
 Kopasz Benedek (Calvus) 58.
 — Detre 58.
 Korittyáni András szepesi szolgabíró 109, 113.
 — Máttyás márkusfalvi iskolamester 117.
 — Miklós 113.
 Koromháza b. 129.
 Koromházi Kelemen 129.
 — Lőrincz 129.
 Korotnok (Korotnik) b. 98, 100, 101.
 Korotnoki Lázárszepesi szolgabíró 109.
 Kosztrosinfő (Castrosynfew) b. 39.
 Kotner Vitális (Eperjesi) 113.
 Kotterbach (Kottorbach, Koforbach, Kopirbach, Knopperbach, Kufferbach, Kwfwrbach, Kuphurbach) b. 35, 38, 41, 43, 56, 88, 96, 98, 100, 106.
 Kotterbach folyó (Kufurbach) 23.
 — -i vám 28.
 Körös b. 31, 32, 49, 75, 92, 95, 96, 101, 109, 110, 142.
 Körösfő b. 72.
 Körtvélyes b. 81, 91, 99.
 Körtvélyesi Erzsébet 41.
 — László 41.
 — Magdolna 99.
 — Piroska 99.
 Körtvélyesi Kálna ld. Kálna.
 Kövi falu 12.
 Közép-Csahol b. 104.
 Krasznahorka vár és b. (Crásna-burka, Karasznyahorka) 31, 32, 57, 58, 104, 109.
 — -i vám 55.
 Kromer Sebestyén lőcsei bíró 112.
 Krompachi (Korompachi) Miklós szepesi szolgabíró 72.
 — Margit 36.
 Kubinyi János 113.
 — László 95.
 Kueffler Gáspár lőcsei esküdt 112.
 Kufurbach ld. Kotterbach.
 Kulcsár Anna 105, 106.
 Kun (Kitnuki, Csetneki?) Ákos 26.
 — Domokos 26.
 — Miklós 26.
 — N. mester 26.
 Kun Ákos 34, 126.
 — Benedek 31, 34.
 — György 126.
 — László 126.
 — Miklós 126.
 Kun b. 21.
 Kunch ispán, Jordán szepesi ispán veje 12.
 Kunch, Galle fia 19.

- Kunchel fia Tamás 24.
 Kunik (Kwnik) János merényi
 esküdt 67.
 Kurta Balázs (Gánfalvi) 129, 133.
 Kuzonai plébános 68.
 Külső-Vámos b. 21.

L.

- La'ginai László 125.
 — Miklós 125.
 I. Lajos k. 27, 28, 29, 30, 31,
 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 49,
 127, 130.
 II. Lajos k. 90, 91, 92, 100, 130,
 133, 134, 135.
 Lankus (Lanckws, Longus?) Dé-
 nes (Jemniki) 73.
 Lapispataki Miklós 64, 88.
 — Zsigmond 64.
 Lapispataki plébános 72, 73.
 Lasko Albert 116.
 László deák 77.
 László esztergomi érsek 92.
 IV. László k. 16, 17, 18, 19, 20, 24.
 V. László k. 63, 64, 102.
 László királyi phisicus 35.
 László oppelni herczeg, nádor 35.
 László tinini püspök és a sze-
 pesi (savniki) apátság commen-
 dátora 42, 43.
 Laxenburg kh. 121.
 Leányfalva (Lyanfalva) b. 63,
 65, 66, 70, 106.
 Lechniczzi Szent Antal kar-
 thausi kolostor (kh.) 91, 92, 119.
 Lekenye b. 21, 97.
 Lelesz mv. 116.
 Lembergi (De Leopoly) Sza-
 niszló szepesi örkanonok 135.
 Lendva ld. Lendernó.
 Lendernó (Lendenow, Lend-
 now, Lyndno, Lyndino, Vylen-
 deno, Lendava, Lendva) b. 35,
 38, 41, 43, 56, 98, 100, 106.
 Lengen Péter szepesi alispán 31.
 Lengyel király 102, 112, 113, 114.
 Leszkovány (Lyskowan, Lysch-
 kowan, Lyzkowa, Lezkoch, Stok-
 falva alias Lyskowan) b. 32, 34,
 42, 48, 63, 64, 65, 66, 67, 71, 85,
 98, 100, 101, 106.
 Lethonfalva 111.
 Letkovski Kristóf 142.
 Licze b. 21.
 Lindnó ld. Lendernó.
 Linecz b. 81.
 Lipnik b. 81.
 I. Lipót k. 121.
 Liszkai Mihály 64, 86.
 — Tamás közjegyző 64, 86.
 Locuna b. 12.
 Lomnicz kh. 79.
 Lomniczi Boldizsár (Stépán-
 falvi) 68.
 — István 68.
 Longus ld. Hosszu.
 Lorántfi Zsuzsanna 118.
 Lőcse v. és kh. 42, 82, 95, 96,
 98, 109, 104, 110, 118,
 119, 121, 140, 141, 143,
 — -iek 93, 94, 95, 98, 99.
 100, 101, 105.
 — -i építész 143.
 — -i mézáros czéh 120.
 — -i polgárok 83, 101.
 — -i postaház 109.
 — -i Szent Jakab egyház
 134, 135.
 — város közönsége 99.
 — — tanácsa 83, 93.
 — -i vásár 66.
 Lőcsei Jakab, a szepesi szászok
 ispánja 43.
 — János 27.
 — Miklós 27.
 Lőcsei Schwarz ld. Schwarz.
 Lőkfalvi János 99.
 Lőrincz gerlachfalvi bíró 67.
 — felkai bíró 50, 51.
 Lubló kh. 54.
 Lucsvai András iskolás deák
 50, 54.
 Lucsvai Hobner ld. Hobner
 Lucza falu 12.

Ludman (Csépanfalvi) Ágoston	103, 105, 108, 111.	Ludman Simon	103.
— felesége Erzsébet	105, 108, 111.	— Zsófia	111.
— Anna	111.	Lukács mester	gönczi várnagy 22.
— János	111, 112.	— volt itélőmester	40.
— Magdolna	111.	Lumniczai János	szepesi prépost 86.
— Mátyás	87, 88, 132.	Lumpniczer János	lőcsei polgár 93.
— Pál	103.		

M.

Maczfalva b.	70.	Máriássy Ferencz	61, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 80, 81, 84, 86, 87, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 114, 115, 117, 118, 120, 133, 138, 139, 140, 143, 144.
Máday Miklós	batizfalvi lutheránus lelkész 146.	— Ferenczné, Bérczay Anna	117.
Magashid b.	72.	— Frank (Ferencz ld. ezalatt is)	pálos szerzetes 61, 63, 64, 67, 70.
Magasliget b.	104.	— Fülöp	42.
Magich, Olaszi	Jakab leánya 33.	— György	43, 44, 45, 46, 54, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 114, 118, 119, 120, 127, 128, 141, 142.
Magyar-Csahol b.	104.	— Hedvig	94.
Magyarország	121, 138.	— Ilona	80.
Mahá(l)falvi Mihály	99.	— Imre	64, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 120, 121.
Majtény kh.	96.	— özvegye, Tarkői Rikolf	Katalin 74.
Malatinszky János	142.	— István	27, 29, 30, 33, 37, 39, 40, 56, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, — sárosi várnagy, várkapitány, alispán majd szepesi kapitány és alispán 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95,
Mantua kh.	64, 86.		
Marcelusfalva b.	21.		
Máriás (Batiz fia, Miklós fia, Jakab fia Márkus fia István fia)	31.		
Máriás (István fia)	28.		
Máriásfalva ld.	Márkusfalva.		
Máriássy (Máriásfalvi, Mariusdorfti Máriás, Maryas, Mariasch, Maryazy, Maryasy stb.) de Márkusfalva (de Marcosfalva, de Batizfalva, de Toplicza)	András 114, 117, 121, 142.		
— Antal	42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 68, 70, 71, 93, 94, 127, — özvegye 58.		
— Benedek	43, 45, 54, 56, 127.		
— Borbála	64, 65, 66, 67, 69, 122.		
— Erzsébet	94.		
— Farkas	143, 145.		

- 96, 100, 104, 118, 122,
132, 133, 138.
- Máriássy
— czimeres levele 81.
— felesége, Lucia 80.
— — Potenciána 81,
89, 91, 95.
— anyja, Anna 80.
— Jakab 43, 44, 45, 46,
47, 53, 54, 57, 61, 63,
66, 69, 127, 128.
— János 39, 47, 48, 52,
54, 56, 57, 58, 61, 62,
63, 66, 69, 80, 95,
118, 128.
— József-István 122.
— Jusztina (Osgyáni Ba-
kos Lőrinczné) 56, 68,
69, 70, 71, 94.
— Katalin 71, 72, 73,
94. (Zelena Gergelyné)
— Kelemen 30, 31, 34, 37.
— — felesége Görgei
Klára 37.
— Klára 80, 144.
— László 39, 40, 42, 43,
44, 45, 46, 47, 48, 50,
51, 52, 53, 56, 57, 61,
63, 64, 65, 67, 68, 69,
70, 71, 72, 73, 74, 75,
114, — Szepes m. adó-
szedője 118, 119, 120,
— 127, 128.
— felesége, ill. özvegye,
Csehy Anna 65, 68,
69, 70.
— Margit (Bornemissza
Benedekné) 93, 94, 95,
96, 97, 98, 99, 100,
102, 106, 108, 110.
— Máriás 33, 34, 39, 40,
42, 43, 44, 45, 46, 47,
48, 50, 51, 52, 53, 56,
57, 58, 59, 60, 61, 62,
63, 64, 65, 66, 67, 69,
127.
— Márius 27.
— Márk 41, 48, 54, 58,
59, 60, 128.
- Máriássy Máté 87, 92, 93, 94,
95, — özvegye 97.
— Miklós 38, 39, 40, 42,
43, 44, 45, 46, 47, 48,
50, 52, 54, 56.
— Orbán 87, 95.
— Pál 93, 94, 95, 96, 97,
98, 99, 100, 101, 102,
103, 104, 105, 106, 107,
108, 109, 110, 111, 112,
113, 114, 115, 116, 117,
118, 121, 135, 138, 144.
— Péter 41, 47, 52, 54,
58, 59, 60, 61, 62.
— Piroska 71, 72, (Pró-
nay Seraphinné) 73.
— Potenciána 71, 72,
73, 95.
— Sámuel 118.
— Sándor 120.
— — temetése 145.
— Sebestyén 43, 54.
— Szaniszló 47, 54, 58,
59, 60, 61, 62, 63, 64,
65, 66, 67, 68, 128.
— özvegye, Krisztina 61,
62, 63, 64, 65, 66, 67, 69.
— Zsigmond szepesi al-
ispán, a szepesi lovas-
ság kapitánya 111,
114, 118, 119, 120.
— Zsuzsánna 118.
- Máriássy cs. 112.
— javak 93, 96, 99, 100.
— oklevelek 62.
- Máriássyak 56, 63, 112.
— tartományának sta-
tutumai 135—138.
- Marios vagy Marus másképen
Márk 114.
Marius szn. 27.
Marius (István fia) 26.
Marius (Topliczai Kassin fia) 40.
Márk másképen Marus vagy Ma-
rios 114.
Márk (Batiz fivére János fia) 22.
Márk (Gala szepesi nemes fia)
13, 16, 17, 18, 19, 20.

- Márk (szepesi Gala fia Márk fia) 13, 19, 24.
 Márk (Kassan János fia) 25, 27, 28, 30, 32, 33, 34, 35.
 Márk (Márius fia István fia) 27.
 Márk fia Roland lázadó 16.
 Márk esztergomi éneklő-kanonok 34.
 Márk szepesi olvasó-kanonok 42.
 Markoschowcze ld. Márkusfalva.
 Márkusfalva (Máriásfalva, Villa Marci, Markoschowcze, Possessio apud Sanctum Michael) b., mv. és kh. 22, 32, 34, 40, 42, 44, 48, 61, 63, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 76, 95, 98, 99, 100, 101, 106, 112, 113, 117, 118, 120, 130, 135, 141, 142.
 — -i áruház 44.
 — -i birtokkrész 95.
 — -i határ 47.
 — -i kastély 118.
 — -i kuria 82, 83.
 — -i malom 32, 63.
 — -i mézárszékek 32.
 — -i nemesek 54, 56, 127.
 — -i szent Kozma—Demjén-kápolna 85.
 — -i szent Mihály plébánia-templom 80, 83.
 — -i szüz Mária-kápolna 80.
 — -i vám 55, 76, 83, 106, 120.
 — -i vásári vám 32.
 — -i vár 83, 88, 94, 98, 99, 101, 106, 112, 131.
 Márkusfalvi cs. ld. Máriássy, Batizfalvi cs.
 Márkusfalvi Mihály ügyvéd 45.
 — Nagy András ügyvéd 66.
 Márkusfalviak 57, 59, 124.
 Marsalk Mátyás 102, 103.
 — cs. 102.
 Marsay Anna (Bornemissza János özvegye) 112.
 Marselko Mátyás 91.
 Marsilius, Ménhárd fia 20.
 Márton eperjesi plébános, sárosi alesperes 80.
 — jászai prépost 76.
 Márton fia Péterodorini bíró 111.
 Mártony b. 97.
 Marus vagy Marios, másképen Márk 114.
 Marus (Márk fia, Batizfivére) 17.
 Máté batizfalvi bíró 67.
 Máté lelkész, lőcsei kórházi rektor 133.
 Máté György fia, Batiz ispán serviense 16.
 Máté (György fia) szn. 39.
 Mátéfalva (Mateócz) 16, 39, 41, 43, 97, 98, 100.
 Mátéfalvi Domokos familiáris 40.
 — Hajas (Hayas) 40.
 Mateócz ld. Mátéfalva.
 Mateóczzi Gotsalk ld. Gotsalk.
 Métészalka b. 104.
 Mathis János svédleri esküdt 67.
 Mathuzfalva b. 70.
 Mátyás deák, nádori adószedő 76, 78.
 I. Mátyás k. 64, 71, 74, 75, 85.
 II. Mátyás cseh k., Magyarország kormányzója 117.
 — k. 118.
 Mátyás volt bíró 41.
 Matyasovszky György 141.
 Magerhoff tizedei 111.
 Meggyes b. 104.
 Melczman János batizfalvi esküdt 67.
 Melith (Melyth de Bryber) György 104.
 — — né 104.

- Melith István 104.
 — Pál 104.
 — Péter 104.
- Menwhyn András merényi esküdt 67.
- Menedékkövi karthausi kolostor 83, 127.
- Mengusfalva 142, 146.
- Ménárd (Szepesszombati) ispán 19, 125.
- Ménárd ispán (Hilbrand Stojan fia) 18.
- Ménárd fia János, batizfalvi soltész 42.
- Ménárd fia János 20.
- Ménárd (Ménhárd) batizfalviplébános fivérei: István, János és Konrád 19.
- Ménárd (Ménhárd) fia Miklós batizfalvi soltész 46, 54.
- Ménárd (Ménhárd) svábfalviplébános (plebanus de Villa Sweui) 23.
- Ménhárdfalva 29.
- Menzenth ld. Mindszent.
- Mérei Mihály 103, 106, 107, 108.
- Merény ld. Vagendrüsszel.
- Mihály (Kassan János fia Márk fia) 125.
- Mihály (Márk fia, Batiz fivére) 17, 19, 20, 21.
- Mihály fia Miklós, jemniki bíró 111.
- Mihály fia Simon háza 22.
- Mihály borbély 114.
- Mihály deák, a (szepesi) kismegye jegyzője 98.
- Mihály, Estei Hippolit sufraganeusa 79.
- Mihály felkai esküdt 67, 70.
- Mihály teplicskai molnár 113.
- Mihályfalva (villa Michaelis) 44.
- Milai András 27.
 — Szaniszló soltész 27.
- Milai Fejér cs. I. Fejér.
- Milai Kak Klára 37.
 — — Márton 37.
- Milaj (Myloy) föld, b. 12, 23, 35, 37, 38, 41, 42, 43, 56, 80, 88, 133.
- Miliczi (Mylyczi) Pasek (Pazek) Bernát 66, 67, 69.
 — György 66, 67, 69.
 — Hedvig 69.
 — Péter 66.
 — — né Batizfalvi Borbála 65, 66, 67, 69.
 — nagyanyja Klára 69.
- Miklós (Batiz ispán fia) 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 33, 125.
- Miklós (Márk fia, Batiz fivére) 13, 17, 18, 19, 20, 24.
- Miklós (Batiz fivére János fia) 22, 26, 27.
- Miklós (Batiz fia, Miklós fia Jakab fia Márkus fia István fia) 31, 32.
- Miklós (Batiz fia, Miklós fia Jakab fia) 33.
- Miklós (Kassan János fia) 25, 27, 28.
- Miklós, Márk fia Miklós fia János szolgája 32.
- Miklós, Ménárd fia, batizfalvi soltész 46, 47.
- Miklós, Mihály fia jemniki bíró 111.
- Miklós, Wyard fia János fia 33.
- Miklós fia János lőcsei scriptor, szepesi kanonok 36, 37.
- Miklós fia Miklós 18.
- Miklós csanádi prépost 35.
 — egri — 134.
 — nádor 32.
- Miklós márkusfalvi halász és esküdt 67, 70.
- Miklós menedékkövi karthausi perjel 127.
- Miklós, a stolai boldogságos Szűz egyház priora 53.
- Miklósvágása b. 78.
- I. Miksa király 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110.

- Mindszenti (Menzenthi) népek 29.
 Mirk b. 12.
 Miskolcz kh. 129.
 Mohácsi vész 99.
 Monostor kh. 90.
 Moscoviták (oroszek) 144.
 Mossenpek György lipptói ispán és
 szepesi kapitány 40.
- Mossenpek embere, Hnath
 40.
 Motus Miklós batizfalvi luther-
 ránus lelkész 146.
 Murányalja kh. 120.
 München Dániel merényi bíró
 120.
 Myssegrad ld. Visegrad.

N.

- Nadabolya b. 55, 92.
 Nádasdi Tamás nádor 102, 103.
 Nádfői Barnabás 76, 79.
 Nagy András szepesi kapitány
 és alispán 79.
 Nagy András (Márkusfalvi) ügy-
 véd 66.
 Nagy Helberand ispán 19.
 Nagyfalva 119.
 Nagyida kh. 51, 52.
 Nagy-Kocsord 104.
 Nagy-Lesnicze 91.
 — -i soltészség 91.
 Nagymihályi Benedek 94.
 — Dénes özvegye 93.
 — István 94.
 — (Pongrácz) Zsófia
 (Máriássy Ferencz
 özvegye) 93, 94,
 95, 96, 97, 98.
- Nagypalád b. 104.
 Nagyszeben kh. 121.
 Nagyszilva b. 73.
 Nagyszombat kh. 57.
 Nandrás b. 21.
 Nazinczi vám 55.
 Német Ferencz lőcsei bíró.
 — — — esküdt 112.
 — László 34.
 — Lukács 31, 34.
 — Skolasztika (Gömöri Já-
 nosné) 31, 34.
 Nepolomice vára kh. 115,
 116.
 Nicodem sárosi udvarbíró 77,
 78.
 Nova Villa ld. Igló.
 Novajháza p. 89, 100, 106.
 Nyényei Dacsó ld. Dacsó.
 Nyitra alatti tábor kh. 71.

O.

- Oberfeld ld. Csetenye.
 Odoriu b. 16, 68.
 Ohtina b. 21, 97.
 Okolicsányi Farkas 145.
 Oláh-Csahol b. 104.
 Olaási Jakab 33.
 — Magich (Vörös János-
 né) 33.
 Olivér, Radoszló (Raduzlaus) fia
 39.
 Olsavicza b. 64.
- Ómarjai Lukács 26, fia Lukács 26.
 Oppelni herceg László, Ma-
 gyarország nádora 36.
 Orkuta b. 76, 78.
 — -i plébános 72, 73.
 Ort-i vám 55.
 Orosz Jánosné 111.
 Oroszi György 119.
 Oroszok ld. Moscoviták.
 Ország Mihály (Guthi) nádor
 65, 66, 102.

P.

- Pacsapataka b. 31, 32.
 Paczóth (Böki) János szepesi
 kamarai tanácsos 108. | —
 — Zsigmond 104, 117. — István ispán 23.
 — Péter országbíró 51, 52.
 Páh b. 21. — Magyarország főkapitánya és kir. kancellár 94, 95.
 Pál jászai prépost 24, 25, 84,
 85, 87, 89.
 Pál patikárius 144.
 Pál szepesi éneklő-kanonok és
 vicarius 127.
 Palag b. 52.
 Pálfalva b. 21.
 Pálffy Pál országbíró 119.
 Pálmafalva b. 76.
 Palocsa b. 77.
 Palocsai Horváth György 138.
 Pálócz kh. 67.
 Pálóczi László országbíró 65, 67.
 — Mátyus nádor 31, 59, 60.
 Panyit b. 21. — (gömör m-i).
 — b. 104. — (középszol-
 nok m-i).
 Páris b. 30, 31, 34, 48, 75.
 Párisfalvi Miklós deák 132.
 Pasek de Milicz ld. Miliczi Pasek.
 Paskaháza b. 21.
 Pasky szn. 48.
 Pata kh. 128, 130.
 Patak kh. 94, 139.
 Patócsy Zsófia 109.
 Pazdicsi István 52.
 — Mátyás 52.
 — Miklós 52.
 Pecold szn. 18, — gölniczi sol-
 tész 20.
 Peczeke Miklós 78.
 Pederi Benedek 56.
 — János 56.
 Pelsőcz (Plesücz, Plysouch) b.
 és kh. 12, 21, 97, 143.
 — -i vám 55.
 Pelsőczy János tárnokmester
 48.
 Pelsőczy Bebek cs. ld. Bebek.
 Pelsőczy Nagy cs. ld. Bebek.
 Pelsőcziek 59.
- Perényi Imre kir. étekgó mes-
 ter 77, — nádor 87.
 — Péter országbíró 51, 52.
 — Magyarország főkapitánya és kir. kancellár 94, 95.
 Perselti Hangon János 65.
 Pest kh. 29.
 Pesti országgyűlés 61.
 Péter (Topliczai Kassan fia Ma-
 rius fia) 40.
 Péter (Márk fia, Batiz fivére,
 dictus Dond) 13, 17, 18.
 Péter, Márton fia, odorini bíró 111.
 Péter fia Péter 38.
 Péter, Peuldreh fia 27.
 Péter budafelhévizikeresztesper-
 jel 20.
 Péter gerlachfalvi esküdt 67.
 Péter jászai prépost 56.
 Péter kovács, batizfalvi esküdt 67.
 Péter mészáros, svedléri esküdt
 67.
 Péter odorini bíró 113.
 Péter szerémi püspök, comes ca-
 pellae és kir. titkos kancellár 25.
 Peterman b. 97.
 Petermanfalva 21.
 Petróczi földek 77.
 Petróczy (Petróczi) János sze-
 pesi alispán 103, 104.
 — Péter 109.
 — Sebestyén 109.
 Petróczi Szakács ld. Szakács.
 Peuldreh fia Péter 37.
 Philip Mertyn ld. Fülöp Márton.
 Pilcius Gáspár márkusfalvi prae-
 dicator 117.
 Pilin (Bilin) kh. 144.
 Pispiku ld. Püspöki.
 II. Pius pápa 64, 66.
 Plesücz l. Pelsőcz.
 Pócs (Poch) ld. Haraszti.
 Podolini Keresztély lőcsei ven-
 dég 61.